

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_232199

UNIVERSAL
LIBRARY

الْأَرْوَاقِ لِلَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

معين الأولياء

مستلجرات تفصيلية في شرح قطب الوصول والفتن حجة الله على العالمين
حضرت ميرزا محمد باقر بن الولي معير الدین جسٹس بن سید شمس الدین
قدس سرور ووالدین علیہ السلام

ترتیباً فی کتاب فی الفہم

قدوة المحققين في الرد على من عصى الله في شجرة النبوة التي

اسلم ما تأتت به من اهل البيت واهل البيت واهل البيت

جناب قاضي سيدنا محمد بن علي بن محمد

ميرزا محمد بن علي بن محمد بن علي بن محمد

ميرزا محمد بن علي بن محمد بن علي بن محمد بن علي بن محمد

فہرست مضامین بحجہ نسخہ معین الاولیاء کبریٰ باب دوم اصل و فرع ششہست

تفصیل باب	تفصیل اصل	تفصیل فرع	خلاصہ مضامین	نمبر
اول	.	.	عالات و مقالات حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء قدس سرہ	۱۶ تا ۱۷
"	.	.	آمن آستانہ عالیہ	۱۷ تا ۲۳
دوم	.	.	ستہید عیالہ المذہبی حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء قدس سرہ	۲۵ تا ۲۶
"	.	.	حوالہ کتب مخطوطی و تاریخی در باب اثبات اولاد حضرت خواجہ بزرگ قدس سرہ	۲۷ تا ۶۳
"	.	.	حوالہ فرشتہ شایان دہلی بابتات صدر	۶۳ تا ۱۱۱
"	.	.	حوالہ تذکرہ حکام دولت الکلشیہ اثبات صدر	۱۱۲ تا ۱۳۵
"	.	.	تذکرہ انصاریہ لاد حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء قدس سرہ	۱۳۶ تا ۱۵۳
"	.	.	گزارش در باب اولاد و ترویج اہل انکار	۱۵۴ تا ۱۶۵
سوم	اول	.	از حضرت خواجہ قطب الاولیاء قدس سرہ	۱۵۵ تا ۱۶۸
"	"	اول	از حضرت سلطان المشائخ نظام الاولیاء قدس سرہ	۱۶۹ تا ۲۲۳
"	"	دوم	از مخدوم غلام الدین احمد قدس سرہ	۲۲۴ تا ۲۴۱
"	دوم	.	از خواجہ حمید الدین سلطان البلدین ناگوری قدس سرہ	۲۴۱ تا ۲۴۲
چہدم	.	.	ذکر آستانہ معینہ دہنار و دارالخیر احصیر	۲۴۲ تا ۲۸۵
"	.	.	تغیرات و مقامات بیرون شہر	۲۸۶ تا ۳۰۰
"	.	.	تقدیر مناجات و فہرست صحیح و غلط دیگر مستقرات	۳۰۱ تا ۳۰۲

بعون المالك المعين الوهاب

کتاب تطایع حالات و ملفوظات و مناقب مقامات حضرت خواجہ خواجگان علی
غریب حضرت خواجہ معین الدین چشتی سنہری ثم الاحمدی قادس المدبرہ العزیزین

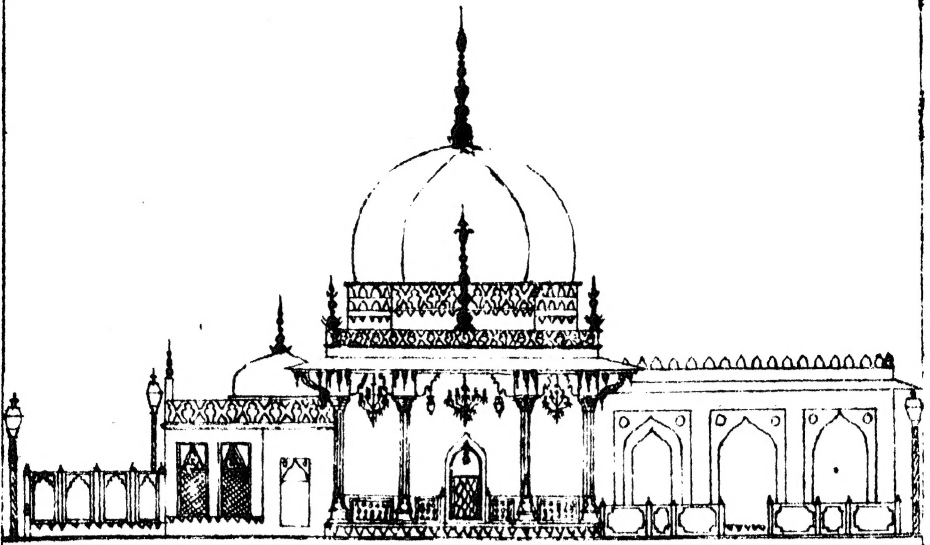
مسیب

معین الاولیاء

تصنیف العبد البید و شاعر بلوغ جذائش قاضی سید امام الدین حسن خان

بماہ ربیع الاول ۱۳۱۴ھ

طبع مرعین الہند شریف زریں طبع ارشدہ
سہ مہولی

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بجهت ثنائی لائقه مدخله را که شاید نوع انسان از بزرگو علم و بهشتن بسیار است و در دنیا محمد و زشتا رحم الله علیهم
 و علی آله و صحابه اجمعین که تخلیق هجده هزار عالم و تفصیل نبی آدم از دجواب و خوش بوجود آمد و از بر تو
 جمال عالم افزونش خلقت کفر از میان زمان و زمانیان برخاست اما بعد فقیر خیر و دیش سینه لیش
 قاضی سید امام الدین بن سید میرالدین که از کمتر کرد زرد بایان خدمت مرشدی و مولائی برج بزم حقیقت
 نور بعین عرفان و معرفت شمع شبستان محماد و وحدت حضرت خواجه الکبش چشتی توسی است برهنه بونی
 طالع میدار و مساعدت و زکار جمعیت مطالع کتب سیر و ملوک و توانیخ و ملا فیض بهرسانید و بر حالات و
 مقدمات اولیا و کاملین و بزرگان دین کما هی عزرا گئی یافته بتبقت اضلاع ایران طریقت شعار و ندیمان آثار
 نظر به تعداد و اجتهاد و نمعی گماشت که بر نه از حالات و مقامات مرشد اسالکین تاج المقربین و المحققین
 مهر سپهر ایمان و ایقان حضرت نواب بزرگ معین الاولیاء معین الحق و الهیة والدین فی الحسینی حشمتی منجری
 اجمیری قدس الله سره العزیز و نور سبیل تحریر و ربط تسطیر آوردن موجب سعادت دارین و مفاخرت
 نشاتین خواهد بود لاجرم کرم عمت درست کرده به ترتیب این را که گشتل بر چهار باب است سعی موزور

بجای خود رسانید. باب اولیٰ مشتمل بر حالات و مقامات حضرت خواجه بزرگ معین الاولیا. باب دوم تذکره
اولا و جہانی. باب سوم تذکره اولاد و حافی مشتمل بر دو فصل و دو فرع. باب چهارم مشتمل بر تذکره بنیاد جمعی
و آستانہ عالی و مقامات بزرگ قدیمہ.

باب اول

مشتمل بر حالات و مقامات حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء

مخفی میباد کہ حضرت خواجه را اصل از پنج فواح خراسان است و متسیکہ پدر بزرگوارش داعی اصل البلیک
گفتہ خواجه عنوان شباب بود روزی خانہ باغی کہ از ان خواجه بود لحد ذات بصورت مجذوب
پدید آمد و پارہ نان طلب کرد حضرت خواجه بصدق و قناعت اکل نکاتہر چند دانہ خرما از زانی
فرمود صفت مجذوب اطریق بل اسان مرغوب آمد و چند مرغوب لعاب دهن آلود حضرت مستر کرد
بخوردش استبداد فرمود. از انجا کہ مشیت قضا و قدر ہمہ ریز بود خواجه از انکار باز داشتند بنام خود
تسلیم نمودند منقول است کہ از ان زمان غلبہ عشق و محبت بر حضرت خواجه استلایافت تا آنکہ حرمت
حب الوطن را از صفحہ خاطر بہ کنہ لک حسن طلب کوک کردہ حرقت ترک علائق در بر راست کردہ و از
ہجوم و کثرت یار و دیار روئے تافہ با تحصیل ساو کہ معنی کہ در صورت مجذوب مشاہدہ نمودہ
پای شوق در وادی طلب بیابان تعب نہادند درین صعوبت و فقر پیش از ہمہ ما کہ حضرت خواجه
را بر صورت جذبہ سنی ساو کہ متذہر فرمود کلمہ غیب بود تا بہ اسباب ظاہر علوم و نیہ را در بحر قند و نجای
اکتساب فرمودہ مقام یقین را ہمچنین استین افزودند تا آنکہ کمال جذبہ شوق عنان گستردہ
کشان بر دست آباد بغداد رسانید زیرا کہ منشاء ازلی ہنگام رموز خفی جلی ہمہ ریز مقام
موجود و معہو بود چنانچہ جذبہ مست قطب الکوین شیخ المغربین البشیرین حضرت خواجه عثمان ہارونی

قدس الله سره العزیز فایز شد بخش کمال از ان سرما بخشش و دریا نوال اخذ فرمودند میگردید که حضرت خود را
 مدت بابت سال در سفر و حضر بخدمت حضرت مرشد برقی سپری شد و انجام کار خلعت خلافت اختصاص
 رخصت دریافت نیرباد گفتند و آنجا بهمان تبریز نزول کردند و بعد از اعیان انوار این کتاب
 لغیم امیر سال فرمودند آمده اند که حضرت خواجہ اکثر بمقابر جابے خوش نشاند و بعد از مہفت یوم بار بار
 نان که بیشتر از پنج مثقال می بود فطما را یک دلیبوس و دو تالانوس بود و جالبست شکست بخت بایموند
 درست می فرمودند بیشتر بر اخفای راز و حفاظت امر حق جہد بلیغ منظر و رو بہ گاہ عزالت و وحدت مقصود
 بود از هجوم و اثرات نفور بودند حسناق عظیم فوض استقیم داشتند تم دین آشنا حضرت خواجہ داد و تکرار
 و غیر آن صورت قیام و پیش آمد و آنجا و اقد زمان در دو سبز و اقبال بیان است قیمت یک حضرت خواجہ
 و منبر وار رسید حاکم سبز دار محمد یادگار نام که بنای شیعی المشرع ناخجارد در کار بود بانبیاء و موعود
 بر خویشتن بر افروخت و تبر و آزار حضرت خواجہ بر آمد تا چون نظرش بر جمال میل مبارک رسید
 می استیلا لرزیدن آغاز کرد و بجال نمودند و عاقبت کار از راه ناز استغفار خواند تا لب و
 بقلین و تصرف حضرت خواجہ بیت خستیا کرده بر کتعلق الی سال بر کاتب فیض تناسا
 تا جصاص شادمان خود را رسانید و بارشاد حضرت خواجہ بقلین اندیس آنجا با و فوض شد حضرت
 در پیش جامی مولف سیر العافین میفرماید که او قبر شیخ محمد یادگار و جصاص شادمان دید و دست بالاخر
 حضرت خواجہ بعد از نبوی عازم شد و بعد از آن مناسک حج بایک حضرت صدر الشریعہ بعبود
 الحیم در روز خود اتفاق افتاد در آن زمان بمیر حکومت مہمدیان بود و راجہ پھورا نام فرمانروا می کرد
 الحال که حضرت مجیر سبع اسلام و مرجع اہل اسلام است در آن ایام معدن کفر و منظر کفار بود حضرت
 خواجہ در حیم رسیدہ اولاً باینکہ طرح اقامت انداخت درخت سایہ دار بود کہ اکنون بجایش می ماند و گویا
 استاد شریف واقع است شخصی از امانان جزیرہ حضرت خواجہ را مانع آمد و حضرت خواجہ از آنجا رفت قاصت شد
 بر لب تلاب کہ اناسا کہ مشہور است میام فرمودند ساحل تلاب بعد از بیت و تاجانها معمور بود و جز
 صد لے ناقوس و غلغلہ ہر صد لے دیگر از شام تا سحر جاگزین گشت و بیش نمیشد روزی

بمقتضای مذہب و تصنیف طینت باخدا ام حضرت خاجہ برہن چکان حسد بدو از سلسلہ و نہ و مانع
 آندہ چون حبشیقت حال حضرت خاجہ را طلاع غنہ بخاتم امر فرمودند کہ آیت اللہ ابابکر
 یکگزہ گلے بر او زدہ و خورک آید آب بر آستندہ بودند کہ گمین آیت اللہ ابابکر رزق مین و بخارا آسمان کردہ
 و نشان موت و مرارت در پسین تالاب محرم و مفقود گشت اذین مہر بہت تبار عظیم و آندہ کثیر حال
 نوع انسان و حیوان متاثر شدہ و فریاد و طش گویان محسوس شور و شور بودہ باظہار انجینین آیت
 بہر است و غوارق عظمی و کرامت کبری کی شادی کہ از قوم جان عبود و سجد و سجد و بودہ و خوشتر
 بحضرت خاجہ بزرگ رحمۃ اللہ علیہ رسانیدہ بہ سلیم اسلام و بیعت خدمت عزیزد سہا ہی شدہ چون
 این واقع ہوشتن بابا را جہت چہورا میمانیدند مادرش یادش داد کہ با انجینین صاحب بیت عظمت
 مقابلہ و مجاہدہ کردن دستہ تیز بر پائے خود کو فتن است بامیکہ خویشتر از زمین نزاع و اتفاق باز داری
 اما را جہت چہورا کہ فسادات از ملی و فسادات سردی تقدیر شش بودہ گرفتہ پیر زال خیال نہ کردہ اصحاب
 یکے از پرستاران خویش اچال جگی را کہ ازین سحر و فسون بدیو طوطے و شمشاد طلاع فرستاد و ہتہا
 و ہتہات نہ خواست کردہ جوگی مذکور بہ نازش اباب سحر و فسون کہ تہر بیل باز و خوار و عقرب
 بودند خود را بہ جمیر رسانیدہ و باخدا ام حضرت خاجہ بر گ طح مقابلہ انداختہ عاقبت کا زہرم و فذل
 گشتہ و غور بہ بیت خاجہ چہورا در حضرت خواجہ رسانیدہ بدست تضرع و کجاس عفو و تقیہ اقبہا کہ
 حضرت خاجہ ام از شش فرمودہ اچال را نیامت اسلام عزیز و شرف فرمودہ اما را جہت چہورا کہ سعادت یکہ
 مقدس شش بود از صراط مستقیم سعادت ہدایت آورہ و شتہا دبار و ضلالت گشتہ بدست شکر اسلام
 گرفتار اند رہا از غرر سہل جنم شدہ آورہ اند کہ حضرت خاجہ را مجاہدات عمل و محافظت کلام چندان بود
 کہ در یک روزہ و دو خیم و بیگ ختب ہزار کھت بسیار میکردند و گاہے بہ کون و گاہے بہ صراط
 انوال درو انگیز رہا اول در بہت مقابلہ میفرمودند حضرت خواجہ بار سوم کہ از سفر حجاب از سعادت فرمود
 تابت بہل مال کہ مدد مان عین الوصال بودہ در دار بخیرا جمیر علی الاصال نیام فرمودہ و انکار
 بنظر تصحیح و تنقیح و بیان موضع ناندن کہ جو معاش فرزند شش بود یکبار تبارہ ملی نقل و حرکت

ناگزیر افتاد و سلسلہ نسب پیش بوسطہ امام سے گانم رضی اللہ عنہ بہ میر المؤمنین علی بن ابی طالب
 کرم اللہ وجہہ منتهی میشود۔ سید حسن ملقب بخواجہ معین بخت والد حسین بختی سید غیاث الدین۔
 بن سید نجم الدین۔ بن سید عبد العزیز۔ بن سید تبراہیم۔ بن سید ادیس۔ بن حضرت امام حسن کاظم
 بن حضرت امام جعفر الصادق۔ بن امام محمد باقر۔ بن امام علی سجاد۔ بن امام حسین شہید کربلا علی
 مرتضیٰ شیر خدا رضی اللہ تعالیٰ عنہم جمعین۔ بعض کہ نسبت یادت حرف زدہ اند قصہ تحقیق غلط
 فاش است۔ منقول است کہ حضرت خواجہ بزرگ مریدان و متبعان بسیار بودند۔ اما صفی راکہ
 کہ بتصدیق ریاضت و تشریف خلافت ہر افراتر فرمودند۔ تفصیل انیت۔ خواجہ قطب الدین
 شیخ حمید الدین صوفی۔ شیخ فخر الدین فرزند اکبر حضرت خواجہ بزرگ سید ضیاء الدین فرزند دوم
 حضرت خواجہ بزرگ شیخ معین الدین۔ تاجی حمید الدین محمد عطاء ناگوری۔ اجمال معروف بعبید اللہ
 سید وجہ الدین شہدی۔ شیخ برہان الدین۔ شیخ احمد شیخ محسن یا حسن۔ شیخ سلیمان ناگوری
 شیخ شمس الدین۔ شیخ حسن سیاط۔ شیخ احمد الدین کرمانی۔ بی بی جمال حافظ بنت حضرت
 خواجہ بزرگ شیخ مسعود غیر سلا مسعود غازی۔ ازینہا ہر یک صاحب مقام و مرجع کافہ نام بود
 اما بنام قطب الاولیاء خواجہ بختیار کاکلی قدس اللہ سرہ العزیز۔ و شیخ حمید الدین صوفی التتالی
 الناگوری کہ پہلطان التارکین معروف است قرعہ فال زدہ بودند و ازین ہر دو یکے را بہ دہلی
 و دیگرے را بہ ناگورہ برائے خلافت داشتاد فرمودند و از کلمات فیض آیات او است
 کما تال فی دلیل العارفین فرمودہ دل عاشق آتشکہ محبت است ہر کہ وہ فرود آید و زور
 ازینکہ آتش مشتعل تر از نارہ محبت نیست و فرمود کہ از سیل آب ان صدای برے خیزد ہمین
 کہ در دریای میرہ خاموش میگردد۔ فرمودہ شنیدم از خواجہ عثمان مرقوم فی رحمۃ اللہ علیہ کہ رب العرش
 و دستا ننند اگر در عالم دنیا یک چشم دن مجوب باشند ابود شوند۔ فرمود کہ از حضرت خواجه
 عثمان قدس سرہ باستماع رسید کہ ہر آنکہ این غرض صلت دارد حضرت سبحان تعالیٰ اورا
 دوست میدارد۔ اول سخاوت و چو سخاوت بجا رود و ثنفت بسان ثنفت خورشید نصف النہار

سوم خلق مانند زمین فرمود مصاحبت صاحب لادن بزرگاز نیک و صحبت بزرگستان بزرگ اعمال
 بد فرمودند و مردم به حکم انگاه شمارند که فرشته چپ و راست عمل بد تا مدت بسال بنام نوزده
 فرمود و چرا حضرت خواجه عثمان باونی قدس الله سوا العزیز که درویش محق درویشی انگه باشد
 که از دود عالم فناء هیچ باقی نماند علامت محبت و اطاعت است و ترس که مبادا درست آن شود
 مر عارفان مقام نیست و گوی که بران مهتاس فائز باشند همه عالم و عالمیان را افضل بگشت
 ببینند عارف کسی است که هر چه خواهد و پیش آید و هر چه گوید بوشش بشنود و کمتر که
 قدر عارف آنست که موصوف بصفه حق باشد و اگر کسی بصورت معیانه پیش آید بزرگوار
 او را به بیعت الزام رساند فرمود سالها درین کا محب بودیم عاقبت کار غیر از بهیبت
 نصیب نماند فرمود گنگنه چند این ضمیمه که تشهیر و تشویر برادر سلمان فرمود آیت
 حق شناسی فرار از دنیا و سکوت و معرفت است و هر دران منازل معرفت به مقصد نرسند
 تا از معارف حقیقی سرخ نیابند فرمود دلیل شقاوت نیست که با وجود گناه نازش قبول دارد
 فرمود کسیکه انعام یافت از سخاوت یافت درویش کسی را گویند که ارباب حاجت را محروم
 نگذارد بطبیعی خاطر درویش آن بود که با درویش به نشیند و غیر مطبوع آن که درویش را غنی
 درویش احقر از کند عارف بودن بحق این است که بخود نمی باشد قانع و متوکل کسی را
 گویند که بخی و درو که از حلال حق ببرد بران شکایت باشد نه حکایت عارف را مرگ
 محبوب باشد و راحت متروک و یاد حق مانوس عارف اچون با باد و دود و از واقعات شب هر آنچه
 که بگذشت یادش نماند عیلم قلمم ناپسدا کنار است و معرفت محبت پدید آید پس علم خدا
 و معرفت نبه از نیجا است فرمود ذات عارف چون آفتاب تابد و همه عالم از ان نورانی باشد
 فرمود نماز و نظر و قرب است و معراج مومن نماز هر که نماز را بقصد حق ادا کند بر بالا عالم
 حقیقت و قرب به نیار نرسد

و تذکره خوارق عادات حضرات خواجه بزرگ نقولست که حضرت خواجه محمد شب نجواب

استخراج میل نفرمود۔ در بر زمین پشت ده نیا سود۔ زمانیکه پس از افاقه مراقبه نظرش بر
 از ابل فوق و مجرمی افتاد تا شب تارک می شد و اگر بر کافری نگاه می کرد شریعت اسلام
 و دولت ایمان می یافت روزی حضرت خواجہ در یاد حق مستغرق بود۔ پھرین مان شکی از
 مردان خدمت دولت پانہوس دریافت و التماس کرد کہ بادشاہ در باب استخراج او
 فرمان دادہ است۔ پرسیدند کہ بادشاہ کجاست عرض کرد کہ بنظر تفریح و تفریح بیرون شہر است
 مرغزار براسپ سوار رفتہ است حضرت خواجہ تامل فرمود۔ و بعد ساعت ارشاد کرد کہ اگر من
 داورین اندیشہ بجا مطمئن باشم امر فرمادہ شدہ را اہل بر سر رسیدہ است باز پشت اسپ
 بروی زمین افتادہ ہاں خواہ شد۔ ساعتی نگذشت کہ از مرگ بادشاہ خبر آوردند۔ فرمود حضرت
 خواجہ بخت کیا کہ تا مدت سبست سال در خدمت حضرت خواجہ معین الاولیاء خواجہ بزرگ بودم۔ کجا
 نہ شنیدم کہ در باب صحت و عافیت خود سخن گفتہ باشد اما بجناب باب العزت تعجب میگرد
 کہ ہر آنقدر کہ در دو محنت قسمت جہان جہانمان است بفقیر و گمراہ معین الدین نصیب باشد
 حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء با جماعتہ درویشان نشستہ بود۔ درین اثنا سلطان
 شمس الدین التمش تیر و کمان در دست گرفتہ از پیش نظر گذشت چون حضرت خواجہ بزرگ بید
 فرمود کہ این پسر بادشاہ ملی شد میت عاقبت ہمچنان شد نقل است روزی حضرت خواجہ
 بزرگ معین الاولیاء با جماعتہ فقر ہنشین بود و دوبارہ فقر و سلوک ذکر میرفت درین گفتہ
 شنید و دید کہ حضرت خواجہ نوبت بہ نوبت دہمین و بیار نظر میکند و قیام بفرماید از مشاہدہ
 این آثار حاضران تعجب شد۔ تہنیکہ یاران جلسہ از ہم جدا شدند حضرت خواجہ بخت کیا
 سبب قیام بار بار و موجب دیدن بہت مہین و بسیار استفسار کرد فرمودند کہ مرقدہ حضرت خواجہ
 عثمانی دینی چون میدیدم تعظیم می کردم حضرت خواجہ بخت کیا میگید کہ فرمود خواجہ بزرگ معین
 کہ فقیر معین الدین در جنب لغیمہ خواجہ ہفت تلمیذان و فرزندانش را بذیل او نہ بخت آیند
 منقولست کہ ہفت تن از کافران در بغداد آتش پرستی میکردند۔ و عبادت میراضت شہرہ بودند

چنانچه بمان شهرت کمال داشت روزی بارادۀ آسمان قصد خدمت حضرت ^{خواجہ} دست کی تہیج آمد
 زمانیکہ جمال باکمال حضرت ^{خواجہ} مشاہدہ کرد و ملازمت و فخرتند و شعر یہ باندام اینہاروئے داد۔ چنان
 حضرت ^{خواجہ} قدس سرہ بید فرمود کہ بآنکہ شمار برنوت و قدرت حضرت ^{خواجہ} فریگا نظر ہے بہت۔ اما در
 خالق مخلوق است یا زنداریہ حیفاست کہ بہ پرستیدن آتش و کوشیدن ناق کا خود را خراب میکنند
 جواب دادند کہ ما از آتش و فرخ از بس خوف خطر است۔ باشد کہ از پرستیدن و عجز و دشتن خدایا
 رعایت و مسامحت روادار حضرت شیخ الاسلام ^{خواجہ} بزرگ قدس اللہ سرہ العزیز باستماع
 این معنی تبسم کرد۔ و فرمود کہ این ہمہ غیر از طاعت و پرستیدن است مطلق بہت نہ آید آتش را
 رہزہ آن نباشد کہ جس حکم حضرت خداوندگار احدی السوزد۔ کافران عرض کردند کہ حضرت شیخ
 کہ غیر یاد حق کار دیگر نہ دارد۔ اگر از آتش سوزان خوشتن را پیش ما محفوظ و مصون دشتن تو را
 ما را نباید۔ تا یک محنت از پرستیدن آتش بکہ معبود و مسجد ما نیست آخر از واجبنا کتبیم حضرت ^{خواجہ}
 چون این سخن بشنید فرمود کہ اگر مردان خدا را در عرض کنش بیندازند ہمہ ان وقت سر دوشود۔ و النطفہ
 پذیرد۔ و هیچ جہت نہ رساند۔ این گفت لغوین پائے راست کشیدہ و انبار آتش بیند آست
 آن ہمہ آتش تیز کہ شعلہ خیز دشت۔ انگیز بود و طرقتہ لعین سر دشت و النطفہ پذیرفت۔ چون لغوین
 پاک از ان انبار برآوردند۔ دیدند کہ هیچ آسیب نرسیدہ است بحمان بود کہ انداختہ بودند۔ باظہار
 انجین عظمی و کرامت علیہ۔ ز ساجچگان باختر ^{الکاف} حق و کفر ^{مہیت} حضرت ^{خواجہ} بزرگ علیہ السلام
 زبان جال بکشد و از شیوہ ناستی و عقائد نار و اتانہ تارک شدہ بدست حق پرست حضرت
 شیخ الاسلام حضرت ^{خواجہ} معین الحق الدین قدس سرہ تصدیق ایمان و تسلیم اسلام کردند و دادند
 زمان از دہ سالان خدمت شیخ گشتند۔ حضرت ^{خواجہ} معین الحق قدس سرہ فرمود ہر گے بود
 کہ ^{خواجہ} عطا سلمی نام دشت او تا چہل سال روئے بسوئے افلاک نکرد۔ استفسار کردند چنانکہ بزرگ
 و پیراری از صحبت گفت کہ از خج و شرمساری گور و بہیت فراتے محشر۔ باز پرسیدند کہ بسوئے
 آسمان ندیدن چنان است۔ جواب داد کہ از بسیاری گناہ و خندہا کہ در مجلس ہازدہم ناخوشستام

و بعدین محل منہ بود کہ خواجہ فتح موصلی از یاران طریق و بزرگان جماعہ صوفیان بود بہ گریستن و
 اندوہ گزینشتن مداومت داشت از افزاگر یہ گوشت و خسار ریختہ بود۔ بعد وفات اُردار واقع
 شد کہ چو کہ خدایے تو باتو چہ کردی جواب داد۔ لغام فرمود از گھانا نم در گزشت و زمانیکہ مرا تبہ و چرخ
 بردند خطاب آمد کہ فتح از چہ بود کہ سالہا بہ گریستی۔ آنا از حمت ما مسب روانہ بودی بر سر سجدہ آوردی و
 عذر خواستم کہ خداوند از عفو آموزش تو حرام نداشتیم۔ آنا از اندیشہ منزل گور و پریش دیوان محشر
 و جبرہ دستی فرشتہ موت خائف و ہمناک بودم و میگریستم۔ فرمان آمد کہ بشی ازین منرس میں باش
 حضرت خواجہ معین الحق میفرماید کہ خدمت حضرت شیخ النخا تقین خواجہ عثمان قدس سرہا و در علم کلام
 بودم۔ جائے جانقاہ بود۔ و در انجا خدمت شیخ صد الدین محمد احمد دادیم کہ ہر کہ در ان خانقاہ
 سے آمد محروم نہ یافت باہر کہ چیز سے داد میفرمود کہ در قرین دعائے استقرار و اتمرا ایمان باید
 فرمود۔ و چوان آن بزرگوار۔ ذکر گور و قیامت سے شنیدے ترید۔ و چندان میگریست کہ از چشم
 خواجہ جب گریے تراوید۔ و یہ بین منط بہفت شبانہ روز در شدت اضطراب و شادیون بسرے جبرہ
 زمانیکہ نگاہ گریہ و بکا فرستے داد و بحال خود بانسے آمد و سے لبوئے حقیقا جلہ سے بگرد
 میگفت کہے را کہ خصم مرگ در عقب و حرف نفس و ہندارے پے باشد۔ اور ابہ سکون و تسکین
 یہ کار۔ حضرت خواجہ معین الحق قدس سرہا فرمود کہ ناتحہ بہ نظر کشادہ کار و بر آمدن احتیاج
 از بس نافع است۔ از حضرت ختم رسالت صلی اللہ علیہ وسلم در خبر آمدہ است کہ ہر آنکہ کار
 و شوار و مشکل صعب در پیش دارد ناتحہ الکتاب باین پنج بخواند
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ویم آخر کلمہ را بالام کلمہ الحمد ضم کند و امین سہ بار بخواند حضرت بجائے تعالی
 شاد و حمت فرماید و از حمت و سعادت محفوظ دارد۔ و مرام او تعجیل و تسہیل برآید و ہمدان
 محل فرمود کہ دفعے حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم بہ یاران خدمت فرمود کہ حضرت البقرہ
 ہر آنکہ بہرکات و غیرات برین لطف فرمودہ است پیش ازین برکے بسیار برسل میرے نبو
 و دفعے مہتر خیریل نزل کرد و از حضرت کبریا خطبہم آورد کہ در مصحف مقدس سورہ ہست۔ کہ اگر در

تو نیست و ایل لوب. احوال از ام کلیم و سچ علیهم السلام جو در سال گشته بعد از آن حضرت
خواجہ بزرگنمہ کو کہ سورۃ ام الکتاب گلی و جزوی عوارض و در دنا را دوست در دمنده که
از چاره و در مان عاجز آید و خوشحال نگردد سورہ مذکور را بنین سنت و فریضہ صلوات سحر گاہ مع
بسم اللہ چهل و یکبار بخواند و بعد از حق سبحانہ تعالیٰ شانہ سفائے کمال و صحت حاصل از ان فی فریضہ
بہرین اثنا شیخ الاسلام حضرت خواجہ بزرگنمہ کو کہ وقتیکہ از مشاہیر دیار شام شہرے ارد
بودم بہرین شہر در غائے مدینے را دیدم کہ در آنجا ساکن و بکثرت مجاہدہ و شدت فقر و فاقہ از بس
ضعیف جنسیت لاغر و ناتوان شدہ بود و غیر استخوان از گشت و پوست چربی نہ داشت
شیرینندہ محاذ غار نشسته بود کہ کہ خدمت حاجتے خلق داشت از ہم اینچنین گردن قوی
معروض تحویف شدم و تو استم کہ تقدیم کنم۔ انگاہ نظر درویش بر من افتاد و بہ آواز بلند گفت
کہ پیش بیاد سیچ مترس۔ چون نزدیک شدم بہ نشستم اشارت کرد بہ شستم رے ادب
بر زمین آوردم۔ اول سخن کرد بر زبان بیض بپاش رفت انیت دینیت کہ قصد یکے نکلت آنم
قصد انکندہ ازین قبیل بسیار سخنما گفت بعد از ان از من پرسید کہ از کجائے آئی جواب
گفتم از بغداد فرمود نیک آمدی۔ باید کہ خدمت در پیشان و عالمان شعا کئی تا بزرگتر باشی۔
چندین سال است کہ ہرین غار نشسته ام از خلق و خلائق رسیدہ و گرفتہ قناعت عسرت آمیدہ
و از ترس نماز تمام سیکریم۔ گئے کہ نماز میگذارم۔ مدتی از خدمت دارم کہ اگر وقتہ از فائق نماز
از دست برو دانیئمہ کہ کردم و خواہم کہ دہا بل و عامل گردد و جملہ عبادت و طاعت نامفہول و سچ گاہ
شمارند ہر آن کسے کہ از عمدہ نماز بزرگ آید کائے عظیم کرد و باشد خواجہ حسین ابن قاسم
میفرماید کہ در شہر جماعہ مسلمانان دیدم کہ قبل از ہنگام نماز انظن اذان میسکہ زندہ انہما مذہب
انتظار پیش از وقت پر سیدم گفتند کہ بوجہ اینکه وقت نماز بہ ما بہت ہستی غافل نہ باشند و از ہند
وقت ادا کنیم۔ ہمدرخین مل خواجہ بزرگ فرمود کہ متعنی از حضرت اب العزت جہنم شہر علیہم السلام
در صفت جہنم اچا شدہ فرمان آید کہ کیا موسیٰ علیہ السلام در وصحت جہیم داوی مادیا فریدہ ام آری

طبقه هفتم است از طبقات دیگر خطرناک و مصائب انگیز و تارو هم از انفعی عقب مهمو است
 ناره از آن آتشخانه جهان سوزدین سنگدای عبرت آباد است ارض و فلک و شجر و حجر جلوس
 و آب بحار لبان و غنیمت متعل گرد و این همه عقوبت عذاب به و طائفه مخصوص است اول آنکه
 در نماز تغافل و تکامل روادارند و دوم آنکه سوگند و دفع و پیمان آرند و سهرین اشنا فرمود که بزرگ
 محمد اسلم طوسی نام داشت وقتی به ماده حصول کار سوگند راست بر زبان آورد و این زمان
 سکر بود چون بحال آمد و از خوردن سوگند راست متنبه شد فرمود که اینک سوگند راست نمودم
 گاه باشد که بوجه دیگر بزبان آید این گفت و پیمان کرد که مدت العمر به کسوت و خاموشی بگذرد
 بعد ازین تا زمان چهل سال در صدر حیات بود آنالبت نکشاد و هیچ سخن نگفت بهرین سبب
 بیان فرمود که رفیق را به بصری و خواجه حسن بصری و مالک دینار و خواجه شفیق بنجی رحمته الله علیهم
 در بصره بهمنشین بودند و کلام و صدق محبت بود و خواجه حسن بصری گفت که دوست در دوستی
 صادق آن باشد که چون در دو محنت در پیش آید صبر کند را به گفت ازین سخن بپس
 ما و من می آید مالک دینار فرمود که هر چه بود دوست آید بران رخصی و شاکر باشد بعد ازین
 سخن در سنده قاه قاه افتاد فرمودند که این چنین خسته و متعابر منع آمده است که چاک
 عبرت است ازینکه از حضرت رسول برحق صلی الله علیه و سلم در خبر است که هر گاه کسی که در استقامت
 روادار شود گان قیور گویند که ای غفلت شمار اگر آگاه باشی و خبر داری که بر آنچه سیر و رفتار و عواطف
 بگوزی و خوردن و خفتن و آسودن بر خود روانداری بهر نحیل حضرات خواجه فرمود که بزرگ
 دیدم که از بس ضعیف و نتهی العمر بود و مشغولی و استغراق به مرتبه غایت داشت چون خدمت
 او در یافتیم سلام کردم و بخود ایستادم که از او احشای چینه بهر سم بهر بزرگ بصفای قلب
 نکاشتم که در فرمود که روزی بابای در گورستان بودم و یاس که در صحبت بودم سخن لا ذبالی و
 خرافات را می شنیدم آغاز کردیم احسنه تمثله فر گرفت ناگهان از درون که بران تکیه دهیم
 نه آنکه تا سفت و حیف بران که مانیکه آنها را منزل فنا در پیش است و ملک الموت کسین است

خنده غلاف و زار و بکار برنده در بآل کا نظر دارند حضرت شیخ الاسلام خواجه بزرگ میفرماید که در سبک
 نه گوار است که فردی قیامت از ماضی آن صغی را فرمان رسد که بهشت و آید اینها عرض نماید
 که ما را بهشت مطلوب نیست که را به که بهشت تر است پستید است بهین اثنا حضرت
 خواجه بزرگ فرمود که دیدن پنج چیز هر یک از عبادت است اول هر فرزندی که در روز والدین
 بدوستی حق تعالی این بنده اجابت حج اکبر میباشند تم کنند و زمانیکه پسر ربتم مادر و پدر پند
 تلقی عبادت هزار سال باورسانند و بیا مرزند و تنه جوانی گناه گامی و تبه کاری و نهمان
 است بنیان نقل کرده بود و در خواب بیند که به فضل قرب با حاجیان میخامد پستید
 که این همه سلو و پایه و سمور مرتبه از حدیث جواب داد که مانع پیر زال داشتیم و تنگی بر خان
 میفرستیم سر در پای ضعیف نهاده خصمت میخواستیم و آن ضعیف عقیقه دعای آمرزش میگوید
 و میگفت که حق سبحانه تعالی ترا ثواب حج روزی کند چنانکه دعای ما ضعیفم پای حاجت
 یافت و استجاب شد و همچون این آواره و دندموم را نجات دادند و بخشیدند حضرت شیخ الاسلام
 خواجه حسین الحق میفرماید که ایمان مرکز انوار است که در دل مومن قرار گیرد و بنده محصل چندان
 که براه ثواب و دنیا قلب مترقی باشد چون به یکی صلاح استقامت و استحکام پذیرد
 دل مومن بقدر نور گردد و بهشتی اعمال تاریکی میفرزند چون بهشتی اعمال و خباثت به بیت کند
 شفیق لقلب و منافق گردد و چون منافق شد از رحمت حق محروم و مایوس گشت و نگاه فرمود که
 بر دل مومن جفت و حجاب است بر دور و هر حجاب است تا در فرشتگان در تسبیح و تحمیل مایور
 باشند هر آنکه مومن را بسیار و در همچنان است که هر عمره فرشتگان ابدان حجاب مایور باشند
 از او رسانید است منقول است از کتب سیر که حضرت خواجه بزرگ را با حضرت غوث الثقلین
 سلطان المشرقین المغربین و بار ملاقات واقع شد اول آنکه نخست حضرت غوث الاعظم حضرت
 خواجه بزرگ را بدید و فرمود که در حسین الحق الدین از قدوه و مشایخان زمان خواهد بود دوم آنکه
 در قریب میلان الحقنای مصاحبت و نه نشینی دست داد و قریب حضرت خواجه بزرگ را با

درخواست کرد که چیزهای سخت آن حق باین فرمایند فرمود که سخن حق را از ادویه تنهایی مطلوب است۔
حضرت خجسته اجماعاً بفرمود که در گنج تنهایی نسبتاً از دو سبب نامناسب است یکی آنکه اگر گوش
حق نباشد پیر و سگبر من برسد باشد که از دست غیرت خاطر پشش برنجند و موجب نقصان
من باشد زیرا که موازنه کلام و کمال احدی بتقابل رضا پیر و سگبر خود بهتر نمیدانم و دیگر اینکه
حضرت جلوس از دو حال عاری نباشد۔ اغنی محرومانند یا نا محرم و نمیدانم که به لها چنانند
و خیال حسام بپزند۔ چون این باشند حضرت غوث الاعظم هیچ نگفت و سکوت فرمود۔ بعد ازین حضرت
غوث الاعظم اذن دعوت فرمودت بول فرمودند۔ چون از حاضر بر سفره آمدند حضرت خواجہ بگ
گفت که طعام من نمک است گفتند نمک از کجا آید۔ القصه مردی که بیرون شهر
سکونت داشت طلب فرمودند۔ و براس سماع اشارت کردند گفت که از میر ندارم۔ اما چون سماع آغاز
شد همه از میر که پیشتر از مطربان برگرفته در یک حجره نگاه داشته بودند۔ نے منت دست کسے
نغمه آغاز کردند۔ در آنوقت حضرت غوث الاعظم ایکے از میریان خدمت سوال کرد که امر فرمایند
فرمود معین الدین سحر جمیشتی مهمان بوده است همان روز حضرت غوث الاعظم پارچه از تنم کتان بحضرت
خواجہ بزرگ داد۔ چون حضرت خواجہ بزرگ آن پارچه را خدمت حضرت پیر و سگبر خواجہ عثمان دانی
قدس سره العزیز گزرنه ند۔ خدمت حضرت خواجہ عثمان حمتہ اللہ علیہ از آن پارچه دستا کردہ بر
فرق خواجہ بزرگ از دست خود بستہ کردند۔ ہدین اشنا فرمود کہ ہر کہ مومن بگوید باشد کہ باماد خود زنا
کرده است و دماشین نہیا رتجاب نشود و اگر غیر توبہ فوت کست عاصمی غافل بماند۔ ہدیرین محل فرمود
کہ سلام گفتن و در سلام سبقت کردن موجب کفارت گناہ۔ و ثواب عظیمیست ہر آنکہ از مجلس خبر
سلام گوید رحمت حق سبحانہ تعالیٰ بر وی فرود آید و ہدیرین زمان فرمود کہ چون بہ مسجد بروید باید کہ
راست پیشین نہد و بگوید اللہ و علی اللہ توکل علی اللہ لا حول ولا قوۃ الا باللہ من الشیطان الرجیم
و چون مومن نخست پائے راست در مسجد نہند فرشتگان بپائے آفرینش اور دعا کنند و چون از
مسجد بیرون آید اول پائے سیارہ بیرون نہد فرشتگان گویند یا رب نگاہ را در حقش واکن و

بہشت و نعمت بہا و اورا نصیب کردان و ہمہ دین عتہام فرمود کہ زمان آخر پیدا آمد۔ ان را زبان
 مرگ بہتر از حیات باشد زیرا کہ عیش و راحت بر مسلمانان تنگ کرد و سامرا جبراً و ظلم را وادارند و
 عالمان عہد ثنوت بگیرند۔ اندر الوقت خیر و برکت از خلق بریزد و شرف و ارفع و عناد و ظہور آید
 اگر فرمود کہ صدقہ کسے باید داد کہ درویش و فقیر می و در دارد ہر کہ صدقہ بر این پنج بدہد خدا تعالی
 اورا بخشاید۔ بعد ازین فرمود کہ ہر آنکہ توبہ نصوح کند قبل آن باید کہ باب توبہ بستہ نہ شود و فرمود کہ توبہ
 دست نہ کار کردن بر جملہ مسلمانان فرض است باید کہ پیش از آنکہ ششمنہ مرگ بر سر رسد توبہ و
 استغفار عمل کند و توبہ باز است تا آنکہ آفتاب از سمت مغرب طلوع نہ کند۔ حضرت خواجہ ابن حق
 رحمۃ اللہ علیہ فرماید کہ روزے با شیخ محمد اجل شیرازی یک جا بودم۔ وقت نماز مغرب بود
 خواجہ اجل تجدید و درضو کردند۔ اما حلال انگشتان در سہوافت دنا گاہ ناوقت غیب ندا داد
 کہ شیخ اجل دعوی دوستی مامیکنند۔ و سنتی را از مسنون مایمخو نہاد و بعد از ان خواجہ اجل
 سوگند خورد و پیمان محکم بست و تا بنیست یستی از سنن رسول کریم علیہ السلام ترک نہاد و از نیاحت
 کہ ترک سنت حلال است و موجب نار نہا مندی حضرت خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم
 و ہمہ دین محل فرمود کہ طائفہ عارفان اہل فضل و فضائل اند و مستغرق و تعجیر بحال و دست چون
 علفی در شب بحالت طہارت خواب بہ احدی نکند۔ فرمان آید بہ فرشتگان تا آنکہ او بیدار شود
 و پہلویش ترا گیرند و انگاہ کہ بہیدار شود۔ بہ عا اشتعال و زندہ کہ خدا یا ہوا و بیامیز این بندہ را
 کہ با طہارت خفتہ بود و ہمہ دین محل فرمود کہ روزے حضرت رسول حق صلی اللہ علیہ وسلم
 البیس اور غم رسیدہ و اندوگہین دریافت و پرسید این ہمہ اند و توبہ از چه سبب است
 جواب عرض کرد کہ از چہا چیز کہ از است حضرت لظہور سے آئند اہل موزنان کہ اللہ اکبر میگویند
 و ہر کہ مقننہ سے شود و بجا ہے پرواز و ہمہ ما سائل مستلزم رحمت و بخشایش جائے سے یا ہند و
 دوم از تکبیر نمایان کہ بہ جہاد و جدال حق برے آید۔ سوم از وجہ حلال درویشان کہ ایشان از وجہ
 حلال بدگیران بخش سے و ہند و موجب لغزش دیگران میشود۔ چہارم از آنکہ نماز صحیحاً بگذراند

ہو غسل داد۔ وہاںجا خانقاہ شریف بہت جنوب از مسجد بزرگ اکبر بادشاہ دہلی نمودار است
 و صاحب سجادہ خجہ شمس محفل قتل کہ خدمت سجادہ نشینی در برابر است کردہ می آید ہمہ بجا کہ جلے
 حضرت خواجہ بزرگ است ہر از مسندے نشیند و جمعے از ارباب طائف و غیرہ ملکہ زمان استانیہ
 و فقراد خدمت رسیدہ اند و فتوح میرسلند۔ تاج وفات حضرت خواجہ بزرگ بقول صبح در سال
 ششصد و سی و تہ ہزار زادہ اند۔ جمعے از اہل اسلام و قوم ہندو جمعے آئندہ فیض ہائے بانیہ

آئین عرس شریف

برویت طال حبیب المرحب نماز عرس شریف معین است و مجالس سماع بنیاد میکنند وہ قبتیکہ
 یک بیغ شب یکروز و قضائے مجلس قبتنا دیل و چراغان منورہ مزین میشود و حضرات صوفیہ
 صف بستہ نشینند و ذکر پاک و تحفہ و سلام حفاظ و مولودیان میخوانند و سامان جلوس فقرہ
 مثل عجزہ نمود و سوز و غمیر در وسط محفل مینند و بعد اقامت استہمام ضروریہ حضرت صاحب
 سجادہ طالع میرسد و چون حضرت صاحب سجادہ مجلس مے آید جماعت فقراد عمدہ
 صفیا برتھم سیم و سلام مے خیزند و چو بداران الب فرش استقبال میکنند شست صاحب سجادہ
 برگدیل بجا نمود و سوز و کمان در وسط صف صدر قرار است و بعد از آن صاحب سجادہ داخل
 محفل مے شود۔ حافظان و مولودخوانان فاتح پر روح پرنفوح حضرت خواجہ بزرگ میخوانند و دعا
 سلامتی بادشاہ و حضرت صاحب سجادہ بنیاد میکنند و بعد ختم قتل محفل سماع گرم میشود۔ و
 نوبت بوجہ و حال مے رسد چون لف شب بکر میرسد صاحب سجادہ بجائے غسل مرقدہ
 میرود۔ و اول از دروازہ مکی داخل گشتہ در گوشہ مشرق و شمال متصل شبکہ سنگ سفید
 گنبد شریف تبدیل لباس میکنند و تاہان کہ سمت گوشہ مغرب و جنوب درون احاطہ
 واقع است و بٹہری عندن معروف است و در یک سبوح کل در انجا چراغ مے سوزند و بٹہ
 سجادہ دست و پا مے نشوید و بعد از ان درون گنبد رفته مرقدہ مبارک را از دست خود غسل میدہند

رکسان نبت چو کی خدمت مراد اسے خدمت آبرسانی و آفتاب برداری وغیرہ مصروف باشند
 و بعد غل حضرت صاحب سجاد عرق گلاب خوشبو صندل و گل بر بزار شریفی پاشند و
 قبر پوشش پشانیہ پیردن گنبد بنی کید و بدستور سابق تبدیل لباس فرموده و محفل سماع میرسد
 و بز- غل صاحب قبر صبر صد و روزه تا ختم تمام محفل قیام دارد الغرض از آن شب تا به
 شب ششم ہمین طریق محفل سماع برپا می شود و بتایخ پنج ابد از نماز صبحگاه حضرت صاحب سجاده
 اقسام شریفی و طعام که نیاز مخصوص حضرت خواجه بزرگ است بهر صادر و دار تقسیم فرمایند
 و فقر و مشائخ و امار و عامه مدعو میباشند و بعد از نماز ظهر که از اکل شرب فراغت می یابند سماع
 شروع می شود و بسوزد که از دراز نویا از باختتام میرسد بر و ششم محفل قل که عبارت از ختم آخر
 از وقت یکپاس روز برآمده بنیاد یکینند تا از هجوم فقر اوار باب تماشاچیان انوار عالم میباشند
 که در دست سماع خانه مجال نفس بر آوردن و تاب برجا باندن تکمل تمام دست سید و وزیر و اشراف عطا
 و عرق گلاب و دود و مجر عود و سوز شام جان تفریح عجیب و تفتیح غریب یابد و از نزول خیرات
 و برکات بر اصحاب قرب فتح الباب سعادت و قبول می رسد و از کثرت انوار و تجلیات
 در دیده حیرت آن پیکر حقیقت و معرفت جلوه شکر می در آید و به بختیاری بختندی که اهل
 صدق یقین بدست می آید و هر یکی از ایشان از خوان لغام و التذات بخش کافی و بهره افانی
 می رسد باید و بهرین حال احوال چون آفتاب بخط استوای میرسد التزام و اتهام فاتح بوقوع
 می آید و التهاب آتش سماع لطفنا می پذیرد اول چای خوش رنگ و لطیف و مطبوخ
 گسترده بالاش کوزه حسن ل سائیده و آتش گل و گلاب و برگ پان می نهند و حفاظ و
 مولود خوانان خوش بحال و پاکیزه جمال گرد پا رچ گسترده که با صلاح و ستر خوان میگویند جمع
 بیکر غیر و سعادت شتمعال می نمایند و بعد از آنکه رسم فاتح بانجام میرسد بجا حاضران مجلس
 صندل و بره برگ پانفتسم میشود و پس از آنکه چوبداران چوب نقره بالا میسکنند این علامت
 است از ختم محفل و مہرین نشان و علامت - بالاس نقار خانه نوبت شادمانی نوازند و

اول از تہ پیش صاحب سجاد دستار و خرقہ نے بہا کہ مکلف و مکمل مہیہ باشند آرنہ لوین
خلعت جاشینی و صاحب سجاد حضرت خواجہ بزرگ است و بعد آنکہ خلعت مذکور حضرت صاحب سجاد
زیب بکوشش سے فرماید۔ بجا حاضر الحج بلس ہم دستا تبرک علی قدر انتہا بہت می شود و ہر یک
از شاہ و فقیر و غریب امیر این عطیہ گرامی را موہب سادات دارین و مفاخر نشا تین دستہ
و بر چشم و لب بناوہ زیب ہر سیکند بعد آن حضرت صاحب سجادہ تنظر ادا سے ہم فایح دون
قبہ شریف بر مرقد قدس سپرد و آنا از ہجوم و کثرت لطف رگیان بیکہ نظر فرشتن نمیتواند
بالآخر ہزار کشمکش را سے یابند و حضرت صاحب سجادہ دست بدست اندرون روضہ شریف
سے برند و حضرت مہدی بعد از ہزار شوق و خضوع جہن نیازیار پائین مزار مالیکہ ہمت شرق
زیر طاق مصحف پشت قبہ در و دروازہ نشیند۔ چنانچہ خدمت خاص فارغ سے شوند حضرت
معز اللہ بزرگوار و دست یاز بادا سے شہانہ بیرون روضہ آمدہ بہ مخالفت شریف توجہ شدہ بزرگ
مشغولت ارشاد سے نشیند و جمعہ از اہل حال و عمائد و ارباب طائف و علماء و خواجہ گاہ شریف
برسم سلام وقت مبوس جمع سے آیند و صف فقراء آزاد و غیرہ کہ بشمار سے باشند لغزہ یا
فضل و بیعتن۔ یا علی مدگو یا ان شرف خدمت سے یابند و مقدمات مزارعات کہ در میان انجا
ما بین سال وقوع آمدہ باشند حسب الامر حضرت صاحب سجادہ تصفیہ می یابند و دوران محل
کے اور جب آوردن حکم صاحب سجادہ مجال دمزدن و سرچسپیدن نباشد۔ احمیان اگر کسی
سخن عذر و معذرت در میان آورد تا ج و خرقہ او فوت جنوب بیٹھو و در صف فقراء در حق او
حکم اخراج میرود ۛ

آیین محفل شبانہ

مقرر است کہ بہر پنجشنبہ قریب بوقت نماز عشا کہ دو گھڑی شرب سباعت ہندی میگزرد۔
روشنی چراغان درستی فرش مسکینہ و بانہتر سے قبہ شریف پیش سخن بگویی الان محفل

پنجشنبه جانے مخصوص است بعد ہستام و تیاری محفل بتولی در گاہ شریف یک متعل و چوک
 بخدمت صاحب سجادہ مے فرسید و چون حضرت صاحب سجادہ از خانقاہ برآمدہ جماعت
 کہ بحال تاع خانہ سرگماںجاہ بنیاد واداند میرسد گھر یالی و گاہ۔ ساعت سہ میزنہ اولین
 علامت خبر است از مقدم صاحب سجادہ۔ اول صاحب سجادہ از دروازہ پائین و قہر
 و دخل میشود و بعد اوائے فاتحہ از جانب مہ ووازہ شدہ قی برآمدہ۔ براہ یگی دالان قصد محفل میکند
 چون بلب فرش میرسد چوبہ اران استقبال میکنند و ارباب مجلس و عظیم تقدیم مے نثار
 و بعد از آنکہ حضرت صاحب سجادہ برافراز گدیلہ محاذ حجرہ فقرہ کلان۔ رو بہ زار و پشت ترق
 مے نشیند۔ حافظان و مولود خوانان فاتحہ بروح پُرفروش حضرت خواجہ بزرگ میگویند و دعا
 سائمتی صاحب سجادہ میخوانند و بعد ختم فاتحہ شیرینی کہ زبان بند می ملی میگویند و بعد قوام
 شکر مہیدہ و روغن زرد۔ مے سازند جضار محفل تقسیم میشود و نیز مسب و تقدیم بخش
 مقررہ بہر اہل استحقاق دادہ میشود و ہم قوالان۔ سماع بنیاد مے دہند چون ساعت پنج مہ
 مجاوران و خدام فرش قہر شریف از جارب و صاف میکنند و این جارب و صاف است کہ
 از پر دم طاؤس درست میکنند و این خدمت خاص را فراشہ گویند چون فراشہ ختم شود
 دروازہ قہر شریف بند میگردد و بازتابہ صبح صادق و انہ میشود و چون نوبت ساعت شش مہ
 باز بطریق اول فاتحہ میخوانند و ہمہ اہل محفل قیام نمودہ۔ دست بستہ رو بہ قہر میکنند و قوالان
 اشعار مہندی کہ بہ کڑکا معروف است در محاسن و اوصاف حضرت خواجہ بزرگ شہید۔ بہر حال
 خوش مے مہریند و بعد ختم۔ آن محفل برخواست میشود۔ بہر یکے سجائے خود میرود ۴

این ششم

پیشب۔ پنج ششم بہ راہ مقرر است۔ و نہ بان مکان محفل پنجشنبه مخصوص۔ اما صاحب سجادہ
 مے آید و بہمین جہت عصائے فقر و حجرہ فقرہ کہ لازمہ منصب سجادگیست متعل نمیشود۔ و شیرینی کہ

بعد فاتحہ تقسیم می شود و حرون است بہ نکتہ کر بار و نحو و قوام شکر ساخته می شود +

آئین سبنت

بتاریخ پنجم ماہ کہ باہ ماگہ واقع شود از خانہ قوال در گاہ گر وہ می آید۔ گر وہ بطور گاہ سبتہ می باشد کہ از گل و شکوفہ فصل بہار تیار میشود۔ و از راہ بازار پیش زمینہ سیگزد۔ ہمہ قوالان نغمہ برآیند و لولیان شہر پس با سن بنی و در جلو می باشند۔ و ہمہ علمہ و فصلہ در گاہ شریف از توالی تا بہ کنان ہمراہ می باشد۔ عجب رسم و لریا و تماشا ہے روح افزا است کہ حصر بہ دیدن دارد۔ و قوالان کہ غنہ و نشید بہار غزلیات تازہ سن بر آید۔ ذاللقہ عجیب لذت غریب می دہد۔ با آخر ہمہ یق و الزام حاضر و قبہ شریف گردیدہ و گنبد حضرت خواجہ حسین نبیرہ حضرت خواجہ بزرگ میزدند و از ایجاد خانقاہ شریف حضرت سجادہ سیدہ باداے رحم معینہ۔ میر وازند +

آئین گل سنگلہ

بماہ ماگہ سبتی کہ فصل بہار گل گلاب است بہ روز پختنبہ چادر گہاے شمع درست میکنند و بلکہ مسلسل درشت زنگین در کشیدہ لب صلواہ شام بر سقفت مزار شریف کہ از چوب خوشبو و لعل کرانہ و ہم و پیرایمون آن ہمہ سلک ٹے گل سفیدہ برابر و بر قطار و قطار بہادے مطبوع و طرز خوش سلوہ بستہ میکنند و اندران شب بجوم اہل استحقاق و تماشا و اثر و نام عام بہر تہ غایت می شود و از زن مرد و خور و در کلان جم غفیر گرد قبہ شریف رو سعت نصائے آستانہ عالیہ حاضر آمدہ باداے فاتحہ و تحیہ و سلام اشتغال می و رزند +

آئین باہ صیام

چون بیت طلال رے میدہد بہ نظر آگاہی عوام الناس بر برنقار خانہ کہ مقام بلند است

نوبت شادمانہ می نوازند و از همان شب نماز تراویح آغاز میشود اگر چه پیشتر جاہل و آستانہ عالیہ تہران مجید میخوانند۔ اما در مسجد جہانگیری پہلے قبہ شریف جم غفیر و گروہ کثیر تراویح میخوانند و حافظ فرج شاہ خان سپہری کہ ملازم آستانہ عالیہ است بہتر بخاہن آن مرغوب و بہادار بلند و بصحت تمام و حرم کلام میخوانند و در سبب شاہجہانی خطیب در گاہکہ از ملتزمان وضع شریف است یادائے مطبوع و لفظ فصیح قرآن خوانی میکند۔ و ہمین جہت محفل شنبہ بین العصر و المغرب در ماہ صیام مقرر کردہ اند۔ و بہ شہادت رختم قرآن مجید و فرقان حمید مقرر است۔ انہا از اکثرت چراغان و تجلیات و انوار فضلے حرم آستانہ عالیہ بفعہ نورے نماید۔

آئین عیدین

چون ویت ہلال عید الفطر بشہادت ثقات ثابت می شود۔ نوبت شادمانہ بنیاد میدہند و بہروز ہنگام نماز باہاد صاحب سجادہ حاضر قبہ شریف گشتہ چادر گل بر مزارے پوشانند و بر قبور اجداد خویش کہ در جوار آستانہ شریف آسودہ اند گل و عطری می افشانند۔ بعد از آن چون وقت نماز میرسد۔ اول صاحب سجادہ بر ہم سلام حاضر آستانہ نشدہ ریاضی سوا میشود و ماہی و مراتب شتری و غیرہ کہ نواز منہ صاحب سجادہ گیت مدقاضی شہر و عامیان شہر و جلو میباشند پیش ازین کہ اہل اسلام و عید گاہ رسیدہ انتظار میکشند چون صاحب سجادہ داخل عید گاہ میشود تکبیر آغاز میکنند۔ و بعد ختم نماز و خطبہ۔ چون صاحب سجادہ عادت میکند۔ اکثر آن عید گاہ در گاہ انتظار میکشند۔ و چون سواری صاحب سجادہ پیش زینہ در گاہ میرسد۔ و از او سواری پاکی مفارقت کردہ پایے راست بر زینہ اول در گاہ شریف می نهد۔ شادمانہ تہنیت بزقارہ خانہ می نوازند۔ بالآخر صاحب سجادہ باداے شاہی بر ہم سلام و در قبہ شریف حاضر میشود و در طاق مصحف نشیند۔ فاتح بروح پر فتوح حضرت خاجہ بزرگ میرساند۔ چون فارغ میشود بہ خانقاہ شریف آمدہ مسجد سجادگی می نشیند و بعد از باب طائف و نو بنیان و باد فرقان و چہار کن

نغمہ گو یان متعلقہ آستانہ عالیہ گرد آمدہ۔ مراسم تہنیت بتقدیم میرسانند علی قدر تہنیم اسم میباند
و قریب رسم عید الفطر دستور عید الضحی ہم معین و قہر راست +

آئین امام عشرہ محرم الحرام

از رویت ہلال محرم رسم نغمہ و سرود و موقوفہ گیرد۔ و فاتحہ شہیدان کر بلا و اہلبیت محبتیہ برکوزد
شریعت ناب و راسخہ عطر و گلکباب یسانند۔ و تا بروز سوم عشرہ محرم بہمین نمط دستور دارند
و آثار حزن و اہتہال و رنج و غم کہ مقتضی محبت است از در و دیوار و شجر و حجر آستانہ عالیہ شہر نینو
کے ہینہ کہ دیدہ بینا دارد۔ و کسے دانہ کہ قلب صیح دارد و محبت قوی کنون خاطر اوست +

آئین محفل میلاد شریف

سرور عالم نجا کر و صلی اللہ علیہ وسلم

شب وازدہم ماہ ربیع الاول وقوع مے آید و بطریق محفل شیشنبہ با حسن وجہ با احتیام میرسد +

آئین سہرس

حضرت پیران پر شیعہ المشارق و مغارب خواجہ غفار ہارونی قدس سرہ اللہ تعالیٰ

دستور است کہ بہ شب پنجم ماہ عید الفطر در مقام سماع خانہ محفل مے شود۔ و بر رسم معمولی صاحب سجادہ
زیعہ بل میگردد۔ و بروز ششم محفل قلنبیاد مے مایند و بہر طور است تمام التزام محفل بطریق
محفل قل حضرت خواجہ بزرگ وقوع مے آید چون محفل ختم مے شود۔ دستار شخت بر فرق مبارک حضرت
صاحب سجادہ فرستہ میں گیرد و بہ دیگرے دستار دادہ نمے شود +

آئین عرس بزرگان سلسله معین

جانب یائین و ضد شریف پیشین الان آرت کارٹ محفل سماع بر سطح فرش سنگ معین است
صوفیان صفت بسته نشیند و قوالان رسم سماع ادا میکنند و آواز محفل بعد سماعش
که سماع معمول اکثر کا ختم می شود مقرر است قریب نصف شب ختم محفل شده شیرینی تقسیم نمایند
امادین محفل با عصا، دھجرا، نقره که گواز می رنجند و گلیست متعل می نشیند +

باب دوم

دندک و اولاد و اخا و حضرت خواجه بزرگ معین الحق و الدین قدس الله سره

آورده اند که حضرت خواجه را تا سن هشتاد سال در تجرید و تفرید و دگرگشت و منور تا اهل ختیار نظر داده بود
شب در عالم رویا که چشم ظاهر استثنائی خواب دیده اول مشاهده باب الارباب بود از حضرت ختم رسالت
وصوالت نبوت ایام رفت که معین الدین تو معین بن ماسی - ماسنی از سنت ماء ما بگذشتی - خون
حضرت خواجه بزرگ سید را شد و بعد اوانی فریضه سحر به جلوت ارباب محبت صحبت افتاد و یک
خطاب نام که حاکم تلو میثلی بود - خاتونی از قبیل راجپوت که غلبیت یافته بود بخدمت رسید
حضرت خواجه باراده ازلی آن جمیله عقیقه را به سلسله زوجیت سباسبی فرمود - و امته الله بنا
کرد - خاتون دیگر نسبت سید و جد الدین مشهود است که به اشارت و بشارت حضرت بنا و مولانا امام ختم نبوت
رضی الله عنه و حبیب النکاح حضرت خواجه در آمد از هر دو عقیقه سه پسران و یک دختر بوجود آمدند
امادین ختلاف است بجه برآند که از بطن سیده محترمه خواجه ابو سعید ربی بی حافظ جام
متولد شد و از بطن جمیله دیگر خواجه فخر الدین و خواجه حسام الدین بوجود آمدند و الله اعلم بالصواب

خواجہ ابو سعید راد و سپہان بودند۔ خواجہ احمد و خواجہ وحید کہ ذکر پاک اینها در فواید القواد از حضرت
 سلطان المشائخ منقولست مبنی بر حاشا جمال را حضرت شیخ عیسیٰ بن علی بن ابی حمزہ بود کہ بر کنار حوض
 منعد لاد و لواحق قصبہ نگر است۔ سید حسام الدین بن حسین ششای از چشم مردن پنهان شد و صحبت
 ابدال و جال الغیب پیوست۔ انا حضرت خواجہ فخر الدین را پسری بوجود آمد کہ حسام الدین سوخته
 نام داشت و او از بس عابد و مجاہد و متناز و متراض مولع و متوہج سوخته آتش محبت و آسوده
 در دوحشت بود و در بعضی صحبت حضرت سلطان المشائخ از مہثال اقران گویے سبقت
 ربودہ بود و در قد پکش در قصبہ سانہر با ختر سے بر سر راہ جمیر واقع است و حق خدا از ان خطیرہ
 گرامی فیضہائے رباید۔ اور ادو سپہان بودند معین الدین خور و قیام الدین بابا بال اول ان بن
 کمال اکبر بود کہ ملالت علیہ و آثار جللیہ داشتند و واسطہ کسے با حضرت خواجہ نسبت بود۔ انا
 انجام کار با اشارت خواجہ بزرگ بخواجه ضیہ الدین جہانگیر دہلی رجوع کرد و حاشا یافت۔ اولاً
 پاکش سبب نامہماری و نامہنجاری کفار سکونت مالوہ اختیار کرد و از مدینۃ الہدایت الالام
 اجمیر بخرت نہ مود۔ سید قطب الدین کہ بہمد سلطان محمود ملکی خداوند دوازہ ہزار سوار بود و شہ
 خان خطاب داشت از نہائے پاک خواجہ معین الدین خور داشت و دیگر ہم صاحب نام عالی در گزارد
 حضرت آفریدگار بود و جوہر شجاعت جلاوت نگاہ میداشت و بہت بلکہ کفار و اجرات نہایت
 مے داد۔ چنے کہ گروہ مخالف از دست او بہستوہ مے آمدہ و از نخبہت ہاشم مٹیلہ باگاہ کرد و بوز
 شیخ المشائخ دیوان سید غیاث الدین احمد بن علی بن حسین لاریب فیہ از اولاد و محب و حضرت
 خواجہ بزرگ است سلمہ اللہ تعالیٰ سلسلہ نسب شریفش بہ نوزدہ واسطہ خواجہ قیام الدین بابا
 منستی مے شود۔ شیخ المشائخ دیوان سید غیاث الدین احمد بن دیوان سید سراج الدین احمد
 بن دیوان سید امام علی احمد بن دیوان سید محمد بن علی احمد بن دیوان سید اصغر علی احمد
 بن دیوان سید امام الدین احمد بن دیوان سید نیر الدین احمد بن دیوان سید سراج الدین احمد
 بن دیوان شیخ ابو الفتح احمد بن دیوان سید علم الدین احمد بن دیوان خواجہ ابو الخیر احمد بن دیوان

معین الدین احمد ثالث بن شیخ المشائخ سید سیح الدین احمد بایزید خردوبن شیخ المشائخ سید
 نور الدین احمد طاهر بن شیخ المشائخ تاج الدین احمد بایزید بزرگ - بن شیخ شهاب الدین احمد بن شیخ
 کمال الدین شیخ احمد بن شیخ نجم الدین احمد خاله - بن خواجه قیام الدین بابر بال بیگیل باگه رحمته الله
 اجمعین - بعضی از اہل فہما کہ در باب وجود او احوال حضرت خواجه باگہ زائد
 الحق از باگہ مستقیم تحقیق و راستی و درافت اند و منازل دلش در نہا سخا نہ کبست و نہایت
 بنیاد داند - زیرا کہ فقیر موافق بمنبت تحقیق و تصدیق این معنی کتب سیر و سلوک و فراموشان
 بہند و جریہ ہمارا کہ در تذکرہ اولاد احوال حضرت خواجه مشہور و مذکور بودند از دفتر تولیت دیوان
 اوقاف آستان مقدس و مظهر بہرسانیدہ مقام یقین را تا بہ ایتین افزودہ است
 ہر آنکہ احوال بزرگان سلف و علم و عمل حضرات خلف را کہ چشم انصاف میدہ باشند میباید
 کہ وجوب وجود او را حضرت خواجه بزرگ را اولیاء کاملین بزرگان دین در ہر زمان و مکان
 تصدیق و تحقیق فرمودہ با عترت و قبائل گرانیدہ اند - غیر ایشان کیکہ ہوائے نفس
 و تقاضای ہوس حرف دیگر میزند - دلدادہ نفس و گشتہ ہوس است - لا جرم مناسب حال
 و شایان اقبال نیست کہ بشہ انوال ملفوظات و مکتوبات و غیر ہم بطراز استنباط و انتخاب
 و ضبط تسوید و ربط تسلیم و آورده شود کہ شاہد حال و مشہور و مقال باشد +

منقول است از فوائد الفوائد

کہ بزرگان - یعنی علما و مشائخ اکابر - پانزدہم و ہجدهم سن عشرہ سابعہ ہستند
 از خواجه حمزہ شیخ معین الدین قدس اللہ سہا العزیز - دین خواجه احمد عظیم صالح بود
 سن عشرين سابعہ پنجم و ہجدهم سن المبارک - الغرض چون چند گسے بگذشتہ است
 نیمہ خواجه معین الدین سجری رحمتہ اللہ علیہ سجدت شیخ کبیر آمد و بعیت طلبیدہ ستوری علی
 شیخ فرمودن این معنی از نادانان شہر بار لایزہ دارم مرا واجب نیست کہ شمارا دست بہ خواجه حیدر

بسیار کرد که البته من می‌شوم خدمت شیخ و دست او و فرموده و خلق کن اقدس آنروز که خواهد
 و حمید الدین محسوق شد بعد آن مولانا نصیر الدین نیز محسوق شد +

منقول است

از مولانا سید مبارک علی کز مالک خلیفه هستند در سلطان المشایخ محمد الاولیا شیخ نظام الدین
 کذا فی سیر الاولیاء

فرزند آن شیخ الاسلام معین الدین سجری را در حد و اجمیر و بی احیا بود و مقطاعان جهت مقر داشت محبت
 می نمودند و فرزند آن شیخ را بران داشت که در شهر بودند و از باد شاهی مقر داشت بسیارند و معین
 خواجه از اجمیر به دلی آمدند و در خدمت حضرت خواجه احمد زبیر شیخ معین الدین سجری قدس الله سره
 و این خواجه احمد عظیم صاحب کوفه +

تتبعاً از فرزند شایسته حضرت سلطان المشایخ زیرا که صاحب سیر الاولیا المفوظات حضرت شیخ را نیز تتبع است

منقول است

از درویش جمالی که او را پس محقق صاحب سبب و از بزرگان تین پشتی بوده کما قال فی سیر العارفین
 نقل است از خواجه معین الدین چشتی که روزی بزبان دربار فرمودند که اولاد معین الدین حمید الدین
 کیست اینان قبل از پیوند بود و آخر کا نتیجه قول ایشان ظاهر شد که با هم یکجمله اند
 چنانچه میر شیخ تاج الدین کبیری ابی محمد الحسنی حسینی سلمه الله تعالی فی ابقائه سیر و اولاد میر
 صاحب حضرت خواجه معین الدین میشود و نمیدانم در خدمت سلطان التارکین برهان المجرورین
 شیخ حمید الدین محمد احمد صوفی سعیدی عمری فاروقی یار و غار مرید و خلیفه بزرگ حضرت ایشان
 بوده اند که خواجه معین الدین قدس الله سره العزیز رضی الله تعالی عنه و در میان حضرت
 خواجه شیخ حمید الدین خوشی و دوستیم است تا معلوم نبوده باشد و بهمان طریق در اولاد

ایشان هم خوشی میسر و تا معلوم بوده باشد در آن ایام میکه این حقیر به دولت یارت قد
 م طهارت حضرت معین الملتی مشرف گشت از فرزندان حضرت ایشان صاحب سجاد
 شیخ المشائخ بایزید ثانی بود رحمة الله علیه و او شیخ کلان و عظیم ایشان بوده است شمس الدین
 طاهر که صد و پنجاه سال عمر داشت و خود کثافت از خدمت شیخ المشائخ بایزید محمد ثانی یافت
 و مرید شیخ المشائخ شیخ نور بود که در بنگال آسوده است و خدمت سید شمس رحمة الله علیه
 با حضرت ملک المشائخ و اولیاء اسماء الحق والدین قدس سره اعتقاد یابد و انحامی
 بجهت بود و باین حقیر محبت و شفقت عظیم بود از ایشان استماع است که حضرت نبی المشائخ
 معین بحق والدین را در آخر احوال واقع شد و فرزندان متولد شدند - فاما چون این حقیر
 زیارت روضه متبرکه حضرت نبی المشائخ معین بحق رحمة الله علیه سید همراه و اتفاق محبت
 خدمت پیرزاده بر جاده شیخ المشائخ لعل الملتی والدین رحمة الله علیه یکجا زیارت حضرت ایشان
 بمصوبل پیوست - در آنجا مجامعت بود عظیم است مولانا مسعود و قریب بیست سال عمر داشت
 پناهی پدر و آب علی اجداد و مولانا احمد مشرف خدمت حضرت شیخ مشائخ الیه قدس سره الله
 سلا العزیز یافته بود - و مولانا مسعود از مولانا احمد خادم حضرت شیخ بود - نقل میکرد که در آنجا
 حضرت شیخ رحمة الله علیه از جمیع اول بار به دلی رفتند و باز آمدند ایشان را تا اهل واقع
 شده و آنچنان بود که سید جمیع الدین محمد مشهدی عم سید حسین مشهدی از خدمت مذکوره بود
 و خیر داشت و کمال عصمت و عفت که نام مبارک ایشان بی بی عصمت است و
 این عزیز هم بطور محبت و بی غرض سیده بود میخواست که کیس از بزرگان اده در آرد و حواله تیج
 و در میان اشرف نمایه یکس را در خور کمال لائق نام یافت که بدو میزند فرماید - اکثر
 دین تال و قنکر می بود - ناگاه شب از شب با حضرت امام جعفر صادق ادر واقع دید که
 میفرماید که فرزندم وجه الدین اشارت حضرت سالت صلی الله علیه و سلم بر این است که
 سلا بن محمد بن احمد و مناضی تاج الدین محمد دوم تاشی شمس الدین بوی نیر و امام محمد شیبانی رحمة الله علیه

این مجوزہ را بہ شیخ معین الدین سجری سپاری و در جب الاو در آری سید جمال الدین مذکور
از پوستان حضرت شیخ بود۔ این واقعہ بحضرت شیخ اظہار نمود و حضرت شیخ رحمۃ اللہ علیہ
فرمود کہ عمر من بہ آخر رسیدہ است یعنی نو و سالہ شدہ ام تا ما چون اشارت حضرت سول است
قبول نمودم و جفت شمر لغت ساخت۔ این فرزندان پاک نہادند و درست اعتقاد از ان دو دو کلم
و خانمان عظیم

نفل

از غاروت معارف توکل و تجربہ مسالک الکوہیت و تفرید سلطان التاکیں شیخ حمید الدین
صوفی ناگورنجی نقل آورده اند۔ ہنگذا فی سرور الصدور کہ توجہ خاص حضرت خواجہ فرید نمبر۶
حقیقی حضرت سلطان التاکیں ترقیب تدوین یافت چون خواجہ جیو در اجمیر متراہ
ملک کہ آنوقت بود شیخ جیو امرید شد و دختر کے ہرستا و خواجہ جیو در آنوقت معمر شد
بود عمر ایشان پندرہ سال رسیدہ بود۔ خواجہ جیو از ان زمان شدند تا وقتیکہ شیخ بزرگ
را گفت۔ حمید صہبت این ہر گاہ کہ ما را در ان جوانی کہ مجھ بودیم حاجتہ کہ بیشک دعا کنی
در ان حال اجابت میدشد۔ و این ساعت کہ پیش ہم و فرزندان آئند۔ ہر گاہ کہ حاجت
مے شود بسیار وقت مے باید۔ و دعا کردہ شود۔ لیکن بعد از دیر با اجابت میرسد و حاجت
بے آید۔ اینچہ حکمت است شیخ بزرگ نہ مود گفتہ با خواجہ جیو شمار بہتر روشن است از قصہ
مرکم کہ در آنوقت کہ مجھ بود۔ مے خواست او میوہ زمستانی بتا بہستان میرسید
و بہ تابستان میوہ زمستان میرسید۔ کہ دیش با خدا یکیت بود۔ چون عیسیٰ علیہ السلام
بزاو منتظر بودیم چنان خواہد رسید۔ فرمان شد تا ولت با ناما کیتا بو نگو استیم کہ بجانے
دو دلدہ باشی۔ خواجہ جیو چون این شنید پسندید

کما قال فی اخبار الانبیاء

خواجہ فخر الدین بن خواجہ حسین الدین بزرگ بود یکسب راعت مشغول و موضع ناندن که قریب
به اجمیر است حیا ساخت و حکام نزار است یک کردند و خواجہ بنقریب آن بی تشرف
آورد همین شیخ فخر الدین است که بعد از پست سال در مد حیات بود و در قصبه
که شازده کرده از اجمیر است فانیات و نزد یک حوض و قصبه سه واره فون است
رحمۃ اللہ علیہ شیخ حسام الدین اسپر خود حضرت خواجہ معین الدین است چنین گویند که او
عالم و صحبت ابدان پیوست قدس اللہ تعالیٰ العزیز خواجہ حسام الدین سوخته اسپر شیخ
فخر الدین بن شیخ الاسلام معین الدین بن سراج است سوخته آتش محبت و دوخته ناول و دوت
باشیخ نظام الدین اولیا صحبت است مدفن او در قصبه سانه طرف غروب است
اجمیر افتاده است او را پدر او بنام برادر مفقود حسام الدین بن خواجہ معین الدین نام نهاد و حضرت
خواجہ بزرگ را و صحبت بود یکی مسکه و دختر سید جمیل الدین مشہدی عم سید حسین جنگا
که ربالاتی است او اجمیر آسوده است نام او بی بی عصمت دیگر نام امۃ اللہ انچنان
که حضرت خواجہ بکر بن سیدہ بود و هنوز متاثر شده شب حضرت پیر جلال اللہ علیہ السلام
سحاب میفرماید کہ معین بن سیدی سنتی از سنتهای من ترک کرده اتفاقاً همان شب
حاکم است و چهل ملک خطاب نام بر سر کافران آن خود و تاخته بود و قتل از و فرار اجام
آن دیا بدست افتاد ملک خطاب بید خواجہ بود آن دختر بخدمت میگززارانید خوا
او قبول کرد کنانی تاریخ بکادغانی ایضا سید و جمیل الدین مشہدی دختر داشت کمال
عفت آری است و پیرایه عصمت پیر است این دختر بخدمت بلوغ رسیدہ بود و موقوف بود و کفو بود

ناگاه شبی نام جعفر صادق راضی الله تعالی عنه خواب دید که میفرمایند فرزندانم وجه الدین باشند
 حضرت سالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم درین است که این دختر را بنواحقین الدین حسن و حسین
 بسپاری و در حال او در کربلا رسید وجه الدین مذکور را بنواحقین الدین حضرت خواجہ بود این واقع
 را بدو باز نمود و حاجی گفت بابا و جد وجه الدین من آن آخر رسیده است لیکن فرمان حضرت
 پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم است که استعمل آن چاره نیست و هر یک از هر دو خاتون او باشد
 بی بی حافظ جمال از آن دختر است نه دختر را چیت آنکه در عوام مشهور است و قبر بی بی مال
 در پایان حضرت خواجہ است جفت شریعت او شیخ رضی است و خطیر او در یکی از
 ناگوار است البته جنس که آفرامند و لا میگویند و از بی بی جمال در پیر شده بودند و
 در ایام طفولیت از جهان رفتند و حضرت خواجہ را تسکین پیرانند شیخ ابوسعید شیخ
 فخر الدین شیخ حسام الدین شیخ ابوسعید از دفتر شیخ وجه الدین است و در شیخ
 فخر الدین و شیخ حسام الدین اختلاف است سید محمد گلی در از و جماعت درویشان بیان
 که از بی بی عصمت اند و سید شمس الدین طایر و طائف الله درویشان میگویند که از بی بی
 ائمه الله و الله اعلم خواجہ حسین الدین خود در پیر بزرگ شیخ حسام الدین سوخته است و
 محمود نسبت خواجہ بزرگ میگویند همین نقبت او را پس است در ویش کامل بود و پیش
 مرید شود که سبب یا ضمت کار را بجای رسانیده بود که بے واسطه از حضرت خواجہ
 میگرد عاقبت بحکم خواجہ مرید شیخ نصیر الدین محمود شد و خرقه حلافت از او بلبست
 و پیر خود شیخ حسام الدین سوخته شیخ قیام بابر بال در غایت حسن صورت و هیبت عظمت
 بود از هر یک خواجہ حسین الدین خود شیخ قیام اولاد خواجہ معین الدین خود نام او شیخ
 قطب الدین است و سلطان محمود که در اجیر است خان خطاب داد و خداوند دوازده
 هزار سوار گردانید سلطان محمود که در اجیر اسلام کرد میخواست چشت خان را بدیده
 چون درست و از خوروی کلان شده بود اجیر اختیار نکرد و از اولاد شیخ قیام بابر بال

شیخ بایزید است که او را شیخ بایزید بزرگ میگویند. دانشمند بود در روضه خواجہ درس میگفت
 شیخ احمد عابد شیبانی و دیگر بزرگان شاکر داوریند. خدمت امام دم که در فرزندان حضرت
 خواجہ مشہور است. در همین شیخ بایزید است منشأ انبیاست که چون سلطنت دارالملک دہلی
 فتوح پذیرفت و کاندان بر دیار اجمیر غالب آمدند. فرزندان خواجہ در اینجا بنویسند بود فرزندان
 خواجہ معین الدین خرد جانب بند و رفتند و در اینجا سکونت کردند و بنابر شیخ قیام بابر
 بجانب گجرات رفتند و تعلیم علم کردند. شیخ بایزید جانب عبد اوفت و تحصیل علوم
 کرد چون سلطان بود بعد از سالہا در اجمیر سلام کرد و برگشت از این یار استیلا یافت شیخ
 بایزید از مسافرت بیست و قدم آورد. شیخ محمود دہلوی - شیخ الاسلام مند بود. و صدارت
 علماء و صلح ابی حنبل داشت. و شیخ بایزید و او سلطان محمود محقق شیخ بایزید
 چشت خان ابی سبب عصمتی که داشت اعتقاد باو شاہ نسبت و خوش نیامد.
 سلطان محمود و مقام نصب علماء و مدرس در اجمیر بود و چشت خان باعث شد
 بر آنکہ بایزید را نیز باجمیر فرستاد و در خوش متبرکہ درس بگوید بعد از تہ جماعہ کار فرزند
 او کردند. و باو شاہ رسانیدند و باو شاہ از علماء و مشائخ آن زمان استفسار کردند و
 نواچہ حسین ناگوری و مولانا رستم اجمیری کہ یکی از علماء قدما و امیر بود علماء دیگر گواہی دادند
 شیخ بایزید از فرزندان شیخ قیام بابر بن شیخ خواجہ حسام الدین بن شیخ فخر الدین بن خواجہ
 معین الدین است و تحقیق اگر خواجہ حسین اعتراف بہ نسب او کرده باشد پس است
 زیرا کہ و ولی بود و متقدما و عارف سلسلہ ایشان و از آنکہ فرزندان شیخ بایزید بنسبت خویشی
 کرد و دختر داد و ظاہر میشود کہ پیش ایشان نسبت ایشان متحقق است. العرض وجود
 اولاد اخا حضرت خواجہ متیقن شد. انچہ بعض عوام گویند کہ خواجہ حضور بود و فرزندان است
 غلط فاحش است ذکر اولاد خواجہ در ملفوظات مشائخ چیست واقع است. شیخ فرید نبیرہ
 حضرت شیخ حمید الدین قدس اللہ سرہ در سیر و لصد و سانس نقل میکند کہ خواجہ

اما قدیس سرہا فرزند ان تولد شد نذر روزی از من پسید که سمیع چون است پیش ازین که
 قوی و جوان بود هر چه از درگاه عزت و طلبیدم نزد من یافتم اکنون که چون که ضعیف
 شد مام چون حاجت بدهد عا می شود کار به درنگ میکشد بنده عرض کرد که خواجه راروشن است
 که چون مریم را رضی الله عنہا عیسی علیہ السلام تولد شد بنده بود میوه رستانی و لیسان
 و میوه تابستانی در زمستان در محنت و محراب حاضر می یافت چون عیسی علیہ السلام
 تولد شد در نیم منظر بود که رزق بمچینان خواهد رسید فرمان آمد که هر دو شما خدای من خج را
 رابہ سوے خود بکنید بدان که تا بر تو خرط تر بریزد درین حال و دران حال این مقدار تفاوت
 خواجه این جواب از بنده متبول کرد و پسندید میان نجم الدین بہمن دی بریدہ شاہ جویست
 و صد سال عمر داشت پدر او و وزیر سلطان غیاث الدین بہمن دی بود عارف بود و
 صاحب حال مجرب و از علایق از لباس پست و عورت کتف داشت بیعت سال بود
 کہ پیر بر او نظر کرد و بجانب خود کشید گویند کہ در احمد آباد از وی بسیار عیبت واقع شد
 بود بعد ازین قضیہ از خج غائب سحر کپس از اہل آن دیار نشان او نیافت و بہ علی
 آمد اکثر اوقات در مقام خواجه قطب الدین قدس سرہاے بود بعد از ان از حانیت
 حضرت خواجه رخصت طلبید و مقام اجیر برفت و در اقرب اوقات وفات یافت گویند
 کہ خواجه معین الدین بزرگ یکے از اولاد خود بخواب نمود کہ شاہ نجم الدین و صد و وفات است
 اورا پیش حجرہ من جا بایستادن گوارا ہونا جا است

منقول است

از ملا عبد الباقی اور باوئی کہ یکے از مقرران و ملزمان دولت اکبر شاہ بادشاہ بود است
 و مذہب پاک و مشرب صوفیہ داشت و در فن تاج عہدیم انطیر راست گفت و بود کافی
 منتخب التوایخ و مسدود ہوتا و نہ مجہدین شیخ حسین زہر حضرت خواجه معین الدین بنیر کہ

تسلیم خاطر خواه میکرد و بعد از اخراج بدو که معظمه آمدن او از نجف و حضور و بهمان دست
سابقه کوشش با استقامت نمودن و اولی که در حلاصی از قفسیدن بدو بفرستادند
در حال هزاره و دو نفر نام الدین احمد بقرب لیس طلب قاضی فتحپوری از کربلا و شیخ
کمال سیلابانی نام او را بهم مذکور ساخت و بعد از طلبیده از آن رو که زمین بونجا آورد
حاضر زمان طلبی افشته حکم حلاصی فرمودند و در نتیجه فرستادند و شیخ حسین را
باز حکم بدو محاش و بفرستاده موده نامزد و بهمانجا ساختند - چنانکه ازین بیشتر مذکور شود
ان شاء الله تعالی شیخ حسین اجمیری شهرت چنان دارد که از نسل حضرت کتب الشناخ
سلطان الواصلین حضرت خواجه معین الدین سجری حقیقی است - قدس الله سره - اما چون
باز شاه را در او اهل حال اعتقاد حضرت خواجه اجمیری نسبت با و انکاس دست دادند آن
بر بنهومی بعضی مشایخ فتحپوری که ایشان نیز در استیصال و قهر انبای غلب بودند ماحمل
بلغ فرموده اند بحواله الله و ربی نسبتش اول شهادت نموده گفتند که از حضرت خواجه
عقبة ثمانه و درین باب حسب در وقتضا نیز بموجب زمانه سازی مصر

فَلْيَذْهَبِ الْقَوْمُ هَا فَلَكَ فِي رِبَايَةِ

مصر نوشتند و آن تولیت چندین ساله دیگر آن تفویض یافت و شیخ چون دستگیر
عظیم داشت و دوران صوبه با او شان زندگی میکرد و سواد دیگر علاوه آن شده و غیرت
ادب الامر و تانسیا ورده او را حکم اخراج بجانب مکه معظمه فرمودند تا در سفر بالنس و ال
خصت گرفت و زیارت حج اسلام فائز گردیده باز آمد - روزیکه از فتحپور برآمد بعزم
توجه کابل بر حکیم محمد مرزا روانه شدند - شیخ از سفر حجاز آمده ملا دمت نمود و شرط
آدابیکه نوبت بهان نو مسلم - روزمیدان و نود دولت حال از قرار داده از و بوقع نه نجف آمیه
بعد از مطالع و در غرضه احوال و خطوط پیشانی او معائنات حلاصی بزم خود مشاهده
حکم پس در تعلقه بکربلا فرمودند و چند آنجا بسر بر و تادرسن یک هزار و دویست بعضی

مغیر ان تحت شیخ احکم طلب از بخت و چون ہمراہ بعضی از سببان مثل شیخ کمال
 بیابانی کو خدمت گذار بن بلا مذکور گشت و تعاضیلان فقیر کہ بعضی شیخ ابرہیم شیخ تاجدار و کل
 آنجا مسبوس بودند و بسید زلف نام الدین احمد متوفی بنام ایشان رفتہ بود آمدہ
 کویش نمودہ و بکہارند و حکم بخلای ایشان میداد و یافتہ چون شیخ پیر عمر
 ہفتاد سالہ بود و اہل بیت ملک و طریق ملازمت ایشان نہرگز نوزیدہ نمیدانہ و وضع قیام
 تعظیمی فی الجملہ تسلیم ناکام کردہ باز از ورنجیدہ و ناخوش آمدہ حکم بمیز را فرمودند کہ فرمان
 از سنان سہ صد بیگہ زمین مدعیاش در بکڑوشتہ او را بار دیگر روانہ آنجا سازد
 و بیگہ بادشاہ والدہ حنیفہ الزمانی براند و در محل در مقام شفاعت در آمدہ گفت کہ
 پوتم او والدہ پیر فرزند دارد در اجمیر و دوش امیر اے دیدن منہ زندکباب است چہ شود
 اگر ادا رخصت وطن فرمایند و بیچ مدعیاش از شمانے خواہد قبول فقر مودہ گفتند
 اچہ جیو در انجہ کہ میر و دبار و دکانے بے خود و ممکنہ و فتوحات و نذر و نیا از بسیار پیش
 مے آرند و جامعہ را گرامے سازد غایتش والدہ خود را از اجمیر بہین جا طلبد و نہیعی او را
 بنایت و شوار تر از رشتن بکہارند و شبے کہ صد جہان بفریب تسلیم تولیت اجمیر خاں
 جامعہ انتخاب از نظر گذرانیدہ آن ہمہ را کہ خود یافتہ بود بر ہم رودہ و رضا بان امر ندادہ
 و خدمت نگاہ داشتند و از صد جہان پرسیدند کہ آن پیر بوج سادہ لوح کہ عبارت
 از شیخ حسین باشد کجا است فقیر یاد دمانیدم کہ در لاسور است و بصد جہان بمیان
 گفتم کہ چون من متابل این سعادت نبودم بے او را متولی آن بلکہ محفوظ سازند کہ
 حق بمرکز فریاد ساز انجہ کہ شان ہندوستانیان برتر تب بنای جنس نیامدہ است
 و بیچکاہ از یک دیگر سینہ صاف نیستند و در حق من جیہارہ سے مے مشکور خد
 و در باب شیخ حسین و آن پیر مغموم شکستہ و خستہ حالاً مضطر و مضطرب در گوشہ خمول
 افتد و اودہ محبت مال تو و خانہ مال اہل دنیا دارد و نہ گنجینہ سائل و در الطیہ خجہ

عرض مسدود و خادش فاعت خطاب است القصه شیخ مشار الله عزیر الوجود خلی مقتوم و کت
روزگار است و هر چند مرابا و سابقه معرفت نبود اما درین ایام که از سفر عباد آمده و محنت
بند کشیده چنان می نماید که توده نورسیت ملکی اسب محترم و سخن دنیا معلوم نیست که
هرگز حسد ملا بر زبان او میگذشته باشد همیشه بر ریاضت و عبادت مجاهدت و صائم
الدهر و قائم اللیل است. پس که سخن سجانده تعالی بوجب ان مَعَ الْعُسْرِ يُفْرَاقُ وَاِنْ مَعَ
الْعُسْرِ يُفْرَاقُ وَاِنْ مَعَ الْعُسْرِ يُفْرَاقُ حاصل شود

منقول است

از عالم با عمل واقف منقول و ما هر منقول امام الطریق شیخ محمد غوثی بن حسن بن موسی شطاری رحمه الله
قال فی کلله را لا اوار - ارحم من نزل من الدین اولیا قدس الله اسرارهم بجنه برآینه
که فرزند نداشت حضور بود - و جمعی برگذارند و کدبانو داشت یکی دخت سید و جهال الدین
مشهدی - دوم بنت راجه که در بند ملک خطاب مرید خواجه نهداده بود - بخدمت پیر فرستاد
همچنین گزارش سلطان است که کیم ناگوری نیز بر عیال مند بودن خواجه دالالت دارد - آنکه پورا
و شیخ سرور صمد زنگاشته - روزی معین الدین و اولیا پس از عیال المندی و فرزند آوردن
بمن گفت حمید الدین پیشتر در هنگام جوانی و تنهایی آنچه بر ضمیر من میگذشت بطلب ولی
طلب لباس صورت پوشید - اکنون درین روزگار که پیری و عیال المندی فراوان
آمد همه آمد های خاطر از سرای علم بدر معین من خرامد عرض کردم پیش از زادن عیال
کَلِمَاتُ دَخَلَ عَلَيْنَا مَكْرًا الْخِزَابُ وَ حَبَّ عَيْنًا حَارًا قَالَا حال مریم بود - پس از تولد و هری
ایات بجمع الخلقة مقام او گشت شب بختن این جواب خوش وقت گردید - بجلد باز آید
این گزارش را بجنه که معین الاولیا را حضور پندارند محض پندارند باشد - بی بی فاطمه جمال
دختر خواجه است زاده و شهرت عامه در پراچ است - و در حباله شیخ رضی بود که خواجگاهش

در کتب ارض سند طلا که یکی از مضامین ناکره است قبر نبی در پایان حضرت خواجه
و کتب زندان رسیده محمد گیسو در از از بی بی عصمت سپید اند و خواجه شمس الدین ظاہر
از امت الله سر میگوید ص

بجز خدا نداند کس حقیقت حال

چند سال آنکه زند داشت لیکن همه از دانه من مسانی پائے بیرون نیامده
باز گشت بعد الم قدس من مودند و کتب بنگاشتند و چند تن از من زندانش
بپایه بزرگوار و کشته قبر بنهونی رسیده بود و این گزارش به درستی سجل است که
سه پسر داشت رشید و رشاد از نجله حسین پور خواجه شمس الدین محمد اجمیریت بجال
هر دو عالم آراسته و صاحب تصرف بود پس از پدر بزرگوار آئین صمد و شیخی در بلاد
بوجودش آرایش پذیرفت خیم شعبان سال شش صمد و شصت یک از دنیا رفت میاگی
برادرش خواجه ضیاء الدین ابوالخیر نزد بر خه گنت او ابوحسین است - خدیو کمالات
و حالات بود بجاییش نبشت او نیز سال شش صمد و نو و پنج خست بر بست شیخ
حسام الدین از همه خورد و در دوازدهم مردم نهان شد و به طائفه ابدال رجال الغیب
پیوست سجاده نشینی بر بنابر و نمگان رسیده پیرایه و خانواده داری خدیو
مشرع حبش محسن الاولیا خود و بخدمت قطب الاولیا سپرده بود شیخ فرعیع بایزید
و شیخ نور الدین محمد اجمیری که از بنابر اندر دوش صفوت و امین سلوک پیرایه ظاهر و باطن
بودند فراوان سال سجاده آباے کرام بنهونی خدا طلبان کردند - شیخ حسام الدین سوز
پور خواجه فخر الدین اجمیریت سینه داغ در سوز محبت و دیده اشکبار و طلب داشت
بصحت نظام الاولیا رسیده خوابگاهش در قصبه سانجر باقری بر سر راه اجمیر است
پدرش بیاد برادر گم شده او را همنام گردانید و او نیز دو پسر داشت یکی فخر الدین محمد
مرید حنیف و شیخ نصیر الدین چراغ و ملی است پیش از ارادت آوردن به او نیزش نفس

نافر جام فیروز مند بود و از باطن معین الاولیاء بهره داشت و دوم شیخ قوام الدین
 بابر بال خوش شکل و زیبا چهره و دلاور و لیر و بزرگ منش بود این همه دو نیز فرزندان نامور
 دارند شیخ قطب الدین پور خستین است از اجمیر در آن آغاز آگهی مبین و رفت و
 سلطان حلیج در نوجوانی او را چشت خانی داده چند روز و از هزار سوار گردانید چون
 فیروز یی نیر و سلطان پس از فراوان سال در اجمیر سلامت تانگی گرفت و خواست
 بچشت خان بدو خونی میند و گرفته بودند پذیرفت شیخ بایزید بزرگ پسر پسرین است
 و نشنیده بود در روضه معین الاولیاء اسامی هادرس میگفت شیخ احمد مجد و دیگر بزرگان شاکر
 اویند و در هنگام شورش فرمانروای دلی از خیرگی پیکر پرستان او بسوی بغداد
 شتافت عمری در آن گل زمین گزید چون از رونق اسلام آگهی یافت از آن
 و یارمند و آمد سلطان از حسن عقیدت خود او را انبار چشت خان گردانید و خان
 نیارست بداشت به بهانه مهم سازی دوران نشن او خیال بسته بعرض سلطان رسانید
 پیش ازین برادر من شیخ بایزید بزرگ در اجمیر بودیستی اسلام استخبار و دانش لای جان
 پیر لای صواب نمود اکنونین دولت استخبار لای اسلام از سر نهاده آمد و نشن آن
 سبب خواری آن نوبه های نماید بنابر سخن چشت خان شیخ بایزید را برون اجمیر شد
 در آن روز جمعی بعرض سلطان رسانید که او نرا و معینه نیست ازین رود انشوران
 و در ایشان که سال و بزرگان آگاه حال است و خود را فرجام آورده در پستش باز کرد
 و منم شیخ حسین ناگوری و مولانا رستم اجمیری که در سماء مشایخ اجمیر کیتا
 بودند و دیگر چند آگاهان بحدیستی نسب او گواهی دادند چون غولشی کردن شیخ حسین
 ناگوری بفرزندان غولش بایزید نیز گواه عدل است +

منقولست

از ملفوظات پیر کاتب قبله عالم و المیان قدوسه ضمیمه اولیای عاشق جانباز خواج
 سید محمد منزه نواز کیسود از قدس روح همدانی جوامع الکلمه
 بعد نماز حقن عرضه داشتیم که نقل خدمت شیخ الاسلام قطب الدین ایام غیثی است
 فرمان شد حکایت که میگویند دلیل میکند ایام غیثی است آن حکایت حبیب
 که بندگی شیخ الاسلام حسین الدین از اجمیر آمدند خدمت شیخ قطب الدین شنیده استقبال
 کرد و حبیب آنکه مرید با پیر باشد هیچ کم فکر و بعد از آنکه در خانه آمد عرضه داشت که چه سبب
 بود که حقتعالی این شهر را صفت دوم نمود که دانید فرمودند بابا بخت یار من مزرعه کرده بودم
 آن مزرعه استقامت گرفت مقطع منبر مان میخواستند زندان مرا معذ و منیر دهند
 جبر کردند این سو فرستادند و از ما چند گاه پیشتر بودی ما را راهی بنابر گرویم تا آخرین
 حاصل شود عرضه داشتیم بنده اجازه نت شوق تا این کار بکشد شیخ فرمود بر بکن خدمت
 شیخ در راه سلطان شمس الدین آمدند مجبور آنکه سلطان شنیده که شیخ می آید بخت
 سرود آمد پایباده دوید صحن دوم ملاقات کرد شیخ را بالاله برد و همانجا دو بخت را ز کرد
 و چند بار سلطان بر در شیخ رفته بود و شیخ در می نشوید و بر خود خوانده امروز خود آمده باد شاه بیک
 متحیر ماند که این مرد بکدام سبب خود آمده است پس یک سبب شیخ بنده خود را خوانده اند
 شیخ فرمود پیر من از اجمیر آمده است نه بحال سلطان نشست و بهم در آن زمان
 پیش خود مرتب بکشد بنده فقط

منقولست

از ملفوظات پیر کاتب بهار باب معرفت تاجدار کشف حقیقت حضرت شاه ابراهیم حشمتی خلف ممتاز

حضرت میرک جانباز رحمۃ اللہ علیہ ہکذا فی سالاہ ابراہیمہ مولفہ ستالہ سحری خواجہ بزرگ
قدس سرہ را زمان فرزند ان بودند چنانچہ در لغو و سلطان الت اکین شیخ حمید الدین
سوالی التا کوہی قدس سرہ خلیفہ خواجہ بزرگ بنویس کہ شہ خواجہ بزرگ بنو علیہ السلام
را در خواب دیدم حضرت فرمود کہ ای معین الدین تو معین دین ماستی و منتی از سنہائے
ترک سید ہیں صح نہ قطع مت ثبیلی ملک خطاب نام از مریدان خواجہ بودند و خریکے
از ارجامے دار حرب ہر کردہ آورده بودند خدمت خواجہ فرستاد اورا متبول بی بی امین
نام کرد و در خدمت خود گاہ داشت و بی بی حافظ جمال از مے متو کہ گشت لعب از چند روز سید
و جمال الدین مشہدی را امام جعفر صادق رضی اللہ عنہ در خواب نہ ہوا کہ دختر خود را و عقد نکاح
خواجہ معین الدین در آچہن این مقدمہ خواجہ بزرگ نہ ساندید بامر باطن امام جعفر صادق
رضی اللہ عنہ دختر سید جمال الدین اکبری بی عصمت نام داشت نیز در نکاح خود آوردا و از مے
پسران بوجود آمدند شیخ فخر الدین از محبوب ترین فرزندان خواجہ بزرگ بود ویرا بسیار دوست
میداشت مے یکسب راعت مشغول بود وضع ماندن کہ قریب باجمیر است احیا ساخت عاکہ
مزا حمت کردہ بود از آن جہت خواجہ بزرگ پیش سلطان شمس الدین تشریف برد
فرمان رست گشت ساندہ آورد شیخ فخر الدین بعد وفات حضرت خواجہ بہت سال در صمد
سروار کشا زده کردہ از اجمیر است آنجہ وفات یافت نزدیک حوض قصبہ سردار بن است
و اورا بسرے بود حسام الدین سوختہ بن شیخ فخر الدین از جمیع کمالات الیانی آراستہ بود با سلطان
المنشاخ صحبت داشت قصبہ در قصبہا نہ طوط عروب را اجمیر است و مرقہ بی بی مظہار
و دختر خواجہ بزرگ پایاں مرث حضرت خواجہ جامع است بسے صاحب کمال عالمیہ جات
و عارفہ کاملہ بود و نظر خاص خواجہ بزرگ بہ ترتیب یافتہ چنانچہ بزرگے و کرامات بی بی حافظ جمال
نام فرزند ظاہر است رحمۃ اللہ علیہا خواجہ معین الدین خورد و خواجہ قسیم الدین بن حسام الدین
سوختہ عارث کمال بودند و خواجہ معین الدین خورد و پیش از انکہ مرید شود یکسب بیاضت کار چکا

رسانیده بود که بواسطه از روحانیت خواجه بزرگ حب فواحد فواید می نمود و از اشارت
 باطن حضرت خواجه بزرگ مرید شیخ نصیر محمود شد و خرج منالافت از پی پوشیده و در
 فواید سلطان الشانخ منیر بایده که خواجه احمد نیره خواجه بزرگ عظیم صلاح بود خواجه وحید
 برادرش پیش گنج شکر آمد که مرید شود و گنجشکر فرمود که من این را از خانواده شما در یوزه کردم
 مرا چبال است که دست شما بگیرم و خواجه حب بسیار عجز کرده مرید شد و محلول
 گشت بعضی از آنکه بعضی مردم میگویند که خواجه بزرگ حضور بود و او را اولاد نیست محض غلط
 از تصانیف پیران چیست که تخریب تحقیق پیوسته است چنانچه بالا گذشت لیکن در کتاب
 احوال الاخیار می نویسد که خست لاف میان بعضی بزرگسالان حشمت درین واقع شده
 که میر سید محمد کیسود از خلیفه شیخ نصیر بن محمود و جماعه ازین قوم میگویند که شیخ فخر الدین
 و شیخ حسام الدین از بی بی عصمت متواری شده بود و سید شمس الدین طاهر خلیفه شیخ نور
 قطب عالم و طایفه از درویشان کن رفته اند که از بی بی امته الله بوجود آمدند هر دو حال فرزندان
 خواجه بزرگ اند اما قول اول صحیح می نماید چنانچه تا امر ز اولاد آن پاک نهاد موجود است و
 فرزندان خواجه معین الدین خورد بن شیخ حسام الدین سوخته لطیف مالوه رفته متوطن شدند
 احوال انجمنه معلوم نیست و فرزندان خواجه قیام الدین بن شیخ حسام الدین سوخته مذکور
 در حضرت اجمیر سکونت دارند و جانی شین حضرت خواجه بزرگ شدند چنانچه خواجه حسین
 یکی از فرزندان خواجه قیام الدین مسطور از زمان سلطنت نور الدین محمد جانیگیر بادشاه متا
 سحاده خواجه بزرگ بود در بصره سال عمر داشت و همیشه به عبادت و حق پرستی گزیده
 بسیار بزرگ و عالی شان بود بعد از وی شیخ معین الدین برادرزاده او بر سر سجاده خواجه
 بزرگ نشسته نهایت جلیق و بزرگ صلاح و بزرگی آراسته است حق سبحانه تعالی
 فرزندان خواجه بزرگ قدس سره را تا قیام قیامت بر جاده اکرام خود باقی و پابنده در مقام
 مقبره اجمیر و جمیع مکان اسلام نگاه دارد و بموجب النبوی و الامام العباد

منقول است

اصحاب تاریخ فرشته در مقابل دوازدهم ذکر سلطان المشایخ حضرت خواجه معین الدین چشتی قدس سره در کرت دوم که از دہلی مراجعت کردہ اور اتاہل واقع شد و شرح انجمنین است کہ سید وجیہ الدین مشہدی کہ عم سید حسین مشہدی داروغہ اجیمہ بود دخترے داشت در کمال حسن و عفت و چون ببلوغ رسیدہ بود میخواست کہ اورا بچالہ یکی از دو دمان بزرگ در آوردہ و در تعین آن متردد بود تا آنکہ امام بہام جعفر صادق علیہ السلام را در خواب دید کہ میفرماید: ای منزند وجیہ الدین اشارت رسالت پناہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بر آنست کہ این صبیہ را بخواجه معین الدین چشتی بسپاری و بچالہ نکاح او در آری کہ اواز وہلماں در گاہ الہی و محبت انجاندان رسالت پناہی است۔ چون وجیہ الدین این معنی بخواجه معلوم نمود۔ خواجه گفت عمرم بہ آخر رسیدہ ما چون اشارت حضرت است است امام بہام بجز اطاعت چارہ ندارم۔ پس مقتضای شریعت مصطفوی را رجعت خویشتن ساخت۔ چنانچہ از دوزندان شدند۔ و بعد از ہفت سال در ششم ماہ ربیع الثانی ۷۳۳ شمس ۱۳۳۳ قمری بمکہ مکرمہ رسیدہ و بعد از وفات او جمیع پادشاہان نذر روضہ او فرستادہ تبرک بھی بختند +

منقول است

از بادشاہ کیوان جاہ سپہ سیر۔ مہر گاہ۔ نور الدین جہانگیر شاہ کما قال فی تلخیص کہ ازاد طبع و قدا و ہست و ہر آنچہ کہ در زمان سلطنت خود او را در پیش آید قلب بند فرمود در سال ہفتم جلوس +

خواجہ حسین فیرہ خواجہ معین الدین چشتی را یک ہزار روپیہ برائے شش ماہ داد۔
 مولف۔ جہاگیر بادشاہ قریب سال دراجیر ہو۔ بحضرت خواجہ بزرگ اعتقاد و شوق
 داشت۔ او کہ اعتراف اولاد خواجہ بزرگ کردہ پیشکش داد و مراعات نمود۔ از بمعنی یہ تھا
 کہ بادشاہ با حضرت شیخ ارادت و عقیدت ناطق داشت۔ و در باب فرزند حضرت
 خواجہ بزرگ بادشاہ را باقی حسین اعتراف بود +

مذکور است عالمگیر نامہ

سن ششم از آغاز جلوس اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ غازی مولفہ محمد کاظم ابن محمد امین کہ
 بحکم بادشاہ بطریق واقعات قریب بادشاہی تالیف نموده +
 شیخ سید صاحب سجادہ جنابیت زوہ الوصلین حضرت خواجہ معین الدین قدس سرہ
 لجنایت خلعت نغمہ پیکر اقدس روپیہ کامیاب شد۔ و ہونہ آغاز سن نہم جلوس
 دولت عالمگیری +

سید محمد صاحب سجادہ جناب قدوۃ الاولیاء الوصلین حضرت خواجہ معین الدین چشتی ثناء
 دو ہزار روپیہ سہلندی یافتند۔ و ہونہ سن چہارم از جلوس اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ غازی
 شیخ سید محمد مشولی مزار فاضل الانوار خواجہ ابراہیم ہونہ احراست قدوۃ الفقراء الوصلین خواجہ
 معین الدین قدس سرہ العزیز بہ عنایت خلعت و مادہ فیل و نغمہ پیکر از روپیہ نوازش یافت +
 مولف۔ شیخ سید محمد بن شیخ عطاء الدین بن شیخ علم الدین بن خواجہ ابو الخیر برادر حضرت
 خواجہ حسین فیرہ حضرت قطب الاقطاب خواجہ بزرگ است و از عہد شاہان خلیج و گورکان
 منصب نوبت اوقاف و سجادگی مزار فیض آئنا حضرت خواجہ بزرگ باستحقاق و فری
 سبیل داشت بادرسیدہ بود۔ از حضرت شیخ علاء الدین اتمیر بزرگ از سنگ سفید

در احاطه روضه حضرت خواجہ حسینؑ بکست اروض جبالا کہ سولہ تہ معرفت دارد و از حضرت
سید محمد مسجد عالی در بازار پیش زینہ آستانہ عالیہ یادگار است کہ فقیر جامع ادراک بحشم خود
دیدہ و از کتب بہ کہ روح سنگ منقوش است زمان تعمیر و نام صاحب مکان ظاہر و باہر

منقول است

مریم زانی جہان آری گم نبست شاہ جہان باو شاہ غازی کما قال فی موشل الارواح
بعضے گفتہ اند کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم متاہل شدہ اند و بعضے گفتہ متاہل شدہ اما فرزند شدہ
و این ہر دو قول ضعیف است قول صحیح آنست کہ آنحضرت متاہل شدہ اند و
فرزندان حاصل گشتند۔ چنانچہ شیخ عبدالحق دہلوی در کتاب اخبار الاخیار خود نوشتہ
کہ آن حضرت دو کونہ داشتند۔ یکے بی بی عصمت ذکر ایشان سابق مرقوم گشت
دوم آنکہ پیر دستگیر شبہ در قعر مدینہ کہ حضرت رسول صلی اللہ علیہ وسلم میفرماید
لے معین الدین محمد تو معین دین مائی سنتی از سنت مائے ماترک کردی۔ اتفاقاً پاشا
حاکم شہر بھلی ملک خطاب نام بہرہ و دکانہ آن فواح تاختہ بود و دختر
راجہ آن دیار سیر او گشت۔ ملک خطاب مدید پیر دستگیر بود آن دختر را آوردہ بخدمت
حضرت ایشان گذارنید۔ آنحضرت متبول گردند نام اورا امتہ اللہ نہادند و از ہر یکے
ازین دو خانوں اولاد شد۔ حضرت بی بی حافظہ جمال در تہ پائے پد بزرگوار خود است و
و جفت شریعت ایشان شیخ رضی بودہ اند و قبر شیخ در یکے از قببات ناگوراست
برکت اروض کہ آنرا منہ و لاگویند و بی بی جمال دو پسر شدہ بود کہ در حالت طفولیت
ازین عالم رحلت کردہ اند و بعضے از مردم عوام میگویند کہ بی بی حقیقی دختر حضرت پیر
دستگیر نبودند۔ دختر خواندہ آنحضرت اند لکن سخن عوام را اعتبائے نیست چہ کہ این
مقدمات کہ متبہنہ ج است منقول است کہ حضرت پیر دستگیر با سید پیر شیخ ابو حنیفہ

شیخ فخرالدین و شیخ حسام الدین و خست ملاف است درین که هر سه از بی بی عصمت اند یا از
 بی بی امته الله سید محمد گیسو دراز که مرید است شیخ نصیر الدین قدس الله سرها العزیز
 بایک جماعه درویشان بر آنند که هر سه از بی بی عصمت شده اند و سید شمس الدین طاهر
 بایک جماعه بر آنند که شیخ ابوسعید از بی بی عصمت شده اند و دو فرزند دیگر از بی بی امته
 والله اعلم بالصواب شیخ فخرالدین قدس الله سرها بسیار بزرگ و صاحب حال و مقامات
 عالی بوده اند و بکسب نزاع اشتغال داشتند و موضع نازن که در حوالی اجمیر است حیات
 ساخته اند. آنچه در ملفوظات مشایخ چشتیه مکتوب است که فرزند آن حضرت را دیو احیاء بوده و
 حاکم مزاحمت میسایند بنیجهت بدلی تشریف آوردند. همین شیخ فخرالدین بوده اند و
 ایشان بعد پیرنگوار خود بست سال در قید حیات بودند و قصیده سرور که از خطه اجمیر
 شانزده کرده است بر حمت حق پرستند و دفن شریف ایشان نزدیک حوض قصبه کور است
 و شیخ حسام الدین سپهران خور و حضرت پیر و سنگیر بودند چنین گویند که ایشان غائب شده
 بصحبت ابوالان پیوستند. در اخبار الانبیا شیخ عبدالحق محدث دهلوی نوشته اند
 اخفاء آنحضرت متیقن است. آنچه بعضی مردم عوام گویند که حضرت خواجه بزرگ حصو
 بودند و فرزندانند اشتد غلط فاحش است. ذکر اولاد آنحضرت در ملفوظات مشایخ
 چشت واقع است. شیخ فرید بنیر شیخ حمید الدین ناگوری از جد خود نقل کرده اند که چون خواجه
 ما را فرزندان حاصل شدند از من پرسیدند که حمید چنان است پیش ازین که قوی و جوان بودیم
 هر چه از درگاه حضرت عزیمت می طلبیدیم یافتیم. اکنون پیر و ضعیف شدیم حاجت
 به علی می شود. و کار به درنگ می کشد. بنده عرض کرد که آنحضرت را روشن است چون می
 را علیه السلام حضرت عیسی علیه السلام حاصل نموده بود و مسوده رستان بنی تابستان
 میر سید منت در جراب حاضر یافت. چون عیسی علیه السلام متولد شد حضرت
 مریم منتظر شدند که ندقی همچنان خواهد رسید فرمان آمد که بر دروازه خست رفت ما بجهنبا

تا بر تو خرمائی تر بریزد. در آن سال این حال این دست تفاوت است حضرت خواجه را
این جواب از سبده قبول افتاد و پس پندیدند. شیخ فخر الدین را آنحضرت ابر
بود شیخ حسام الدین سوخته نام بسیار بزرگ بودند با حضرت شیخ نظام الدین بد اوئی
قدس الله سرهما صحبت داشته بودند و قبر شیخ حسام الدین سوخته در سانه طرف مشرق
سر راه اجمیر واقع است. خواجه معین الدین خور و پسر بزرگ شیخ حسام الدین سوخته اند و
ایشان را خور و بسنت بحضرت خواجه بزرگ میگویند. و همین منقبت و افتخار ایشان
بس است. خواجه خور در ویلای کامل بود و پیش از آنکه مرید شوند یکسبب یا ضمت مجاهدت
کلی بحضرت رسانیده بودند که نه واسطه از حضرت خواجه بزرگ پیر و سنگیر استفاده میفرمود
آخر بحکم آنحضرت مرید حضرت شیخ نصیر الدین قدس الله سرهما شدند و غرقه حلافت
از ایشان پوشیدند یک از انبیا حضرت پیر و سنگیر خواجه بایزید بزرگ بودند قیامیکه
سلطان محمود خلجی بادی شاه ماند و بود شیخ بایزید بحضرت از عمر باد در از سفر باز آمدند و
او عا فرزند بی نسبت آنحضرت کردند و سلطان محمود خلجی ایشان را بیدار پس خطه
اجمیر نصب کردند ایشان عالم کامل بودند. شیخ احمد بحضرت گفته که ختلاف مردم کرد
فرزندان حضرت خواجه بزرگ قدس الله سرهما مشهور است در همین شیخ بایزید است که بعد از
مدتی قیامت نمودن اجمیر جماعه انکار فرزند بی ایشان کردند و به بادی شاه وقت رسانیده
بادی شاه از علما مشایخ آن زمان استفسار کرد. شیخ حسین ناگوری و ملا رستم اجمیری که از
قدوة علماء عصر وقت اجمیر بودند با علماء عصر وقت اجمیر بودند با علماء دیگر گواهی دادند
که شیخ بایزید از فرزندان شیخ قیام الدین بن شیخ حسام الدین بن شیخ فخر الدین بن خواجه
معین الحق و ائمه والدین است قدس الله سرهما و شیخ حسین بفرزندان شیخ بایزید نسبت
خویشی کردند و دختر داده اند. ازین ظاهر است که نسبت فرزند بی ایشان بر شیخ حسین
را که حضرت پیر و سنگیر خواجه معین بن والدین محمد قدس الله سرهما از سادات حسینی بوده اند

و بلاشبہ از اولاد محب حضرت سید المرسلین اند صلی اللہ علیہ وسلم و درین پنج نیست
و بلاکہ حضرت پیر دستگیر حشمتی از انجمن گویند کہ حشمت نام قصبہ الیت از ولایت
خراسان جن اولیاء اللہ مثل حضرت خواجہ ابوالحسن علی حشمتی و حضرت خواجہ ابوالحسن
حشمتی و حضرت خواجہ ابویوسف حشمتی قدس اللہ عنہما از ان قصبہ بوده اند بنا بران
این سلسلہ را حشمتیہ میگویند و ہر کس کہ از مریدان ایشان است او را حشمتی مینامند
و حضرت پیر دستگیر خواجہ معین الدین جن سجزی در ہمین سلسلہ مرید شدہ اند و نسبت را از
ایشان بہ پانزودہ واسطہ حضرت پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم میرشد و مرید خاص و خلیفہ
بزرگ حضرت پیر دستگیر حضرت خواجہ قطب الدین بختیار اوسی کلکی اند و مرید و خلیفہ
خاص ایشان حضرت شیخ فرید الدین مسعود اجدہنی و مرید و خلیفہ خاص ایشان حضرت
شیخ نصیر الدین محمود اودہی قدس اللہ عنہما و صاحب سیر العارفین مینویسند کہ حضرت شیخ
نصیر الدین محمود غرقہ حلافت پہنچ کس ندادہ اند و در وقت فن بموجب وصیت ایشان
غرقہ و عصا و تسبیح و کاسہ چوبین بغسلین را با ایشان در قبر گذارستند با تمام رسیدہ شدہ از
ذکر حضرت پیر دستگیر قدس اللہ عنہما +

منقول است

از فتح کش صومعہ کشف تحقیق ملا عبدالباقی بخاری اللاحجیری کذانی رسالہ او ہمکہ
عمد امن مہد شہنشاہ ہفت کشور محمد شہاب الدین شاہ جهان بادشاہ غازی تزیب
تالیف یافت در آنوقت محمد بلال الدین اکبر بادشاہ ہلال سلب فرزند دین در گاہ ہمانجا
آمدہ التجا کرد و با کثرت رویشان متعلقان روضہ صفت دینہ نیز دعا میخواند است چنانچہ
بعد عشا نزد شیخ بودم بادشاہ با پوشتین و کلاہ پوشتین در حجرہ شیخ آمدہ نشست (مراود
شیخ از شیخ ملک نصیر خواجہ ابراہیم ادہم مخی حشمتی است) و کسی نہ شناخت قدس نان

ساگ حاضر بود پیش نهادند خورد و خوشوقت گردید و گفت بایست که ازین نگاه طلب
 فرزند دارد و خدمت رویشان بجای آرد در باب او دعا باید کرد - شیخ فرمود که اگر اعتق
 بادشاه صبدق است او را در بخت خواهد شد بادشاه از انجانبیت در دل کرده
 برخاست چون دیگر بار که بامداد مطلب رسیده پایاده به در حضرت خواجه چشت اهل بهشت
 آمد و آنچنین قبول کرده بود جهت ایق آگاه معارف دستگاه شیخ حسین مرحوم دادند
 بمبتعلقان روضه منوره بکره هر که ام و بیس محروم نماند و در حجره شیخ ملک آمد آنچنین
 در دل قرار شد بود ظاهر فرمود که پانصد روپیه دو دکن تنگه پیش شیخ نهاد که مستحقان
 قسمت کرده بدهند - ایشان گفتند من فرزند نام نویسی ندارم که قسمت کنم پیش دروازه
 روضه متبر که بنمید هر که اختیاج خواهد بود خواهد گرفت همچنان کردند هر که اختیاج
 داشت برداشت عمر شیخ ملک یک صد و سی سال شده بود بتایخ نوزدهم شهر ریح الثانی
 وفات یافتند و قبر ایشان در روضه منوره نزدیک سبیل کلان مهتابل چراغ کلان
 واقع است موصد سنگ کسور ان قبر است - از آن شیخ دو پسران بودند - شیخ عبدالملک
 و شیخ شهاب اکثر فتلیات و نکورات را جمع کرده رقوم نموده شد نقل است که شیخ عبدالملک
 مرقوم اکثر اوقات با صحبت هم نشینان خود می نشستند و مذکور از لطف و احسان حضرت
 قطب الاقطاب پیر و سنگیر میکردند - از جان دل من مقصد آنحضرت مقرر کرده ام که در شهر
 اول ماه نماز استخاره میکنم و همان شب خود را بجنو پرور آنحضرت می بینم چون بر لب طلب خود
 که استخاره کرده حاجت عرض میکنم در آن وقت جواب با مصواب می شود - وقتی در جمعه
 بعد از نماز شیخ عبدالملک و هم نشینان ایشان و غیره عزیزان آمده در داخل روضه
 منوره نشستند - در آنوقت نیز مذکور از لطف و کرم حضرت قطب الاقطاب در بیان آمد -
 شیخ عبدالملک گفتند آنچنین که در باب من لطف و کرم حضرت پیر و سنگیر شده است آنرا ظاهر
 میکنم چند بار که عرض کردم بمرد دل رسیدم تمام نکورات و جوارها بر زبان آوردند و گفتند

که گاهی در خاطر میگذشت که خدمت پرستگیر ما را بچه روش میدانند آیا در
 زمره خاندان خود یا در عوام است؟ شب اول ماه بود. بعد نیم شب نماز استخاره کرده
 تسبیح میکردم خواب غلبه کرد و در اقبه ششم میماندم شد خود را حضور پروردگار دیدم که میفرمود
 عبدالله ملک ترا با واجب و ترا صادق الاعتراف و خاصان خود داشته بخلافت درایت
 منسوب کرده ایم و بر جمعیت شما این چیزها مهیا کرده ایم. بعد از آن شب صحبت آن آگاه بندگان حضرت
 خواجه حسین بر خرم هم دیدن باب بشارت شد و این نیز فرمودند که چیزی نگفته شد
 بعد از آنکه انظارها غمزه بیند کرد و بوقت صبح آن جهت آن آگاه ما را طلبیدند و اظهار کردند
 و گفتند شما در حال چه دیدید؟ بیا بگوئید و آنچه در باب شما بشارت شده است
 مریبان کنسم گفتیم که از مدت آرزو داشتیم که در باب خود بخدمت قطب الاقطاب عرض کنم
 و جواب حاصل نامم را جواب باصواب حاصل شد که فرمودند ترا واجب و ترا صادق الاعتراف
 و خاصان خود داشته بخلافت ریاست منسوب کرده ایم و بر جمعیت شما این چیزها اختیار
 نموده ایم جهت آن آگاه فرمودند آنچه شما حضرت فرمودند همین منطبق است فرمودند و سوگند
 آن دیگر نیز فرمودند که عبدالله ملک نیزه ابراهیم او هم است او را دوست داشته در باب او
 متوجه باشید و از طریق چشتیه ممتاز کنید. حقایق آگاه فرمودند. الحال بر چه میسر میسر
 موجود است. گفتیم بیعت داده و عمامه و پیراهن خود پوشانیده و چند اوراد و طیفه خود عنایت کرد
 اجازت دادند و خلافت نامه نوشته بهر خود فرستادند و نیز عنایت فرمودند و آن خلافت نامه
 و محضر نامه ریاست بهر غفران پناه حضرت خواجه حسین چشتی و از عمر االی و مالی و اخیار جمیر
 مسلم و موجود است و بعد از آن پناه به نهایت متوجه بودند و بسیار انکسار
 میکردند و قوت یکدیگر میفرمودند و دیدیم فرمودند بیا بنده ابراهیم او هم بیاید که آنحضرت
 قطب الاقطاب چنین فرموده اند شایسته سعادت و شادی شما در این ضمن نیز از لطف و عنایت
 غفران پناه اظهار میکنم که روزی که در جهان بیگم بخدمت آن غفران پناه یکشالطی

بقیمت و جد و بجاه رویه خوش قماش بود که در نکستری بجای آن در سر ستاده بود و اکثر مردگان
 بخدمت آن غفران پناه میرفتند و دیده تحسین میکردند و روزی بخدمت غفران پناه
 رفتم آن شال را بمن نمودند من نیز قماش و لطافت آن بسیار کردم چون از انجا برخاستم
 حقایق آگاهان آن شال را مع فرج نیک بخت خادم خود عبتانہ مافرتاوند بعضی از مقررین
 بخدمت حضرت حجت ایق آگاه رفتند گفتند که آن شال بسیار قیمتی بود و من بآستنی که حضرت
 آگاه میداشتند و یا بهایان میبخشیدند که ما از رود اشتمیم فرمودند این مقرر است که هر که بجز
 آرزو دارد و بداند نمی رسد چنانچه شیخ عبدالملک الشافعی شناسید او یکی از خاصان
 این دو گاه است و از آن در آن حجت ایق آگاه همیشه از نفعت و جنس رسالت تا دو صد
 امداد میکردند و برادر من شیخ شهاب نیز انفا سبب میکردند و چنان اختیار داده بودند
 که تمام دیهات سرکار در تعلق ایشان کرده مختار فرمودند و هر چه پرداخت میکردند پسند
 میشد و از احوال این دست امداد میکردند که محتاج چیزی نبود و بعضی از جنس حقایق آگاه
 غیب چلی میبردند آنها سرزنش میشد و گفته آنها پیش نمیرفت و من گاه گاه بخدمت آن
 حقایق آگاه میرفتم شیخ شهاب همیشه در آنجا میبود و دیگر التفات و مهربانی آن حقایق آگاه
 تا کجایان کنم که نهایت ندارد و دیگر تذکر از التفات و شفقت حضرت قطب الاقطاب بیان
 میفرمودند ۴

منقول است

حضرت شیخ الحدیث چشتی که او خلیفه مستند حضرت شاه اعلیٰ خسته صابر است رحمه الله علیه

کذا فی سیر الاقطاب

نقل است که آنحضرت در عهد سلطان شمس الدین ایلش انار الله برهان و مرتبه بدین تشریفاتی
 فرموده مرتبه لعل که با حمیر فرعی بخدمت اهل گردید و آنچنان بود که میرسد وجه الدین شهنشاهی

حاج میرزا ملک بود و فرست داشت - پاک پارس نام بی بی عصمت چون بحسب طبع رسیده پیش
 خواست که در کجای شخصه در آرد - اما کسی را در خود حال او نمى یانت - درین اندیشه بود که
 شبیه امیر المومنین حضرت امام جعفر صادق علیه السلام بخواب می افتد و میگوید که وجه الدین حکم
 حضرت شاه رسالت صلی الله علیه و سلم چنانست که این عجزه را قطب المشایخ حضرت
 خواجہ حسین الدین حسنی الحسینی بسپاری چون بیدار شد - بخدمت آنحضرت آمد - و این حقیقت
 ظاهر نمود - آنحضرت فرمود - اگر چه پیر شده ام - اما فرمان تو منین مطلع - سرکار عرش ثبات
 را انکار نمى توانم کرد پس عقد شحاح بستند و بعد از این واقع آنحضرت بعد از هفت سال رحلت
 نمود - باین حساب عمر شریفش - بیست و هفت سال میرود و آنحضرت زن بگزید
 که خواست اینچنین بود که شبیه حضرت صلی الله علیه و سلم را در واقع دید که میفرمایند حسین الدین
 تو معین بن ابی نبیه که سنت من ترک سازی اتفاقاً همان شب حاکم است شعبه ثعلبی خطاب
 بر سرکار خان تاخت آورده و دختر را به آن بیار بدست آورد و بخدمت حضرت خواجہ کند انید و
 آنحضرت میخواست ببل فرمود و بی بی امته الله نام گذاشت - پس از آن تاج المستورات و خمر
 به وجه آمد - بی بی حافظ جمال نامش کردند - و بی بی حافظ جمال نهایت پاک و پارسا بود و
 ریاضت و محاسبه بخدمت والد بزرگوار فرمود و بحسب غایت ساینده بود و مرتبه مطهر آن
 زمین المخرات پائین مرتبه آنحضرت است و بخدمت شعیب بن تحفیفه شیخ ضی الدین نام داشت
 از دو و پسر بچہ آورده بودند - و آن بر دو و طفولیت در گذشتند - مردم عوام میگویند که بی بی
 حافظ جمال دختر عقیقه بی حضرت نیست دختر خوانده بود محض عنایت است - از آنکه این مقدمات در
 کتب معتبره تحریر دیده ام قول عامی است باز در این جهت اهل عام همچنان حروف ناواست
 در فرزندان آنحضرت نپوارند که آنحضرت هیچ پسر نداشت و این مقرر است که از آنحضرت
 سه پسران احببت و در عصره جهان بوجود آمدند از بی بی عصمت اندر بعضی گویند که خواجہ ابوسعید
 از بی بی عصمت است و آن دیگر از بی بی امته الله است این هیچ سخن در اولاد و ماجدش نیست

چنانچہ شیخ فرید الدین نیر سہلطان المتاکلین حضرت شیخ حمید الدین ناگوسی قدس اللہ سرہ
 از جبرگوار خود نقل کر دے گیفت کہ چون خواجہ اراک منہ زندان مارا فرزند ان حاصل شد نہ
 ہر مذ سے باندہ مہینہ مودے حمید الدین پیش ازین کہ جوان بودم ہر جا از رب العزت
 جلسانہ میں طلبیدم فی الحال میاں تم حالانکہ پیر شدم و فرزند ان پیدا گشتند۔ دعا
 حاجت سے شود و کار بزرگ حاصل میگردد۔ بندہ عرض نمود کہ حضرت پیر دستگیر روشن ست
 کہ چون عیسیٰ علیہ السلام از حضرت مریم علیہ السلام تولد شدہ بود میوہ ہستان
 در نایب تان از غیب بدو میسر شد و نہ محنت و نہ دست در حساب می یافت چون
 مسیح علیہ السلام تولد شد حضرت مریم تھت رے کشید کہ بچہ ان کے تلاش پیاب
 من مان شد کہ شاخہاے خرمابا بجنبان تاخر ماسے تازہ برآوردند۔ ازان باز بچہ ان
 نمود و بہ تر و در زرق سے یافت در اوقات سابق و حال این نہ تفاوت است لیکن
 در قدر و مرتبہ دوستان خدا عزوجل نقصان نہ بہت و تصرف ولایت ایشان بانی
 آنحضرت چون جواب شنید پسند کرد۔ و فرمود آے بچہ این است و گویند کہ خواجہ فخر الدین
 ولد حضرت سلطان العارفین بسیار صاحب غنیمت بود و لعب غنیمت خواجہ بہت سال
 زندہ اند پس در قصبہ سمر داکہ ادا جمیع شانزدہ کردہ است بر حمت حق پیوست بہا بخانزادہ و کحض
 آن قصبہ مدفون است و خواجہ حسام الدین فرزند خود آنحضرت غائب شد و صحبت اہل ان
 پیوست و پیر خواجہ فخر الدین خواجہ حسام الدین سوختہ نام داشت کہ نیر خواجہ باشند پیر صاحب
 کرامت و بزرگ روزگار بود بارواح جبرگوار خود نسبت تمام داشت و پیش از اراوت ریاست
 و محابہ از حد گذرانیدہ بود و حضرت سلطان المشائخ شیخ فظان الدین اولیاء قدس اللہ
 سرہ العزیز صحبت داشت قبر شریف او در قصبہ سیانہر سمت است دیکہ از بنا حضرت خواجہ
 شیخ بایزید است او در غروی جائے رفتہ بود۔ در زمان سلطان محمود خلجی لعب مدت بسیار با آقا
 سہلطان اورا ریاست اجیر داد۔ چون مدت بگذشت مردم از روی عناد و فرزند سی و

سپه پسران نمودند - حتی که با سلطان وقت رسانیدند با دوشاه علما و فضلا و مشایخ و
اکابر ملک و نواحی جمع ساخت و استفسار نمایی نمود - آخر الامر شیخ حسین مولانا رحم که قدومه
علما زمانه بودند و دیگر اکثر اکابر نامدار گواهی دادند - همین شیخ بایزید از فرزندان شیخ قیام الدین
ابن خواجه سام الدین سوخته ابن خواجه فخر الدین ابن سلطان العارفین حضرت خواجه
معین الدین حسینی است بعد از آن شیخ حسین ناگوری بن بنه زندان شیخ بایزید نیست که
و دختر داد به مردم که در سنه زندان حضرت خواجه سخن خستلاف دارند همین شیخ بایزید است
و دیگر آن هیچ سخن ندارند لیکن همه عیله رفته اند - از آنکه این باجماع بیش اکثر سلاطین ملی و
انده گذشته است از اکابر آن تحقق شده - قول عام چه است بار دارد سبحانه تعالی و تقدس
این اولاد محبا و آنحضرت ابد الابد پاینده دارد و بجزمت النبی و آله الامجاد

منقول است

از عارف معارف خدا آگاه - صوفی فضیلت و دستگاه - محمد عبود الرحمن چشتی کما قال فی مراحه الاسرار
و در باب نفی اولاد خواجه بزرگ قدس سره آنچه که بر او تعصب مورخان و تاریخ اکبر نامه و قبایل
نوشته اند بر کسی ظاهر است - لکن از ملفوظات پیران حشمت تحقیق معلوم میشود که خواجه بزرگ را
زنان در سنه زندان بوده است چنانچه در ملفوظات سلطان التارکین شیخ حمید الدین ناگوری
قدس سره خلیفه خواجه بزرگ می نویسد که شب خواجه بزرگ حضرت پیغمبر علیه السلام را خواب دید
آنحضرت فرمودند که ای معین الدین تو دین ماستی - اما سنتی از سنت ما من ترک میباید
چون سچ شد مقطع است و شجلی ملک خطاب نام کازمیر دین خواجه بود - و تقریبی از راجه ما...
درج بپیر کرده آورده بود بخدمت خواجه فرستاد - خواهد ویرا قبول نمود بی بی امته الله نام نهادند
و در خدمت خود نگه داشت - بی بی حافظ جمال از ب تو که گشت بعد از چند روز سید و جلال الدین
مشهدی عم حسین شهدی امام جعفر صادق علیه السلام را در خواب دید - فرمود که در خود را

در عفت نخل خواجه معین الدین دراز چون تمیخت در بخت حضرت خواجه بزرگ ساجدند
 بموجب امر باطن امام جعفر صادق رضی الله عنه دختر سید و جلال الدین را که بی بی عصمت نام داشت
 در نخل خود آورد - از آنکه پس بر وجود آمدند - یکی شیخ فخر الدین - دوم شیخ ضیاء الدین
 ابو سعید - سوم شیخ حسام الدین که او در صغر سن صحبت ابوالان پیوست - از آنکه توالد
 تناسل نشد - شیخ فخر الدین محبوب بن فرزندان خواجه بزرگ بودند و دیوالبیاد و دست نیافت
 و بکسب نعمت مشغول بود - موضع نازدن که قریب باجمیر است احیاء ساخت عالم
 مراحمیت کرده بود از آن بهر خواجه بزرگ پیش سلطان شمس الدین بدو ملی تشریف برد و
 فرمان در دست گنبد آفریدند تفصیل این حال بیشتر بجای خود نوشته آید و شیخ فخر الدین
 بعد از وفات خواجه بزرگ بیست سال در صدد حیات بود و در قصبه سر و ارگستان نژده
 کرده از اجمیر است آنجا وفات یافت و نزدیک حوض قصبه سر و ارگستان است - او را
 پسری بود شیخ حسام الدین سوخته بن شیخ فخر الدین از جمیع کمالات انسانی آراسته بود
 با سلطان شیخ المشائخ صحبت داشت قبرش در سانبه است طرف غروب همراه اجمیر و
 مرقد بی بی حافظ جمال دختر خواجه بزرگ پایان مروت خواجه بزرگ واقع شده است - پس
 صاحب کمالات عالی درجات و عارف کامل بوده اند خواجه معین الدین خود پیش از آنکه مرید
 شود بکسب یا ضمت کار خود بجای رسانیده بود که بے واسطه از روحانیت خواجه بزرگ
 اخذ فوائده نمود و از اشارت باطن خواجه مرید شیخ نصیر الدین محمود شد و خرقه خلافت
 از دست پادشاه سپید - در فوائده الفوائد سلطان المشائخ میفرماید که خواجه احمد بنبره خواجه
 بزرگ عظیم صاحب بود و بر او خواجه حبیب پیش شکر گنج آمد که مرید شود و کج فرمود که
 من این را از خانواده شما دینیز که کدام - مرا چه بحال که دست تمت بگیرم - خواجه حبیب بسیار
 عجز کرد و مرید شد و مخلوق گشت - الغرض آنکه بعضی مردم میگویند که خواجه بزرگ حصر بود
 و احدی را از او ضمت محض عطا است - از تصانیف پیران حشمت مکر تحقیق پیوسته چنانچه بالا

گذشته است و کتاب انجیل را از انبیاء تنویس کرده اختلاف میان بعضی بزرگان چشتیه این واقع
 شده است که میرزا محمد گیسو دراز خلیفه شیخ نصیر الدین محمود و جماعه ازین قوم میگویند که شیخ فخر الدین
 و شیخ حسام الدین از بی عصمت ولد شدند و میرزا شمس الدین طاهر خلیفه شیخ نور قطب عالم
 و طاهر از دویشان بزرگتر است و از بی بی امته الله بوجود آورده اند و هر دو حال فرزندان خواجگان
 اما قول اول اصح میباشد چنانچه تا امروز اولاد پاک نهاد آنحضرت موجود است و فرزندان خواجگان
 خوردن شیخ حسام الدین سوخته بطرف ولایت مالور رفته منوطن شدند و احوال آنجماعت
 معلوم نیست و سن فرزندان خواجہ قیام الدین بن حسام الدین سوخته مذکور در حضرت اجیر
 سکونت اختیار کردند و جانشین خواجہ بزرگ قدس سره العزیز شدند چنانچه خواجہ
 حسین یکم از سن فرزندان خواجہ قیام الدین مسطور تا زمان سلطنت نور الدین محمد جهانگیر
 بادشاه صاحب سجاده خواجہ بزرگ قریب صد سال عمر داشت و همیشه لعبادت و حق پرستی
 گوشه نشین بود - بسیار بزرگ و عالیشان بود بعد از او شیخ معین الدین برادرزاده او صاحب سجاده
 شد و بحال شیخ علماء الدین برادرزاده صاحب سجاده برسد خواجہ بزرگ قدس سره الله سرکار
 نشسته است نهایت غلیظ و بزرگ و صلاح و بزرگی آراسته است حق سبحانہ تعالیٰ فرزندان خواجہ
 بزرگ را تا قیام قیامت بر جاده اجداد آرام خود باقی و پائینده در مقام اجیر شریف نگاه دارد
 بهرمت البقی و آله الامجاد - چون مرتبه ثانی در سن هزار و شصت و پنج هجری بحضرت اجیر
 رسیدم - شیخ علماء الدین صاحب سجاده خواجہ بزرگ قدس سره الله سرکار العزیز شجره نسب خواجہ بزرگ
 اظهار نمود بحسب این واسطه بحضرت امام موسی کاظم میرسد و در سال مؤنس الارواح تصنیف
 مریم زمانی حضرت جهان آرا بیگم بنت شاه جهان بادشاه صاحبقران ثانی علیه الرحمۃ نیز بنظر آید
 که اثبات سیادت خواجہ بزرگ نموده - آن تصانیف پیران چشت حائے تمقید میانته نمی شود
 بهر حال خواجہ بزرگ فرزندی مصوری و معنوی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بوده و معجودان
 آن آستان تبرک خواجہ بزرگ نیز منسوب اند به اولاد سیف الدین میگویند که سیف الدین از کوه

ماکپور روده است و از غلبه اعتقاد و محبت و جانیت خواجه بزرگ وطن گذاشته و اجمیر افتاد
 اختیار نمود چنانچه پس از آن او هنوز در خدمت آستانه متبرکه که موجود اند و صلاح و الطبیعت
 دارند و با هر کس به تواضع و حسن اخلاص پیش می آیند و از موقوفات پیران چشت به ثبوت پیوسته
 که خواجه بزرگ در زمان سلطان شمس الدین لعلش دوم مرتبه در دلی تشریف بردند و مرتبه اول
 از کمال مهربانی محض بجای دیدن و سفر از ساختن خواجه قطب الاسلام نهفته بودند -
 و رانجا آمده و اجمیر تشریف مستأهل گشت و مرتبه دوم بخاطر درست ساختن فرمان موضع
 ناندن بجهت منزهت سعادت مندی شیخ فخر الدین - و این نکته بنایت نازک است نیک نگاه باید
 که سلطان شمس الدین مرید خواجه قطب الدین گدو - اگر یک خادم خواجه بزرگ میرفت در عت
 سلطان مذکور سعادت مندی دارین دانسته فرمان درست کرده ارسال می نمود و ولیکن کلان
 اولیا بیشتر در ترک جاه و شیخت کوشیده اند - و خود را در نظر محقر نموند - چنانکه رسول علیه السلام
 باین کمال در بار بجهت منزهت و فروخت میرفت و دیگر کار این طایفه برستی و دیانت است
 هرگاه مقصود حاجت بتخصه داشته باشند آنرا مستور بایچه سازند و ناموس بجای
 که اصل صحت کینند چیرا که حق تعالی ناظر ببل است و رسوم نیک یا بد گفتن ایشان
 پیش عارفان اسلام و جوئے ندارد - دیگر آنکه رفتن خواجه پیش امیر از برای حاجت رحمتی بود
 در حق مریدان که بجای از مریدان انکار نکنند و بر جاه شیخی خود نه نازد - و اصل سخن آنست
 که ارباب انصاف و مروت شوند یا در حق و خست یا خود میان نمی آرند چنانچه سلطان المشایخ
 میفرماید در نظم خود

تا که در راهی و پیکر زرد و دست
 نامیست من من بانی مبادوست

عشق آمد تو تم اندر برگ و پست
 اجزا وجودم به گین دوست گرفت

منقول است

از عارفان بالله در شهرت خدا آگاه شاه شریک حق والدين نسیره حاجی حرمین الشرفین حضرت
 خواجه شیخ مدنی احمد آبادی رحمة الله علیه ۴
 ذکر فرزند ان حضرت قطب المشایخ خواجه معین حق الدین حسن مجزی امیر شیخی قدس سره
 آنحضرت سیه سپر شید و در شهرت داشت از نجده مهین پور خواجه فخر الدین محمد اجمیریت دوم
 خواجه ضیاء الدین خرد بر خه کنیت ابو سعید است - سوم شیخ حسام الدین و یک و خرقه بی بی
 حافظ جمال مهر سه سپران را خواجه عشت قبا ز راست باز سیه محمد عیسو و از قدس سره انزلی بی
 عصمت میانه و خواجه شمس الدین طاهر از بی بی است الله سرخیال می بود - و
 بی بی حافظ جمال و خرقه حضرت خواجه است به روایت صحیح - و آنحضرت دو کد با لاد فضا
 داشت - یک دست سید جلال الدین مشمدی - دوم نبوت راجه که در بند یک خطاب مرید فرام
 افتاده بود - و خدمت بی فرستاده بر عیال مند بودن خواجه طاهر نیض شا به عدل اند - و همچنین
 گذارش سلطان انارکین قدس سره بر عیال مندی آنحضرت دلالت دارد - و
 پور میر نور حضرت سلطان التارکین قدس سره - در سرور اصد و آورده است - روز
 معین الاولیاء پس از عیال مندی و من زنده آمدن بن گفت - حمید الدین پیشتر در ده گام
 جوانی و تنهایی آنچه بر ضمیر من میگذاشت طلب لب لب و طلب صورتی و پست بد کنون
 درین روز گاریری عیال مندی فراموش آمد - همه آمد مانع خاطر از سران علم بدر آیین نه
 غمراه - عرض کردم پیش از زادن عیال مندا دخل ذلالمحراب و عیال مندا زلفا حال می
 بود - و پس از تولد فرزندی که بمعنی النحله معتام او گشت به نندارین جواب خوش نت
 گردید با همسره باندازه این گذارش ما آنرا که خواجه معین الاولیاء را حضور پندارند محض
 پندار است حضرت میفرمود الدین قدس سره که ارادت و مندا فست از پدر بزرگوار

خویش داشت و کمال هر دو عالم آراست و صاحب تصنیف بود۔ و پس از پدر بزرگوار مستثنی
 داشت در وجود او آتش آئین پذیرفت و چون اوداویسی احیا بود و آن موضع مانند نام
 داشت که قریب به اجمیر است و چون حاکم آنجاست آنحضرت مزار حمت نمود۔ و حاجت قریب
 آن در دلی رفت بود۔ و از حاجت قطب الدین مثال تیار کنایه آورده۔ و همین حاجت قطب الدین
 بود بعد وصال پدر پست سال و صدر حیات بود۔ و قصبه سر واکر نشان زده کرده از اکبر
 شریف است بیت اینچ پنجم ماه شعبان سن ششصد و شصت و یک بقرب ایزدی شنافت و
 نزدیک حوض قصبه سر واکر دفن یافت بنده بربارت آنحضرت مستعد بوده است حجت علیہ
 حضرت حاجت ضیاء الدین قدس سرها خدا بکالات بود بجائے برادر بزرگوار شیخ جلوس
 فرموده سال ششصد و نود و پنج رخت هتی ازین جهان بر بست حضرت حسام الدین قدس سرها
 محمدترین من نرندان آنحضرت بود و چشم مردم غائب شده طلبه اهل رجال الغیبه
 پیوست حضرت حسام الدین مؤخره قدس سرها پور پور حضرت حاجت فخر الدین است
 سینه داغ از سوز محبت و دیده اشکبار طلب داشت و دل دوخته ناک موت بود۔
 بصحبت حضرت سلطان المشائخ نظام الاولیا لبر برده خواجگاہش و قصبه سانجر
 باختر است بر سر راه اجمیر است۔ پدرش پیر بود و کم شده اورا آنها مگردانید۔ و وزیر و وزیر
 داشت۔ پسر معین الدین خورد مرید سلیف مافرد حقیقت حاجت نصیر الدین چراغ دلی است
 و این معنی حکم حضرت حاجت بزرگ صورت بسته پیش پا از ارادت آوردن با ویزش نفس افواج
 فیر و زینت بود۔ و از باطن معین الاولیا ابرو و س داشت۔ و اورا خورد و نسبت خواجہ بزرگ
 میگویند و این منقبت اورا پس است در ویش کامل بود و از ارادت ریاضت کار خود را بجا
 رسانیده بود که بپیر اسطاز حضرت حاجت بزرگ استفاضه میکرد۔ دوم شیخ قیام الدین بربال
 قدس سرها خوش شکل و زیبا چهره۔ دلاور و بزرگ منن بود۔ و این هر دو نیز زینت نرندان بود
 و از شیخ قطب الدین قدس سرها پور پور نخستین است از اجمیر قدس سرها از آغا گاهی منقبت

سلطان محمود ساجی اور خطاب چشت خانی دادہ چند یزدانہ ہزار سوار گردانید۔ چون بغیر درے
نیرے سلطان پس از سالان سال در جمہر اسلام تازگی گرفت خواست کہ چشت خان بد
خوئے بہت دگر رفتہ بود نہ پذیرفت۔ شیخ بایزید بزرگ بہر پسین است عینی از اول شیخ قیام الدین
دانشمند بود و در خصوص معین الاولیاء در سنگفت۔ شیخ احمد محمد پشانی و دیگر بزرگان شکر
او مید۔ در ہنگام شورش فرمانروائے دہلی از خیرگی پیکر پستان جمہیر بنخواستہ رفت و
بعد از دیر پستہ شد و آمد سلطان از حسن عقیدت خود او را انبار چشت خان نہار است بر دہشت
بہ بہانہ سازی و در اندختن او خیال بسبب لغرض سلطان رسانید۔ پیش ازین برادر من شیخ
بایزید بزرگ مدرس جمہیر بود۔ اکنون فریق آن با شخب سبب استواری اسلام مے نماید بنا برین
چشت خان شیخ بایزید را دستویسے بودن جمہیر شد و ان روزگار جمعے بر عرض سلطان بایزید
کہ او از نژاد معینہ میت۔ ازین بود انشوران درویشان کمن سال و بزرگان آگاہ حال تلمو
خود را فراہم آورد و در پستش باز کرد و دم شیخ حسین ناگوری و مولانا رستم جمہیری کہ علماء و
مشائخ کیتا بودند و دیگر حد آگاہان برستی نسب و گویا داند۔ پویند خوشی کردن محمد دم شیخ
حسین ناگوری بہتر زندان شیخ بایزید گواہ عدل است۔ آنا شیخ جامی رحمۃ اللہ علیہ در
سیر عارفین مے آرد۔ در آلیکے کہ این حقیر بشرف یارت مدت مبارک شیخ معین الدین مفسر
گشت از زندان ایشان صاحب عبادہ شیخ بایزید بود رحمۃ اللہ علیہ و او شیخے نہایت
عظیم ایشان بود شمس الدین طہا ہر کہ صد و پنجہ سال عمر داشت خرقہ حلافت از شیخ
بایزید یافتہ بود و شمس الدین را با حضرت سہاب الحق الدین اتحادے تام بود و باین
احقر الانام شفقے و محبتے داشت انتہے۔ چون این بندہ کاتب حروف زیارت روضہ
مقدسہ خواہد بزرگ از سر قدم ساختہ رفتہ بود۔ در آنوقت صاحب عبادہ با جادہ آنحضرت
دیوان میرزا علیخان بود کہ وجود آنخشی اوبا علیہ حضرت خواجہ شہابیت تمام داشت
لے این شیخ رشیع الدین بایزید خود نمبر شیخ بایزید بزرگ است نہ شیخ تاج الدین بایزید بزرگ ۱۱

و از علوم غریبه نیز بهره گرفته بود و شرح ملا محمد باقر حضرت مخدوم ابو الفوارس صاحب کشت فرموده که از
 مخدوم الدین گنجه‌ای رسیده بود و در علم فرس بهره وافر داشت ملاقات حاصل گشت فرموده که از
 که انجیل خانه بستید بنده عرض داشت که از من ندان حضرت قطب الاولین شیخ
 المحمد بن الشرفین شیخ عیسی مدنی بخشی کجراتی امیرینان که معلوم شد شمار بنندگان حضرت
 سید محمد سرور که از اولاد حضرت خواجه بزرگ قطب است از معین الحق والدین حسن سحر قدسی
 سره است بود و باید از ان باز با هر گاه که بنده بخدمت شریف میرسد استقبال و تعظیم تمام
 می کند روزی تمسک اس کردم که آنحضرت از بزرگواران ما هستند چه آیین باید که فرموده
 گد اگر تواضع کند خوب است

روزی این تفسیر این ابیات روح آنحضرت گفته بخدمت گرانیده

مدرست سلطان عالم آشکارا گفتیت شاه ما با آفتاب دین و نسب گفتیت
 گوهر تاج الولاایت سید سالار شپیت بے تکلفت با بجا این چه سید کجا گفتیت
 این ابیات گرفته بر سر خود داشتند بنده را ظن غالب شد که شاید ناظر ارامی نیفتاد
 بطرف این بنده متوجه شده فرمودند که حدیث خواجه معین الدین خور و میر تقی فیض از جبهه شام حضرت فرد
 حقیقت خواجه نصیر الدین چنانچه دلی اندر چنانچه این معنی در کتب سیر این خانواده مرقوم است
 جهان آرا سیدم در مجلس الارواح که تصنیف او است بدستخط خاص خود داشته و اشتیاق
 بخدمت جسد آنحضرت نگاشته و نسب نامه به خود سجّل ساخته بود آنرا باین بنده نمود و نسبی
 آنحضرت قبول ادب و مسائط به حضرت خواجه بزرگ می پیوندد و حضرت دیوان سید صغیر علیخان
 چشتی بن سید امام الدین بن سید نصیر الدین بن سید میراج الدین بن سید ابو الفتح بن سید
 علم الدین بن سید محمد تقی برادر خواجه حسین بن سید معین الدین بن ثالث بن سید رنج الدین بن بزرگ
 خور بن سید محمد الدین طاهر بن سید تاج الدین بایزید بزرگ بن سید شهاب الدین بن سید

له شیخ کمال الدین احمد مراد کجرام بن شیخ محمد الدین بن شیخ قیام الدین بنیر حضرت خواجه بزرگ حسین بن اولیا است

بایشان میرسید چون میسے علیہ السلام متولد شد بی بی مریم منتظر از زوق میکشید
 فرمان شد که شاخهائی نخل حنظل را بجنبان تا خریک تازہ بر تو بریزند چون
 جنب بامید خریک تر یافت پس در وقت سابق و حال این مدت تفاوت است
 حضرت خواجه جواب او بشنید و پسندید و میگویند که عمر خواجه ابو سعید فرزند آنجناب
 پنجاب سالگی رسیده بود و در وقت نرسیده داشت و خواجه نخت الدین فرزند ثانی آنحضرت
 بسیار بزرگ و صاحب نعمت بود و بعد از انتقال خواجه بیست سال زنده ماند و بمقتدا سال
 عمر داشت و در این پنج لیسر سال او تمیز وجود آورده و در قصه بسیار که از اجمیر بفاصله شانزده
 کوه است بر حمت حق پیوست و با نخبه لد فون گردید و خواجه جام الدین پس فرزند آنحضرت
 غائب شد و صحبت ابدال پیوست در آنوقت او چهل و پنج ساله عمر داشت و ویراست
 فرزند بودند و خواجه جام الدین سوخته بسیار با صاحب کرامت و خوارق بود و نظام الدین
 اولیا مصاحب قبر شریف و در قصبه ساجهر بجانب مغرب از اجمیر واقع است
 و اهل بیت ثانی خواجه دختر یکی از اجداد است و سبب آمدنش بکاخ آنجناب
 این است که حاکم مسلمة تھلی که ملک خطاب نام داشت بر سر بنودان آن پادشاهت
 آورده بسیاری را از ایشان قیاس رسانید و دختر را را اسیر کرده آورد و بطورند را
 بخدمت آنحضرت گزینید آنجناب او را قبول فرمود بکاخ خود و افراد
 نمود و ناشی متر الشکر نهادند و از لطف عفت آن تاج المستورات اول دختر متولد
 شد که بنام بی بی حافظ جمال موسوم و بغایت عابد بود و ارادت بخدمت والد ماجد خود
 داشت و آنحضرت غرقه حلاوت او را عطا فرموده بایه هدایت و تلقین مستورات
 ارشاد کرد چنانچه هزار اعمورات به توجہ آن تاج المستورات بجهت ام قرب رسیدند
 و شوهر عالی گوهر آن عفت یغنی شیخ رضی الدین نام داشت چنانچه هزار پرنوار بی بی طافه
 متصل روضه مقدسه حضرت خواجه واقع است و از و و پسری وجود آورده و در طبعی در گذشتند

رحمت الله عليهم رحمة واسعة خواجه فخر الملة والدین شیخ اجیری قدس سره از فرزندان ولین
 و خلفائے ارحم الراحمین خواجه معین الدین حسن سجری است جامع علوم ظاهری و باطنی و کمالات
 صوری و معنوی بود و بر آن حصول قوت حلال کسب زراعت اشتغال داشت بموضع
 ناز که متصل اجیر است سکونت نمیداد و تمام عمر در هدایت خلق گذرانیده و ده سال ششصد
 پنجاه و سه جهت حق پیوسته و بی وقفه در دفعات پدربزرگوار تابست سال بعد حیات
 و وفات در قصبه سر و ابوقریع آمد و بها بخار بر آب عرض فرمود من دوستم شیخ
 حسام الدین سوخته قدس سره که پسر شیخ فخر الدین بن شیخ المومنین خواجه معین الدین سجری
 است سوخته آتش محبت و دروخته ناوگ عشق بود و به شیخ نظام الدین بدایونی بسیار
 صحبت داشت پدربزرگوارش او را بنام برادر خود خواجه حسام الدین بن خواجه بزرگ
 معین الدین موسوم کرده بود که غائب شد و صحبت ابدال پیوسته بود و وفات در حساب
 شجره چشمتیه در بهار هفتصد و چهل و یک است نام فرموده است و مزار پدربزرگوارش در قصبه سیم
 بجانب غروب بر سر راه اجیر است و عمر طویل یافت که زیاده از صد سال بود
 و از غایت سوز عشق و محبت من اطرب خطاب سوخته شد خواجه معین الدین نور الدین
 بزرگ شیخ حسام الدین سوخته است خرقه فقر و ارادت و حلافت از شیخ نصیر الدین
 چراغ دلی پوشید و کمال کرامت معروف و ریاضت و مجاهده بصوت بود کار سجا
 رسانیده بود که بلا توسط غیره از روحانیت خواجه بزرگ معین بحق الدین حسن سجری
 استفاده میکرد برادر خود شیخ قیام نام داشت که بغایت حسن و صورت و نجاعت و
 هیبت و عظمت بود و از هر دو بزرگوار بسیار اولاد مانده وفات شیخ معین الدین در سال
 هفتصد و شصت و یک است قطعه تاریخ وفات ۵

معین الدین جو از دنیا سفر کرد به پیش اهل محبت گشت نامور معین الدین متوکل رقم کرد
 بهار شیخ سفر گشت مامور در سال وصال او در شصت و یک معین الدین کامل مطلع نور

حکام کرام و دینویسان و عمال بمقتضای این محاکم سرکار نکند مقرر داشته بلخصه
 مذکور را بتصرف محاکم داشته باشد سیادت پناه شاد الله بفرمان و احوال و جهات
 و شامی حالات و منتهای جهات و کل تکالیف دیوانی معاونت سلم و ترخان و مرفوع اهل قلم و شایسته
 هیچ اسم در رسم تعرض رسانند و کوشیده داشته مطلقاً پیرامون نگردند و جانب
 شریف آن سیادت پناه را عزیز داشته و در تعظیم و تکریم او و کسان و مردم او را
 مؤثر دارند و هر سال به سران و برادران و بزرگان و محب و محتاج نمائند حسب حکم جهان طبع از
 مضمون صدر در نه بگذرند + تحریر المطاع العالی
 بالمشافه علیه العالی حضرت قانیه ص

فرمان محمد جلال الدین بزرگوار

خواج معین الدین شتی بخط طه

و کلاء حاکم متعهدان مهمات خطا جمیع پناه

که در شتر قطب الاقطاب بموقف عرض رسانیدند که در اراضی ایشان که در
 جوار مقبره متبرکه که قطب الاقطاب عمومی است واقع است بعضی مردم اموات خود را
 نه اذن ایشان دفن نمایند اگر واقع باشد حکم نموده بودیم که بعد از یوم هیچ کس میت
 خود را در اراضی جوار مقبره متبرکه که مذکور نه اذن قضیست مآب بحالات اکتساب حجه ایشاخ
 و العظام خواج حسین بنیرة آن قطب الاقطاب باقی در شتر و دفن نکنند میاید که حسب حکم کلی
 عمل نموده تبعیت کنیم رسانند و اعمال مراقبه که در آن آستانه از قدیم الایام الی غایت بوده برقرار

دارند و مانع نشوند و عهد داشتند و این باب ترجمه نمایند تحریر فی تاریخ شهر تصفیه
خواججه حسین الدین بخط طلاء

چون باب بیج در ذوق لنگر خانه مرشد است
میان اولاد واجب و آنحضرت سیما شیخت آئین معرفت ترمین سیادت المشایخ نظام
بقای الاویس الکرام و جده از من شیخ حسن محال ثبت شیخ حسین و جده و تمام عالم الم مرشد
را العبد المکلف سیادت شفا کمال الاخلاص فصاحت و ثمار تحسن السخاوت مستوجب
الرعايت الموصوف بالصفه نموده شیخ حسن را که شین مرشدشان است به جاده نشینی
تصفیه فرمودم و فرمان حب الادعان عرصه دریافت که از قدیمی و جدیدی بحسب فرمایان
و وجه ضروری است و صداد و وار دان بسنگر منور و مدوشت شیخت آئین مشار الیه مقرر شده
بتصرف عمده المکلف می الیه باشد که سال سال تمام کمال بصورتی است که نکره و از عمارت فرش
دروشنی موصول هیچ یومیه را عراض طعام مبلغ پانزده هزار تنگه مرادی بباله عقیقه تنو
آن سیادت المشایخ متعلق بوده و تمدد انچه باشد مشار الیه بیویت فضلا بفضیل نهاده بنگر
فیض اثری آمده باشد مجازان اموال قدیم ایشان اوده انچه باقی ماند از اهرام بیویت
حصه نموده هر یک حصه الضمعت به نسبت الفتن سلوک داشته مطلقا مناقشه کرده و کلیف
منازعت سانیده و با هم شرائط حمت خاطر جمعی داشته دقیقه فرو گذاشت نکنند میباید که
از ضمنین کو بیست مطلقا عتبا کنند و هر یک بحسب خود رضی بوده زیاده بی نکنند حکام ادم مال
و متاثران آن مقرر داشته بنگر فیض اثر جدید است و برقرار است تمام حوائج اغراجات
و مطالب دیوانی و ماب فی فروع اعظم شمارند بیج جهت خل نکرده از تغیر و بدل محال

و ما من شناخت فرمان محب طلب ندارند *

تحریر الحی الامرالعالی و خلیفہ فرمان

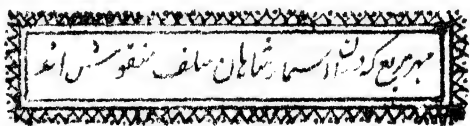
فی شهر شعبان المعظم

پروانه صدارت پناه معالی دستگاه معرفت پناه واقف موافق اعدوم و کم اکابر الفضائل
عبدیل الوجہ اتم ربی العسما مقوی ایضاً صدر شیخ صدر شیخ القدر شیخ عبدالتجید

نقل و نشر

محمد نورالدین جهانگیر پناه شاه غازی مثل بر سر قسمت محاسن مہیات اوقات یک حصہ
در سنج عرس و روشنائی - و یک حصہ در محاسن شیخت پناه شیخ حسین
اولاد حضرت خواجہ بزرگ و یک حصہ فقر از کیم داران *

طغرا باسم بادشاہ التمنا

حضرت خواجہ معین الدین

چون مواضع که اصبع بیغہ وقف مزار فاضل الانوار حضرت قطب العارفین علیہ السلام مقرر است
قبل ازین بموجب یادداشت واقع ۱۹ ماہ امر داد الہی حکم شدہ بود کہ از تہ سہ حصہ نموده
یک حصہ را بجهت سنج و رنگار و روشنائی و اخراجات عرس روضہ متبرکہ الحاکمہ است
و یک حصہ در وجع محاسن شیخت پناه شیخ حسین عتبار نموده و یک حصہ را فقر
تکیہ داران قسمت نمایند و حاجی مہرک حسب حکم الاقدس شمس موضع را کہ رقبہ آن چمن و نخلزار
و ہفتصد یک زمین و حاصل نہ ہزار و پنجاہ روپیہ شود سائمان حلقہ یک حصہ پانزدہ ہزار و یک
مین باشد و نخل خرچ روضہ منورہ نموده و نیمہ را کہ سی ہزار و ہفت صد یک باشد

محاسن شش هزار و هشتاد و پیمو بوجوب تفصیل علیحدہ صد و نہ نفر فقر خواہ داده
 و فقر کہ از نظر اشراف است س گشتند شیخ عبدالرحیم و غیرہ شش صد و سبست
 نفر کہ ببت و نفبت ہزار و چهل بیگہ مدد محاش و ببت یک من غلہ و نہشتہ بجا افرو
 حکم شد و نیمہ رابطہ فرمودیم و جامعہ فقہتہ اگر سہ ہزار و دولت و سی بیگہ و نفبت من
 و شش آنار غلہ و نہشتہ بجا اشراف نگذشت و اکثر از جامعہ فقر او تکیہ داران
 از اجیر تاجانہ و در رکاب ظفر آفتاب آمدند و بضرر محبت س رسید کہ زمین و غلہ مذکور
 بآن جامعہ از وقف خصوص منوہ مقرر بودہ و حاصل وقف بہ فقر او مساکین و حافظین
 و تکیہ داران کہ از موضع وقف می یافتند بہین جامعہ اند و آنہا را بغیر از زمین و غلہ
 و نہشتہ کہ از رخصت منوہ مقرر بود از محل و مجبہ حیشند ندارند و جامعہ کثیر اند نہایت آن سہ ما
 عالیشان بر محبت عنوان شرف صدراعزیزا دریافت کہ جامعہ و اجیر بجا اشراف
 گند شد و از رخصتی و غلہ سگرا آنہا از نصف زیادہ محبت شد و یادداشت
 خود دست ساختہ اند بوجوب یادداشت واقعہ مسطور دارند و جامعہ کہ از نصف کم حکم
 شد و بعضی در کل بطرف شدہ اند از رخصتی و غلہ سگرا پنجہ دہشتہ اند از فقر و نصف
 متصدیان ہمت آنجا از ابتداء غریب نوی میل حسب انہیں نخواہد ہست کہ صرف
 محبت خود نمودہ بدعائے وام دولت ابد قرین ہست خیال منمودہ باشند و نیز حکم
 اشراف است س بنفا و پیوستہ کہ جامعہ بوجوب سہ ما عالیشان جہانگیری مدد محاش
 و غلہ لنگر دارند دولت شدہ اند و رشتہ آنہا تحقیق نمودہ از محصل مستقیم از فقر و نصف
 نخواہد ہست و در آئندہ بہین صحت بطہ بورے متوفی مسطور دارند بیاید کہ حکام و محال و
 جاگیر داران و کوریان حال و استقبال در ہست و استقرار آنیکم است س سہ
 کوشیدہ از رخصتی نہ کہ را سپودہ چک بستہ تبصرہ گنہا باز دارند و غلہ را از لنگر روضہ
 متبرکہ کے داده باشند و تغییر و تبدیل بقواعد آن را نہ ہست بل بجا اشراف

در غلہ و غلہ داران صرف ہوا شود و در راجہ از فقہ فقر او مساکین و حافظین

و عوارض مثل مستعد و شپیش و جربان و محصلان و مضابطان و زرنه و داروخانه و بیکار و بیگا
 و ده بیست و هفت و سیصد و سی و هشت و نوزده و سیصد و سی و هشت و نوزده و سیصد و سی و هشت و نوزده
 و کل یک سیصد و بیست و هشت و سیصد و سی و هشت و نوزده و سیصد و سی و هشت و نوزده و سیصد و سی و هشت و نوزده
 طلب ناز و اگر در اصل دیگر زمین داشته باشند آنرا اعتبار نکنند از فرموده درگذشته
 در عهد شناسند

شرح یادداشت

واقع تاریخ روز شنبه شانزدهم ماه مهر الهی سده موافق یکشنبه ۱۴ رجب المرجب سده ۱۲۸۰
 در چوکی لایق الرحمت و الاحسان عاقل خان برساله سیادت و نقابت پناه صدارت
 و ستمگاه میران سید محمد قادری و دوست و قهر و نسبی شیخ عبد الرحیم و غیره چون موضع
 همیشه وقت نیاز فاضل الاوقاف قطب الاقطاب مقرر است قبل ازین بموجب یادداشت واقع
 ۱۹ ماه الهی سده ۱۲۸۰ از قرائت محکم شده بود و یک حصه را بجهت حنیف نگر
 در ششمانی و اثراجات عرس روضه منوره نگاه داشته و یک حصه در وجه بد و محاش
 شیخ حسین مستباز نمود و یک حصه را بر سر فقر او تمکین و اراکین قسمت نموده و بیهوده طبعی مبرک بموجب
 حکم ستمش موضع که قبضه آن چهل و پنج هزار و هفت صد و بیست و یک زمین حاصل شده هزار و پنجاه و پانز
 داشته از آنجا که یک حصه پانزده هزار و بیست و یک زمین باشد و اصل خرج روضه منوره نموده و هفتم
 و حصه که بی هزار و بیست و یک حصه که حاصل شش هزار و بیست و یک زمین بموجب تفصیل ذیل به
 آن حصه و نه نفر جماعه فقر اگر از نظر اشراف اقدس گذشته شش صد و بیست و هشت نفر که است
 و هفت هزار و چهل و یک بیست و یک زمین و بیست و یک من غله داشته و هزار و پانصد و نه و هشت
 بیست و یک دوازده من غله خود حکم شده و نیمه را بر طریقت کردند و موازی ستم هزار و دو و بیست و
 سی و بیست و هشت من غله و شش آثار اسامی جماعه بنظر اشراف اقدس نگذاشته است احوال اکثر
 از جماعه فقر و تمکین دار این از اجمیر تا ماند در کاتب سعادت آید و حقیقت مذکور تفصیل ذیل بوجه عرض

داشتند که جماعه استراحت و تکیه داران از موضع وقف مقرر بود. و حاصل اینهاست وقف بجهت فقرا و
مساکین حافطان تکیه داران که در موضع وقف از تیمم الایام مخیر و فدر بهین جا علانده و آنها
بجز زمین و سنگ که نوبت روضه مقرر بود از محل دیگر و بجهت نداشتند و جمع کثیر اند بنا بر آن حکم
جهان بطاع آفتاب شمس گردون ارفاع صادر شد که جماعه از نظر اشرف گذشتند
و ارضی سنگ آنها از نصفه زیاد و محبت شد و یادداشت واقع خود را درست ساخته بموجب
یادداشت واقع مسطور داشته جماعه که از نصف کم حکم شد و بعضی با کل بطرف حکم شد
آنها را عند و ارضی لنگر آنچه داشته از قرار نصف تصدیان آنجا تنخواه دهند و نیز
حکم شد که جماعه که بموجب نشان عالیشان بدو معاش و سنگ دارند و فوت شده اند
او جمعیت بنموده از محل تیمم نصف تنخواه دهند. و در آینده بمرتبه همین ضابطه
منظور دارند بموجب تصدیق یادداشت مسلمی شد از پرگنه اجمیر که رند کور شرح یادداشت بخط
حمده الملکی واقع سازند شرح بخط سید حمد قادری داخل واقع سازند شرح حاشیه بخط واقع نویس
موافق واقع است شرح دیگر بخط محنت الدوله غافانی مدارالمهامی اعتماد الدوله آنکه نیز
مکرر رسانید شرح دیگر بخط دیانت خان زراز داد ۲۵ ماه شهر نور الهی موافق واقع در ششم
مضان ۱۲۸۵ در واقع عبدالکریم بغرض اشرف سید شرح دیگر بخط حمده الملکی مدارالمهامی
از حریف قوی بن نشان عالیشان قلمی نماینده *

عنه

اصلا - ضه

۲۲ شماره	لا سید
۸ شماره اساقی	ماله سید
از بخش دوله جمال	مکون سماء
ارضی خط	محمود
۲ شماره	ارضی خط
۲ شماره	ارضی خط
	ارضی خط

الارض
سما بید
مشما الیه

عنبه

هولا سما

عبد الغنی

اجمیر

عند

ارضی

سما بید

۱۰۵

ما سگ قبل ازین حکم شد

لا بیکه

ارضی

ارضی

عند

در نیولام حمت شد

منجمله

ارضی

عند

ارضی

عند بحال خود حکم شد

ارضی

اجاء قاضی نظام

ارضی

انقلب

محمد نور الدین جهانگیر بادشاه غازی شیخون عطیه موضع گیلوت در دونه معاش حضرت

شیخ علم الدین نمیره حضرت خواجه بزرگ رذا +

خواجه عیدین بن شیشی

طهر اباسم بادشاه

فرمان عالیشان و نشان شریف اصدار و عزت ازیاد یافت که موضع

گیلوت در سطح عال پرگز نراینه سکه رسوله جمیر که مبلغ هفتصد پنجپاه رویه جمع داران بطریق

ولایت من است و خریفه و موجب معاش حقائق و عارف آگاه شیخ علم الدین از

خواجه حسین نیرة قطب الاقطاب مقرب بادشاه جبرئیل حسب الضمن مقرر باشد که
 حاصلات آنرا فصل فیصل سال بسال صرف نموده بدعا گوئی دوام دولت ابدی پند اشتغال
 میفرموده باشند. بمبادیکه حکام و عامل و جاگیرداران و کوریان حال و استقبال و خدمت و استغفار
 این حکم اقدس اعلیٰ کوشیده موضع مذکور بطریق درست بصرف مشایرا الیه باز گردانند و ملاط
 مطلقا تغیر و تبدیل بدان راه ننهند و بعلت مالوجات و اخراجات و عداغات و کل
 تکلیف یوانی و مطالبات سلطانی مزاحمت فرمایند و از جمع و جماعت و حالات متنا
 و مسلم و مرفوع استلم نموده درین باب هر ساله منان و حکم محب و طلبند و از فرموده مختلف
 و انحراف نوزند و در عهده شناخته مرقوم ۵۰ شهر یورماه الهی سکه جلوس معنی
 شرح ضمن ۵۰ معاش با بیم شیخ علم الدین برادرزاده خواجه حسین مجتبی یادداشت واقع
 روز ماه متر الهی سکه جلوس مطابق بوم سکه شهر شوال سنه ۸۰۰ هجری ساله
 سیادت و نقابت پناه صدارت و معالی دستگاه صدر لصد و موسو خجانب نوبت و توفیق
 کمترین بندگان علی نقی آنکه حضرت اقدس و محارفات گاه شیخ علم الدین برادرزاده خواجه حسین
 نیرة حضرت قطب الاقطاب بنظر اشرف امت دس است گذشت بوجوب جبهی
 نواب خورشید اصحاب همه علیا از قرار ۲۲۳۱ مرداد سکه حکم جهان مطاع آفتاب شعاع
 گردون ارتفاع صامد شد که موضع کیلومتر من بحمل برگشته نائنه سرکار جمیع مبلغ مقصد و
 پنجاه روپیه جمع دارد بطریق درست در وجه مد معاش مشایرا الیه مقرر مقوض باشد بوجوب
 تصدیق یادداشت قلمی شد شرح حاشیه بخط واقع نولیس مطابق واقع است تشریح بخط قدوه
 خوانین بلند مکان عمده مریدان سواد نشان نظام الدین آصف جاسی آنکه دخل واقع نمایند
 بخط جمده الملکی مدار المهای آنکه بعض اشرف مکرر رسانند شرح بخط سیادت و نقابت پناه
 موسو خجانب آنکه روز ماه ۱۲۰۱ مرداد الهی سکه مطابق لیوم چهارشنبه شهر ذیقعد سنه
 مکرر بعض اشرف اقدس اعلیٰ رسید تشریح بخط عمده الملک کن سلطنة علیا العالیة عند الدوا

استخفافی حمد مملکی در همه امی خواجه ابو الحسن از خریف نوسنان بل مناسبتی نماید شرحی آنکه
 بختیا جیو سامت موضوع گیلوتکه مبلغ مقصد پنجپاه رو پیجم دارد در وجه مدد محاسن
 شیخ علم الدین حمیری در سبب خواجسته تحریر فی التالیخ ۲۴ خرداد ۱۳۲۲ شرح غلط
 قدوه نوین لبند مکان نظام الدین آصف حاجیه آنکه تصدیق نویسنده
 در خجبا امیر علانده در صدارت منقوش شده

بصیغه مدد محاسن

نقل منما

محمد نوالدین جهانگیر بادشاه دخل الشیخ فی بیان شمعون تلمیث اثبات اولاد حضرت خواجه برگزیده الله العزیز

مهر که در آن اسما ز امیر صاحب ملک
 تاب ه جاگیر منقوش اند

لغز با سم بادشاه

خواججه الدین خسته قدس سره

چون حمایت مراقبت حال ساکنان مساکت تیقت مره روان مناج نقوی و صلاحیت
 سیما جمعه را کرامت باقامت ایشان بسبب حسب عمل و نسب آریسته باشد از دنیا
 منتهات امور سلطنت و خلافت عظمی میسر نیامد لهذا در بنیوان مندرن عالیشان مرحمت
 عنوان از کمین لطف و احسان شریف و عزا و عزایا یافت که از ابتداء خریف
 سحران بیل منصب تلمیث مزار فائز الا نوار حضرت که است منزلت هدایت مرتب قطب
 الاقطب کنز الالکین برهان محققین غوث الاسلام و المسلمین بدستور سابق بر
 سیادت و فصائل باب بحالات الکتاب تبرع و نوازه و المشایخ الکبار شیخ جعفر

نیر و صاحب مبعث ام آنحضرت است مفعول متعلق به است که حکما نیغی لموازم مذکور فاما
واقدا نموده در رواج و رونق آن مزار کنز الانوار و تبقه نامری نگذار در میاید که حکام کرام
و پوینان عطیات و اعمال کفایت فرجام و متصدیان مهمات دیوانی صوریه جمیع آن
مشغلت پناه را متولی آن مبعث ام عرش احترام دانسته دست تقدی و کفیل او را
در امور تعلقه آن قوی دهند و خدام و موزنان و سائر عهده آن مزار تیش بخش مشایخ
را متولی خود دانسته آنچه شرائط اعزاز و احترام بوده باشد در جمیع امور تیش یم رسانیده از
صلح و صواب و بی موی الیه بیرون نه روند و تحت ایلاد و العالیه مستشار بخلافه اسلطانیه جمیع
مدار المهای آنکه کاینقر و سینه و سوره آن فیض نایل مانجا یکد آنچه به دستور قدیم آبا و اجداد موی الیه
داشتند و حصه سر شیخ مذکور باشد تصرف او باز گذارند و آنچه حصه عرس و روشنائی و غیره
بوده باشد به دستور سابق عمل آورند باید که از فرموده تخلف و تحریف نورزند و در عهدش ناسد

نقل عبارت ظهر فرمان

شرح یادداشت قلم تاریخ آذر الهی ۱۲۴۲ هجری و اد الهی شده موافق یوم چهارشنبه مطابق
۱۷ جمادی الثانی ۱۲۴۲ هجری بماله اعتقاد الملک العظمی اعتماد الحسنان و اکبر عمده الملک
مرتضی خان حبیب حکم جهان طاع آفتاب طاع عز اصداریافت که تولیت مزار افروز
الانوار حضرت قدس سره و نور و مرقده به دستور سابق به فیض نایل مانجا کلمات التسابیح
و ثار هدایت آثار مشایخ الکبار شیخ حسین که نیر و صاحب مبعث ام آنحضرت است
مفعول مرجع باشد و نیز حکم شده که جمیع المکی مدار المهای نو لیسند بهر مشایخ الیه نماید که آنچه
به دستور قدیم بطریق که آبا و اجداد موی الیه داشتند و حصه سر شیخ مذکور باشد بمشایخ الیه نگذارند
و آنچه حصه عرس و روشنائی و غیره باشد به دستور سابق عمل نمایند شرح حاشیه موافق
واقع است شرح دیگر بخط حمده الملکی مدار المهای اعتماد الدوله عرض مکرر رساند شرح دیگر بخط
مقرب آنحضرت مطبانی معتمد خان بتاریخ ماه مهر الهی ۱۲۴۲ هجری مکرر عرض اشراف قدس سره

شرح دیگر خط حمد الملکی در اللهم امی من ثانی علمی شد +

وخط محمد باقر

طغر اخورد

تنبیه المولوت

بر حاشیه ظهر من ثانی رضدین و یادداشت نشیان دفت شهابی من کج است

نقل نسرا

محمد شهاب الدین شاهجهان آباد شاه صاحب ثانی اذخل الله عالمی فی الجنة
بحق محمد الرسول الله علیه وسلم مشتمل بر منصب سجادگی +

خواجہ معین الدین خسته بن خطاط

طغر اہم صاحب ثانی
محمد شهاب الدین آباد بن خطاط

مهر مربع که اسماء شان تر
از همه صاحب قرآن تابه
صاحب قرآن ثانی منقوش اند

چون بعضی معتمدین رسیدند که در وقت وفات روضه منورست و ذوالحلیین مقرب
بارگاه جبروتی بموجب محض منو لیسان و انالی موالی مشیخت سپاه شیخ معین الدین
صاحب جریاده و مجاوران مقرر است و در بعضی خبر با محب داران غرضه می نماید که
جهان طماع آفتاب شعاع گردن ارتقا ع شرف صدارت و عزایز ادیانست که

که در اوقات مفتوحات آن مزار مورد الفوار بموجب محضر نکور سواطع سلامات و نقره آلات
 که بندگان اشرف و اقدس ارفع بهایون و کسانها را دهنه والا گوهر عالمیت دار و دیگر مردم
 بسیارند پیش از الیه و محباوران حسب الضمن مقرر باشد و هر جنس دیگر بحسبیت روضه
 منوره در کار باشد متولیان صرف نموده بعد از آنکه از کار برود و دسترس شود شنب
 موسمی الله متعلق دانستند داده باشند و طلا آلات و نقره آلات اگر شکست
 ریخت یافته باشد آنرا راست نموده بر صورت منوره متعلق دانسته نگذارند و احد
 در آن خل ننماید و تصرف نکنند میباید که حکام متصدیان مهات حال
 استقبال بر این موجب مقرر دانسته نگذارند که احدی ترکب خلاف حکم باشد
 اقدس اعلی گردد درین باب نهایت تاکید و دست غن عظیم دانسته هر ساله فرمان
 و حکم محبه و طلب ندارند از فرموده تخلف و انحراف نوزند و در عهد نشاند
 تحریر فی التاریخ دوازده شهر حرج المرجب سده جلوس مینیت مالوس موافق سنه هجری ۴
 شرح یادداشت واقع یوم پنجم ۱۲ شهر شوال سده جلوس مبارک مطابق سنه هجری
 موافق ۲۵ ماه الهی بسال سیادت نقابت پناه صفوت و معالی دستگاه فیج الفید
 رفیع شان صد لصد و موسوخیان و نسبت واقع نویسی کترین بند نافدوی بعض
 اشرف سانید که بموجب محضر متولیان او مالی و مالی مشیخت پناه شیخ معین الدین صاحب
 سجاده و محباوران مقرر است و بعضی چیزها محباوران خر خسته نمایند حکم جهان
 مطاع آفتاب شجاع گردون القناع صادر شد که انچه دورات و مفتوحات علاوه
 از جنس طلا و نقره آلات که بندگان حضرت منلافت پناه بی و شانها را دهنه
 والا گهر و دیگران بسیارند بشیخت پناه مذکور و محباوران منصفه ذیل مقرر مضمون باشد
 و هر جنس دیگر بحسبیت روضه در کار باشد متولیان صرف نموده بعد از آنکه از کار برود و دسترس
 گردد به شیخ موسمی الیه متعلق دانسته داده باشند و طلا آلات و نقره آلات اگر

شکست در ریخت شود باز راست نموده متعلق روضه منوره نگا بدارند و خل تا بخ شهر ذابح
جلوس موافق بحسنه بموجب بدین یادداشت قلمی شرح و تخط سیادت و نقابت
بشگاه صدر لصله و در خل واقع نمایند و غیره و غیره +

حکم

منشکر در میان ایشانست چنانچه عباد و روضه منوره
هر جنس که نمیشد روضه منوره در کارش متوکلین
نقدت نمایند و از آنکه از کار برود و نمیشد
شود به شیخ مذکور چنین +

اینکه متعلق روضه منوره داشته باشند طوالات و فقره الات
آنچه بن گنج حضرت خلافت پاسبی شایسته و الاکثر
و دیگران بیاورد و جنس که شکست در ریخت شود از نو
متعلق روضه منوره نگا بدارند +

مسی برخی آلات هر یک قبر کوشش چند و صحره پوش
دکار باشد از متعلقان جوانان و قایم و دو چوب کلیم و جام
و غیره و غیره

زلفیت غیره پارچه تازی
گجراتی که بر بستر باشند

تعلق شیخ معین الدین مذکور داشته باشد

تعلق محباوران

از مرادی و طبری پارچه چارصدی
تا پال سیا و صدی و فردر
از ان وخته

نقار از مشرفی
و متقالی یا هر چه
سکه باشد
پارچه سفید از خامه
و غیره ششصدی
یا بیک توش سفید
و غیره
نمیشیر و غیره تا هر چه

درد از فرجه
یا مکر و غیره
یا هر چه باشد
حیوانات از
فیل تا اسب

عبارت دخل روز ناچند غیره

نقل و نما

محمد شهاب الدین جهان بابی شاه غازی شملبر عطیه موضع دلاورده بوجاش اولاد خواجہ بزرگ قدس سره

الله اکبر

طغریا اسم بادشاه بخط شکرک

خواجہ معین الدین پستی

مهر لیج که اسماء شلمان دلی
تا به نیمه صبح قرآن مسج است

چون بموجب فرمان عالیشان سعادت نشان موضع دیواره من اعمال حلی پکنه اجیر
دروجه مد معاش شیخ علم الدین بزاز زاده خواجہ حسین میر غسفران پناه رضوان تنگ
مقرر بارگاه جبروتی مفت بود و در ادبیت حیات سپرده درینو لاکه بعرض مفت رسید
حکم جهان طاعت گردن ارتقا ع شرف صبر و وعظ و در یافت که موضع مذکور در لیبست
به ستور سابق بشرط متبض و تصرف در وجه مدد محاش مستحقان شیخ علاء الدین غیره
اولاد شیخ علم الدین مزبور از ذکورات حسب ایضمن مقرر و مفوض باشد که عاصلاً
آیا فصل فیصل سال ببال صرف معیشت خود نموده بگوئی دوم دولت ابدیت حال
مبنموده باشند و میباید که حکام و اعمال متصدیان مهمات و تکفیلان محاملات و
جاگیر داران و کور و یار جال و استقبال در شمار و استقرار این حکم شرف اقدس علیه
کوشیده آن موضع را تبصره مشار الیه هم باز گذارند از تغییر و تبدل مصون محروس
شناسند و از جمیع وجوہات و عوارضات معاف و مسلم و مرفوع است و شمرند و اگر در محل

چیز سه داشته باشد از امت مبارک کنند و شخصی را که از اولاد شیخ علم الدین
 نوکر باشد شریک شیخ علماء الدین مذکور در انوضع نازند بسیار چودهریان مقدس
 و مزارعان در عایله آنجا آنکه مالواجب و حقوق دیوانی را فصل فیصل سال به سال آنها
 جواب میگفت باشند از فرموده مختلف و انحراف نوردند - تحریر فی استانج شهر ذیحجه
 سنه جلوس مبارک موافق سنه هجری ۱۰۸۰

حضرت خواجہ معین الدین شسته

شرح یادداشت اتعنت اینخ یوم الاربعاء و یستم شهر رمضان المبارک سنه جلوس یون
 مطابق ۱۴ روز ماه الهی موافق سنه ۱۰۸۰ بر ساله سیادت نقابت پناه نجابت است
 دستگاه مورد مرحمت بیکران بادشاهی مطمح عنایات نمایان شایسته شاهی صدر لیل نقابت
 سید بلال نوبت واقع نویسی بنده درگاه معین الدین برادرزاده خواجہ حسین بنیر قطب
 الاقطاب که در شهر رجب المرجب سنه جلوس یون بعرض مقدس و معنی
 که موضوع ولواژه من اعمال برگشته جمیع موجب فرمان عالیشان از قرار تاریخ ۲۴ شهر یورماه
 الهی سنه در وجه مدعاش شیخ علم الدین مقرر بود و وقت شده حکم جهان مطاع
 آفتاب شعاع گردون القناع صادر شد که موضوع مذکور در سبست پستور سابق بشرط قبض
 و تصرف در وجه مدعاش شیخ علماء الدین مذکور تا اولاد متوفی هر کس که نوکر گشته باشد شیخ
 علماء الدین شش یک نباشد بموجب تصدیق یادداشت تسلیم شد شرح بخط سیادت
 نقابت پناه حمده الملکی در المہامی آنکه داخل واقع نمایند شرح حاشیه بخط سیادت
 نقابت پناه صدر حلیل القدر سید عبال آنکه داخل واقع نمایند شرح حاشیه بخط
 واقع نویسی مطلب این واقع است شرح بخط سیادت و نجابت پناه مختار الدوله
 مختافانی حمده الملک مبارک المہامی آنکه بعرض مکرر رسانید شرح بخط اقبال پناه افادت

افاضت دستگاه سعد الله خان آنکه بتاریخ ۲۴ شهر رمضان ۱۰۶۰ جلوس بیابین بکر و جرس
اشرف است رسید شرح بخط سیادت و نجابت شصت و شصت و شصت دستگاه و ده خیم
بلند مکان عمده امرای فرعی ایشان با ظلم منظم ملک مال نیاج و منافع ملک قبال
گنجور اسرار بادشاهی و دانا خیر طریقت الهی حمد و المکمل الملهامی اسلام خان آنکه فرمان
عالیشان قلمی نمایند *

مهر بهی دانا

مهر حلال شاه صدر العبد

مهر بگو انداز

فصل بیست و نهم

تاریخ ۲۶ شهر محرم الحرام ۱۰۶۰ جلوس مطابق ۲۰ آذر ماه الهی قتل بفرقه خاص نموده شد
تاریخ ۶ شهر صفر ۱۰۶۰ جلوس موافق ۲۵ شهریور بجزای نقل گرفته شد معه نور محمد محبوب
یادداشت واقع فرمان عالیشان قلمی نمایند *

بواقع مقابل نموده داخل روزنامه و واقع تاریخ ۱۰ شهر رمضان ۱۰۶۰ معرفت نور محمد داخل شد
تاریخ ۲ شهر رجب المرجب ۱۰۶۰ جلوس نقل شمع شد *

تاریخ ۲۹ شهر جمادی الاخری ۱۰۶۰ جلوس بیابین موافق سن بکزار پنجباده و سه مطابق
تاریخ ۲۳ ماه شهر یورالی معه نور محمد بفرقه استفسار رسید *

من مولف اصل منان از خدمت الوهیت پناه ربوبیت دستگاه مرشدزاده آفاق
رهنامه علی الاطلاق حضرت شیخ منیر الدین صاحب سجاد نشین بارگاه لایق پناه
مسجد عالم و عالمیان قبله برحق و کعبه یقین دریافته سوادش گرفتار و عند الاستفسار فقیر حضرت
مشیخت پناهی فرمودند که پیش از پدر بزرگوار ایشان منصب سجادگی و اولاد حقیقی حضرت
شیخ علماء الدین یکجور دیگر مقرر و مفوض بود و آناداران مانیکه شاه عالم بهادر شاه غازی
بفتح کامل بخش بزیارت روضه شریف دارد و جمیع کلمات ناشائسته که از زبان

شیخ فخرالدین سجاد نیشین وقت که اواز نبار حضرت شیخ علامه الدین بود منصب سجادگی
حضرت عنفران پناه شیخ سراج الدین که از بنی اعمام شیخ فخر الدین بودند مفوض منسوب بود.

نقل فرمان

محمد شهاب الدین شاه جهان بادی شاه غازی مشرباثبات اولاد حق شریف بزرگ +

طغرا باسم بادشاه

خواججه معین الدین جسته

در بنو قریه من مان عالیشان سعادت نشان من است اصدار و عز ایراد یافت که منصب سجادگی
عنفران پناه ضوان دستگاه قطب الاقطاب مقرب بارگاه جبروتی سعادت باد
کمال است کتساب تهجیم است ناخ العطن ام شیخ معین الدین از تغیر شیخ ولی محمد بلا مشارکت
و مساهمت احدی حسب الضمن هست و مسلم باشد که کما نیغی بکوانم و ما هم منصب
قیام و مدت نام نموده و مستیقه از وقایع حزم و حیات دران باب نام رسمی نگذارند و بیاید
که حکام و عامل و متصدیان مهمات و گیس و داران کرمیان چال و استقبال و استمرار
و استقرار این حکم شریف را علی کوشیده مشارالیه اصحاب سجاد و دستمه دست
تصدیق می پسید را در امور متعلقه آن امر فوی و مطلق داشت نگذارند که دیگر و دان
منصب مدخل نماید و پیرامون آن گردد و به جند و نه عمل و فوسله و زائران و وطن افان کن و
منوره آنکه مشارالیه را صاحب سجاد و علی الاطلاق دانسته تمامی امور متعلقه و در جمعه
را مخصف بن او و بنمزد از فرموده تحلف و انحراف نورزند +

شرح موافق یادداشت واقع بتاریخ اسفند در آبان الهی سده موافق یوم شنبه بتاریخ
 ۴ شهر رجب الاول ۱۳۹۹ بمهر بر سر السیادت و نقابت پناه صدارت و معالی دست
 جلیل است در منبع المکان صدر الصدور و موسیخانغ نوبت واقع نویسی کمترین بندگان
 قاسم علی آنکه باسم شیخ پناه شیخ معین الدین انچه بتاریخ ۲۴ ماه مهر الهی سده نظر اثر
 اعده گذشت حکم جهان مطاع آفتاب شعاع صادر شد که سبب اولی قطب الاقطاب
 پشمارا البیروت من مرمیم با مشارکت عیسیه از بغیر خواجہ ولی محمد شرح بخط حمده الملکی
 مدارالمهامی آنکه داخل واقع نمایند شرح بخط صدارت و نقابت پناهی آنکه داخل
 واقع نمایند شرح حاشیه بخط واقع نویسی مطابقت واقع است شرح بخط حمده الملکی
 بعضی کرر ساند شرح بخط مقرب بحضرت اسطغانی حکیم مسیح الزمان آنکه بتاریخ ۲۴ ماه
 آذر الهی سده کرر بعضی شمس اعلى رسید شرح بخط عمده الملک کن سلطنة القاهرة
 موتمن الدوله السیاده حضرت الدوله سخافانی حمده الملک مدارالمهامی سلام فی فصل خان آنکه
 فرمان عالیشان شلمی نمایند

نقل و نشر

محمد شهاب الدین شاهجهان بادشاه غازی به شجون اثبات اولاد حضرت خواجہ بزرگ قدس سره

خواجہ محمد بن حسین شیبی

طغرا باسم بادشاه

درین وقت نثرین عالیشان سادات نشان نیست اصدادر عز انیاو یافت که موضع
 گناباد من اسمال حویلی اجمیر سکر کار و صوبه مذکور بطریق دولست است که نصف

قوسی تل در وجه مدعاش مشیخت پناه حقایق آگاه شیخ معین الدین نبره حضرت
 حاج معین الدین حجتی از آنچه که بتاریخ ۱۲ ماه رمضان المبارک این نامه بنظر اشرف اقدس علی
 گزشت و بعرض مفتدس معتمد رسید حکم بان طاع آفتاب شجاع گردول تقناع
 صادر شد که یک موضع از پرگنات سکه کاراجمیر که یک هزار روپ حاصل داشته باشد
 در وجه مدعاش مشارالیه محضت نموده ایم. بهنقاد شرفی بعد محضت شد بموجب بطریق
 یادداشت تسلیم شد شرح بخط عمده الملک مدارالمهامی آنکه داخل واقع نمایند شرح بخط
 صدارت و نقابت پناهی آنکه بر سال کمترین بند داخل واقع نمایند شرح حاشیه بخط واقع
 نولین موافق واقع است شرح بخط جمده المملکی آنکه بعرض مکرر رساند شرح بخط قبسال پناه
 حکیم شیخ الزمان آنکه بتاریخ ۱۲ ماه مهر الهی سکه مکرر بعرض شرف اقدس علی رسید شرح بخط
 عمده الملک رکن سلطنته اعلیٰ امیر مومنین الدوله الباهره محضت الدوله سخا فانی حبه الملک الملهی
 علامی فصل خان آنکه از نصف خولع قوسی تل منمان الدینان قلمی شد +

البر هزار حاصل

موضع گنابیره از حویلی سکه کاراجمیر

البر سکه هزار رقبه

حاصل کامل ۲۸ سکه

لا و عص

جمعه نخوابی از تعمیر جاگیر دار

شرح بخط جمده المملکی آنکه از صوبه سکه کاراجمیر از موضع گنابیره تقوایه نمایند با موضع درست

تنبیه مولف

فقیر مولف موضع گنابیره ادیده است قیاسیکه تالار سکه کاراجمیر پخته بود موضع نکو قریب یک ربع است

نقل چشمه و سرما

شاه عالم بهادر شاه بادشاه غازی بن اورنگ زیب عالمگیر بادشاه غازی در باب تفرقه
 سجادگی بعد تحقیق نسبت اولاد حضرت خواجہ بزرگ قدس اللہ سرہ العزیز بتاریخ روز
 چهارشنبه نوزدهم شہر صفر المظفر ۵۰ جلوس مبارک موافق ۲۲ لہ مطابقی ۸ فوراً
 ماہ بر سالائق الغنائت الاحسان برادر محترم خدیو گہان صاحب صدر رنجیق القدر صد
 سید محمد خان صاحب جهان و نوبت واقف نگاری فدوی در گاہ آسمانجاہ عبد العزیز قلمی نگار
 حکم صادر شد کہ منصب عبادہ نشینی روضہ منورہ حضرت قطب الاقطاب واقع بلکہ دارالخیر
 الجمیر از تفریق شیخ فخر الدین بہ شیخ سراج الدین ولد شیخ ابوالفتح و موضع گیلونہ عملہ برگشتہ
 سرکار و صوبہ مذکور جمع و ہزار روپیہ بابت باریافت معزول و یک ہزار روپیہ از خزانہ روضہ منورہ
 باندوز و فوج آنجا مشروط سولہ حصہ موضع دلوڑہ برگنہ حلی صوبہ مذکور و پنج آنہ یومیہ کہ
 بلا شرط مقرر دارد و وجہ بدو محاسن او مقرر نمودیم۔ اگر در محسدہ بجز چیزے دہشتہ باشد آنرا
 اعتبار نہ کنند واقع ۲۸ ربیع الآخر ۵۰ جلوس بموجب تصدیق یادداشت قلمی شد بموجب
 اسناد ذیل بمشار الیہ بلا شرط مقرر است +

بموجب نشان تحریر ذالحجہ ۱۳۰۰ عہد حضرت بموجب نشان ۱۳ جمادی الاول ۱۰۰۰
 حصہ موضع دلوڑہ ۵ یومیہ

بموجب نشان والا نشان عہد حضرت مرقوم ۲۱ ربیع الاول سجادہ نشینی و مدو حاش ذیل
 نذوفتج روضہ مسطور بہ میثمہ مقرر بود و بعد فوت او بموجب نشان مرقوم ۵ جمادی الاول
 ۵۰ شیخ فخر الدین پسرش مقرر شدہ +

سا
 اصل روپیہ محصل اضافہ

گیلوتہ ہزار جمع موضع

در نیو لا بمشار الیه سواک بلا شرط مقرر شد +

شرح دستخط وزارت پناه لبالت و شهادت دستگاه عمده من میان عقیدت نه
زبد محصلان با اعتقاد منظور نظر بادشاهی مورد الطاف و منتنای - مهبط اسطوانات بکران
خانزاده شجاعت نشان مصمدم الدوله با فرزند نجیبی الممالک امیر الامر ابدان و شجاعت
سپه سالار نائب اعظم و خلافت نشان الی اعطاء سلطنت و کشور کشانی معاهدین
و دولت سپه آرا سی محارک فتح و نصرت گنجور سار بادشاهی اناضمیه انجمن پیرایه محفل دانش
و بختای صحرای عالم آرایه دستور روزگار ممالک ابر بان و کلاً ذوالاقتدار صاحب
الشوکت و العظمت و آلات شام واجب العزت الشرف و الائتزام قدوده خونین عمده
امرای عظیم الشان کن سلطنت الحلیه نظام الممالک آصف الدوله آنکه عمل واقع نماید
کما فضلت

سجاده نشینی روضه منوره از تغییر شیخ فخر الدین +

شرح دستخط وزارت پناه کفایت دستگاه لائق العنایت و الاحسان شایسته مراحم
بیکران هدایت الله خان نائب دیوان عالی آنکه داخل واقع نمایند شرح دستخط لائق
العنایت و الاحسان مورد مراحم خدیو گیهان صد رفیع اعلیٰ در صد اجسام و در صدی بختان
صد جهان آنکه داخل واقع نمایند جرض است سید مشار الیه از بنابر تطالب قطب
مذهب مزباض است حکم شد خدمت مذکور از تغییر شیخ فخر الدین بشیر و در معزول مشار الیه
مقرر باشد +

محکم شد

معاش مشروط

مد معاش مشروط معزول بموجب فرمان مرقوم ۲۵ جمادی الاول ۱۲۸۲ هـ اصل و اضاف
بموجب ۲۱ محضر ۱۲۲ مریض در ولایت الصاعقه سالانه +

گیلوتیه بر گنہ زاننہ سرکار صوبہ مذکور
 از حسن زاننہ روضہ مذکور
 الہزار جمع موضع
 الہ سالانہ السیرار

گیلوتیه علم پر گنہ زاننہ سرکار صوبہ مذکور
 از حسن زاننہ روضہ مسطور
 الہزار جمع موضع دروست
 الہ ہزار عصم
 تحریر شد است ایخ نہ صد سند الیہ
 مطابق وقایع کل است *

مہر صدر جهان

مہر اخلاص شاہ فدوی شاہ عالم بادشاہ

مہر عبدالعزیز فدوی شاہ
 عالم بادشاہ

تاریخ ۲۳ صفر ۱۰۵۷ دخیل سیابہ تاریخ ۱۱ صفر ۱۰۵۷ تصدیق بدقت الیہ گذشت
 بہت سوم صفر لمظفر نقل فیستہ دیوان اصدات رسیدہ جو راج دخیل آوارچہ
 ثانی احوال بنظر در آمد پانصد روپیہ دیگر بہت و معزول مرحمت شد

نقل حقیقہ

محمد شاہ بادشاہ غازی بابقر منصب سجادگی بنام شیخ منیر الدین صاحب نیرہ
 حضرت خواجه بزرگ قدس سرہ اللہ تعالیٰ عنہ الحزینہ
 تاریخ روز یکشنبہ چار دہم شہر رمضان ۱۰۵۷ جلوس معلی موافق ۳۲ الہ ہجری
 مطابق شہر ماہ بر سالہ سیادت و نفات بہت ثبت امارت و ایالت مرتبت شہت و شوکت
 منزلت عمدہ امرای مسیح ایشان زندہ خوانین بلند مکان لایق المرحمت الاحسان
 مقرر حضرت اسحاقان معتمد الملک میرجلہ معظم خان خانخان بہادرمظفر جنگ ترخان

نوبت واقع نگاری گیتی رخ نازان درگاه سپهر احشام مولانا سرام می میگردد و حکم صادر
شد که منصب سبب اندیشینی روضه منوره حضرت قطب الاقطاب واقع دارالخبره
از انتقال شیخ سراج الدین به شیخ منیر الدین پیش و موضع گیلوته عماد گیلوتی زبانه سرکا
صوبه نیکو گنج دو هزار روپیہ بابت بازیافت ثمنی دیک هزار روپیہ سالانه از خوانه روضه
نیکو باند و زونج مشروط سواست حصه موضع دوازده عماد گیلوتی حویلی صوبه نیکو گیلوتی و پنج آنه
یومیہ بلا شش لادروجه مدحش او مرحمت نمودیم اگر در محل دیگر چوب دشت باشد
آنها اعتبار نیکو کند واقع عزه رجب سید بوجیب بقیه مدق یادداشت تملی شد
بوجیب بناد ذیل بمشارا الیه مقرر است +

بوجیب بنان حاکم الی اللہ علیه و آله حضرت خلدگان
حصه موضع

در نیولا بمشارا الیه سوار بلا شرط مرحمت شد

بشرح دستخط

موقن الدوله علیه معتمد السلطنه الیه عماد امرای رنج ایشان بن خوهین بلندگان
ناظم منظم ملک مال نامیج و مناج دولت قبال صاحب بیف و قلم رافع الوار
اسم وزیر صاحب بیکریک جده الملک الله الهام قطب الملک پمین الدوله سید عبداللہ
خان بهادر ظفر جنگ سپه سالار یا باوفا دستوالوزرا آنکه داخل واقع نمایند +

شرح دستخط

سیادت و نقابت تربت امارت ایالت تبت کت و شپت منزلت عمده امرای رنج ایشان
زبده خوهین بلندگان لائق الرحمت والا حسان مقرب حضرت سخاقتان معتمد الملک رحله
معظم خان خاغتنانان بهادر ظفر جنگ ترخان آنکه داخل واقع نمایند +

سیاه

خواجه معین الدین چشتی

از روی سیاه بهر عمده المملکت بخشی المملکت سیاه الامرا بهادر رسیده که سید نیرالدین سید سلج الدین عباد نشین درگاه حضرت قطب الاقطاب که سید مذکور فوت شده و سید وار است که بموجب پد عباد نشینی آنجا میفرز شود و عرض است رس رسیده که تجوین نام بهر سید علیخان صاحب جرد آنجا نیز رسیده که سید سلج الدین عباد نشین فوت شده سید نیرالدین پسر متوفی طالب علم بصلاح و تقوی آراسته لائق عبادت به دستور پد بنام موی الیه سرفراز شود حکم شد منظور

کما فضلت

عباد نشینی روضه مسطور از تحت ال شیخ سلج الدین بمشارا الیه سپیش

حکم

محاش باز یافت سابق
بدو محاش من و شرط شیخ سلج الدین متوفی بموجب یادداشت واقع عهد مرقوم
سوم جادی الاول ۱۰۲۵ هـ یومضان ۱۰۲۵ هـ الیه بعرض مکرر رسیده فرمان در دست گشته

موضع گیلون علیه گشته زاننه سالانه

ال

المنهج

گیسوته علم پر گزرائے صوبہ مذکور

سالانہ از حسنہ از مسطور

الـ

الـ

تحریر فی استیخار شہر صدر سنہ الیہ

مہر بلا سرام

مہر میر محمد معظم خاں خاٹھان

معہ جان محمد قول

بتاریخ دوم شہر ذیحجہ سنہ

مطابق واقع کل است

بتاریخ چہار دہم شہر رمضان سنہ
تصدیق بذکر الگ شدت بتاریخ محمد قول
بتاریخ دوم شہر ذیحجہ جلوس الی نقل بن فقر
دیوانہ است لعل الیہ سید علیہ بن محمد قول

بتاریخ ۱۱ شہر رمضان جلوس الی
نقل بن فقر واقع کل سید
داخل اوارجہ نمودہ

۲۱ رمضان جلوس الی
داخل واقع کل نمودہ
داخل فہرست بمجلیان نمودہ

نقل حقیقہ

محمد شاہ بادشاہ غازی نام سید محمد حسن برادر عم زاد شیخ سراج الدین صاحب سبب بادشاہ بنیخ
روز جمعہ ششم ذیحجہ سنہ ۱۰۸۵ جلوس مبارک بر وفق سال ۱۰۸۵ ہجری بر سالہ سیادت و نجابت شاہ
شجاعت و شہادت دستگاہ سزاوار عنایت پادشاہی بل مرحمت طے لکھی صدر رشیع اہد
صدر الصدور سید امیر خان فہرست واقع نگاری کترین خانہ زادان و گاہ آسمانجا غلام علی
قلبی مسکد و حکم صادر شد کہ نیم روپیہ بلا قصور و مہ از اوقاف وضع منور حضرت واقفہ
عبد اللہ اخیر جمیر در وجہ مدد محاش محمد حسین بن محمد حسین بن سید اسد اللہ مرحمت
فرمودیم اگر دیکر چیزے دستہ باشند آنرا اعتبار نکنند واقعہ ۴ شوال سنہ ۱۰۸۵
تصدیق یادداشت قلمی شد +

شرح دستخط مومن الدوله العلیه محمد سلطنت الیه عمده امرائے رفیع شان میں خوشنمیں بلبلان
ناظم و منظم ملک مال ناچ و مناج دولت و قبیل صاحب سبب و قلم رافع اللہ اولیٰ علم و
صاحب ندیر یک رنگ و ملک دار المہام قطب المملکت میں الدولہ سید عبداللہ خان بہادر
ظفر جنگ سپہ سالار با وفادار ستور الفزرا آنکہ دخل واقع نمایند +

شرح دستخط سیادت و نجابت سپاہ شجاعت و شہامت و شگاہ منرا و رعنائیت پادشاهی
قابل محبت و شایع الفت صدر صدر دور سید امیر خان آنکہ دخل واقع نمایند +

خواجہ معین الدین چشتی

از روی تجویز نام بہر میر عبد القادر مولیٰ رضو منور حضرت
محمد حسن نبیرہ حضرت خواجہ معین الدین چشتی پہنچ و معیشت نذرند استحقاق بدرجہ کمال دارند
بنابر آن پانزدہ آنہ یومیہ بلا قید و نامی تجویز نموده آپ فار در جہ پیرانیت بفرض اقدس
رسید بشرح صدر حکم شد

۸ بلا تصور و میسر

خدیجہ

۲

سعی النساء

۱

مشار الیہ

صغیر

رقیہ ہمیشہ

۱

مسماۃ راحت النساء وغیرہ ہمیشہ زادہ

۲

مسماۃ لطیفہ

مشار الیہا

تحریر فی التاریخ صدر سند الیہ

مطابق واقع کل است بر حاشیه بعض مکرر رساند -
 است و تقیم - فرستاده جلوس بک بعض مکرر رسید -
 پس پشت جریده حمله مشایخ و اولان شاه بی بسیار است -

چهاردهم صفر سنه احد جلوس

نقل و نشر ما

ابوالحسن علی عزیزی الدین عالمگیر بادشاه غازی فعل الله فی محبت ان اسم سجاده تعالی شانه
 خواجه معین الدین خشتی قدس الله سره

طغرا بخط طه لایسم بادشاه

درینوقت میت اقتران منیران ایشان اجب الاذعان صادرست که موضع بدو گانودست
 بجمع شصت چهار هزار و ام علمه برگزیده ملی دارالخیمه جمیر که پانصد و پیه حال است از تغیر
 صغر علیخان غیره در وجه تمام میرغیاث الدین غیره پسران و متعلقان حضرت شاه
 نجم الدین حسن سجری منیره حضرت قطب الاقطاب بطریق التتمه با فرزند ان نسلا
 بعد از بطن بعد طین بمبغانی توفیر از حضرت سحمت ان بل حسب ایضمن مقرر باشد باید که فرزند
 نامدار کامگار و التبار و فرزاده ذوی الاقدار و امرای عالمیقدار و حکام کرام و عامل کفایت

و مقصد بیان نهات سلطانی و متکفلان معاملات دیوانی و جاگیرداران و در با حال استقبال ابرام و
در استقرار و استمرار این حکم مقدس و معنی کوشید موضع مرقوم را در سبب ننگ بعد نسل
و بطناً بعد لطن خالدا و مخلصه انتبصرت آنها با دست زندان باز گزارند و ارسوا و دم تغییر
و تبدیل مصون و خردس دانسته جلوت پیشکش صوبه داری و فوجدارهی و مالوجات و
اخراجات مثل مثل و محصلان و داروغگان و بیکار شکار و ده بنی و مقتصد و صد دهمی
قانون گوئی متراحم و معترض نشوند و توقیر کل تکالیف دیوانی و مطالبات سلطانی و آنچه
از حسن تر و دآن بفرایید معاف و مرفوع الصلوات شمارند درین باب تاکید اکید و قدغن مبلغ
دانسته سند عید و نه طلبند و ازیرین کرامت تسلیخ و الا تحلف و انحراف نورزند شرح
یادداشت پس نشیت مندان

شرح یادداشت واقع تاریخ روز پنجشنبه سبت و ششم شهر محرم سکه مجلس معنی موافق
مطابق ۲۸ شهر ماه بر سال سیادت و نجابت مرتبت امارت و امانت منزلت دانای مرجع
دین و ملت شناسای مراتب ملک و ملت فرازنده لولای شوکت عظمت اعتضاد خلافت
و فرمانروای اعظم و سلطنت و کشورشای ظفر بر لای معارک جهان ستانی عیش آرای محفل
کامرانی دست یقه یاب از باد شاهی و مرز شناس مزاج دانی و آگاهی - جوهر درات حقیقت و فای
فرغ شمع کیرنگی و صفت محرم و دکشای مجلس حلاص نیست خلوت سرای خاص کار فرما
سیف و سلم در امور عالم قدوه و خنجرین لبند و کان عمده امرای عظیم ایشان و زیر صانع
همه کوشش ضمیر عالمی مقدار لازم الاختصاص و الا غرار و اوجب الاحرام و الامتياز و رکن سلطنته
بادشاه سنیان قهر دار آصف جاه نظام الملک بهادر فتح مبارک سپه سالار و نوبت و اوقای
خانان درگاه حلالق پناه لعل سنگه سیکر و حکم صادر شد که موضع بدو گانود و سبت
بجمع منتصت و چهار هزار دام عمل بر گنجه حویلی دار اخیرا جمیز از تعمیر اکرم علیچان و غیره در وجه
الغلام سپهران و متعلقان حضرت شاه نجم الدین حسن سجزی میره حضرت قطب الانطب

بطریق التعماباست نه ندان نگا بنگا و بطنا بعد بطین میانی و توفیر و آنچه از حسن و در جمع
آن بیفزاید مزاحم نه شوند مرحمت منعم دیم واقع چهارم شهر محرم سنه شرح دستخط سیاد
و نجابت تبت امارت ایالت ملت دانای مراجع دین و ملت شناسانی مراتب ملک ملت
فرانزده لوائے شوکت و حشمت طرازنده بساط اہست و عظمت اعتضاد حن کلافت فرما نروا
اعتماد و سلطنت و کشور شائے متیقیا بدار باد و شایہ فرشتا من اجدانی و اگاہی
جوہر مراحتیقت و وفاء و فروغ شمع یک رنگی صفت ایہرم و لکشائے مجلس خاص محرم خلوت
صدق و مناسک کا فرمائے سیف و مستلم بر امور عالم و وزیر صائب بیرمک است ار میریہ و صفیر
عالمی مقدار . . . لازم الاختصاص و الاعزاز واجب الاحترام و الامتياز رکن السلطنت
بادشاہے سلیمان قمر تدار وزیر الممالک حبلہ المملک دارالمہام نظام المملک آصف جاہ
بہادر فتح جنگ سپہ سالار آنکہ داخل واقع نمایند - شرح دستخط وزیر الممالک آصف جاہ
نظام المملک بہادر آنکہ مکر بعرض رسانند - شرح دستخط امارت ایالت
پناہ قبیل و مناسک دستگا کہ کن السلطنت لیس الیہ مرافراز عنایت خلیفہ الرحمانی
نوری عقیدت نشان ضیاء الدولہ سعد اللہ خان آنکہ مکر بعرض معیت دس معلے
شرح دستخط وزیر الممالک حبلہ المملک دارالمہام آصف جاہ نظام المملک بہادر
فتح جنگ سپہ سالار آنکہ بنظر درآمد معیت و متخواہ موضع بدکاؤن در سبت عملگر
حلی دار انجیر اجمیر از قلعہ اکرم علیخان - وغیرہ وجہ نعام التعماد میغیاث الدین غیرہ
پسران متعلقان حضرت شاہ نجم الدین حسن سجری نبیرہ حضرت تظب لاطاب +

خواجہ معین الدین چشتی قدس سرہ

مبعانی توفیر مرحمت شد - شرح دستخط وزیر الممالک حبلہ المملک دارالمہام آصف جاہ
نظام المملک بہادر از خلیفہ معتمد بنیل فرد دستخطی چارم محرم سنہ . . .

ما فی مثل خط الو
خواجہ معین الدین چشتی قدس سرہ

شرح یادداشت دستخط وزیر المملک حبل المملک مدار الملام آصف جابه نظیر المملک برادر
فتح جنگ سپه سالار آنکه موافق مصاد خاص بعمل آرند نیرج عرض چهارم محرم سنه ۱۰۲۸
رسید آنکه سیر غیاث الدین و مطهر بنیم الدین و میرظن ام الدین و مسماة حدیث لهنسا و وزیر
پسران موصوفان حضرت شاه نجم الدین حسن سجری نیره قطب الاقطاب حضرت
خواج معین الدین قتی شب روز عبادت الهی مشغول و کفایت معین ندارند امیدوار
موضع به گاون جمع شخصت چهار هزار دام عذر کند حویلی دار اخیر جمیس از تغیر اگر علمین
مربور در وجه انعام التعمار حمت شود و غیره +

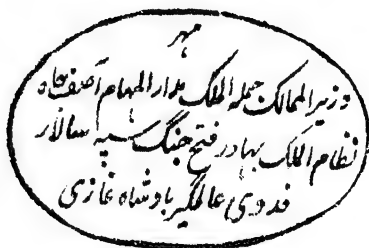
الحمد لله رب العالمين

مشاور الیہ عمید سپہ سالار شاہ نجم الدین حسن سنجری

از تغیر اکرم علیحسان

علاء مزارع

موسیٰ بیہ	عظیم الدین	نظام الدین	ابلیس مکرور	زریب ہندوختہ
للع ہزار	للع ہزار	للع ہزار	لعم ہزار	لعم ہزار

عبارت پس پشت پائین منبر ان شرح یادداشت مندرجہ بالا۔

عبارت عاشقین پشت منان جانب است در باب شسته شدن فرمان و
 و در خارج عبارت این بر عاشقین جانب است در باب خله و فائز شاهی +
 خواجہ حسین الدین تپنی قدس سرہ

چٹھہ

عمدہ محمد شاہ بادشاہ غازی بہر وزیر المملک نو است بہ الدین خان مین بہادر
 بتاریخ روز جمعہ شانزدہم شہر محرم ۱۰۳۹ جلوس مبارک موافق ۳۹۹۹ھ ہجری سال
 سیادت لغت است تبت ایالت و امارت تبت چیت و شوکت منزلت عمدہ در
 تسبیح ایشان بدو غنیمین بلبند مکان لایق المرحمت والا احسان مقرب السعفہ الخاقان
 معتمد المملک مسیحہ حملہ معظم خان خانن بہادر مظفر جنگ ترخان و نوبت واقغ نگاری
 کثیرہ بیخ نہ زادان در گاہ آسمان بخاہ غلام علی مسلمی منکر و حکم صادر شد کہ سبت و
 دو بیگہ زمین از محل متیم پر گنہ جوئی دار اخیر اجبیر در وجہ و معاش مسماۃ بی بی کمال دولت
 متعلقان سید سید الدینیرہ قطب الاقطاب حضرت محبت فرمودیم اگر محل دیگر
 چیزے داشتہ باشند آنرا اعتبار نہ کنند و افعہ سوم شہر رجب المرجب ۱۰۳۹
 موجب تصدیق یادداشت مسلمی شد +

در دستخط موتمن الدولہ علیہ معتمد السلطنۃ الہیۃ سیادت و نجابت و قربت امارت
 ایالت منزلت دانائے مارج دین و دولت شناسائے مراتب ملک و ملت اعتضاد و کمال
 و فرمانروائے عتقاد سلطنت و کشور گشائے ناظم و منظم ملک و مال تابع مناسج و دست
 قیام بال خلاصت لصلان باعزم مت و پیش مت دمان بہر کہ رزم عمدہ منج ایشان
 زندہ امرای بلبند مکان صاحب ایف و استلم رافع اللواء و علم وزیر صائب بہر
 ایسا و مت یک رنگ وزیر المملک حملہ المملک مدار المہام اعتماد الدولہ قمر الدین خان بہادر مظفر جنگ

آنکه داخل واقع نمایند

شرح دستخط سیادت نفیستابت تبت امارت و ایالت تبت حشمت و شوکت منزلت
عمده امرای منیع ایشان بنده خونین بلند مکان لائق المرحمت و الاحسان قریب حضرت
اسحاقان معتمد الملک سیه حمله معظم خان خانانان بهادر منظر جنگ ترخان آنکه داخل
واقع نمایند

خواجہ معین الدین چشتی قدس سرہ

حمید محبہ مبارک

بالتماس مشار الیہما وغیرہ متعلقان سید الدنبرہ قطب الاقطاب حضرت خواجہ
معین الدین چشتی بیچ وجه معیشت عیشہ نذرند و جماعہ کثیرہ ہمراہ دارند و شب و روز عبادت
الہی و نماز و روزہ تلاوت متعلقان و قرآن مشغول اند و سید و افضل و کرم اند کہ سبت
دو سیکہ زمین از پرگنت حرملی اجمیر بموجب اسناد حکام در وجه معاش مومی الیہما مقرر است
سند در گاہی عہد مقرر شود بعرض است رسد منظور حکم شد

سید سگہ زمین از محل قدیم

مشار الیہ	صوبہ	نہجیب النساء	صوبہ
اسامی	صوبہ	رحیمہ النساء	صوبہ
مسمی	صوبہ		صوبہ
شرعیہ فی فی	صوبہ		صوبہ
تفت بانو	صوبہ		صوبہ
تغریب تاریخ سند الیہ	مطابق واقع کل است	پانزدهم شوال سنہ ۱۰۸۰	تغریب تاریخ سند الیہ

وزیر الممالک قمر الدین خان پند
نصرت جنگ عماد الد

معتمد الملک میر حمله معظم خان خانان
منظر جنگ ترخان

فدوی علی محمد خان فدی
محمد شاه بادشاہ غازی

علام علی خان زرا و محمد شاه
بادشاہ غازی

نقل منہج

بادشاہ
عہد محمد شاہ

نہرویز میر معظم الملک خان خانان مظفر جنگ بہادر ترخان

ظفر

میر حامد معظم الملک خان خانان مظفر جنگ بہادر
ترخان خانہ زاد محمد شاہ باو شاہ غازی

تکماشتہاے جاگیر داران و کرد و دریاں پر گنہ حویلی دار اخیر اجمیر را اعلام آنکہ بموجب
یادداشت واقعہ عہد بادشاہ مرحوم مرقوم تاریخ شانزدہم محرم ۹۶۱ یا زہم شہر شوال ۱۰۰۰
بعرض مکرر رسیدہ غازی دوست بگید زمین محل قدیم از پر گنہ مذکور بہ دستور سابق بشتر قبض
و تصرف در وجہ مدحہاش مسماۃ بی بی کمال دولت متعلقان سید اسد اللہ نبیرہ
قطب الاقطاب حضرت خواجہ بزرگ صاحب زمین مقرر گشتہ باید کہ طبق یادداشت واقعہ
عمل نمودہ ارضی مذکورہ را بتصرف آنہا باز گزارند و صلاطینا تغیر و تبدل بیان نہ ہند کہ
حاصلات آنرا صرف نمودہ مدعاے بختاے دوام دولت ابدیت مواطبت نمودہ
باشند و اگر در محل دیگر چیزے داشتہ باشند آنرا اعتبار نہ کنند وین باب غن
داشتہ حسب المصطور عمل آرند

تاریخ بخت و نہم جادی ہشتانی سنہ جلوس علمی شد

عبارت زمین پشت فرما

مقدمہ شرح ضمن روجہ مدحہاش مسماۃ بی بی کمال دولت متعلقان سید اسد اللہ
نبیرہ قطب الاقطاب حضرت بموجب یادداشت واقعہ عہد مرقوم تاریخ
شانزدہم شہر محرم الاحرام ۹۶۱ یا زہم شہر شوال ۱۰۰۰ مکرر بعرض مقدس رسیدہ
پر گنہ حویلی صوبہ دار اخیر اجمیر بہ دستور سابق
عسکر زمین از محل مستقیم

مسماۃ	مسماۃ	مسماۃ	مسماۃ	مسماۃ
نجات بانو	رحیم النساء	شریفہ بی بی	نجیب النساء	مشار الیہ
سے بگید	سے بگید	سے بگید	سے بگید	سے بگید

نقل من نامه

عماد محمد شاه بادشاه غازی

مهرخان ترخان

طغرا

گماشته های متصدیان مهمات و جهو سکنه صنوبر منوره قطب الاقطاب حضرت
خواجہ معین الدین شتی قدس سره واقع بلده صوبه دار بخیرہ امیر را اعلام آنکه بموجب
الناس کسبل سید ظہیر الدین و غیره از فرزندان حضرت
رسیده که موکلان بهیچ مروجہ حیش متقرر ندارند و اوقات بعسرت میگذرانند امیدوار اند که
پانزده آنه یومیہ از اوقات صنوبر بپور سواے علی السویہ در وجہ حاش موکلان حجت
شود حکم جهان مطاع عالم مطیع شرف لفت اذ یافت کہ یومیہ سطورہ از اوقات وضع مذکورہ
سواے علی السویہ در وجہ دوحاش مشارا الیہ و غیره مقرر باشد لہذا بحسب کم اعلیٰ
قلمی میگردد کہ یومیہ مذکورہ را از تاریخ ورود پروانہ حسب الضمن مشارا الیہ و غیره میسرانیہ
باشند تا کہ آنرا صرف بعیش خود مانمودہ بد علی دوام دولت ابدیت اشتغال ننویزہ
باشند اگر د محل دیگر چیزی داشتہ باشند آنرا اعتبار ننمایند درین باب متغیر نیست
حسب السطہ لعل آرند *

تاریخ ثبت نفیست شهر ذیقعد ۱۲۳۰ جلوس و الاستلمی شد بمص

عبارت ظہر فرمانچہ

ضمن باسم سید ظہیر الدین و غیره از فرزندان حضرت
مشارا الیہ پانزده آنه یومیہ از اوقات صنوبر سواے علی السویہ از تاریخ ورود پروانہ

۱۵ یومیہ

کرامت اللہ

۴۲

مشارا الیہ

نفر ۴۲

مسماة است الله

مسماة بی بی صاحبہ

۳۲

۳۳

نقل فرمان

ابو احمد عزیز الدین عالمگیر بادشاه غازی -

باسم سمانه شاهی شاه

خواجہ عین الدین شہتی قدس سرہ العزیز

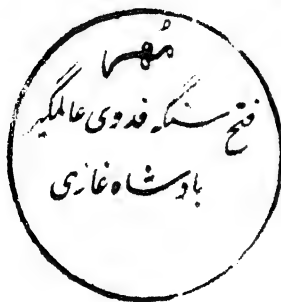
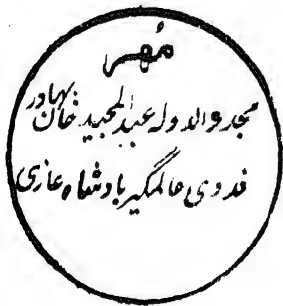
طغرا بخط طلبا باسم بادشاه

درین وقت مینیت است ان فرمان والا شان اوجب الادعایان صادر شد که مبلغ
 دو لک و چهل و شصت هزار دام از موضع ارط که غمیه در پشت من اعمال برگشت جوبلی و انحر
 اجمیر از گداشت سید حسین خان صبا دروغیره که یک هزار و پانصد روپیه چهل آنت در
 انعام زبده امشایح الکرام سید السادات سید امام الدین صبا ده نشین روضه
 لطریق التمتع با فرزند ان از بیع بارس نیل حسب الضمن معتمرا باشد باید که فرزندان ما
 کاندگار و التبار خود را زنی ذوی الاقدار و امرای عالمیت در حکام کرام و عمال کفایت
 فرجام و مقصد یان دیوانی و تکفلان معاملات سلطانی و جاگیر داران و کروڑیان حال
 استقبال ابا و مو بادر استقرار و استمرار این حکم مقدس معلی کوشیده مواضعات کور
 در بست نشاند بعد نسل و بطنا بعد بطن خالدا و محنتا بتصرف و با فرزند ان باز گزارد
 و از صوامع تغیر و تبدیل مصنون محروس نهیست بعلت پکیش صوبه داری فوج داری و
 مالوجات اخراجات مثل نسله و محصلان و دار و عکانه بیکار و فساد کرده نیستی و مقدس
 و صد و سی و هفت انگوته مزاجم و متعرض نشوند و توفیر کل کالیف دیوانی و مطالبات سلطانی

وانچه از حسن تردد و در جمع میفرزاید معاف و مرفوع است شمارند درین باب تاکید و تذکر
 بلیغ و دسته به سال سند محب دهنه طلبند و از ریلغ کرامت تبلیغ و الا تخلف و انحراف
 نوزند و بنفتم شهر صفر المظفر سال پنجم از جلوس الانوشته شد هم

عبارت پشت نشان

برسالت سیادت و نجابت تربت امارت و ایالت مثلثت دانای مارج و مرج دولت شناسایی
 مراتب ملک ملت فرارنده لولای شوکت و حشمت طارنده بساط اہبت و عظمت عتضا
 خلافت و منہ بنوای عتقاد سلطنت و کشور شای ظفر پیرای مہارک جہان بینی -
 عیش افزای محفل کامرانی دست یاب بر اثر باد شاهی ریزش ساس فرا جہانی و آگاہی
 جہر مرآت حقیقت و وفا فرم و شمع کبرنگی و صفا ہمد و کشتانی محبس غلص محرم خلوت ہر لای
 صدق و اصلا صفت خرمای سعیت قلم بدایر عالم قدودہ نوین بلند مکان نمبہ امرای عظیم شان زہر صائب و زہر شہر
 لہم قیدار لازم الاختصاص العز و ارجب الا ترم الامتیا زکین سلطنت بادشاہ سلیمان اقتدار وزیر الممالک حمید الممالک المہام
 اصطفی جان نظام الممالک ہا بنج جنگ سپہ الاریاء و وفاء و زینت واقع نگاری کترین بندہ مای درگاہ سنو کھرام

شرح یادداشت واقع تاریخ روز سبزه شهر شوال ۵۸۰ جلوس مبارک معلی موافق ۱۲۸۰
 مطابق خورداد ماه بر سال سیادت و نجابت مرتبت امارت ایالت منزلت دانای مزاج
 دین و دولت شناسائی مراتب ملک و ملت نازنده لوائے شوکت و جشمت طرازنده
 بساط اہبت عظمت و عظمت خلافت و منوالے عظام سلطنت و کثرت کشائے ظفر پیر
 محارک جهان ستانی عیش کرائے محفل کامرانی و تہ تیغ بابر بادشاہی مزین شناس
 مزاج دانای و آگاہی جوہر حقیقت مراتب و فائز و فرغ شمع بیکرنگی و صفایہ ہمدم و ملک شائے
 مجلس خاص محرم خلوت کرائے صدق و حسنات کا فروغ سیف و قلم مدبر و
 عالم متدبر و خزان بن بندہ لکان زبده امر لے عظیم شان و زری صائب تہ بیر ملک مدار
 امیر و شهنشیر عالمقدار لازم الانحصار و الاغراض واجب الاحترام والا امتیاز کرب سلطنت
 بادشاہ سلیمان قہر دار و وزیر الملک جمد الملک مدار الملہام آصف جاہ نظام الملک بہادر
 فتح جنگ سپہ سالار یار و وفادار و نسبت واقع نگاہی کترین بندگان در گاہ آسمان نجاہ
 شتو کہ رام تلمی میگر و حکم صادر شد کہ مبلغ دو لک و چہل ہشت ہزار کروی دام از
 موضع ارباب کہ وغیرہ در بست عمدہ پچھتہ جوئی دار اخیر اجمیر از گذشت میر حسین خان بہادر
 در و جہاں سام آتمعنا سید امام الدین سجدہ نشین روضہ حضرت خواجہ بزرگ بفرزندان
 نسلا بعد نسل و بطنا بعد طین و انچاز حسن برد و بیفزاید بمجافی توفیر رحمت سر مودیم
 واقعہ ۱۲۸۰ رمضان ۵۸۰ بموجب یادداشت تسلیم شد شرح و تخط سیادت و نجابت
 مرتبت امارت ایالت منزلت دانای مزاج دین و دولت شناسائی مراتب ملک و
 ملت نازنده لوائے شوکت و جشمت طرازنده بساط اہبت عظمت و عظمت خلافت و منوالے
 عظام سلطنت و کثرت کشائے ظفر پیر محارک جهان ستانی عیش کرائے محفل کامرانی
 و تہ تیغ بابر بادشاہی مزین شناس مزاج دانای و آگاہی جوہر حقیقت و وفا
 فرغ شمع بیکرنگی و صفایہ ہمدم و ملک شائے مجلس خاص محرم خلوت کرائے صدق و حسنات

کافر یا کسی سیف قلم در امور عالم مقدمه و نوین بلند مکان عمد امر است عظیم شان وزیر
صائب بیرمالک در امیر روشن ضمیر عالمی مقدار لازم الاختصاص من الاعزاز واجب الاحترام
والامتیاز کن سلطنت بادشاه سلیمان اقتدار وزیر الممالک جمده الممالک مدار المہام آصف جاہ
نظام الممالک بہادر فتح جنگ سپہ سالار یار وفادار آنکہ بعض مکر رسانند شرح دستخط
مدبر الممالک اعز الدولہ زکریا خان بہادر نو جنگ آنکہ سبست نہم ذابحہ جلوس والا مکر
بعض مقدس رسید شرح دستخط وزیر الممالک جمده الممالک مدار المہام آصف جاہ نظام الممالک
بہادر فتح جنگ سپہ سالار یار وفادار آنکہ منہن والاشان شلمی غامیہ +
شرح دستخط وزیر الممالک جمده الممالک آصف جاہ بہادر فتح جنگ سپہ سالار یار وفادار آنکہ بنظر آید
شرح دستخط وزیر الممالک جمده الممالک مدار المہام نظام الممالک بہادر فتح جنگ سپہ سالار یار وفادار
آنکہ زبیر پارسیل فرد دستخطی ۱۷ رمضان مبارک سنہ جلوس سیاہ محرم سنہ الیہ +

از کذا امین حسین خان بہادر از اعرابہ الوادخان سپہ سالار شیخ سعد اللہ مرحوم

حاصل الہ ہزارعہ حاصل الہ ہزارعہ

شرح چند روز نامچہ وغیرہ جانب است پشت فرمان +

شرح ادخال سیاہ و دفتر جانب چپ پشت منہن +

نقل فرما

ابو المظفر جلال الدین محمد شاہ عالم بادشاہ غازی رحمہ اللہ تعالیٰ

باسم سبحانہ تعالیٰ

طغر اطلال باسم بادشاہ

در بنیوت میمنت منہن فرمان الاشان واجب الاذعان صا و شد کہ مبلغ یک لک نوزدہ ہزار و

مشتصد کریں ام و متع ناند مخزن رعد امپورہ علمہ گپست علی مصاف صوبہ پنجاب از تفسیر غلام
 کہ کچھزار و یکصد روپیہ حاصل آلت درویش نام سیادت و فضل آب کمالات کتساب
 سید امام الدین بطریق التمغایان نرندان بلاتید انامی قیمت معافی تو فیروز بیج بارس تل
 حسب الضمن مقرر باشد باید کہ فرزند ان نادر و کامگار والا تبار و ذرائع دومی الاقتدا
 و امرای عالمی قنار و حکام کرام و عامل کفایت تمام و متصرفان مہمات دیوانی و محکمات
 معاملات سلطانی و جاگیر داران و کروڑیان مال و مستقبال ابد و موبد اور ستر و ستر
 انی حکم اقدس علی گوشیدہ و امہلے مذکورہ راسع موضع دست لکنا بے نسل و اطنابا بعد بطریق
 و محکمات بے قیمت آہنا باز از دوازہ صواد م تغیر و تبدیل مصنون و مخروس ہستہ بعلت پیش
 صوبیداری و فوجداری و مال و جہات و مناجات مثل تلوہ و محصلانہ و دار و عیگانہ و بیکار
 و شکار و دہنیمے و مقدس و جد و دے و قانون گے مزاجم و متعرض نشوند و تو فیروز کل
 تکالیف دیوانی و مطالبات سلطانی و انچاز حسن تردد آن در جمع آن بے بغیر اید و مت و
 مرفوع اہل علم شمارند درین باب تاکید و تدغن مبلغ دہستہ ہر سال سند مجد نہ طلبند
 و ازیر بلیغ کرامت تبلیغ مختلف و انحراف نورزند بازو ہم شہر سیرج الاول سال یا زو ہم از سبب
 اتہال انوس ہمت تحریر یافت +

عبارت پشت ضمن فرمان

بر سالہ شرافت و نجابت تربت انارت ابالت منزلت و انانے راج دین دولت تناسلے
 مراتب ملک و ملت ازندہ لولے شوکت و جہت طرازندہ لسا طاہرت و غلت عتفا
 خلافت و فرمانروائے اہتمام سلطنت و کشور کشائے ظفر پیرائے محارک جہان بینی عیش آسائے
 محال کامرانی جوہر مرات حقیقت و فافرنغ شہزادگی و صفاء ہدم و لکشائے نصیب خاص
 محرم خلوت ہر اے صدق و خلاص کار فرمائے سیف و تلکمبر ہر ہر عالم قدوہ و خائین بلند
 زبدہ امراے عظیم شان وزیر صاعب تدبیر ملک ار میر شوشن ضمیر عالمی مقدار لازم الاختصاص

والاعزازة اجب الاحترام والامتياز كرسى السلطنة بادشاه سليمان قسمت دار وزير الممالك جمده الملك
مدار المهرام يار وفادار شجاع الدوله برهان الملك الاوقار اعتماد الدوله آصف جاه ابو المنصور خان
خان بهادر صفه جنگ +

شرح یادداشت بتاریخ اذ در دو شنبه نهم شهر صفر المظفر ساله جلوس مهمنیت مانوس موافق ۱۱۸۵
مطابق ۹ خرداد ماه بر ساله شرافت و نجابت نقیبت امارت و ایالت منیت لیت دانای در دین
و دولت شناسان مراتب ملک ملت فرازنده لوائی شوکت و شمت طرز زنده بساط عظمت و
اهبت اعتضاد خلافت و فرمان علی اعتماد سلطنت و کشور شاه ظفر پیرایه محاکم جهان بینی
عیش آسای محال کامرانی جوهر امارت حقیقت و وفای فرغ شمع کیرگی و صفای همدم و کشتای محلس
خاص غرم خلوت سحر صدق و سلاص کا فریای سیف و سلم در امور عالم قدوه خونین بدین کار
عمده امرای عظیم ایشان وزیر صائب بر ممالک مدار میر شوشن ضمیر عالمیقدار لازم الاقتصار
والاعزاز و احب الاحترام والامتياز كرسى السلطنة بادشاه سليمان قسمت دار وزير الممالك جمده الملك
مدار المهرام يار وفادار شجاع الدوله برهان الملك الاوقار اعتماد الدوله آصف جاه ابو المنصور خان بهادر
صفه جنگ و نوبت واقع نگارسی خانه زادان درگاه آسمانجابه عقیدت آسائس راس
تلمی میگیرد حکم صادر شد که مبلغ یک کف نزد هزار هفت صد و دوازده دم موضع ناندی
مرز عدا مپو در سبت علمه برگرد خویلی دار انجیر اجمیر از تخیر غلام یوسف در وجه الغام التماسیات

سید امام الدین با فرزندانش متخلصان با قید انامی قسمت نسلاً بعد نسل و لجنه العبدین و انچه از جنت
 در جمیع آن بغیر از میمبانی توفیر فراموش شوند رحمت منم و مدویم واقعه چهارم شهر صفر ساله محبت
 تصدیق باید داشت مسلمی شده شرح و تخط و ثمرات و نجابت تربت لمارت و ابالت منزلت
 دانای درج دین و دوست شماسی را شب بکاف ملت من ازنده لوان شکوت و حشمت طراز
 بسیار است عظمت عتصاف و خلافت من باز منی عتقاد سلطنت کشور کشائی ظفر پیر
 معاک جهان بانی عیش آسائش نخل کامرانی جوهر مرآت حقیقت و فایز مرغ شمع کیکلی صفا
 همدم و دلکشای محبت خاص محبت همسر صدق و حسن با ص کافر کسب و قلم به بر
 عالم قدوه و غنیمت لب بر کان عمده مرآت عظیم الشان زیر صائب بر ممالک ارشاد خضیر
 عالمی قدر لازم اختصاص الاغزاز واجب الا حرام و الا تیار کن سلطنت بادشاه سلیمان اقتدا
 وزیر الممالک جمله الممالک را المهاد یار و دست و ارشاد الدوله بران المملک الاوقار اعتماد الدوله اعتماد
 ابو المنصور خان سجاد صفت جنگ آنکه بعضی که میمانید دخل واقع نمایند شرح و تخط واقعه نگار
 کل آنکه مطابق واقع کل است شرح و تخط وزیر الممالک جمله الممالک را المهاد یار و دست
 شجاع الدوله بران المملک الاوقار اعتماد الدوله آصف جا به ابو المنصور خان آنکه بعضی که میمانید
 شرح و تخط سیادت و نجابت پناه میسر احمد علیخان آنکه است و فهم صفر المظفر ساله جلوس
 مکر بعضی که است علی سید شرح و تخط وزیر الممالک جمله الممالک را المهاد یار و دست
 شجاع الدوله بران المملک الاوقار اعتماد الدوله آصف جا به ابو المنصور خان سجاد صفت جنگ آنکه
 فرمانج الا نشان مسلمی نمایند شرح و تخط وزیر الممالک جمله الممالک را المهاد یار و دست
 والاوقار اعتماد الدوله آصف جا به ابو المنصور خان سجاد صفت جنگ آنکه بنظر در آمد و در دوم
 که تنخواه موضع ناند معز زعفران بود و است عکس گشت حرمی مضاف به و در انچه اجمیر او تغیر غلام بود
 شرح و تخط وزیر الممالک جمله الممالک را المهاد یار و دست و ارشاد الدوله بران المملک الاوقار اعتماد الدوله
 آصف جا به ابو المنصور خان سجاد صفت جنگ آنکه از سبج بارس نیل

نقل خط الور

عزنی گزانه بیل سید امام الدین بن قنبر رسیده از فضل و کرم مهیدوار است که مرغی نماند مگر رعد و برق
درست عمل گریز حرمی دار انجیر جمیر از خیر غلام یوسف در وجه غلام عالم غلام کل با فرزند بن متعلق
بلاقیه نامی قسمت حسانی توفیر نسلا بجدیل و بطنا بعد بطرین رحمت شود و دست خط صاد خاص نام
اعلی مزین شوند که منظران والا شان بدیدم

نقل منشا

محمد جلال الدین ابوالمظفر شاه عالم بادشاه غازی ارجل الله فی یمنان
خواجہ حسین الدین شتی قدس الله سره
باسمه تعالی شانہ

طغراطله - باسم بادشاه

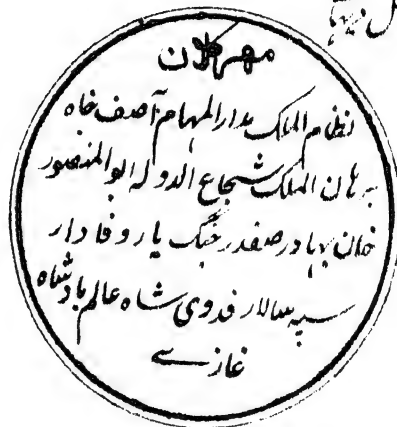

در وقت این افتخار منظران والا شان احب الاذعان حسا در شد که موضع گنگوانه و تهاجمی موضع
نماند مگر رعد و برق حرمی جمیر که مبلغ دویزار و پیه حاصل است از خیر شهاست و غیره در
العام آلت خائے خالق و حاکم اگاه سید امام الدین بن قنبر رسیده از فضل و کرم مهیدوار است که مرغی نماند مگر رعد و برق
درست عمل گریز حرمی دار انجیر جمیر از خیر غلام یوسف در وجه غلام عالم غلام کل با فرزند بن متعلق
بلاقیه نامی قسمت حسانی توفیر نسلا بجدیل و بطنا بعد بطرین رحمت شود و دست خط صاد خاص نام
اعلی مزین شوند که منظران والا شان بدیدم

ایچکم مقدس منجی کوشیده مؤضع مرقوم رسالاجنسلی لطیف البیطنی خلد امجدی بنصر
آنها و اگر از اندیشه و از حدیث تمیز متبدل مصدق محب دین است اجابت پیشکش صوبه دارنی فوجدار
و مال جهات ساز اخراجات مثل فتنه محصلان و داروغه جنس البطانه و سکار و بیکار و ده نیمه مقد
و صد و بیست افغان گیس مزاحم و متعرض نشوند و از کل تکالیف نیوانی و مطالبات خاقانی معاون و
مرفوع اعتقاد نمایند و دین بیکایک پید و قدغن مزید نیست به سال شمس ۱۲۰۵ و نه طلبند و امیر لایح کرات
تسلیم و الا تخلف و بخلاف فرزند +

بتاریخ نسبت به یکم شهر محرم الحرام سنه یازدهم جلوس و الان تحسین بر یافت سم -
عبارت ضمن پشت نشان - پنج سطر

تفسیل بیضا

عبارت حاشیه پشت فرمان جانب دست راست +

شفقه

ابوالبرکات محمد بن محمد شاهانی بادشاه ملی بنام صوبه جیمیر کارانگزیه بهادر شموله شمس ۱۲۰۵ و نه طلبند و امیر لایح کرات

فدوی عقیدت ارادت نشان این المرتضی الا حسن بر در محرم بوده بدست

چو تمامی امور نظام درگاه شریف در محل نصب بان منتظم آن و غیرگیری هرگونه امور از جانب حضور
 بوده آمده در نیلایا مکرر رسیدن شریف درگاه شریف از حد تبر و خراب است و عزیز علی
 متولی که از طرف حضور در خدمت حضور از بود اکثر از اسباب درگاه شریف را متصرف شده و نیز آمدنی
 دیهات خود در دنیا بند و خدا و خلق الله را تکلیف اندازد امیرساند لند نامبرده را از عهده تولیت معذور
 کرده و چشم از محمد تمیز شاه بهادر را عهده تولیت نیابت بنام دیوان سید محمد خلیفان مقرر فرموده
 سرافراز کردیم ایندایه آفرین و بی خاص ارقام میرو که دیوان صاحب مدح را که هرگونه ایتق نظام درگاه شریف
 و تمامی خدمات و خلائق از طریق دیوان صاحب موصوف که صاحب سبب ده بهشتند رضی و شاکر اند نزد خود
 طلب ساخته از حکم حضور والا مطلع سازد و بر دیهات تمامی امور و نظام متعلقه تولیت مذکوره بغیر
 و تصرف دخل دیوان صاحب مدح کس نایند دهد و ام معین او شان باشد و حساب کتابت
 مسطور آمده دیهات از عزیز علی متولی بر دیوان صاحب خواهش کنندیده و درین باب تاکید است
 حسب المسطور بعمل آرد که موجب رسیدن حضور و اظهار کمال تسخ و فدیته آفرین و بی خاص ارقام منتظم
 زیاده تفصیلات *

مشمول این مثل منصب ۱۲ محافظه خاور و جزیر درگاه حضرت خواجست

فرود طالت بطن شقه والا بهر در خط حضور بنام کول برک صاحب سبب در نوشته شده

بند اول - نظام جمیع امور درگاه شریف حسب دستور قدیم و اسناد بادشاهی باختیار صاحب سبب
 باشد و همه املاک دیهات خدام درگاه شریف که از طرف حضور والا بطور دائم و فوری در
 شده آمده است بیدوست آن نیز از طرف صاحب سبب داده باشد و سهم و زمین و روزینه
 و داران املاک غیره علاقه درگاه حسب تصواب و ترضاء صاحب سبب داده باشد و جمیع
 و تشخیص دیهات علاقه درگاه و غیره خدام باختیار کل صاحب سبب داده باشد و یا ذوات ملک است
 دیگر احدی در اصل و مزاحمت نبوده و نمایند کسی که خارج و خارج و غیره است و درگاه
 باشد از اگر صاحب سبب داده خواهد بود و بیرون سازد و از درگاه خارج کرده و سهم و زمین و روزینه

روز قیام نخست توف و مسه و ساز و اختیار صاحب ده است *

بعد دوم و محاسبان فایده حاصل و منافع تحصیل تشخیص دیهات و هم صاحب که در کار مال و ناسی است
از متولی معزول صاحب ده از همه مراتب بماند و بآید و غرض از جدا کردن متولی و غیره مقوله به ضابطه
سجاده نشان کنایه و بدو از آئینه چشم بیاورد که به کوه طه است یا شاهی که به گاه شریف
کسی خیانت نیست از آن سازد که ملکیت آن یا حضور میرسد و یا صاحب سجاده گیر
کسی او خلعت نیست

بعد سوم موضع دائره علیحدگی دیهات درگاه نیست بر ساعی محاش متولی مقرب بوده آمد که یک متولی
باشد موضع مذکور محاش است و بر ساعی ذات متولی نیست که به کسی گرسه بدید اگر
گردیدار دعوی از دیهات متولی معزول خواهد چو بی یا جانداد دیگر که بر ساعی ذات او مقرب است
از آن بگیرد و موضع مذکور عبور نکرده بصاحب سجاده که علامت نیست بنام نور چشم
تمیز است از طرف نور چشم سپهر ساز و در رسید صاحب سجاده بنفر رسید و اگر کسی بخواند و بگوید
متولی معزول شیش تا به باطن از اعتبار است که نسبت به آن حضور و الودین امر نیست و هم متولی
اندره فریب از صرف کردن پنج خیر شیش مرشاهت ارشده بودیم به نفعی درگاه را غور و
بر خود و به کسی بنام اجاره استمرار داشته و باطن مطلب خود نمینمایان از آنها برآورده
انچه در آن خیانت و غبن متولی باشد از آن بصاحب سجاده بماند و دیهات را درگاه
شریف و دخل سازد که بر آن عمر صاحب سجاده بنظر و شکیه و استمرار کنسیت که بگوید
مالک صاحب سجاده و حضور است هم از روی شرف و شریف رشت و غیره و هم از طرف
حضور است هم صاحب سجاده به بمله و درگاه و مال و کوه و غل و نصب نوکران و خدام
و غیره تا که پیشه و هم سه نموده و جمع کردن اجراء مسه و در کردن و زمین و ملک و غیره غنای
صاحب ده بوده آمد است حال ام مالک است *

چهارم کواغه جمع خج آمدنی دیهات انجولی و ریافت و نفیقه و هر چه از اجراجات رفته

بماند - و اینجا از روی کافه شرف صاحب سجاده ۴

تفاوت در محقق غایب و غایب است و اعتماد و آن باینکه در بعضی دیهات متولی معزول از آنجا که خود را

درگاه شریف بموجب دستور قدیم و ماوجب شد و آنچه در ماه داران روزینه داران بموجب دستور قدیم
یا بموجب بنام بادشاهی باشند آنرا بحال برقرار بر حسب تجویز صاحب سجاده داشته آنچه
احداث یا فصول و سبب عایت یا مروت ختم یا هر کس که باشد موقوف ساخته
کنند صافست بخط خود بطور دستور العمل کرده حال صاحب سجاده کند و اخیر تبدیل و بحال
سند و خطی حضور یا نور چشم مز اتیمور شاه بهادر گرداناک آئینده را بند و بست شد و واقعی گرد و فقط
بندهم قوم فوج و سپنج که دیهیم بابت سبب افواج کسی می دهند متولی چنانچه بود حالا از عین مال گرفته شد
در پرگنه اتمیر معاف است و از دیهات درگاه هم صاحب سجاده گرفته نمیشود
بندهم ناظم اجیر مردم معاونت صاحب سجاده و اهلکار مز اتیمور شاه و متولی مال مسکوده باشد
دیگر گونه دیگر می ساعی و متحد ماند و در جمیع ابواب بموجب دستور قدیم باطلت امین و تحمید
از حضور شده اند بخوبی گناینده و در هم

نقل شقه بادشا

مشمول مثل نسبت ۱۲ محافظان حرم درگاه حضرت خواجها
چون اکثر بسمع شریف سیده که انتظام درگاه شریف حضرت قطب الاقطاب خواججه العین شریف
واقع دار اخیر اجیر نهایتا بر و بر باد و خراب است و باعث جری بر باد می عزیز علی متولی و غیره
عمده تحصیل که به نائن بوده اند و در تحصیل دیهات و دیگر اخراجات و غیره متعاقب درگاه شریف تجویز
آراء امور و احوال جاری ساخته و غین اقسام نموده چنانچه چندین سینه در راه بد ریافت نقل
و صرف بجای از نظامی درگاه شریف تقریر متولی از طرف حضور معمول استیم بوده است و بدل
فیض منزل منظور است که صلاحیت جمیع امور درگاه شریف که مقام بزرگان پیران خود است
غزیز علی متولی خانم و حردل فرموده خدمت تولیت بنام نور چشم مز اتیمور شاه بهادر و نیابت بنام
سید محمد علیخان صاحب سجاده درگاه شریف که بموجب شد آمد قدیم و فرامین سلطین سابق و حضرت

فرومن سنل انار الله برانه است مقرر فرمودیم چنانچه بر کار مقرریم باینکه چنانچه بکمر کوفه خاطر
 اقدس عالیت بپیش جبده باز می بدهادی و فیلسوفی متولی معزول که چنانچه خار است و انجلیح
 در پنج خط نام آنجا دقایق باقی است لهذا انجلیح تقدیمات و تدارک بند و بست آن از تله دل منظور و پیش
 خاطر افراست و از بس ضرورتی به این به خط حضور ملفوفه شد که امر است قومه نزد آن مخلص
 فرستاده شده بر قوم ملک عنایت میگردد که اصل و نیت بند تقدیمات مقرر و مقرر می شود
 موسوم و نام طبعی است بهر حال که یک نمینمون روانه نمایند که هر وقت ملت مقرر قرار و اتع
 رسید که او از سابق به ستوانزدن کو طعمه و صاحب سحابه بر آورده عاونه و فدی و عقیدت است
 مولوی محمد خان که در حضور روانه شده است کار امانت و تحصیل از دست نمایی میگرفته باشند
 و انچه این مسطور و دیوان بهر بلبلخان صاحب سحابه ظاهر کنند بهر سبب آن بند و بست قرا و اتع
 میام خبر گران بوده هر وقت معاوضت گیرده باشند و بعد از سرغ نظام کامل حسب رضای صاحب سحابه
 صاحب مدح بحضور پر نور طالع و بهر حال دین بایبند

رویکار

کچھ صاحب پرنٹڈ نٹ صنلج جمیر به بوس منری میسٹرن صاحب و واقع یکم جون ۱۸۲۶ء

امروز شفق خاص کر امت مختصا حضور علی محمد اکبر شاه بادشاہ و اقم سبالہ بنام انجلیح
 ملفوف خط انگریزی صاحب حج و صلی و رود یافت و بوضوح انجلیح که حضور علی
 که بر عہد تولیت در گاہ تریف مقرر بوده از عہد مذکور معزول کرده و به بعضی جہا مقرر شدیم و الیہ
 برین عہد کنون منظور مزاج معنی نیست و دیگر کس از پیش گاہ حضور معالی بر این عہد
 شدہ خواہ آمد۔ از انجلیح کہ در توجہ متعلقہ در گاہ مداخلت بہ بالیاں سہ کار منظور متعلق نیست
 ظاہر غزل و نصب این عہد کہ ہمیشہ از حکم حضور معالی شدہ آمدہ است نظربین اندرین باب اقبال ارفیض

این خط در روز ۱۸ جون ۱۸۲۶ء در دسترس رسید

حکم شد

که از تاریخ نهم غیر سنبل علی متولی از عده دولیت درگاه دست برداشته و در امری از احداثی درگاه
مداخلت سازد و نقل روکارها و احاطه طبع نازد دیوان مهندسیان و میرزا علی اوسین درگاه و تحصیل
درگاه شده شود و نقل شتافت خط دیوانی فرستاده دید روح خط دیوانی گرداگرد کلبه این حکم
درگاه درگاه چیزهای مداخلت نماید با اینجانب طبع دهند که تجویز بینه فوجباری عنوان عدول حکمی عمل نماید
و عرض داشت بجا بشتقه حضور منشی آیینی نوشته سازد

تذکره

در باب تقریر منصب بارگی به شیخ مصباح الدین باز استقرار منصب به شیخ سراج الدین انتقال شیخ مصباح الدین
فراست و بیان آنکه چون خیران بنا حضرت ظل سبحانی از راهت سدانی خدمت سجانشین بدو ابراهیم
قدوه ابراهیم مقیم بارگاه جبروتی قطب الاقطاب بحقائق معارف آگاه شیخ سراج الدین
از تغیر سید محمد الدین عطا فرموده بخدمت حضرت از تغیر حقائق و معارف آگاه به جرم خدمت
مسئوره به سید مصباح الدین مقرر گردید محصول فصلیج ۱۹ اله فصلی موضع گلیو نه خواه مقرر
سجاده نشین که حق سراج الدین بود با وجود یک جنس خود تصرف خود آورده سید مصباح الدین محصول آن
از شیخ سراج الدین استرداد کرد و جنس گندم و جو و غیر ذلک که درین ابد تمامی را تصرف شد و زیرا
بندگان حضرت قدر قدرت سلیمان مرتبت حضرت افزا که مفضل من ابتدای تاریخ چهاردهم
ربیع الاول خدمت مرقوم به شیخ سراج الدین خدمت مود سید نجم الدین که از انتقال سید مصباح الدین
به خدمت مسئوره در ایام جهالت قیام داشت بجز دست ملع این خبر تمام محصول فصلیج ۲۰ اله فصلی موضع قوم
که حاصل آن مبلغ یکصد و یک و پیه دوازده آنه لفت و موازی یک هزار و دویست و دوازده من و بشت
آثار غله بوزان اگری پیدا شده بود تصرف خود آورده به هر چند وزارت پناه خواج محمد مقیم دیوان

میر عبد الله نائب تباریت پناه خوش فی متولی بموجب بنایش کس شیخ سراج الدین بپا و با
 لقین کردن که محصول ضبط نمایند از نکر و تمام محصول انجم الدین گرفته گر خسته رفت چنانچه
 تصرف طومار او به دست خطا قانو نگذرد و غیره علامه موضع مرقوم موجود است اگر اندرین باب بحکم
 بنام من خاسم صادر شود محصول فصلیج مسطور از متصرف استرداد نموده به شیخ سراج الدین
 رساند تا به جمعیت خاطر بدست دوام ابد دست اشتغال نماید و

تفصیل مومسیر که خوانده شد

غلام حسین بن سید ابوالوالی	مهر شکر	غلام علی	مهر عطاء الله خادم درگاه	شبه ایف الله غلام خواججه بن
سید قاسم ابن نور الدین	محمد باقر بن سید معنی بنده	محمد ظاهر خادم درگاه	مهر فقیر الله خادم	غلام محمد بن جان محمد بنده درگاه
عاشق طالب گل محمد	محمد مراد بن سید ابوالمعالی	سید الله بخش	عبد الله بیج الدین	اشرف احمد
انجم محمد خان محمد	سید جعفر	محمد فاروق	حیات الله	محمد مصدوم
دلیر غلام خواج عین الدین	اشرف احمد	میر محمد علی فدوی فرخ سیر بادشاه	سید علی محمد خادم خواججه بن عین الدین	عبد الوهاب ابن شهاب

دیگر مومسیر که اندراج آنها خواندن نمی توانستم بحال خود بکنده شتم اصل تذکره بنظر

دیوان اوقاف بموجود است

تذکرہ

مدبا علی شیخ فخر الدین منصب شیخ سراج الدین تپی منصب باگی بصدرت سید محمد
صمد و در دست قرار منصب مذکور به شیخ منیر الدین صاحب طبعه العالمی بعد وفات
شیخ سراج الدین مرحوم و مغفور +

مایا محکمہ جمیع پیرزادہ دارباب طالب اکابران و خادمان فقرا و صلحا متعلقان روزہ
زبدۃ الاصلین و ترویج العارفین ایم ہر گاہ حضرت بعد فتح کام بخش
باجمیر تشریف آوردند و برائے زیارت قطب الاقطاب اندرون گنبد مبارک تشریف
فرمودند و آنوقت سید فخر الدین سجادہ نشین بودند از زبان او سبنا بکرامت آب
الفاظ ناشائستہ برآمد لغو بالله منها۔ بہرہ آواز او گوش حضرت رسید۔ چون از
او داد و وظایف منع شدہ بیرون گنبد مبارک تشریف فرمودند بصدر صمد رسید
امجد خان حکم شد کہ فخر الدین لایق سجادگی این مکان متبرک نیست تغیر نہ فرماید۔ شخصی کہ از
اولاد حضرت لیاقت و قابلیت سجادہ نشینی داشته باشد بنظر انور بگردانند و بعد
حکم از اکابران و بزرگان شہر تحقیق نموده سید سراج الدین ولد سید ابو الفتح ابن سید الدین
عم فخر الدین معزول بوبصلاح و تقویٰ آراستہ شب روز عبادت و ریاضت و نماز
قرآن مشغول بودند بنظر مبارک گذر نہ چنانچہ حضرت ظل سبحانی از راه تفضل سید سراج الدین
را منصب سجادہ نشینی مفوض نہ فرمود بنهایت سعادت خاصہ در مخبر فیل و یک ہزار و پیر فرزند
فرمودند۔ بعد وفات سید سراج الدین مرحوم سید منیر الدین خلف سید سراج الدین مرحوم کہ
قابل و لایق سجادگی بودند در عہد مبارک از انتقال بدین خود سہ فرزند نہ چنانچہ سید منیر الدین
مذکور سجادہ نشینی آید سہ سجادہ داربائے پیشین سرخجام سید ہدو لیل و نہاد عبادت ریاضت

حق اشتغال دارد و دمام بوقت سه گھڑی شب باقیمانده گنبد مبارک حاضر می شود
 و برای آنکه زیاد دولت ابد مدت خلیفه زمین و زمان باعث آرام عالم و عالمیان فاتح بخواند
 و خدمت قرا و غراب و صلح او و دمان صادر و وار می حتم است و در بجای آرد بامروم
 جمیع اکابران و خادمان و بزرگان و شیراز حسن لوک مومی البیر رضی پیشا کر ایم +
 مواهید پیشا و حاشیه بر تیک و کر خواند آمد اقامت و امور

تذکره

در باب باغیچچه واقع اندر کوثر منجملات دارالخیر الجبیر
 عرش آشیانی بر خدایت سجاد شینی قطب الاقطاب دیوان خواجه حسین
 مرحوم قیام دست یک باغیچچه واقع اندرون اندر کوثر که به تبض و تصرف دیوان
 مغفور بود و بعد از آن سجاد با گرسی به گرسی شدند و بر باغیچچه کوثر تبض و تصرف
 میبودند و در عجب حضرت خلد منزل خدمت سجاد شینی جهت این و محارن آگاه

شیخ سراج الدین گشت - شیخ مرمی الیه نیز بر باغیچہ سجادہ ماتہ پیشین بر باغیچہ مذکور قابض
متصرف بود و حالاً هم صاحب سجادہ بر باغیچہ مطوره قابض و متصرف اندیش کس
سہیم و شریک ان نیست ہر کہ سجادہ میشود باغیچہ مرقومہ را بہ تبض و تصرف خود می آرد
ہر کہ بر حسب ان مہتال تہن این حال آگاہی و ہمت باشد - سنن لاند گواہی خود
ثبت نماید یا اجازت دہد کہ عند اللہ ما جور - و عندہا من مشکور گردد +

مواہیر

میرزا علی فدوی
فرخ سیر بادشاہ

علاء الدین

قاسمی اللطیف

شیخ احمد فدوی
فرخ سیر بادشاہ

باقر ابن سید تقی
بندہ درگاہ

محمد غفر بنیہ سلطان
التارکین

قاسم بن نور الدین

مہر خادم درگاہ

محمد مراد

محمد افضل

اسد الدین

غلام علی

عبدہ سج الدین

محمد فاروق
بندہ درگاہ

حیات الدین

سید محمود

دولت محمد

سید بخش

عاق

دستخط قانون گو خط ہندی

نقل محضر

بر شہادت جمیع سیرزادہ و در باب ظالیف و خدما غیہ و بستگان درگاہ شریف بوقت

سجاده نشینی سید امام الدین صاحب دہ

قلب الاقطاب سر العزیز

مایکے جمیع پیرزادہ دار باطن و غدا و غیرہ دستگان در گاہ حضرت سیدنا العارفین
زبدۃ الوصلین مقیم بارگاہ جبروتی کاشف اسرار الہوتی حضرت
سکنہ بلبلہ دار اخیر اجیر ایم۔ اقرار معتبر لاریب فیہ الیامینا ہم بدین وجہ کہ چون ان
روزیکہ از منتقال سید سراج الدین پیرزادہ سجاده نشین از روی خدمت
منصب سجادی روضہ متبرکہ بہ حقایق و معارف آگاہ سید میر الدین مقرر و مفوض شد
در ہر امور و وجوہ ما مردم سعی غور و پرداخت و بذل و توہمات منہ ان میکردند۔ و در حق
ما مردم بر طبق استعداد مراعات نیز می نمودند چنانچہ ما بندہ ما در غمناکمان در خدمت
آگاہ رضی و شاکر مانیم۔ و ہنگام تشریف آوردن خلد مکان در بلدہ حمیرہ کاکل حضرت
خدیو گہان تی خدا سید سراج الدین والا حقان آگاہ در روضہ مقدسہ از دست خود تراشیدہ
بودند۔ و بنویلا معارف آگاہ مذکور قبضت الہی و اعیان حیات سپردہ۔ و سید امام الدین و
سید فیض الدین و رشتہ مانند۔ و سید امام الدین خلف کلان سجاده نشین حرم کرب و فیضیت
و تقویٰ آریستہ پیش از شش ماہ مشارا الیہ بموجب ایامی الذبیر گوار خود در اجیر
رسیدہ و ترک محاللات نمیکارہ و زاویہ قناعت گردید شب روز در خدمت و الحاضر
ماند۔ و در خبر رفتگی احوال ما مردم یگانہ روزگار تصور می توان نمود از مشارا الیہ
بسیار رضی ایم۔ چون جماعت کشیر و البتہ ہمراہ دارد و معیشت هیچ نیست اگر بہ
منصب سجادی بر سبیل حقوق وراثت بہ سید امام الدین مقرر شود مقدہ۔ در گاہ
رونق خواہ یافت و ما مردم بہ آرام خواہیم نمود بنابر ان بن چند کلمہ بہ طریق رضی نامہ
نوشتہ دادیم۔ ۴۴ ربیع الآخر ۱۰۳۰

خاک پاستو شد عطار اللہ خواجہ معین الدین رسول اللہ

لکے بشکفت فرالدین زکریا معین الدین

جمال الدین از نسل خواجہ معین

زاو لاد علی آل پیر نسل معین الدین

بہر خود
خواندہ

بہر خود
خواندہ

کمال الدین محمد
شہزاد ضیاء الدین

دلے بود کہ بر دامن
رضا جوید

غیاث الدین

بہر ملالی
محمد مسدات

جوانج الدین
ابن نظر محمد

محمد خان

جنید موسوی

بہر ملج
خواندہ

نور علی اویسی

غلام عنایت فیاض

علا الدین احمد

بن غلام محمد الدین
خادم

بہر
خواندہ شد

میر گلان مارور بر پائے
خواندہ شد

عبدہ محمد حسن

نام خواندہ شد

نقول احکام عدالت ایے اجمیر

روکاری کچہری اسٹنٹی ضلع جیہ پور جلان کپتان شکس صاحبہ اسٹنٹ کے

صاحب درخواست وکیل دیوانجی بموجب حکم کپتان دیو وٹوٹن صاحبہا در اسٹنٹ کسٹرنز خزانہ زر و در

واقع ۱۷- مارچ ۱۸۵۵ء

دستخط

نقطہ انگریزی

فصل چہارم
در بیان اسٹنٹ کسٹرنز

دیوانجی علی بن سید شہین دکانہ صاحب علی درخواست بجائے جانے شادیانہ کے درگاہ میں مقیم
میں سید علی متولی درگاہ خواجہ صاحبہ علیہ ازیار حاجت بخش کے درویش گواہی گواہان میں

پہلے ماہ جون ۱۸۴۷ء میں سوال کویل دیوانجی کا بدرخواست مسند عبد بالا کے اُس زمانہ
میں دیوانجی سے سفر سے آئے تھے گز کر متولی کو ہمیشہ اجراء رسم قدیم کے حضور
صاحب اسٹنٹ کسٹرنز بہادر سے ہوئی تھی مگر متولی نے اسکار لکھا تھا کہ یہ رسم قدیم
دیوانجی جاری کرنا چاہتے ہیں رسم قدیم نہیں ہے اور پہلی جولائی ۱۸۴۲ء میں کپتان
مکنوس صاحبہا نے بعد دریافت اور تحقیق کے سبب عدم ثبوت قدامت کے
یہ درخواست دیوانجی کی نظر نہیں فرمائی تھی اس وقت صرف یہ فہمائش عمل درآمد قدیم
اکتفا ہوا تھا اب عرصہ چھ سات برس ہو دیوانجی سمیت حیدر آباد کن کے گئے تھے
ماہ جولائی ۱۸۴۵ء کو سوال کویل دیوانجی کا اہمضمون پرکہ دیوانجی حیدر آباد میں آئے وہاں
پہلے سے بندوبست و تجویز بجا لے جانے شادیانہ درگاہ کی وقت یارت درگاہ کی
کے تقریب حاجت سفر کے ہو جاوے محکمہ محنت کسٹرنز میں گز کر اس محکمہ میں آیا
اور متولی سے جواب طلب ہوا۔ وہی جواب طلب ہوا۔ وہی جواب نگاری اور تجویز
سابقہ کپتان کنس صاحبہا در اسٹنٹ کو متولی نے لکھا۔ مثل سابق کے چہی
کا حکم سوا مطلق نہ ملی۔ باوجودیکہ متولی نے کتاب فرماہ سے نقل درخواست تبادلی
منیر الدین بزد و جویہ و جواب اپنے و عدم اظہار اوقات چنان و غیرہ جیسے حکم آخر

اصل یا نقل اور اصل مثل بالکل دستیاب نہ ہوئی۔ من بعد۔ اکتوبر ۱۳۵۷ء کو میل دیوانہ پنجاب
 قہرمت اسم نواخت شادیانہ پر مامور ہوا۔ میل دیوانہ جو نے فہرست سبب نفرواہ کے
 گذرانی۔ وزیر علی پیرزادہ و خدہ بخش فراش۔ محمد علی سلامی خوان درگاہ۔ و امین الدین۔ و
 واحد علی خادم درگاہ۔ و خدمت علی۔ و حسین علی پیرزادہ۔ و قادر بیگ نواخت درگاہ و بہت علی
 ملازم درگاہ۔ نو نفر گواہان دیوانہ جو نے بالاتفاق تصدیق مظہر دیوانہ جو کی کری کہ
 وقت اس آئے دیوانہ جو کے سفر سے ہمیشہ شادیانہ نواخت ہوتے ہیں۔ اور من بعد
 خادمان درگاہ بہت سید تحریر متولی کے گزر کر دریافت کرا زیادہ کے جاگیر داران
 ریسان شہر سے بھی یہ دستور چھپا گیا۔ امام علی جاگیر دار دواڑہ و شیخ جنتی بخش ادھی
 و میرا شاہ علی جاگیر دار۔ و قربان علی و اسد علی جاگیر داران و محمد بخش اندر کوٹی و
 عبدالوہاب ولد حیر سینی بخش و سید جمعہ ارکان سرابہ رکوٹی و محمد خان ٹھیکہ و نواب
 عبدالکریم خان خلعت نواب عنایت اللہ خان شاہ و امیر علی جاگیر داران ہتھی کھڑہ و غفور علی
 جاگیر دار اکھرے۔ و عنایت اللہ شاہ جاگیر دار۔ و نارا بخش و جالانا تھ و موہن فیضان
 قانہنگوے امیر نے برابر تصدیق۔۔۔۔۔ قدامت رسم بجائے شادیانہ وقت
 مراجعت سفر دیوانہ جو کے کری۔ مگر حسین علی خادم جاگیر دار نصفہ نانڈہ و حسین بخش و
 وزیر و قطب بخش نقارچیان و سکندر خان و فتح محمد و سیا فرما نوانے مطابق بیان
 متولی نہواہ دستور نواخت شادیانہ کا تقریباً حجت سفر دیوانہ جو کے ظاہر کیا نقطہ راو
 مثل سابق کے پھر بھی بہت تلاش کے نہ ملی۔ جو کہ از روئے تحقیق کے گواہی امان
 معتمد و جاگیر داران و ریسان شہر کے برابر ثابت ہے کہ دستور قدیم ہے کہ جب دیوانہ جو
 سفر سے آتے ہیں اور آتے ہی اول مرتبہ جب زیارت کو درگاہ میں جاتے شادیانہ
 نواخت ہوتے ہیں اور بعد ازاں اسکے متولی نے کوئی وجہ تردید کامل نہیں مگر زانیہ مثل
 سابق جو متولی نے لکھی تھی۔ باوصف تلاش کے۔ علی نہیں اور خادم درگاہ اور نقارچی

دیوچہ چند نفر جو تانیہ متولی کی کرتے ہیں وہ مجہول برعایت متولی کے خادمہ مقدم متولی اور
نقاچی تا بعد متولی ہیں۔ بیان اُن کا قابل اعتبا نہیں اور قطع نظر اسکے روک نواخت
شادیانہ کے جانب متولی سے محض براہِ صحت و کدہ ہے ورنہ نواخت شادیانہ میں
برج متولی یا درگاہ کا نہیں چڑھو دیوان جیو اولاد خواجہ صاحب میں اگر انکی توفیر کے لئے
بتقریب مراجعت سفر کے شادیانہ بجے تو کیا قباحت ہے بے حال کاری لئے میں یہ
درخواست دیوان جیو کی حسب رسم قدیم ہے اور کچھ اسپن قباحت بھی نہیں۔ اور میں
تحقیق کے دو میں روز سے دیوان صاحب سفر سے آکر بانظار صدور اسی حکم
باہر شہر کے قطب صاحب میں مقیم ہیں اور شہر میں نہیں گئے بجو ادینا شادیانہ کا
ہر گونہ مناسب ہے اس واسطے

حکم ہوا

کہ دیوانہ شہر میں جا دیں اور زیارت درگاہ کو اولادین بوقت جانے دیوانہ کے زیارت کیلئے
درگاہ میں شادیانہ معمولی نواخت ہو دیں اور یہی دستور آئینہ کو مرعی ہے

بقرہ
سرور اعلیٰ نقلاؤں
العبد
من لال نقلاؤں
مقابلہ ساعت
دستخط انگریزی

نقل

دستخط حاکم محظ انگریزی

نقل حکم دستخطی جناب کرنل چارلس جارج دکن صاحب پرمشورہ مثل مقدمہ بندوبست

دیوانہ شہر میں جا دیں اور زیارت درگاہ کو اولادین بوقت جانے دیوانہ کے زیارت کیلئے
درگاہ میں شادیانہ معمولی نواخت ہو دیں اور یہی دستور آئینہ کو مرعی ہے

دیوانہ شہر میں جا دیں

دستخط حاکم محظ انگریزی

دنگہ فساد وقت غسل مزار خواجہ صاحب بامین سیلہ عرس شریف ہو جب کم پٹت سجا کر
صاحب اکثر اسٹنٹ کمشنر ہاؤس واقع چھ لانی سٹ ۱۸۷۳ حسب خواہش محمد علی مختار عام دیونجی صاحب

حکم ہوا

خط دیونجی وجواب متولی درگاہ کا حضور نے سامنے لایا۔ تحریر متولی درگاہ کی بدانت حیثیت
ناوا جب ہے۔ کیونکہ متولی درگاہ نے درجہ اپنا برابر دیوان جو لکھا ہے۔ اور یہ بات نہیں
سکتی اور طرف متولی درگاہ سے پاس ادب دیوان جو رہنما ہر صورت واجب ہے کہ چونکہ
دیوان جو یو پتا خواجہ صاحب ہے اور متولی درگاہ ذکر سے کار اور توفیر اسکے تعلق دیونجی
بر نسبت دیگران زیادہ ہے۔ اس واسطے پروانہ بنام متولی درگاہ لکھا جائے کہ حسب
سابق پاس ادب دیونجی کا کرتا ہے۔ اور آئندہ سے وقت تحریر جواب احکامات کے ضمیمہ
رکھے۔ یکم اپریل ۱۸۷۳ء۔ و خط بنام دیونجی لکھا جائے کہ وہ بموجب دستور سابق کار بند
رہیں اور کوئی نئی بات نہیں کریں۔ مرقوم صدر۔

مقابلہ نمودہ شد

بقرات	لساعت
العبد	العبد
علی محمد خان	فتح چنہ

نقل

نقل رو بکار ہذا مشمولہ مثل نمبری ۵۳ دستخط جناب کرنیل چارلس کس صاحب بدکن شریف
حسب درخواست محمد علی مختار عام دیونجی صاحب بموجب کم جناب جوڈیشل سٹنٹ
بہادر موزخدا ۱۸۷۳ء کو دینی

رو بکار محکم کہ ششدری صلح جمیرا جلالت یں چار سوار چار ڈکسن صاحب در کشتن واقع یکم نومبر ۱۸۵۵ء

عرصہ مختصاً چھ ماہ کاروانہ ضالا لایا کہ میں ایام عرس حضرت خواجہ صاحب بین باہم الیاء گاہ
 دنگہ و فساد و نزبت رد و ضرب کے پنچپی بعد تیار می مثل صورت و حکم آخر کے کچھری صاحب
 اسٹنٹ بہادر سے اسل اس کا حضور میں ہوا کہ اب تک مثل درپیش ہر ایک صاحب
 اسل شادیا نہ بھی جمع۔ اور اسل منشاء اس فساد کی یہ پائی گئی کہ وقت آنے دیوانچی کے
 سفر سے شادیا نے بحکم عدالت بجائے گئے تھے۔ خادمان و متولی درگاہ کو ناگوار ہوا
 اسی باعث جو دستور ایام عرس میں ہاتھ دیوانچی و متولی اور خادمان سے ہوتا تھا اس
 کمی و بیشی ہوئی۔ اور تکرار و فساد زیادہ بڑھ گیا۔ اور منظور حضور یہ ہے کہ جو طریق مذہب انکا
 سلسلہ ہے اسی موافق ہے طرف سرکار سے کچھ کمی و بیشی ضرور نہیں اور اسی لئے
 ہر سہ سیرق و استہرانہ دستور العمل ایسی امورات کے طلب ہو کر ملاحظہ آئے تو جو
 کمی قسم کی جارنگی دیوانچی نے طرف متولی لکھی ہے۔ جو سجادہ نشین مندرس فوتی گئی
 ہیں یہ بات تو باختیار بحکم سرکار ہے۔ متولی کو کچھ اختیار نہیں الا کسر آداب دیوانچی البتہ
 ہوئی۔ اور اگر خدام و متولی حسب دستور آداب دیوانچی رکھتے تو یہ نزبت نفع من کے نہیں
 پہنچتے۔ اور پاس ادب دیوانچی کہ صاحب سجادہ اولاد خواجہ صاحب ہے بہر صورت
 واجب ہے کہ متولی اور خدام آداب دیوانچی کا رکھیں اور حضور نے کسی بار متولی کو کہلایا
 اور عام کچھری میں بھی حکم دیا کہ اگر متولی اپنی جگہ کو رکھنا چاہتا ہے تو ادب قواعد دیوانچی
 کا رکھے۔ الا باوجود اس قدر فہمائش کے تا حال اطمینان حضور نہ ہوئی کہ خاطر خواہ تعمیل
 اسکی متولی نے نہ کری ہوا اور حضور کو بہر حال انتظام خاطر خواہ طرف نوکران درگاہ سے
 مطلوب ہے کس لئے کہ جب آپس میں اہ نہو نظام آئندہ کا بھروسہ نہیں۔ اور اگر متولی درگاہ
 حویلی دیوانچی پر جائے اور اطاعت ان کی کرے اور گفتگو نشست و خیز بہت دیر کی ہو

یہ امر کچھ شکل نہیں اس واسطے +

حکم ہوا کہ

مضمون و بکار ہذا سے چھین بیٹھ متولی درگاہ کو طلاع دیا جائے کہ بحکم حضرت
تعمیل کر کے دربارہ ادب قواعی صاحب سجادہ کو شمش کمرے اور متفق اصلاح
و رضا مند ہو کے سرکار میں طلاع کرے کہ بہت بہتر اور عین شفی خاطر حضور و باعث نظم
کلی کارخانہ درگاہ شریف ہے۔ اور اگر تا حکم نامی یہ امر ظہور میں آویگا اور جو کوئی شکایت
اور کسر آداب صاحب سجادہ کی ہے وہ رفع نہ ہوگی تو پھر حضور سے بدرجہ لاچار ہی اور حکم
ہوگا و بندہ سبب مناسباً بابت کاموں درگاہ کے کرنا پڑے گا۔ اور بابت خاندان بویا بھی کو پہلے
بارہ سال کے حضور میں لگا کر اور سنہاں کر دیا بھی کر کے اور قرض چالیس تھار پڑو
قرض خواہان لے کر کو دیکر سب کو رضی کئے۔ اور ایسا بندہ سبب کیا تھا کہ بیس کچھ بیس
میں سبب تہ ضہ بیباق خلاص ہو جاتا۔ اور سدا میں صاحب اول کو کہ کار بند و لبث
تعلق ان کے ہے بار بار لکھا آلا اب تک قے قلیل نہ جمع ہوا ہے۔ اور صبا بھر و سہ پہلے
وہ کچھ نہ رہا۔ اگر صاحب سجادہ اپنے قول و قرار پر چلتے تو تا حال قریب نصف تو ادا ہو جاتا
اور جو زر کبیر و نجابت میں ہا تھا لے آیا اگر اس کو رد کرتے فرض نہ پورا اتر جاتا۔ اور یہ بھی
ظاہر ہے کہ جیسا ہر ایک عزت بگھ اپنی کے اٹھاتا ہے۔ اور آبرو رکھتا ہے
و ایسا ہی دنیا سے بھی بدلا پہنچتا ہے۔ اور افسوس ہے کہ دیوانھی صاحب اپنی جائداد کی جگہ
بہنو اور چھوڑ کر ایسے غافل ہوئے کہ کسی سال خبر نہ لی کہ صاحب سجادہ کو پوتے حضرت
خواجہ کے ہیں۔ باوجود اسکے نیک اہ نہ چلتے اور پرواہ بگھ اپنی کی کہتے تو وہ سہ
لوگ ایسی نے پروائی کم کرتے۔ اور اب بھی جو صاحب سجادہ پہلے عزت اور جائداد
و جانے خود رکھینگے۔ تو پھر اُس میں ہم کو ضرورت تاکید و تنبیہ کے نسبت دیگر ان کے نہ ہوگی
بل جیسی قدر و عزت اولاد حضرت کی ہے۔ اس کو زیادہ نیک نامی دنیا و دین میں ہوگی

اور نظر آتا ہے کہ جو میل دیونگی دستوں میں حکم عدالت سے خبر صحیح و راست ہو گا ان بچے کو نہیں پہنچاتے۔ اور اسی کردہ ناراضی و ناخوش ہوتے ہیں اور فساد زیادہ بڑھتا ہے ان کے دونوں دکھ کو چاہئے کہ جو حکم عدالت ہو۔ اسکی خبر راست و درست پہنچایا کریں۔ اور راہ غمازی کو چھوڑ دیں۔ اور اس پر سچی کچھ عمل ہو گا تو نسبت دکھائے مذکورین حکم مناسب ثابت ہو گا۔ اب معرفت ناظر کے ہر ایک کو اطلاع دیجائے اور ایک ایک نقل سچی ناظر کو دیجائے کہ اصل رو بکار پاس ہر ایک کے بھیج کر رسید و اطلاع یافت۔ دستخط خاص ان کے لکھا کہ حضور میں پورے کرے +

العبد العبد العبد
دیونگی صاحب سجادہ اولاد خداجہ صاحب میر حفیظ علی متولی درگاہ شریف رحمت التذکیل
اطلاع ہوئی مضمون رو بکار ہذا سے اطلاع فی درگاہ شریف مضمون رو بکار اطلاع فی

مستابلہ نمودہ شد

بقرات
عبد علی نقل نویس
نسبی ہر نائب محافظہ و قراچہ ویراویل
سماعت

تذکرہ انساب الاولاد

حضرت خواجہ بزرگ معین الدین لیا محین الحق و الدین قدس سرہ

خواجہ بزرگ یک دختر و سپہ داشت خواجہ سید فخر الدین خواجہ سید ضیاء الدین ابوسعید
خواجہ سید حسام الدین و حافظ بنی جمال +

خواجہ سید حسام الدین صحبت ابدال پیوست و از چشم مردم پنهان شد +
خواجہ سید ضیاء الدین ابوسعید دو سپہ داشت - خواجہ احمد و خواجہ وحید که ذکر ایشان
در نسخہ فرایده اذکار است اما پیش ازین معلوم نیست +

خواجہ سید فخر الدین در زمان حضرت خواجہ بزرگ در موضع ناندن سکونت داشت
و بہر درد کاشت کاے ارغنی کہ حضرت خواجہ بزرگ بہت آن پیش بادشاہ ملی رفتہ
فرمان آورده بود - زندگی میکرد - و بعدہ در قصبہ سہراط کہ از اجیمیش از وہ فرسنگ
سکونت خست یا کرد - و ہمون جا بوصال حق پیوست - مرقد پاکش در آبائیے
قصبہ برب حوض بزرگ واقع است رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ +

و از جملہ سپہران اوسید حسام الدین سپہ بزرگ کہ احوال او در اکثر کتب مذکور است باقی حال
و دیگران معلوم نہ شد - سال فائش ۸۵۳ ہجری جو بسیت +

بنی جمال حافظ دخترا خواجہ بزرگ - از مے دو سپہران بوجود آمدند - و بہر رحمت
حق پیوست - قبر بنی جمال و منہ نش پائین روضہ شریف خواجہ بزرگ است و
حفت شہرعی بنی جمال شیخ رضی الدین بود کہ قصبہ ناگور بہر کنار تالاب مندولا

آسودہ است +

خواجہ حسام الدین سوخته بن خواجہ بسید فی الدین بگزیده آفاق و بیمنت الشان
خواجہ نظام الدین اولیا بود و جهت سوز و گداز عشق که داشت در اقصای عالم به لقب
سوخته مشهور گشت مرت پیکش در قصه بانجر باختر سو به بر راه اجمیر نودا است و متحقق است
که از زنی و پسران بوجود آمدند خواجہ معین الدین خورد و خواجہ قیام الدین بربال خواجہ سوخته
موصوف رسال بقصد چهل یک حجت حق پیوست +

خواجہ معین الدین خرد خواجہ حسام الدین سوخته خلیفه اعظم خلیفه نصیر الدین محمود فیضی
بود مرت پیکش پسر از حضرت خواجہ بزرگ است و بجز سنگ سفید از زنی یک پسر
بود سید نظام الدین و از و سید فی الدین و از و سید قطب الدین است که حبشت خان ملقب بود
و سید لاری افواج مالوه داشت یک از اینها از خواجہ معین الدین خورد سید بدو که از سلطان محمود
خلیج خطاب سید الملک یافت دیگر حال مفصل اولاد خواجہ معین الدین خورد معلوم نیست چه آنکه
از اولاد و اخفاء و کسانے چند در فواح کن مالوه هنوز سکونت دارند و حضرت خواجہ
در ۶۱۰ هجری رحلت فرمود +

خواجہ قیام الدین بربال بن خواجہ حسام الدین در سیه بود و بابا پیرستان شیراز و پسر
ازین جهت او را بیله باک میگفتند ازین یک پسر بود خواجہ قیام الدین پسر
خواجہ بزرگ برابر مرت بربال و خواجہ معین الدین خورد واقع است و بجز سنگ سفید از بربال
در ۶۱۰ هجری ازین دارنا پاندا از نهفتال کرد +

خواجہ نجم الدین خالد بن خواجہ قیام الدین است از زنی و پسران بوجود آمدند سید
بن خواجہ نجم الدین خالد دو پسر داشت خواجہ احمد و خواجہ حبیب پیش ازین حال ایشان
معلوم نشد خواجہ خالد در ۶۱۰ هجری وفات یافت +

سید مال الدین حسن احمد پسر دوم خواجہ نجم الدین خالد است (و او را بقول بعضی بربال
سید نجم الدین خوانده اند که خواجہ سید نجم الدین او را بنزد نندی تم قبول کرده بود سال وفاتش

سید محمد هجری قدسی است. و شهاب الدین فرزند خواجه سید کمال الدین است از
 بس متورع بود و از دست پیکر پرستان از دست ما برداشت و در لشکر فوت شد و او را پس
 بود سید تاج الدین بایزید بزرگ و شمس بزرگ و عالم مشهور بود که نسب علوم دینیه کرد
 و از آن مائ که از چهره دست پیکر پرستان بنای اسلام در دارالخیراجیر قطع گردیده بود
 بالاخر قسمتیکه سلطان حسن مجروح اسلام تازه کرد و سید تاج الدین ابی درین وقت حجاز
 اسلام و راجعیر مأمور نموده چنانکه در گلزار ابرار خویا را الاخیار و غیره شرح و بسط
 است و سید هجری ازین سلسله پنجروزه رحلت نموده و زوجه او دختر مفتی محمود
 دایمی شیخ الهند بود +

..... سید نورالدین طاهر سید حسن شیخ تاج الدین است زوجه او دختر یک حضرت
 خواجه محمد دوم سمن ناگویی بود حین نکاح اخبار الاخیار مولی الاطرح مبرین است او تائید
 در از بر جاده شیخت و ارشاد و مکی باج شت و شیشه هجری بن سق تسلیم کرد +
 سید رفیع الدین بایزید خرد پور بسند نورالدین طاهر است صاحب علم و حل و
 خوارق و کرامات بود و سالها در شهر حضرت خواجه حسین الاولیاء جذب بگزارشش و در
 گفت بیشتر گرامان باریک کلمات راه راست نمود و زوجه او از خواندان خواجه الیدین
 صوفی السوانی است در باب حوال آن برگزیده آفاق نسخه گلزار ابرار شاهده است سال
 وفات نهصد و شصت و دویست قدسی +

سید حسین الدین ثالث فرزند جگر سید سید رفیع الدین بایزید خرد پور سید که در حیر
 ظلم و تعدی را بجان سپرد و از حد گذشت او خور و سال بود - خادمان جان نشان داد
 از اینجا در ناگه سنانید که وطن ما و برگشت بود - همونجا اقامت فرمود و از خانواده
 بزرگ خواجه حسین فی السوانی حقت عینیه یافت و همونجا در سال نهصد و چهل
 در حقت حلت بر پست - و در جوار رحلت حضرت خواجه حسین فی السوانی مدفن یافت +

فاهدا سید پسران خواجه حسن و خواجه حسین و خواجه ابو انجیر بود +

خواجه حسن - بخدوب بود و دختر داشت که بی بی سلطان خانم نامش بود که به سید علی محمد بن خواجه ابو انجیر منکوحه شد - و دوم ملکه جهان که عفت نکاح سید شاه محمد بن خواجه ابو انجیر در آمد +

دیوان خواجه حسین متاهل و گشت +

خواجه ابو الخیر - دوازده پسر داشت پنج پیش از زمان گهی در سیاحت پدر فوت شد و هفت باقی ماندند سید علی محمد سید علم الدین سید شهاب الدین سید شهاب الدین سید محمود سید محمود و سیال فائز شمس الدین سید محمد بن سید +

سید ولی محمد بن خواجه ابو انجیر از طبق زوجه خود سلطان خانم یک پسر داشت و یک دختر +

سید عبدالستار بن ابی انیسی محمد محبذوب بود و از فضایل او در بیان همین مذکور است گروه سوزده شاهی با و منسوب بود و سید علی محمد زاد وزن دیگر بودند که از طبق او و سوزده شدند و طفلی و ذات یافتند +

بی بی خجی دختر سید ولی محمد بن ابی انجیر پسر پسر بی بی سید شاه محمد بن خواجه ابو انجیر منکوحه شد +

سید شاه محمد پسر سید خواجه ابو انجیر بن حسین الدین است و یک پسر عمیه و ملکه جهان است خواجه حسن بود - از سه پسر پسران بوجود آمدند - اول سید ابی بهیم - دوم عبد الصمد سوم سید بانیر - از سید عبد الصمد اولاد شدند - آماننده و زمانه از سید ابی بهیم دو پسر بوجود آمدند اول سید غیاث الدین که اولاد رفت و دوم سید محمد طاهر که سمیت آراکامه رفت و سکونت ختیا کرد و اولاد و احفاد از ما آلان بهما نخبه باقی است و با اولاد سید محمد طاهر چشتی مشهور است و سید بانیر مادر و یک پسر عمیه بود که بی بی خجی بنت سید علی محمد - زن دیگر غیر بود

آما از بطن بی بی جهنمی یک دختر سالت بی بی راستی بود که اورا راج بی هم میگفتند و او را
شیر عیسید فخر الدین عرف سید هزاری بود و دختران سید باینیکه از زن خاندان
نار نول بودند اول بی بی نصرت که از خواجه نعمت الدین متولی منسوب گردید و دوم عن بی بی
که عجزه فوت شد

سید محمّدی - و سید مود - سپهران خواجه ابو الخیر مجر دانه زندگی کردند و اولاد
شهاب الدین - پسر سید خواجه ابو الخیر دو سپهر داشت - اول سید محمّد الدین - دوم
عاشق محمد عرف سید اچھا - از محمّد الدین یک پسر شد - سید فخر الدین عرف سید داری
دوم دختر بودند - اول جان بی بی که از شمس الدین منگوچه شد - دوم ناطم که از سید
عبدی بی بی سید ابو البرکات منسوب بود و از سید فخر الدین عرف سید هزاری و دختر
شدند - اول بزرگن که از منفرج الدین بن دوان فخر الدین منگوچه شد - دوم بی بی
فرزانه که از سید مصلح الدین بن دوان فخر الدین منسوب گشت - و از سید عاشق محمد پسر
دوم سید شهاب الدین یک پسر شد سید نیتھو شمش دختران شدند - یکی بی بی خلیفه
که دعوت نگاه سید شرف الدین بن سید نظام ... در آمد و حال دیگر دختران ظاهر شد
و از سید نیتھو بن سید عاشق محمد عرف سید اچھا یک پسر شد سید غلام حسین که پیش از
تاہل به سفر رفت و باز نہ آمد

سید خواجه علم الدین پسر سید خواجه ابو الخیر هم گرامی زوجه سید فخر الدین است و از
اولاد صحیح خواجه حمید الدین سلطان التارکین ناموری بود - و از و سید پسر بودند
اول سید علاء الدین - دوم سید مسام الدین - سوم سید ابو الفتح

بلانکه از سید علاء الدین سید سپهران و سه دختران اولاد شد پسر اول -
سید محمد - سجاد و شمس بود و او را دو مله بودند یکی از خاندان پاک سلطان تارکین منگو
شد - زن دوم مسما ملج انصار از کفو غیر بود یعنی بنتی بهنیا ساکن قصبه از بطن او

و از بطن او یک دختر متولد شد - خواهر نام که با شیخ عبدالرزاق بزرگ سلطان التارکین

چهارم پسران شد نذول فخرالدین که بعد وفات سید محمد سجاده نشین بود. اما بجهت طلال
 که شاه عالم بهادر شاه بن اوزنگ ریس با او بود از منصب سب ابداً معزول شد. و سید سرالچالدین
 بن سید ابوالفتح سجاده نشین گردید تا الان منصب سب ابداً در اولاد او برقرار است سید
 فخرالدین بن سید محمد سمن داشت اول بی بی حبیبی بنت نواز سید فضل الله خان از اولاد
 مخدوم سید جلال بخاری. اما از اولاد نداشت. دوم بی بی عزیز بانو که از لطن او دو پسر شدند
 اول سید میفرخ الدین. دوم سید مصلح الدین. بن سوم از غیر کفو بود از مے یک پسر شد
 سید نجم الدین +

سید سیف الله پسر دوم سید سید محمد بعض نام او شریعت الله هم نوشته اند بن
 ابوبی بی صالح بنت مقرب خان. از مے اولاد نداشت. بالاخر سیف الله زن دیگر
 کرد. او از کفو غیر بود. از مے یک پسر شد سید حبیب الله. و سید حبیب الله
 دوزن داشت. یک که غیر کفو بود از لطن او دو دختر تولد شدند. یکی پیش از زمان
 آگهی میسر. و دوم در عفت نکاح سید حمزه بن عظیم الدین بن عظمت الله بن سید الدین
 بن علم الدین درآمد. دوزن دوم سید حبیب الله بی بی مصفا نام داشت از لطن او
 یک پسر شد سید فضل الله. و در وجه شرعی و بدیع النساء نام داشت +
 سید عماد الدین پسر سوم سید محمد نام زوجه او وجهه النساء بنت شیخ نظام گوری
 بنیر سلطان التارکین است از لطن او بسیار اولاد داشت. اما در صد حیات نماند
 پایان کار از زن غیر کفو یک پسر شد که غلام خشتی نام داشت. و با دختر سید نجم الدین
 بن سید فخر الدین بن سید محمد بن علاء الدین بن علم الدین که خدا شد پیش ازین اول
 او معلوم نیست +

سیدل مآء الدین پسر چهارم سید محمد زنی از شیخ زادگان کرانه در عقد نکاح آورد
 بوده. اما اولاد نداشت +

مفرح الدین بن سید فخر الدین بن سید محمد زوجه ابوبی بی بزرگ نسب است فخر الدین
عرفت سید نزاری بود از مے دو پسر شدند حمید الدین و حمید الدین - و زوجه
دیگر بی بی عائشه هم سید نسح الدین بود - اما از او اولاد نشد +
سید حمید الدین از بی بی صاحب جمال بنت سید مصلح الدین بن سید فخر الدین یک
پسر شد که سید نعتن نام داشت و زوجه او سماء بی بی زینا از اولاد قاضی حمید الدین
ناگوری بود +

سید مجید الدین بن مفرح الدین از طبق سماء سماعت بانو بنت شاضی ابو الفتح ساکن
سانجر یک پسر شد که سید سلام محی الدین نام داشت - و او را هفت دختران بودند
اول کفایت نساء که از سید نجیب الدین پسر سید حسام الدین بن علم الدین منکو
شد - اما از او اولاد نشد - دوم نوبه نساء که از سید وارث علی بن سید صدر الدین
بن سید زین العابدین بن دیوان سید علاء الدین منکو شد - سوم شیده بانو
که از من الدین منیره سید حسام الدین بن سید علم الدین منکو گذشت چهارم صاحب
دولت که دعوت نکاح سید یونس بن سید وارث محمد بن شرف محمد بود - پنجم عزت بی بی
از شیخ غلام محمد بن عزیز محمد منیره سلطان التارکین منکو شد - ششم زیب نساء
که از شیخ رضا محمد بن محمد تقی منیره سلطان التارکین منکو بود و او یک دختر داشت
نام بی بی الفت و دعوت نکاح سید تاج الدین بن وارث علی در آمده - اما از مے اولاد نشد
و که دختر هفتم سید محی الدین در میان معین نوشته شاید که دم سنی فوت نموده باشد +
سید مصلح الدین بن سید فخر الدین زوجه ابوبی بی نزاره بنت سید فخر الدین عرف
سید نزاری بود از مے یک پسر و یک دختر شدند - پسر نام که اولاد یافت و نام دختر
بی بی صاحب جمال بود که از سید حمید الدین بن سید مفرح الدین منکو شد +
سید نجم الدین بن سید فخر الدین بن سید محمد زوجه ابوبی بی عائشه بود - اما

یک پسر شد و یک دختر کمال دولت نام پسر غلام محمد الدین ناما حال اولاد و ذوال معلوم
 نشد و سماء کمال دولت پسر پسر علام خشتی بن سید عماد الدین بن دیوان سید محمد
 منکو چه شده بود +

سید بن ابی طالب بن پسر دوم دیوان عماد الدین زوجه ابی بی حمت سید محمد بن
 بن دیوان علم الدین بود و سازه یک پسر شد سید محمد الدین و یک دختر بود سادات
 که از شیخ عبدالقوس بنه خواهر سلطان است اکین منکو چه شده و سید محمد الدین
 زانوجه ششمه عیبه بی بی ماه بانو بنبت دیوان سید سلج الدین بود و سازه یک دختر
 داشت رختیه است ساء که در شیر خاگرگی فوت شد زن دیگر سید صدر الدین سماء
 گلاب بی بی بنبت شیخ جمال الدین بن شیخ کمال الدین پسر سلطان التارکین
 بود از و سسر پسران شدند سول سید عبد علی دوم سید بهمت علی سوم سید طارق علی
 مخفی مباد که در آخر سید صدر الدین پسر خود سیدی عبد علی بدیا شرعی رفته
 وفات یافت و پسر او سید عبد علی بدلی آمد - در سن در کمال خود آورده بهمونجا
 سکونت خست ماکرد +

سید بهمت علی - پسر دوم سید بن ابی طالب بن ابی بی بی سیف است
 سید حمید الدین بن سید مصلاح الدین یک پسر بود سید علین و یک دختر بود سید لیسنا
 که از سید حمید الدین بن امین الدین منکو چه شده و سید علین را سید ناصر علی
 بن سید وارث علی بهمت نام شهر بوندی شهید کرده و سید علین را یک پسر بود سادات علی
 که اولاد برفت + ...

سید وارث علی - بن سید زین الدین بن ابی طالب بن ابی بی بی سیف الدین
 بن سید مفرح الدین بن فخر الدین بن دیوان عماد الدین شش پسر و یک دختر بود و
 دختر اول غمرا است ساء که از امین الدین بن سید حمید الدین ناگور بی منکو چه شده و دختر

دوم لطیف النساء که از شیخ محمد علی بن غلام محمد بن عزیز محمد نبیره سلطان التارکین
منکوحه گردید. دختر سوم سلج النساء که در عتد خلج سید علقم بن سید بهت علی
بن سید صدرالدین بن سید زین العابدین در آمده بود *

سید ناصر علی بن سید وارث علی از جمعیت بی بی بنت شیخ نورالدین منکوحه بود
اما اولد رفت *

سید تاج الدین پسر دوم سید وارث علی زوجه او زلف النساء بنت شیخ رضا محمد نبیره
سلطان التارکین او هم اولد رفت *

سید بهادر علی پسر سوم سید وارث علی در زمان طفلی فوت شد *

سید عزیز الدین پسر چهارم سید وارث علی زوجه او سماء فریح النساء بنت شیخ غلام
نبیره خواجه سلطان التارکین بود. اما از بطن او اولاد نشد. مگر سینه پسران از بطن
کنیز بوجود آید اول مفضلان علی دوم قدح حسین سوم امر او علی *

سید شرف علی پسر پنجم سید وارث علی زوجه او امانت النساء بنت سید علی ساکن
مادهو پوره بود اولد رفت *

سید لطف علی پسر ششم سید وارث علی زوجه او امیر النساء بنت شیخ غلام نبی
نبیره سلطان التارکین بود. از قریب سینه پسران و دو دختران تولد شدند...
و دختر اول قمر النساء و دختر دوم نجم النساء که یکی بعد دیگری سینه پسران و زوجیت شیخ
میر علی بن محمد علی بن غلام محمد نبیره سلطان التارکین پیوست. و ازین هر دو
اولاد نماند *

سید تتم علی پسر اول سید لطف علی زوجه او فهم النساء بنت شیخ آکلی بخش
بن شیخ شریف الله ساکن قصبه جھونجنون بود از قریب دو پسران موجود اند که یکی
ایشان در قصبه جھونجنون شده است *

سید نجم الدین - پسر دوم سید لطف علی نام زوجه افیم النساء نسبت شیخ شهاب الدین مبارک
 و نسب بنجهون است از وی یک پسر و هفت دختران تولد شد نام پسر ریاض الدین محمد
 و نام دختر ظهور النساء که نامور النساء که حضرت نکاح شیخ نور محمد بن شیخ نجم الدین مولف کتاب
 مناقب اجماع آمد و دختر دوم مسماة عظیم النساء به شیخ مولا بخش بن شیخ الهی بخش منکوحه شد
 سید غلام حسین - پسر سوم سید لطف علی زوجه اوسماة بنتا در بانو بنت شیخ علام رسول
 از وی یک دختر شد قمر النساء نام که در خدمت مناکحت شیخ مهر علی بن شیخ سلطان بخش
 و آمد عساکم بین آن دیگر از شخص بنده ای آورده بود نام اوسماة بجوری از قوم سقا فیکم
 و پسر دارد - اوسماة بجوری بمرتبه ثانی در کلج غلام حسین آمده باشد زیرا که مسماة بجوری
 پیش ازین شوهر دیگر داشت حال او معلوم نیست که بمرد یا دیس حیات است - الحمد لله که احوال
 اولاد حضرت زین العابدین خجسته سلم رسید +

فصل علی بن یوان سید علماء الدین بن سید علم الدین زوجه عسکریه بانو زودمان
 سلطان است که این است از وی اولاد نشد - و در سفر دکن همراه برادر خود سید زین العابدین به
 حرامیان افتاد و کشته شد - دیگر احوال شان از کتب و شجره سواب واضح نشد - والله اعلم بالصواب +
 سید عالم الدین - پسر دوم سید علم الدین بن خواجه ابو خیر حجت الله علیه - چهار پسر و یک دختر
 داشت - نام ایشان سید احمد - سید ضیاء الدین - سید جلال الدین - سید عظمت الله در طفلی
 فوت شد - و مسماة رحمت بانو +

سید احمد - پسر اول سید حسام الدین زوجه عسکریه و سلطان بی بی نسبت شیخ شاه محمد منیر
 حضرت سلطان التارکین است از وی چهار پسران و دو دختران شدند و فر اول
 خورشنده بانو که از سید حسام الدین بن سید ابو الفتح منکوحه شدند و دختر دوم فخر لغیه بانو که از سید
 عطاء الله بن سید ابو الفتح منکوحه شد +

سید محمد - پسر اول سید احمد بن حسام الدین - سید محمود معروف به شیخی خان بود و او در عهد بی

منصب عالی داشت زوجه ابوبی بی نصرت بنیت عظیمت اشد بن سید حسام الدین بود
آما اولاد داشت *

المجدید پسر دوم سید محمد بن حسام الدین زوجه ابوبی بی شیفه النساء بود بنیت حلال الدین
بن سید حسام الدین انکه دو پسران و دو دختران بوجود آمدند - دختر اول نورالذیاء که شیخ
عبد القوی بنیرة خواهر سید سلطان التاکمین کنه شد و دختر دوم بانام نوست شاید که در
صغر سن وفات یافت *

سید عجبیل الدین بن سید محمد دوزمان طفلی فوت شد *

سید امین الدین پسر دوم سید محمد رازو جو در شید بانو بنیت سید محمد الدین بن سید
بن سید فخر الدین بن سید محمد بن سید علی الدین سه دختران دو پسران بوجود آمدند دختر اول
ساجده بانو که از سید بیج الدین بن سید عجبیل الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح
منشکوه شد - دختر دوم فضیلت النساء عرف بنی چونند اگر در عقد مناکحت سید میران جی
عرف نام بخش بن سید عزت الله و سید هانم که یک پسر شد سید قمر علی دختر سوم حمیده بانو
در عقد نکاح شیخ امین الدین سهروردی ناگورسی بنیرة ضعی حمید الدین درآمد *

سید قاسم الدین پسر اول سید امین الدین اورا از بطن بی بی نجابت بنیت تانی سید حسن
بن سید سید الله بن سید ابوالفتح دو پسر شدند اول قاسم علی دوم سید احسان علی - اما
قاسم علی در اولاد نشد *

سید احسان علی پسر دوم سید قوام الدین زن کفو خود و پسر داشت سید حبیبکو و
سید نام علی *

سید حمید الدین پسر دوم سید امین الدین زوجه ابوسحیده بانو بنیت سید میت علی بود
اما حال اولاد او تحقیق نه رسید و الله اعلم بالصواب *

عنه و اولاد و نام بنیت که بگین که می باشد میونه خویشی بنوشته دارم خانها محبت به هر که کند

سید الاحد - پسر سوم حمید الدین بن وجہ عزت النساء از سلسلہ پسران محمد
آمدند - خیر اللہ و نجیب اللہ و عظیم اللہ و زوچہ سید عبدالاحد عزت النساء من الام از آل و
اولاد دیوان سید علاء الدین بود و من الالب از نسل خواجہ سلطان التاکین گوری بود و
سید عظیم اللہ از ازلطن کنیز یک پسر بود - سید حمزہ و حال توالد و تاهل سید خیر اللہ و نجیب اللہ
معلوم نشد +

سید نجم الدین چکش پسر چهارم سید احمد - حال او معلوم نشد - چنان شهرت داد که
بہر فرہنگ و ستان رفتہ بود و باز نہ آمد - و مہر او بہ دہلی در جوار آستانہ عالیہ خواجہ نظام الدین
نظام اولیا است +

سید ضیاء الدین پسر دوم حمید الدین بن سید علم الدین بن سید ابوالخیر اور از ازلطن بنو محمد
که از نسل سادات نواح پشاور بود و پسر و یک دختر بہ وجود آمد - پسر اول را نام نوشتند
سید پشاور بنو نوشتہ است - اور از ازلطن بنو عنبر کفویک پسرش بشیر علی نام داشت
و لا ولد فوت شد - پسر دوم ضیاء الدین - سید حمید الدین بود کہ زوجہ او دختر سید
بنو سید نعمت اللہ بودہ است - اما از وہم اولاد نہ شد - و نیز حال و دودمان زوجہ او تحقیق
نہر سید +

سید جلال الدین پسر سوم حمید الدین بن سید علم الدین بن وجہ او از نواح افغانستان بود
از یک دختر بونہیص النساء و پسران سید شہاب الدین و سید جمال الدین و سید غلام محمد
اما ذکر سید غلام محمد بنو نوشتند در زمان صغر سن وفات یافتہ باشد +

سید شہاب الدین بن سید جلال الدین اور از نزد جہ خود کہ نسبت شہید الدین
بن سید نظام الدین بن سید مبارک عرف دیوان شاہ بود و بخت دولت نام داشت
یک پسرش سید نصیر الدین و اور از زوجہ خود محمد بخت النساء نام کہ بخت لرج الدین بن
نظر محمد بن نجم الدین بن دیوان شاہ بود یک پسرش سید عزیز الدین از نوادہ باقی نامہ +

سید جمال الدین بن سید ابوالدین اور دخترے بود لطیفه بانکه درعت مخاح ضیاء الدین
 و امیت الدین بن عطاء الدین سید ابوالفتح درآمد *

تمام شد ذکر اولاد سید ام الدین بن علم الدین

سید ابوالفتح سوم خواجه سید علم الدین بن خواجه ابوالخیر زوجه او عصمت النساء بنت شیخ
 شهاب الدین بنیرہ حضرت خاجہ ابرہیم ادهم بلخی در ۸۵۰ھ وفات یافت و چهار پسر گشت
 سید سراج الدین پسر اول سید ابوالفتح سجاده نشین بود و پسر ششم عمه او بی بی رحیمہ بود از
 سه پسران دود و دختر بود و آمدند - پسر اول سید بنیر الدین - پسر دوم سید ظہیر الدین - سوم
 سید سعد الدین و دختر اول تاه بانکه از سید سعد الدین بن بنی الدین منکوہ شد و دختر دوم
 صاحب دولت کہ از سید خضر محمد بن سید نظام الدین بن سید دیوان شاہ منکوہ بود و سال
 وفات ۸۳۲ھ *

سید الدین بن دیوان سراج الدین بن طغی فوٹ شد *

سید ظہیر الدین - بن دیوان سراج الدین زوجه او صاحب النساء بنت سید اسماعیل الدین
 عطاء الدین سید ابوالفتح بود - از ۷۰۰ و ۸۰۰ پسر و یک دختر بود و آمد و زمان طغی وفات یافتند
 و اولاد گرفت *

دیوان سید بنیر الدین بن دیوان سید سراج الدین زوجه او بی بی صاحبہ بنت سید شرف الدین
 بن سید نظام الدین بن سید مبارک عرف دیوان شاہ بود - از ۷۰۰ و ۸۰۰ پسران و دو
 دختران شدند - دختر اول فخر النساء از سید عزت الدین بن اسد الدین بن ابوالفتح منکوہ شد
 و دختر دوم سیف النساء از سید محسن بن سید خضر محمد بن نظام الدین منکوہ شد و
 در سال ۸۵۰ھ و یک پسر و پنجہ دختر و وفات یافت *

سید نظام الدین بن دیوان سید بنیر الدین و دختر سید بنیر منکوہ شد *

سید فیض الدین بن ابان سید نیر الدین بن جواد سید به بی بی بنت شیخ جمال الدین بن
شیخ نظام الدین بنیر سلطان استاکین بود از سس یک پسر و یک دختر بوجود آمد پسر خوان
بجاره در و پهلوفت شد و دختر بابت نساء نام و عصمت سید علی بن ابان سید
امام الدین درآمد

دیوان سید امام الدین بن ابان سید نیر الدین بن جواد سید به بی بی بنت النساء
بنت سید نیر الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح بود که از سس پنج پسران و
دو دختران بوجود آمدند و دختر اول بی بی عصمت که در حالت صغیر فوت شد و دختر دوم بی بی
ولی النساء که سید رفیع الدین بن غیاث الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین
بن سید ابوالفتح منکوحه شد - اما از پسران سس سه پسر سید کبر علی و سید ضی الدین
و سید کلین در عالم طفلی فوت شدند سال فالتش ۱۸۹ اله است

سید علی بن ابان سید امام الدین بن جواد بی بی بسالت نساء بنت سید طاهر الدین
بن ابان سید نیر الدین بود از سس یک پسر شد سید ارشاد علی معروف سید تخلص - و دو
دختران شدند سید نساء و وجه النساء

سید ارشاد علی معروف سید تخلص بن سید حمید علی زوجه ابوبی بی عصمت بنت عصمت
جی عرف امام بخش بود - از سس یک پسر تولد شد سید اشرف علی اما دختر اول و دوم شد
و سه دختران بودند بی بی بدرن - بی بی مینا - بی بی حجه و - بی بی مینا در عقد نکاح سید
منظر عرف میان میندوبن سید رشید الدین بن سید غیاث الدین بن سید نجم الدین
در آمد و اولاد رفت و سماء بی بی بدرن زوجه سید که سید نظر علی بن سید نواز علی بن
سید شاه علی بن سید سج الله بن سید حفیظ الله بن سید بهرامت الله بن سید عطاء الله
بن سید ابوالفتح بود بی بی حجه و زوجه سید امام علی بن سید معتمد علی سجاد نشین بود
سید ارشاد علی بن سید ارشاد علی معروف سید تخلص زوجه ابوبی بی حجه و بنت ابان معتمد علی

سجاده نشین بود. اما از ۷۰ سالگی او را داشت و ملا ولد گرفت *

سید اصغر علی بن یونس امام الدین سجاده نشین بود و زوجه او دختر سید عزت الله بن سید الله بن سید ابوالفتح بود و نام آن بی بی محبت بانو از ۷۰ و پسران یک دختر شید سید ذوالفقار علی - سید محبت علی و نام دختر بی بی شریعت بی بی طایفه سید سج الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابوالفتح بود - در ۱۲۰۰ هجری از چهل و نه سالگی رخت حلت بر بست *

ذوالفقار علی بن یونس اصغر علی سجاده نشین بود و زوجه او بی بی امیر النساء حبیب سید حبیب علی بن یونس سید امام الدین سجاده نشین بود از ۷۰ سالگی پسران و دختران شدند - دهمین بی بی - سکنه بی بی زوج شریعی و دهمین بی بی سید محمد علی سجاده نشین بود - و زوج شریعی بی بی سکنه سید نصیر الدین بن قطب الدین بن عظیم الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح بود *

دیوان سید محبت علی بن یونس سید اصغر علی - زوجه او بی بی و جبه النساء بنت سید حبیب علی بن دیوان سید اصغر علی بود - دو پسر سید محمد علی و سید امام علی و دختر بوجود آمدند بی بی عمده بی بی زینب بی بی چھوٹی زوج شریعی بی بی عمده نیازش علی بن سید الله علی بن سید سج الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابوالفتح و شوهر بی بی زینب خاضی سید قمر علی بن سید عصمت الله حبیب عرف المکرم بن سید عزت الله بن سید الله بن سید ابوالفتح بود - و شوهر بی بی چھوٹی سید عرف علی بن سید ارشد علی بن سید علی بن دیوان سید امام الدین بود و سال وفات ۱۲۲۳ هجری

سید محمد علی بن دیوان محبت علی سجاده نشین و صاحب عزم و هشام بود و زوجه او بی بی دهمین بنت دیوان سید ذوالفقار علی بود اما از ۷۰ سالگی او را داشت و از زن دیگر که داشت اولاد شد - دو پسر و چهار دختران بوجود آمدند نام پسران سید نادعلی و سید اسد علی *

و در سنه یک هزار و صد و پنجاه و پنج فوت شد

سید امام علی بن ابی این سید ششم علی بن ابراهیم بن ابی جابر بن ابی حمزه بنبت سید زکریا علی بن سید
حید علی بن سید یوان امام الدین سجاد بن حسین بود از وی یک پسر سید سراج الدین بن زوجه
دوم بی بی ولی الهی از و دلمان پاک است بنبت شیخ شکر الله بن سید خواجه و هم بی بی بود از وی
چهار پسران و چهار دختران بوجود آمدند نام پسران قاضی سید نیر الدین سید شفیع حسین
سید حسن علی و پسر چهارم شمس ماهر فوت شد نام دختران جواهر النساء سیده حسینه
بن سید نواز شمس علی بن سید شاه علی بن سید سراج الدین سید سیف الدین سید بهادر
بن سید عطاء الله بن سید ابوالفتح بود و شوهر سراج النساء سیده قدرت علی بن سید الدین
سید قطب الدین بن غنیم الدین بن نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح در صدر حیات
است دختر سوم امام الهی از و زوجه نبود و در آغاز عمر وفات یافت و دیوان موصوف در
سنه ۵۶۲ ازین دار فانی رحلت فرمود

سید سراج الدین بن سید امام علی یوان و صاحب بدو بود و زوجه اول مسماة لا ولی بی بی
بنبت هانی سید میر علی بن سید عصمت الله بن عرفان نام کنش بن سید عصمت الله
بن سید عزت الله بن سید اسد الله بن سید ابوالفتح اما از وی اولاد نشد زوجه دوم بی بی
خیر النساء بنبت شیخ عنایت الله بن شیخ شکر الله ابی فاروقیت از وی یک پسر وجود
بوجود آمد و یوان سید غیاث الدین علیخان شیخ سغری جمیری که بحال سجاد بن
و صاحب تمام حضرت خواجه بزرگ معین الحق معین الاولیاء است طال الله عمره زوجه
اولی بی بی فوس الهی بنبت قاضی سید نیر الدین بن سید امام علی بن یوان مختشم علی سجاد بن
تا الآن از وی اولاد نشد جبکیش فرزندش بهجتا یک نام و نشان اولاد و اخا و حضرت
خواجه بزرگ معین الاولیاء برادر و بر جات قائم بماند اما از دیوان سید سراج الدین از یوان دیگر
اولاد هم است یک پسر سید نظام الدین و دو دختر جلالگیر و چون بی بی که بزندان سید

در تاریخ النساء - و امام النساء در تمام در زمان حضرت فاطمه - و خود را امام النساء

شفیع حسین عم حقیقی ایشان دعوت منکحت آمده اند از سید نظام الدین اولاد است
 پسر رشید الدین نام دارد و یک دختر که بشارت النساء نام دست سیال وفات ۸۲۰ هـ +
 حاجی سید منیر الدین بن سید امام علی نوحه افغانی بی بی بنت سیف فتح علی بن سید
 غلام محسن الدین بن سید غلیل الله بن سید الله بن سید ابو الفتح ازوے دو پسر و
 پنج دختران بوجود آمد سید امام الدین سید فیض الدین - عمره النساء در زمان صغر سن
 بمردود دختر دوم شیر خواهر بمردود دختر سوم منیر النساء در عقد نکاح سید رضا حسین بن سید
 قدسین بن سید از اسحق علی بن سید شاه علی بن سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید
 هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح در آمده بود اما از لطن اولاد نشد و در عمر
 نوجوانی بر حمت حق پیوست - دختر چهارم صغیر النساء در وجه شرعی سید شرف الدین بن سید
 قدرت علی بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح است ازوے یک پسر و یک دختر
 و دختر شده بود - اما طاعتی وفات یافتند خداے عز و جل به طفیل حبیب پاک رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم فرزندش یحیی بمردود از قهبال و سعادت آتانا نصیب ماند که این
 رئیس النساء دختر پنجم زوجه پاک شیخ المشایخ دیوان سید غیاث الدین علیحان بجالتهن
 است حق سبحانه تعالی اولاد دهد و در حفظ و حمایت دارد قاضی سید منیر الدین را و زوجه دیگر
 هم بود - علیم النساء نسبت سید بدر الدین بن سید قطب الدین بن سید عظیم الدین بن سید نجم الدین
 بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح اما ازوے اولاد نشد و او در زمان صغر پیش از زمان
 آگهی وفات یافت زن سوم از قوم مرهته هست که بشرف اسلام مشرف گشته و بر حسب حاجی
 سید منیر الدین در آمد - از لطن او دو پسر و دو دختر شدند - پسر سید شهاب الدین و سید ظفر الدین
 نام دختران سکینه بی بی و الله رکھی سکینه بی بی به سید اولاد حسین بن سید شفیع حسین
 بن سید امام علی بن دیوان محشم علی منکوح شد و الله رکھی به سید رشید الدین بن سید
 نظام الدین بن دیوان سراج الدین منسوب است سیال وفات ۸۳۰ هـ +

سید فیض الدین پسر قاضی سید نیر الدین حیف که بهار گلشن سبک هم بنامید و دواج حشر
بر جان الدین نهاده و صغر سن بر حشر حق پیوست +

قاضی سید امام الدین بن قاضی سید نیر الدین جامع اوراق معین الاولیاء است
و منصب اکابر است و کثرت مشایخه چهار صد و پینیا مور است و زوجه شرعی او بی بی گنجی
زنت سید قدرت علی بن سید بدالدین بن سید قطب الدین بن سید عظیم الدین بن سید نجم الدین
بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح است و فرزندان دارد حق سبحانه لقائے بقدر
رسول و طهیت رسالت حضرت صوت و طریقت اولادش بدید و بسیار مزد و از بلا
بدعادت روزگار صنون و محفوظ دارد که من حق سوله و اله و اصحابه اجمعین بر حشر
یا ارحم الراحمین +

شفیع حسین بن سید امام علی بن ابی محمد شمس علی زوجه شرعی او بی بی چوٹی زنت سید فتح علی
بن سید غلام حسین الدین بن سید خلیل الله بن سید احمد الله بن سید ابوالفتح بود و از طین او
یک پسر شد و شیر خواهر و مادرش هم بتیق و هم از ان بان وفات یافت و ایشان را از
زن دیگر اولاد هست سید احمد حسین و سید طاف حسین و سید اولاد حسین و سید صفدر حسین
و سید کبر حسین و سید فتح حسین +

سید اصغر علی بن سید امام علی بن ابی محمد شمس علی زوجه او نصیب زنت سید بدالدین بن قطب الدین بن سید
شمس الدین بن سید ابوالفتح بود و از من یک پسر شد سید حیدر علی اما در زمان طفولیت فوت شد
و مادرش هم از پنج بان نه بنیادنا شاد و فت بحال سید اصغر علی بن دیگر در از علم ملازمت احمد الله
تمام شد ذکر اولاد سید راج الدین بن سید ابوالفتح

شمس الدین پسر دوم سید ابوالفتح که پسر سوم خواجه سید علم الدین است زوجه او
خوشیاد زنت سید احمد بن سید حسام الدین بن سید علم الدین از من سید سیران و سه
و دختران بودند سید قمر الدین سید نجم الدین و سید محمد الدین و دختران لطیفه بان و

صفا و النساء که در زمان صغرت ششند و قتر سو و حقیقه بانو از سید مایه است ^{لله} بن سید الفتح منکوحه سید +

سید قمر الدین - بن شمس الدین و جواد بی بی خیر النساء بنت عطاء الله بن سید الفتح بود و دوسه و دود دختر داشت نام پسران بدر الدین و سعد الدین نام اول رفیع النساء و دوم نفیس النساء که جمله بزبان خردی فوت شدند و سوم زینت النساء که از سید امام الدین بن یوان منیر الدین بن یوان سراج الدین بن سید ابوالفتح منکوحه شد و هر دو پسران بدر الدین و سعد الدین طفولیت فوت شدند +

سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح زوجه اقدس بن النساء بنت سید عطاء الله بن سید ابوالفتح بود - چهار پسر و دود دختر داشت نام پسران سید غیاث الدین - سید عظیم الدین - سید نظام الدین - سید قوام الدین نام دختران جمیل النساء و عزیز النساء هر دو در حال غیر آگهی و صغر وفات یافتند +

غیاث الدین بن سید نجم الدین و جواد سید النساء بنت سید امجد بن سید احمد بود از دو و دوسه پسران شدند و یک دختر شد نام پسران سید رفیع الدین و سید قوی الدین - اما سید قوی الدین و یک دختر که نام معلوم نیست و طفلی فوت شد +

سید رفیع الدین بن سید غیاث الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن ابوالفتح زوجه اولی بنت دیوان سید امام الدین سجاده نشین بود از دو یک پسر سید نظر علی عرف میر میند و یک پسر رفت بود و جراسن باز آمد مفقود انجراست +

سید عظیم الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح زوجه اول بی بی شایسته بانو بنت سید عزت الله بن سید اسد الله بن سید ابوالفتح از طین او یک پسر شده بود اما در طفلی فوت شد و مادرش هم جازیه تب و فوات یافت و جود هم بی رحمت النساء بنت حافظ شهاب الدین نبیره قاضی حمید الدین ناگوری بود از دو و دوسه پسر شدند

سید قطب الدین و فرید الدین *

سید الدین بن عظیم الدین زواج ابی بی فصد بنت سید حفیظ الدین سید
 هدایت الدین سید عطاء الدین سید ابوالفتح از لطن او سید بد الدین و سید نصیر الدین و پسر
 بودند و دختر نبود *

سید نصیر الدین بن سید قطب الدین زواج ابی بی سکینه بنت دیوان سید الفقار علی
 بن دین سید صخر علی - اما او لد رفت *

سید جمال الدین بن سید قطب الدین زواج عظیم النساء بنت سید فادش علی بن شاه علی
 بن سید سج الدین سید حفیظ الدین سید هدایت الدین سید عطاء الدین سید
 ابوالفتح بود از و یک پسر شد سید قدرت علی و دو دختران علیم و سلمه نصیب النساء
 و مسماة علیم و زواج اول قاضی سید نصیر الدین بن سید امام علی بن دیوان سید محتشم علی
 بود لیکن در عین شباب بر حمت حق پیوست و مسماة نصیب النساء و عفت و کمال نصیر علی
 بن سید امام علی بن دیوان سید محتشم علی داده بود *

سید هدایت علی بن سید بد الدین زواج مزاج النساء بنت سید امام علی بن دیوان محتشم علی
 بود از و سه پسران و سه دختران بود آمدند اما دو پسر و دو دختر بچالم صغیر من و نا
 یافتند - و یک پسر و یک دختر باقی ماند - پسر شرف الدین که زواج او صغیر النساء بنت
 سید قاضی نصیر الدین بن سید امام علی بن دیوان سید محتشم علی است و نام دختر بی بی
 گیتی که در عتد مناکحت قاضی سید امام الدین بن قاضی سید نصیر الدین بن سید
 امام علی بن دیوان سید محتشم علی سجاده نشین است *

سید فرید الدین بن عظیم الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید شمس الدین
 بن سید ابوالفتح - زواج اول لطیف النساء بنت عظام محید الدین بن سید خلیل الدین
 بن سید اسد الدین سید ابوالفتح بود از لطن او یک پسر بود و یک دختر - نام پسر خیر الدین

که زوجه او بنت النساء بنت سید فتح علی بن غلام محسن الدین بن سید خلیل الله بن سید
اسد الله بن ابوالفتح بود اما اولاد فوت سید و یک دختر بود بی فرزند او هم فوت شده و از
لبطن او لا دشت *

سید مجید الدین پسر سوم شمس الدین بن سید ابوالفتح از زوجه او که صحیح النسب بود یک
پسر شد سید بدیع الدین که به سفر رفته بود و مفقود انحر است *

سید عطاء الله بن سید ابوالفتح بن سید حسام الدین از چهار پسر شد و دو دختر پسر
شدند و دو دختر پسر اول هدایت الله پسر دوم طبع الله و پسر سوم و چهارم در طفلی فوت شدند
و نام دختران خیر النساء و زینت النساء زوج بی بی خیر النساء سید قمر الدین بن شمس الدین
بن ابوالفتح بود و ششم زینب النساء عرت جیحونی بی سید نجم الدین بن شمس الدین بن
ابوالفتح بود *

سید هدایت الله پسر سید عطاء الله بن سید ابوالفتح از هجتنی طلبا باو بنت سید
شمس الدین بن سید ابوالفتح بود سکه پسر شد و دو دختر و دختر اول نظر النساء که از سید
خلیل الله بن سید اسد الله بن سید ابوالفتح منکوحه شده و مهر النساء و لطیف النساء
در زمان خردی فوت شدند *

سید حفیظ الله بن هدایت الله بن عطاء الله زوجه او دست باو بنت شیخ بن زور
بنیره شاه حمزه و پسر سومی بود او یک پسر شد سید سیح الله و یک دختر فهمیده النساء که به سید
قطب الدین بن عظیم الدین بن نجم الدین بن شمس الدین بن ابوالفتح منکوحه شد *

سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید
ابوالفتح زوجه او هدایت النساء بنت دیوان سید صخر علی سجاده نشین بود از سید یک
پسر شد سید شاه علی و یک دختر شد فهمیده النساء که به سید قطب الدین بن عظیم الدین بن
سید نجم الدین بن شمس الدین بن سید ابوالفتح منکوحه شد *

بن سید خواجه عظیم الدین - زوجه او بنت سید محمد *

شاه علی بن سید مسیح الله زوجه او بی بی کمن بنت سید غلام الدین بن بن سید
خلیل الله بن سید الله بن سید ابو الفتح ابو ویک سپهر شد.

سید نواز علی بن سید شاه علی زوجه او بی بی عمده بنت دیوان سید محشم علی سجاد بن
بود. از دو و سپهر شد و در خزانام سپهران سید نظر علی و سید حسن و نام دختران
عظیم النساء که زوجه سید الدین بن قطب الدین بن عظیم الدین بن نجم الدین بن شمس الدین
بن سید ابو الفتح بود. و دختر دوم سهری بی بی که زوجه سید حسین علی بن کرم علی بن
سید سیاه الله بن سید هدایت الله بن سید عطا الله بن سید ابو الفتح بود و سوم فقر
هدایت النساء که ناکتخدا قوت شد.

سید نظر علی بن سید نواز علی زوجه او بی بی بدر النساء بنت سید رشاد علی
عرف سید نقی بن سید علی بن دیوان امام الدین سجاد بن نشین بود. از او اولاد نشد
لاولہ رفت.

سید حسین بن سید نواز علی زوجه او جواهر النساء بنت سید یام علی بن دیوان سید
محشم سجاد بن نشین است از یک سپهر و چند دختران شدند اما سپهر باقیست و دختران
بزرگان صغرو فات یافتند.

نصیر حسین بن سید فدا حسین بن جواهر النساء بنت قاضی سید نصیر الدین بن سید
امام علی بن دیوان سید محشم علی سجاد بن نشین بود. که عالم جوانی ازین دار فانی بر رفت
و سید رضا حسین را هنوز زوجه دیگر بهم نرسیده.

واضح باد که زمانیکه سید مسیح الله بعد وفات زوجه خود ترک جمیع کرده به دلی رفت زوجه دیگر
خواست و آن سید کرم علی و سید فیض علی بوجود آمدند که اولاد ایشان در موضع جهو کوک شمع
گورگانوه موجود است.

سید سیاه الله سپهر دوم سید هدایت الله بن سید عطا الله بن سید ابو الفتح زوجه طیفه زوجه

سنت سید جمال الدین بن جمال الدین بن حسام الدین بن خواجه سید علم الدین بود از ویک دختر
نام پسر مکرّم علی و نام دخترش نفیر بانو عرفت بی بی که بعد از آنکه زوجه ابدل سید فتح علی بن سید
غلام معین الدین بن سید خلیل الله بن سید اسد الله بن سید ابو الفتح بود *

سید مکرّم علی بن سید ضیاء الله زوجه او نفیر بانو عرفت بی بی مد و بنت سید
غلام معین الدین بن سید خلیل الله بن سید اسد الله بن ابو الفتح بود از ویک
پسر بود سید حسین علی که بسفر رفت و مفقود بخر شد و یک دختر بود صاحبنا که به
شیخ نظام الدین بنیر خواجه سلطان التارکین منکوحه شد *

سید کلید الله پسر سوم سید هدایت الله در زمان صغر سنی فوت گردید *

سید لطیف الله پسر دوم سید عطاء الله بن سید ابو الفتح زوجه او صغیر بانو بنت
قاضی محمد مقیم ناگوری بود از ویک رزق الله پسر بود و یک پسر زبان خردی فوت شده و نام
دختر بی بی صاحبنا که بسید نفیر الدین بن دیوان سید سلج الدین سجاده نشین منکوحه
شد تا از ویک اولاد نشد *

سید نراق الله بن سید اسد الله زوجه او لطیف بانو بنت شیخ جمال الدین بن شیخ
نظام الدین بنیر خواجه سلطان التارکین ناگوری بود از ویک دختران شدند و دختر اول
لطیف بانو عرفت زمر و سید نظام الدین بن نجم الدین منکوح شد و اولاد گرفت
و دختر دوم رحمت بی بی که بسید غلام معین الدین بن سید خلیل الله بن سید اسد الله
بن سید ابو الفتح منکوحه شد و دختر سوم زلفت بی بی که بسید عصمت الله عرفت اما کنش
منکوحه شد و از سید رزق الله اولاد پسر نشد *

تمام شد ذکر اولاد سید عطاء الله بن ابو الفتح

الله
سید بن سید ابو الفتح بن خواجه علم الدین - زوجه او خواجه مبارک خاتون بنت شیخ
محمد فرید بن شیخ عبد المومن بنیر خواجه سلطان التارکین بود از ویک پنج پسر نشد و

چهار دختر نام پسران سید عصمت الله که بزبان طعنی نوشته دوم سید محمد حسن سوم
 حسیل الله - چهارم سید عزت الله پنجم سید عبد الجلیل که در زمان طفولیت وفات
 یافت - نام دختران مهر النساء و نام سید دختران در میان مصنفین نوشته اند احتمال گشت
 که در بعضی وفات نیتند اما مشهور بی بی مهر النساء شیخ جمال الدین بن شیخ
 نظام الدین بن میره خواجہ بطحان التامین مورد +

سید حسن محمد بن سید اسد الله قاضی شهر اجمیر زوجه ابوش خدیجه بالابنت
 سید نجم الدین بن سید بابک عرفان شاه بود - انست یک پسر بوجود آمد و به عمره
 فوت سید زوجه دوم ابوسماة محمد وانه خاتم بنت مرزا گدایک دهلوی بود - از ویک دختر
 دو پسر بوجود آمدند نام دختر نجابت بی بی که سید قوام الدین بن ابی الدین بن سید محمد
 منکر چشت نام پسران اعلی رضی الله حسن که در طعنی نوشته شد - دوم سید حسن علی
 که او را از زوجه دیک پسر کرم علی و یک دختر شد که نام ابی بی نرت و سید قاسم علی
 بن سید قوام الدین بن سید امین الدین سید محمد کوه شده بود - آنابی بی نجابت و
 مسمی کرم علی هر دو لا ولد فرستند +

سید خلیل الله بن سید اسد الله بن سید ابو الفتح - از زوجه ابی بی ظفر النساء بنت
 سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح یک پسر شد و چهار دختر - اما هر چهار
 دختر بزبان طعنی نوشته شدند +

سید غلام معین الدین بن حسیل الله زوجه ابی رحمت بنت سید زرق الله
 بن سید اسحاق الله بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح بود - از ویک پسر شد سید
 فتح علی و چهار دختر کریم النساء و لطف النساء و نهم النساء مشهور کریم النساء سید شاه علی
 بن سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید
 ابو الفتح بود - دوم لطف النساء زوج او سید نسیم الدین بن سید عظیم الدین بن سید

نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح بود و سوم سیم النساء عرفند و بی بی شوم را و
 سید کریم علی بن سید ضیاء الله بن سید هدایت الله بن سید عطا الله بن سید ابو الفتح
 دختر چهارم بی بی فاخره عرفند بی بی سید محمد قبل از شباب تفتند و زودت مناکحت رسید +
 سید فتح علی بن غلام معین الدین - زوجه اول شریفیه بی بی عرفند بی بی که کھلا بنت
 سید ضیاء الدین بن سید هدایت الله بن سید عطا الله بن سید ابو الفتح بود و از ویکی
 دختر شد شرف النساء و غوره او سید فخر الدین بن فرید الدین بن سید عظیم الدین بن سید
 نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح - اما سید فتح علی را زوجه دوم بود بی بی
 فضیلت اینساء بنت شیخ لعل محمد بنیره خواجا ادهم بنی از دو و لیسر و دو دختر بود آمد
 نام لیسران سید احسان علی و سید گوهر علی که هر دو در زمان طفولیت در گذشتند - نام
 دختران بی بی بنی و بی بی چھوٹی که بتاضی سید میر الدین و سید شفیع حسین لیسران
 سید امام علی بن دیوان سید محتشم علی سجاده نشین منکوحه بودند +

مولف - سید غلیل الله بن سید الله بن سید ابو الفتح را دو زوجه دیگر بودند
 زن اول بی بی سکندری که از دایه نکاح لیسر شد سید نجم الفتح و چهار دختران نور النساء
 و حرمت النساء و نام دو دختران بقیه معلوم نیست - زن دوم نجیب الطرفین از نسل تغل بود
 از دو و لیسران شدند و سید عبدالوهاب و سید میرزا پیش ازین احوال ایشان
 معلوم نشد +

سید عزت الله بن سید الله بن سید ابو الفتح زوجه او فخر النساء بنت دیوان سید
 منیر الدین سجاده نشین بود و از دو و لیسر و سه دختران بودند - اول دختر جمیعت النساء
 که در زمان صغریوت شد دوم شالیشه بانو که به سید عظیم الدین بن سید نجم الدین بن
 سید شمس الدین بن سید ابو الفتح منکوح بود و سوم نجیسته بانو زوجه دیوان سید صفر علی سجاده
 نشین - نام لیسران سید نصر الله که در طفلی فوت شد +

عصمت الله عرف سید امام بخش بن سعیدت الله زوجه اول بی بی زلفت بنت
 زرق الله بن طبع الله بن عطاء الله بن سید ابوالفتح ازو یک دخترش بی بی
 عصمت نام - و دوم او صحنه بی بی بنت سعید بن بن سعید محمد بن سید احمد
 بن سید حسام الدین بن خواجہ سلم الدین از لطن او یک پسر شد سید قمر علی +
 سید محمد علی بن سید عصمت الله بن سید عزت الله - زوجه زینت النساء بنت
 دیوان سید محترم علی سجاده نشین از لطن او یک دختر تولد شد لاطلی بی بی شوهر او دیوان
 سید سراج الدین سجاده نشین بود - و شوهر بی بی عصمت سید ارشاد علی عرف سید نقض بن
 سید حیدر علی بن دیوان سید امام الدین سجاده نشین بود +

ذکر اولاد

سید حسین الدین ابج بن خواجہ ابو خیر بن خواجہ معین الدین ثالث ازو یک پسر شد سید
 مبارک عرف دیوان شاه - و ازو یک پسران بوجود آمدند و یک دختر نام پسران سید
 نظام الدین سید نجم الدین سید احمد - و نام دختر بی بی عصمت +
 سید نظام الدین - نام مادر او بی بی آسیا خواهر محمدمحمد و نام زوجه او جان بی بی
 بنت شیخ محمد فضل نبه شاه حمزه و هر سوز لطن او یک پسر و چهار دختر آمدند - نام
 پسران شرف الدین عرف شرف محمد - دوم حضرت محمد شوم شمس الدین که در طفولیت فوت
 شد نام دختران بی بی فاطمه و بی بی آمنه و بی بی گلاب - بی بی هدیه +
 شرف محمد پسر اول سید پسر و دو دختر داشت سید خیر محمد - سید وارث محمد سید یزدود +
 سید خلیل محمد یک پسر داشت که لا ولد رفت و یک دختر داشت سماه بولن که ازو یک
 پسر شد شرف الدین ملا ولد رفت +
 سید وارث محمد - پسر دوم - و دو پسر داشت - خواجہ بخش و حسین الدین بخش خانی بخش

لاولد رفت و از حسین الدین بخش چهار پسران شدند - محمد بخش - غلام بخش - نبی بخش - هر سه
 لاولد فرستند - اما آلهی بخش - ایک پسر شد حسین بخش و اولاد دهم لاولد گذشت +
 سید علی - دو پسر سوم - دو پسر داشت محمد علی و سید علی - که هر دو لاولد گذشتند
 بی بی صاحب دولت بنت میرزا محمد زوجه دیوان سید میر الدین سجاد نشین بود و
 و بی بی بخت دولت دختر دوم در حیات عقد سید شهاب الدین بن سید جلال الدین آمد +
 سید خضر محمد - پسر دوم سید نظام الدین بن سید ارک دیوان شاه از مریه پسر
 یک دختر شد نام دختر دولت بی بی که لاولد فوت شد و نام پسران سید محسن - سید محمد تقیم
 سید علی اکبر - سید محمد تقیم لاولد رفت +
 سید محسن بن خضر محمد - دو پسر داشت شمس الدین نظام الدین از سید نظام الدین و
 پسران شدند میر قمر علی و میر بخت علی - اما میر بخت علی لاولد رفت و از میر قمر علی سید میرزا
 دو دختر داشت صاحب بیگم و وزیر بیگم - و صاحب بیگم زوجه سید احمد علی بود که از
 یک پسر موجود است - وزیر بیگم زوجه شرعی سید احسان علی جاگیر دار موضع هشتی که طره بود
 که از وی سه پسران یک دختر موجود آمدند +
 سید شمس الدین بن سید محمد محسن دو پسر داشت سید عبده علی و سید سعد الدین از
 سید بنده علی دو پسر و دو دختر موجود آمدند سید میر علی و سید خدمت علی از سید میر علی
 یک پسر بود سید غفور علی که لاولد فوت شد و از خدمت علی دو پسران شدند و دو دختر
 پسر اول سید ارجعلی که در حد حیات و پسر دوم سید ارشاد علی
 بود که لاولد رفت اما سید سعد الدین پسر دوم شمس الدین دو پسر داشت حسین علی
 و سید واجد علی - از سید حسین علی و سید واجد علی - از سید حسین علی دو پسر موجود اند سید
 عبد الباقی و سید عبد الحکیم - و از سید واجد علی یک پسر در حد حیات است و سید بخت حسین است
 سید علی اکبر بن خضر محمد بن سید نظام الدین دو پسر و دو دختر داشت - نام پسران فتح علی

وامیرالدین - اما از سید الدین اولاد پسر نشد و از فتح علی یک پسر و سه دختر بوجود آمد - نام
پسر سید احمد علی که از اولاد پسر نشد و یک دختر شد که او هم لا ولد رفت +

سید الدین بن سید مبارک دیوان شاه بن سید معین الدین الحج - دو پسر و چهار دختر داشت
نام پسران سید سلطان محمد و سید نظر محمد - اما سید سلطان محمد لا ولد رفت شد و از سید نظر محمد
دو پسر بوجود آمدند و یک دختر نام پسران سید الحج محمد بن سید سلطان محمد لا ولد رفت و از سید محمد حیات دو پسر بوجود
آمدند و دو دختر - نام پسران سید غلام مام و سید محمد تقی - اما از سید محمد تقی اولاد پسر نشد
و چهار دختران بوجود آمدند که از بطن ایشان توالد توالد سلسله حاربت اما سید غلام مام یک پسر داشت
نام سید علی اذو - یک پسر شد و سه دختر - نام پسر سید جبر علی که اولاد پسر نداشت و از بطن
و دختر او که از وجب سید خدمت علی بن سید بنده علی بود اولاد باقیست +

سید ابا احمد پسر شیخ سید مبارک دیوان شاه بن سید معین الدین الحج - او پسر نبود - چهار
دختر داشت - سحیه بی بی - عالیشی بی بی - بزرگ بی بی - عابد بی بی - اما سحیه بی بی زوجه سید
برهان و بی بی عالیشی زوجه سید سبحان نازولی بود که از بطن ایشان اولاد کثیر باقیست و
بی بی بزرگ به شا حسین بن شیخ صادق محمد اولاد شیخ لطف نام نازول مسکون شد و بی بی
عابد اسم باسمه بود و عبادت مریاضت درگذشت و شوهر نخواست +

هولت - برضما از باب دانش و بصیرت مورد تحجب نماند که از پستان بنجار روزگار برین
منوال بوده است که فرزان و ایان کشور دولت دنیا را - با تا جودان مملکت فقره فنا منازست
و خصوصت پدید آید چپ ناخچه در هر زمان و مکان صاحبان آرب و تنگاد و حن از نهنگان
حق آگاه را آفتی عظیم و حالتی تقسیم و داده است - جائیکه حسین علیه السلام بود -

بهزیر لعین را هم بوجود آوردند و استحکام آزار و محنت زیبا و خلوص و محبت قرار دادند و لاجرم
زحمات کشیدند و بجزالت آمدند و طریق بزرگان بن بوده است و ازینها - هر یک را
دشمنی صعب روئے نموده است حضرت خواجگان و مشعان خواجگان ما را که در زندان

مرد و طلب و ده اندک شیر اینچنین حادثات و منجات در پیش آمدند که تفصیلش از هزار یکی و از
 بسیار اندک بر سبیل بیان آوردن دلیل منشاء و منشآت خواهد بود کما قال فی سیر الاقطان
 قاضی صادق و قاضی عماد و دشمنان دلی به آنحضرت مخالف گشتند و سبطلان گفتند
 که خواجه قطب الدین و قاضی حمید الدین شب و روز سماع می شنوند با آنکه در شرع مقدس است
 و خواجه قطب الدین به نور ریش بنهمی درده است بعد ازین قاضی صادق و عماد و خانقاه
 حضرت آمدند اتفاقاً مجلس سماع بود و قاضی حمید الدین متوجه بود و حضرت خواجه در سبیل
 استاد بودند قاضی عماد به سوس حضرت خواجه اشارت کرد و گفت که امر در راه شاید که در
 مجلس سماع حاضر باشد آنحضرت فی الفور به دوست مبارک خود بر روی مظهر خود از آن مجلس
 گفتند فرود آمد و فرمود آری امر در الشایکه در مجلس سماع حاضر گردد و یا اهل سماع اعیان سماع را
 مباح میگوئیم خلق چون چنان بیدار و مقرر و متفقد گشت و آن نا ابلان سیاه دل و دشت
 خورند و پیش آمدن نتوانستند و پس رفتند و صاحت کردند که اگر این خستند فرزند شست تا
 قیامت خواهد ماند چنانچه هر دو مجبوران ناحق شناس حضرت خواجه قاضی حمید الدین گفتند و فرمود
 که اما قاضی و صدر جهانیم - ثلث آمد و عبد الحمید الثالث حاضر شد و بعد از آنکه خطابت شرع میکنند
 باز گویند یا نائب شوید و مجرب و مستماع این پیام از زبان معجز نشان حضرت خواجه برآمد که
 حوائفان می مانید یا زیر زمین خستین میخواستید - قاضی حمید الدین بن آنحضرت را گرفت
 خواجه بنمود و قاضی به حرف اجابت رسید پس فرود گفتند فرمودند که فرود اعرس پر بار
 مملکت هدیه تا سماع بشنویم پس فرود آمد و به پادشاه حاضر آرید اگر سماع درست خواهد بود و خواجه هم شنید
 و گفته بود خواجه هم که قاضی و صدر جهان بن این جواب شنیدند قبول کردند - بشرط اینکه
 غیر ازین دو شخص خواجه قطب الدین و قاضی حمید الدین دیگر سماع نشنوند - در آن
 هنگام سماع دلی دو - در آن وقت داشت - شرقی و جنوبی - در خانه و خانقاه هر دو بنبرگوار در میان
 بود - قاضی صادق و عماد بنبرگوار در آن وقت صد صد نفر نشانند تا کس را راه ندهند مبارک نام

خادمی بخدمت آنحضرت عرض نمود که برادر من در دمشق اینده اند تا کسی نداید طعام بنیم یا نه قضی
 حمید الدین گفت در چند طعام بنیم یک یک از سزاوارست که خلق را مجلس مانع کند حضرت خواج
 فرمود که قاضی عماد و صادق از جان خود سیر آید و اندر میخوابند که از روزین جان سفر کنند پس مبارک
 خادم برفت و متحد طعام کرد قاضی حمید الدین دو گانه داد نمود و گفت برادر من شیخ الاسلام
 حضرت شیخ بهار الدین زکریا صاحب است اینک از ملتان میرسد درین اثنا آن بزرگوار
 از راه دیر مشرق آمد و در بانان کور شدند پس حضرت خواج بنمود که برادر من جمال الدین بنی
 نیز می آید و او را در وازه جنوبی در رسید در بانان کور شدند پس سماع در دارند و چنان
 غلغلہ شد که صرغ آن بگوش قاضی صادق و عماد افتاد حیران شدند و گفتند که بار بار در
 فائزاه خواج قطب الدین و قاضی حمید الدین سماع شده لیکن اینقدر غلغلہ هرگز نشنیده ام کس را
 فرستادند که خبر بیار و آنکس برفت و و دیده آمد و گفت مردمان آنوقت در جمع شده اند که
 جمال مزدون از هجوم تنگ گردید و محفل سماع گرم است قاضی صادق و عماد چون اجل
 فرا گرفته بودند و در چشم بطوریکه در آن متوانستند و حیران شدند گفتند که حالا ایشان را فرصت دادن
 خوب نیست برویم و بحضور حلائق ایشان را از سماع باز داریم پس آن هر دو جابلان بجا بجا
 بسیار آمدند حضرت خواج و سماع بود و قاضی حمید الدین دست بسته ایستاده و جمعی کثیر در گریه
 درین اثنا نظر حضرت قاضی بر آن افتاد و فرمود و ما بخوابید اے سنگدلان - هر دو با هم
 ایستاده ماندند هر چند در غضب گشتند و خسته شدند و یک شوند - پائے آنها چون مستوفی که در
 زمین نصب کنند محکم شدند تا آنکه حضرت قطب الاقطاب و سماع بود و همچنان ایستاده بودند
 و بعد اقامت نظر حضرت خواج بر آنها افتاد و فرمود که بسیار سیدای برادران دواع شویده اما الله
 سماع هم پاره بخشید تا در دل شاهرست باقی ماند بعد از آن سفر کنی - سخن آن حضرت به هر دو اثر کرد
 و در گریه شدند و در تواجد آمدند و بعد از دیر بهوش آمده سر در پائے حضرت خواج گذاشتند و گفتند
 حل و علی که ما از سماع آگاه نبودیم این خود نعمت است از انعامات ایزد جل جلاله حضرت خواج فرمود

که اقرار حالا چه سود دارد - چون کار از دست رفت - پس آن برادر کوشش میان نزد سلطان رفت تا
ماجرای عرض نمودند - و همان روز مجبور شدند +

منقولست

از اخبار الاخیار مولف حضرت شیخ عبدالحق محدث دہلوی البجاری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ کہ سلطان
قطب الدین مرید و معتقد شیخ ضیاء الدین دمی بود - روز سوم از نقل شیخ مذکور چون حضرت
سلطان المشائخ خواجہ نظام الدین باونی قدس سرہ - بر سمت محضر رفت - سلطان
قطب الدین آنجا حاضر بود اما تعظیم حضرت سلطان المشائخ نکرد و جواب سلام ہم نداد - آید
کہ قوتیکہ حضرت خواجہ فرید محمد رحمۃ اللہ علیہ در اجودھن رسید - قاضی شہاب الدین
کہ در آنجا بود و نوباط طلبی میکرد از ورود حضرت خواجہ کساد بازاری خویش تن تصویریدہ خلعت
دزدیدہ - و بہ حاکم ملت آن حکایت ہارسانید - کہ اصلی نہ داشتند - و بزور و تہور میخواست کہ بناقیام
حضرت خواجہ را از آنجا برگردانند - چون حاکم ملت آن بہ تحریر و تقدیر قاضی مذکور التفاتی نفرمود
و انجام کار غیر از خجالت و ندامت بہ دستش نیامد - شہنشاہ حضرت خواجہ علیہ الرحمۃ سہ ہفت روز
بکار بردہ قلندے را بطمع زرمایور کرد - روزے کہ نصبت وقت دریافتہ قلندہ از دور برآمد
حضرت خواجہ علیہ الرحمۃ بنور باطن بر بنشاند و تر متقدمش کشف فرمودہ بہ خادمے کہ حاضر شد
بود امر فرمودند کہ تا اورا برانند - آورده اند کہ با حضرت سلطان المشائخ قطب الدین را
خصوصیت بود و دمام بر آزار ایشان نظر میداشت رفت بہ سلطان المشائخ حکم فرستاد کہ
کم از کم بخدمت بادشاہ - بہر عذرہ ماہ باید رسید - اگر چہ حضرت سلطان المشائخ بر این حکم
بیست التفات نہ نمود - اما دیگران کہ دیکین گاہ نفق و عناد بودند خاطر بادشاہ را
مسلمین ساخت غایت آنکہ اگر بوقت مقررہ حضرت سلطان المشائخ بخدمت بادشاہ نخواست
رفت غیرت اولوالامری بادشاہ تاب نہیادہ در آزار حضرت سلطان المشائخ و حقہ خواہان داشت

انا انسان سوکھ بنا حق و ساز مردان حق کو کشیدن در چشم زدن دولت سار را پائمال میکنند با شرف
 را اگر معلق در گرفت و بدو غره ماه با شارت خوشن اندست کس کشته شد از دولت نیا و سقا
 عقبه محروم ناکام برفت ۴

صاحب را الاخیارے نوید سلطان محمد تعلق شیخ نصیر الدین چراغ دہلی را بابر کمال ثبت گردا
 ایندہر دی و در سفر با ہمراہ خود گردانیدے گویند کہ اورا وقتے جامہ وار خود گردانیدہ بود و این
 بہرہ باہو جب بصیت پیو خود حمل کرد۔ دم تندرہ رحمۃ اللہ علیہ۔ وقتے سلطان محمد تعلق بنای
 نصیر الدین محمد خوان طہام فرستاد۔ درآوندے زرد نقرہ و باہت فرستاد و این جز
 ایندہر بود۔ یعنی اگر ابا آورد و طہام من محمد دہمین را مادہ ایندہر سازم اگر بخورد گویم کہ در کاسہ
 زمین خور دی و نامہ مشرع کردی خدمت شیخ بیچ گفت سختے از کاسہ زرین کہ در آن بود برآورد
 و بر دست نہادہ خورد۔ بداندیش خائب و خاسر ماند۔ شاہ جہال گجراتی کہ صاحب کشف
 کرامات بود در نظر ہر باطن مرتبہ عظیم و شائے رفیع داشت میگویند کہ اصل سے از ولایت
 گجرات است و در کرد و پنکالہ بر تخت نشینہ حکم کرے چنانکہ بادشاہان سے نشیند و حکم میکنند
 بادشاہ کور اورا شہید کرد از جہت توہم و دغدغہ کہ قول غسہ رض گویان بخاطر اورا ہفت یا نقل است
 کہ چون مت امان خالفتاہ اورا آمند و بنیاد خور گزینی کہ شمشیر زردند۔ شیخ منیر موزیافشا
 یا قہار۔ چنان تیغ بر فوسے زند گفت یا زخمین و برہمین کلمہ جان بحق تسلیم کرد۔ گویند سر او
 بر زمین افتادہ بود و اللہ۔ اللہ میگفت رحمۃ اللہ علیہ ۴

منہ

شیخ شہاب الدین حق گوے سپر شیخ فخر الدین اہریت اورا حق گئے سلطان لقب است کہ
 سلطان محمد تعلق حکم کرد کہ مرا محمد عادل گویند۔ او از ہمعنی بحضور و ابا کرد کہ مظلما شہ
 عادل تو نیم گفت سلطان محمد تعلق اورا از قلعہ دہلی وزیر انداخت قبر او ہم در قلعہ است ۴

از صاحب منتخب التواریخ ملا عبد الوہاب دہلوی

واقعات زمان اکبر شاه بادشاه که بزرگان و شائخان نظریو است این است و دران ایام
شیخ قطب جلیسری را که محمد بنی خراباتی بود از دست شیخ جمال بختیار طلبیده با اخبار فرنگیان
در بحث انداختند و در باب عقل و اجتهاد زمان را حاضر ساختند - شیخ گفت آتش بلند افروز
تا من با معاض خود در آیم و هر که به سلامت بر آید حق است همچنان کردند و او دست در گرفتگی
زده گفت ای بسم الله و هیچ کدام از فرنگیان جرات نکردند و او را از غیرت همراه فقیر چند
در بزرگتر ستاند تا بهمانجا دگدگشتند - و همچنین خیل از مشایخ و فقرا را سجاها فرستادند و
همچنین شریعت دین اسلام و روزه و احکام و اجابت با خراج نام نهاده بودند و نیز با شیخ او هر
او کبار مشایخ جویند با اهل عیال طلبیده با جمیع فرستاده و وظیفه مقرر ساختند و یک دو روز
دگدگشتند و بعضی تا احوال الصبرت میگذرانند - همچنین شیخ حسین بنیره حضرت خواجه حسین الدین
قدس سره را که تسلیم خاطر خواه می کرد و بعد از شرح بمکه معظمه آمدن او از فقیر و بهمان
کوشش با استغنا نمودن و ادای حاجت و معیاری در بزرگتر ستاند تا در سال ۱۰۰۰ و ۱۰۰۱
نظام الدین احمد بن بقریب التماس طلب تقاضی فتحپوری از کرد شیخ جمال بنیابانی نام او را هم
ساخت و بهر را طلبیده از آنرو که زمین بوسه بآوردند حاضر زمان طلبیده شسته حکم
خلاص فرمودند اما کمال سبایی که قلابا بود او را در حسن خان که نسبت با ناخوانان برآوردند و در حضور فرستادند شیخ حسین بنیره

و معاش و در بکسر مروه نامزد و هانجا ساحتند چنانچه ازین شیر نکر شود ان شاء الله تعالی
 و له منته.

شیخ الفیسی صدر و موله شیخ احمد بن شیخ عبدالمستورس گفته است چند مرتبه بمجلس
 مدینه طبعیه رفته علم حدیث اخوان و بعد از آن که بازگشته آمد از روش آباء و اجداد کرام سماع و غنا
 نکر بود و بروش محدثین ملوک مینمود و به تقوی و به طهارت مینواست و عبادت ظاهری
 منتقل داشت چون بمنصب صدرت رسید جهان جهان من و معاش و مالک اوقات
 بخلائق بخشید چنانچه در زمان بیج بادشاهت بنحین حد که به استقلال نگذشت و عشرت
 این کار داده نه داده و بادشاه را چندگاه نسبت به او انچه ان اعتقاد پیدا شد بود که کفش
 پیش پای او نهاده آخر بجهت مخالف محم و الملک و سایر علماء نفس جبار که شرع
 جابله است همه جباه طلب خویشان را عسما کرده لقب

و عظم اسباب سبوط او این بود که زمانیکه بادشاه از سفر بانس والیه تبه تبه راناست نمودند
 قاضی عبدالرحیم قاضی نهر استغاثه نزد شیخ برادر برهنه مثلی متمرودی از آن قصبه مصالح
 عادت نمیداد که تعمیر آن میخواستیم کم بوده بجانده بنا کرده و چون محارض و معتض او شدم
 بروش اشتها و که خاک در دهنش با دوزبان و نسبت بنی علییه سلام کشاده و امانت گوناگون
 باین سلام رسانیده چون طلبیدند آن بر برین طلب شیخ نیامده بر بروش شیخ الفضل را فرستاد
 و او را آوردند و شیخ ابو الفضل انچه از مردم شنیده بود عرض رسانید و گفت که سبب تحقیق از
 بوقوع پیوسته و علما بعض قبیله و بعض به شهر و مصادره او قائل شده و فرقی گشتند
 درین باب گفت گوئی و مع بود هر چند شیخ او بادشاه خصمت قتل او گرفت بصیرت نمیدادند
 و در پرده میگفتند که سیاست شرعی تعلق به شما دارد از ما چه پرسید و بمن میده باین
 تقریب میند ماند و اهل حرم شاهنشاهی بشفاعت بجهت تخلیص او برخاستند و خاطر شیخ
 در میان بود چون سبب الغر شیخ از حد گذشت جواب فرمودند که سخن را راست گفت ایم شیخ

بمحور رسیدن بمنزل حکم قتل آکرده چون اسمعیلی بعرض رسانید خیلے دم دم و برهم شدند و اول حرم
 از درون و سائر مقر بان پسند از برون گفتند که این ملایان را غما نوازش نیست و مذکار فرین
 حالاجله می رسید که ملاحظه خاطر شما نمیکند و نه حکم برائے اظهار حکومت جاه خویش مردم
 برائیل می رسانند و بچندان مقدمات گوش پادشاهی می رساختند که دیگر تاب نتوانستند آرد
 و ماده که از مدتی پاره غلیظ شده بود یکبارگی سر کرد و در بدن سخت نشسته و در حوض انبیا تلاء
 آرد این ماجرا را باز نموده از مفتیان متحرک و مفتیان احداث تحقیق این مسئله می نمودند یکی
 میگفت که گویا آنکه گذراننده که جرح و قتل کرده باشد و دیگر می گفت که عجب از شیخ
 عبدی آنکه او خود را از اولاد امام عظم رحمة الله علیه می گرد - حال آنکه سب نبی از کفار مطیع الاسلام
 موجب نقض عهد ابراء و مرنه می شود چنانکه در کتب نفه خفی مبسوط است پس شیخ مفتی
 جد خویش چگونگی نمود - به یکبارگی نظر از دور بر جامع این منتخب انداخته متوجه بانجانب شده -
 نامبرده پیش طلبیدند و فرمودند پیش بیا - رقم پرسیدند که تو هم شنیده که اگر نو دونه روایت مثلاً
 مقتضی قتل باشد و یک روایت می جویند اصناف مفتیان را باینکه روایت اخیر را ترجیح دهند
 عرض کردم که بپسندیدین است که حضرت میفرمایند مسئله انیست ان احد و دو العقوبات
 بندے بالشبهات و محنی آزمائش اسی آکرده بطریق تاسف پرسیدند که شیخ عبدی
 بر این مسئله مطلع نبود که آن بر من عجیب پاره را کشت و این خود چگونگی باشد عرض نمودم که البته
 شیخ عالم است با وجود این روایت که دیده و دانسته حکم کرده ظاهر از برای مصاحبت بوده باشد
 فرمودند مصاحبت چیست معرصه شتم که سبابتند و قلع ماده دلیران عوام و روایت
 شفاء قاضی عباسی که درین باب بنظر آمده بود گذرانیدم بعضی خدایت گفتند که قاضی
 عیاض مایکے است سخن او در دیا خفی سفیدیت - بادشاه از من پرسیدند که چو یکو سید گفتم
 اگر چه ایکی است - اما اگر معنی محقق اگر بجهت سیاست عمل بر فتوائے او کند شرعاً جائز است
 درین باب سخن بسیار گذشت و منی نسبت شاهنشاهی را در آنوقت مردم می دیدند که چنان

مے شیر بر خاسته بودند و از عقب بر ما مانع از صحبت آمدند۔ بیکبارگی اعراضی شده فرمودند
 کہ این نامعقول است کہ سیگئی در حال تسلیم کرده و باز پس آیم و در جگہ ایستادیم از آنروز باز
 ترک دبیری مجلس مباحثه گوشه انزوا گزیده گاہ گاہت از دور کوشش میکردم و کار با شیخ عبدلی
 روز بروز تنزل پیدا کرد۔ نسبت بحجاب و اعراض و تفاسل و مصلب جدید وقت یک کشید و صلا
 بدر بار نمیرفت۔ در میان ایام شیخ مبارک از گاہ بہ فتوح و جہت تہنیت امرے آمد و باطلین
 ماجرا در میان نہادند اہل شاہانہ خود کہ شہانا نام زمان خود و مجتہدایہ و در حیلے احکام شرعی کی
 چہ احتیاج باین جامعہ دارید کہ سچ بہرہ از علم بجز شہرت کاذب نداشتند ہر گاہ شہا
 استاد ما باشند و سبق پیش شہا خواندہ باشیم چہ امارا از منست این تاراج جنہا ص نمے سازند
 او کہ جہاد بہر میان عقد و عناد و جہت گفت و جہت بہاد فرمایند و از ایشان محضر طلبید آن بود محضر
 در باب اجتہاد و بادشاہ و فضیلت ایشان بر جمیع مجتہدان نوشت و شیخ عبدلی و محترم
 الملک را چون احادیث اس در آن مجلس پاجہیان بزرگ گرفتہ آوردند و سچ پس تعظیم
 نکرد و در صفت افعال نشستند۔ و خواہی نخواہی بہ جبر درکہ بر این داشتند۔ تا گوہی نمود
 نوشتند چنانچہ در ضمن رتائع سنوات مشروح گذشت و عاقبت الامر ہر دورا سفر حجاز رخصت
 دادند۔ وفات شیخ۔ در سن نہصد و نود و یک بود کہ منہ۔ در سن مجلس از تعین و تسلاہ میرزا
 ہندال شیخ بملول برادر بزرگ شیخ محمد غوث گوالباری را کہ ادا کار اہل دعوت اسما و تنغیر
 بود بادشاہ باو اعتقاد و حملاص تمام داشت باغوالے مقتیان واقع طلب بکشت و سال
 آن واقعہ فقہات شہید یافتند و میرزا ہندال درین سال خطبہ بنام خود خواند +

در نزک جہانگیری

بادشاہ مے نوبہ شنید کہ شیخ ابراہیم بابا فغانے دکان پیری و مریدی جلے من مضائق
 لاہور است کہ وہ و بسیاری از فافغانہ غیر جمہر او جمع مے آیند و با اعتقاد و نفیاد مے گرایند

حکم دوم کہ اورا حاضر آمدہ سلطان پرویز حوالہ نمایند کہ در تلوع چار گڑھ اور انگامہارند
تا آنکہ سلاطین شہرت و جوع حشرات بہ تفریط گر آیدہ

آخر مقالہ ششم در ذکر فتح قلعہ اسیر از تارخ فرشتہ

و درون آن عمارت رنج و غوش طرح و باغہائے مکتف و حوضہائے مطبوع کہ مثل آن مسجد
جامع در شہر ہائے معظم کمتر نظر در آمدہ گویند قسید اکبر بادشاہ فتح آن قلعہ کردہ بہ اگرہ
معاودت کرد و از انجا بر اعتقاد تمام باطلوار کفر داشت فرمایند نوشت تا مسجد را شکستہ
بجائے آن بنیاد بہ سازند *

از خرنیتہ الاصفیا

مولوی اکرم خلیفہ مولانا فخر الدین فخر جهان مولوی روزیہ تقرب ملاقات سید محمد خان بارو فہ
الآباد رفتہ بود در انجا مجلس سماع گرم شد و مولوی در وجد آمد ناگاہ قاضی الہ آبادی را ملاقات
کرد و رفتہ مولوی اکرم را بدین حال دیدہ از راہ متخلف گفت کہ مولوی اکرم را بچشم کہ محضین و
سیرین سے جنبانند ہا نشب و قاضی در اسکے خود خوابیدہ بود کہ صورت مثالی حضرت
مولانا فخر الدین در آنجا رسیدہ و قاضی را از زمین برداشتہ بر زمین زد علی الصبح
چون قاضی بہ خواست سبیلے سخت بر زمین قاضی پید شد و شب روز بروز و سیرین سے
جنبانید آخر سجدہ ست مولوی اکرم آمدہ معذرت کرد و شفا یافت *

من مولف نے ایک دور زمان اوائل سلطنت سلطان ابوالفتح جلال الدین اکبر شاہ ہرنجہ
مکہ و با حبیبتہ خواجہ حسین نبیرہ حضرت خواجہ بزرگ عین الاولیاء قندہ و فساد ایجاد
نمودند بنائے آن بزرگ عرض ارباب غرض و انبائے جنس متیقن است چنانکہ صاحب التلویح
شیخ ابوالفضل جامع اوراق اکبر نامہ کہ از مولانا خواجہ حضرت خواجہ

انکار می کند الحق بخطارت است این خط از دال خالی نیست - اول بهر جن الفیت
 مذہب و مشرب کا اور با علمائے عین فخر مائے محسین بود جمعی از اکابران زمان در باب
 تردید و محاد پیر نامبارکش که علم مہدویت و نص منقولات برانرا شتہ بود اولی شہادہ کردہ
 از حضرت بادشاہ بکشتن او استعانت خواستند و صفحہ ناسفار کہ مقام اہل انحراف و تامل
 بود با صفحہ زمین ہموار کرد و از نیجبت میرا انواع صعوبت و شدت ادروئے واد چنانکہ تفصیل
 این اجمال شرح و بسط نمودہ جزو آئین کہبری کردہ اند کہ خلاصۃ الیفات شیخ ابو الفضل است
 القسمہ شیخ مبارک با عیال اطفال از اگرہ گرختہ بہ نواح باو دتی برقت و جان خود را
 بہ سلامت بردہ دتے و ان دیار بہ ہزار سختی و صعوبت صمد بن از زندگانی کردہ و بعد از
 سرکشگی از حمت کشیدن بسیار آن در نہیکہ بادشاہ را با شیخ سلیم عشتی سیکری الی محبت
 و صحبت در ترقی شد و از خانوادہ شیخ بسیاران بہ پایہ سروری و منصب برتری رسیدند و نظر
 بادشاہ در ظاہر و باطن شیخ مرعی بود شیخ مبارک را زمانہ صلاح و صلاح در پیش آمد و شفاعت
 شیخ سلیم از نواح باو دتی مساعدت کردہ باز بہ دیار اگرہ سکونت منید و مکان ستایش و
 لا بہرگی و امنودہ خاطر با دستا را از مرکز استی برگردانید و سپر بزرگ آن شیخ ابو الفضل علیہ السلام
 صحبت بدائیں خلعت بادشاہ گشتہ و شیخ ابو الفضل پیر میانہ او بزمہ مقربان دولت پادشاہی
 اختصاص یافتہ و نظر دقت بودند تا آنکہ ہر یک را از ان جماعت کرامت منزلت کہ بر حمایت
 حق مکرر بہتہ بودند بہر آنکہ محبت و خواہی سوا ساخت - از نہا یکے شیخ حسین جیری اہل و دیگران
 فامان یافتہ شیخ ابو الفضل دین چارہم اکبری مہدی و کذبہ عیسیٰ فرزندی خواجہ حسین از نشانیات خود شکر جزو آئین کہبری
 نمودہ است ظاہر شدہ کہ رسالہ نگار و از قرب حضور بادشاہ دور بود و باید خود معرض اترخہ و شاہی افتادہ و از اجماع باو دتی رہ
 و از نجاست کہ شیخ ابو الفضل از اصل مال خبر داشت و از مکرر داجم و اعبد اور دیونی و مہدی علیہ السلام شیخ جیری و دیگران
 نقادہ عدل بودند و از اوقات سلطنت و اعلان نامہ کجایی و گاہی داشتند بہر حال قول ایشان مد باب وجود و حضرت خواہ
 بزرگ معین کا و بیگوانہ عدل است :

ہم بسیار بودند مخلدوم زاده شیخ عبدالحی و قاضی قصبہ فتحپور و قطب جلسری۔ وزیر اسکی شیخ احمد
 جو پور شیخ و مخدوم الملک و نظام الدین و میر حبیب و غیر ہم رحمۃ اللہ علیہم اجمعین۔ اما شیخ ابو الفضل
 کہ علامہ وقت بود۔ و در سخن سنانی حسیل گری زمین رسا داشت۔ ہر آنکس اگر با قدر و عتاب بادشاہی
 خطاب کرد و بیشتر حکایات نامنہ اور و آیات حساسات واقع و تفصیل اعمالش مستزاد کردہ و جوارق
 اکبر نامکدوانید تا بحشم ظاہر مگر حقیقت راز مخفی کو مسترماند۔ اما اثر و نگہبان مکنت شناس کہ
 او کید و شہد بار باب نیا غافل نبودہ اند بلکہ کلام و طرز بیان سے پندارند کہ این ہمہ جو فروشی و گندہ نامی
 بتقاضای نفس غدار و خود ستائی پندار اوست القصہ ہر آنچہ کہ باب شیخ حسین بہ پیرایہ شہر کیے
 فقر و افتقار و جود و اولا حضرت خواجہ بزرگ حکایت آورده این ہمہ احوال قبیح را بہ ثقات عدول
 آن زمان کہ ساقط العدل عدول التفات بودہ باشند و حوالہ مینماید غایتش انیکہ خواجہ را حضور
 میگویند و از بخت و دعویٰ فرزند نے خواجہ حسین را بہ تکذیب و طیال میرساند۔ تا عہد القاد
 باؤنی کہ صفوی مشرب حنفی المذہب بود و محضتہ بادشاہ در سفر و حضر زندگی میکرد و نیز خدمت
 کتابت واقعات و غیر آن با و مفوض بود تفصیل احوال و شیخ انیقال را در منتخب تواریخ بشرح بسط
 ضبط نمودہ و نقاب چل و احتمال از پیک نفس الامر بداشتہ شاید سخن را بہ کنایہ و صلاہ بقضیہ فرمودہ
 است پس در ہیئت حیرت منمے گزارد۔ و بوالعجم سے نماید کہ شیخ ابو الفضل با آنکہ از علوم غنی بہرہ افانی
 داشت بخت تواریخ سلاطین و شہین۔ و ملفوظات اولیاء کالمین بروایت انجمنین حرف و حکایت باطلہ
 چگونہ بادت کرد و شہادت ارباب عرض و انبائے جنس کردیے عمر و استیصال بودند مرکز اثبات
 لہ بہ شیخ و بہت و سرنگوبی لہ درویش فقہ بودہ احداث ملک بادشاہ و شیخ مبارک ماہ میگفت کہ مداح شیخ مبارک
 سے نمودہ بصر احوال شیخ مبارک تعین نمودہ بود شیخ نظام الدین بخانیسری بود صاحب جمہور حجتی کہ جلال الدین اکبر شاہ
 رحمت آنکہ حنلاقی با و جمع زیادہ اشتہ و فلات شیخ مبارک بود۔ حکم اخراج او بہ مکہ مظلومہ و دو چہلین از مال الدین
 چنانکہ بادشاہ شیخ محمد و بعد گنگوبی صاحب جمہور حجتی را بہ چہلو جاہ و شیخ او بہ اندازیشیدہ مدح و ستادہ بود۔
 لہ بہ شیخ مبارک خلاف ثالث۔

قرار داده اصل قضیه را منعکس ساخت به معایت و شکایت خداشناس صوفی پش در معایت
 و حمایت فرومایگان خدای فراموش جد بلنج و سه موفور بکار آورد و بزعم خود نقش مراد را بر بدعائش
 اما در نظر اول ابابابین همه کارنامه ریوریا همچو نقش بر آب است - و خط جاده سراب - زیرا که هر کس
 که مستقولات و ملفوظات حضرت خواجہ سلطان التاکیں - شیخ حمید الدین صبح فی السوالی و حضرت
 خواجہ فرید الدین سوداگر گنج رحمتہ اللہ علیہم را کہ ایشان ہمزمان و ہمشین حضرت خواجہ بزرگ
 بود ہمچشم شوق و ارادت دیدن باشد یقین سے پندارند کہ ہر آنچہ کہ عہد علم حضرات ایشان
 عین یقین بود برائے ماویا را ہر طریق ماحکم حق یقین دارد - و بعد از آنکہ حضرت سلطان المشائخ
 محبوب الہی در فوائد الفوائد نقل فرمود تصدیق بر تصدیق و تحقیق بالائے تحقیق است در مقام
 شیخ بو الفضل و ثقات و عدول او کیانند و کیستند کہ تجاوز و مقابل نین ایشان غلطیم حجت
 دیگر بر زبان آرند - و حضرت خواجہ را حضور پنداشتہ وجود اولاد ستودہ نہاد را بے اصل و
 مقصود قرار دهند - لَعْنَتُ اللّٰهِ عَلٰی اَنْكَادِيْن - دوم آنچہ حضرت شیخ بسیار اولاد العزوم و
 صاحب چال بود و بادشاہانہ زندگی میگرد - و خلایق بشمار با و رجوع داشتند و در وقت و فتح
 بنیایت میرسد قوتیکہ بادشاہ را حضرت اولاد ماقات دست داد حضرت شیخ کہ سخن دنیا
 نمیدانست و از ادب خدمت شاہان غیر مانوس بود بطیب خاطر متوجہ شد - و ہمچنین اولاد
 زمین بوس کہ نزد حبیبان دولت سلطانی در منزل ستائش و لایہ گریستہ تسلیم نام کردہ بودند
 اقتیاد خلوص و محبت و امتحان یگانہ و بیگانہ ہمہ را ان اولادے نام شروع منحصر بودند پر داخت
 بادشاہ را از نیمہ خن خیلہ و اہمہ در سر شد - و نیز دیگر ان کہ منتظر و متمنی مرام بودند با ظہار این ان
 خاطر بادشاہ را متغض کردہ بہ پیرائہ شکایت فقر و مساکین و طبیبانم و تعدی خواجہ حسین
 افسانہا ساختند و بہر غیب زکثیر کہ بتقریب نزد و رفت و حضرت شیخ حسین از ہر اطراف
 و اکناف میرسد بہ قرار داد اخراج شیخ منور اللہ از محبوبان تنگ ظرف کسانے چند را بہ داد
 خواجہ بیاد - بہ ایوان بادشاہ رسانیدند - بادشاہ کہ از حقیقت راز آگاہی نہ داشت و ہمہ داد

منصب بانشاء اولاد خوشتر منجر میشود۔ آن محسن دوم زاده فائق الکر استحقاق موردی باز
 داشته باطلات حق و مرائق او پر چہرہ کنند مگر اینکه حضرت شیخ حسین را بعد عی اولاد و خرمی
 و انمودن محض اقرار بود۔ و انجمله خرمی سازی و روباہ بازی شیخ ابو الفضل بزعم فقیر مولف از محبت
 بوده باشد کہ بحشیم ظاهر نگردد۔ انکار تا بعضی و اعتراف حال کہ در اکبر نامه نموده است بصورت قبیح
 ننماید۔ زیرا کہ اگر قول شیخ ابو الفضل در باب تکذیب دعوی اولاد خواجہ حسین بودے زہار
 منصب شیخت و تولیت مزار حضرت خواجہ بزرگ باز بدستور سابق بہ شیخ مغر اللہ بہمان
 عزت و حرمت استقرار و استمرار نہ یافتے۔ و نور الدین جہانگیر بادشاہ در روزنامہ خود کہ
 بزرگ جہانگیری موسوم است۔ در سن ہفتم جلوس خود شیخ حسین را بہر خواجہ بزرگ ننمشتے و
 یکبار در روپیہ بطریق غریب شمش ماہ نہ دادے۔ و در فرمان اوقات مزار شریف حضرت خواجہ بزرگ
 سہ قسمت کردہ یک حصہ بحضرت شیخ مغر اللہ رسانیدے و تجدید ثامن تولیت و شیخت
 خواجہ بزرگ احمد و دولت خود ترتیب دادہ عطیہ این منصب گرامی بحوالہ نبی گرامی حضرت
 خواجہ بزرگ نبیافکرے۔ و بعد ازین کہ شاہ جہان بادشاہ ثامن علی مہاب تقسیم نہ کرد۔ و
 فتوح صادر نہ نمود و جہان آرا بیگم بہت شاہ جہان بادشاہ کتانے موسوم بہ مونس الارواح و علای
 حضرت خواجہ بزرگ نوشتہ بہ قول حضرت شیخ مولانا عبدالحق محدث دہلوی اتفاق کرد۔
 و وجود اولاد و محبہ و برحق قرار داد۔ و سلطان محی الدین اورنگ زیب المگیر در چند نوبت
 بحضرت شیخ سید محمد سجادہ نشین زر کثیر و سلع و قیل و صانیہ چاکہ در نسخہ عالمگیر نامہ مولفہ محمد کاکم
 موصوفہ عہد عالمگیری مرقوم گشت در سال جلوس چہارم و ہشتم و نہم و غیر آن کہ بزبان دولت سلطان
 قہر الدین شاہ عالم بہادر شاہ بن اورنگ زیب عالمگیر ہنگام نصب سجادگی حضرت
 شیخ سرال الدین و بعد از آن بحضرت شیخ منیر الدین تذکر ماہیہ موسوم بہ نگین سبز یاد و ارباب لطائف

لے انکار ماضی عبارت است از انکار در اعتراف حال عبارت است از سکوت کہ بعد عی حضرت مولوی حضرت خواجہ حسین

یک نفر بجو آمده اند - شیخ ابوالفضل فیضی و شیخ ابوالفضل رنغیره چون شیخ ابوالفضل را دولت و
 کامرانی دست داد - و بسبب خدمت ملازمان شاهی سربندی یافت - محاصران او حذر نداشتند
 و ازستی نسب او سخن ها می زشت و زبون تا به باد شاه رسانیده - از کینزک زانگی او حکایت
 آوردند - چون بادشاه را بر تمنحینی آگاهی شد - و از شیخ ابوالفضل استفسار کرد - و جواب داد که
 مادر من از دودمان حضرت خواجه تارکین شیخ حمید الدین صوفی ناگزی صحیح نسب است و نسبت
 خاله زانگی با حضرت شیخ حسین اجمیری دارم که او هم من لایم ننه حضرت خواجه تارکین است و بر من
 طفلی من و حضرت شیخ حسین و در قصبه ناگزی بیا بودیم - زیرا که پدر بزرگوار حضرت شیخ حسین خواجه
 معین الدین ثالث بزبان غلبه کفر و تاخت آوردن سپیکرستان ترک اجمیر کرده به ناگور طرح
 اقامت می داشت و بمونجا و ختر جمیل و عقیقه از بزرگان حضرت خواجه تارکین قدس سره
 که نسبت اجداد من باشد در عقد نکاح آورده بود - با تسلیم تمنحینی بادشاه نصیفه این
 قضیه را بر استفسار حضرت خواجه حسین اجمیری محمول کرده و توبه بیکه حضرت شیخ مغرانش از سفر
 حجاز باز آمده بمصبت نام فتحپور به بادشاه ملاقی شد و پرسید که آیا شیخ ابوالفضل را با حضرت شیخ
 نسبت خاله زانگی صادق است - چون حضرت خواجه حسین این سخن بشنید و غضبش - اما بنظر
 مصاحبت وقت هیچ نفرموده و سخنهای دیگر پرداخت بالاخر چون بادشاه بدریافت خیال
 استبداد کرد و حضرت شیخ طوعا و کرهاست برود کل مومن اخوة - ازان روز شیخ ابوالفضل با حضرت
 شیخ کینه مد دل گرفت و مدام متدعی وقت بوده بتائید و تقلید شایخ فتحپوری که شفاعت ایشان
 بر روی فلاح دیده بود حکایت و تمکایت حضرت شیخ از سر نو بنیاد داده و نیز سخنهای دیگر ساخته
 خاطر بادشاه را کدر و منغض کرد و بودن او در تلمذ بجز دستورهای خواست القصه کسانیکه در محاکم
 خدام رسول خدا تحریف تجدد یعیل آرند و مناسک دین و سلام و مسائل فقه و اصول را غیر از قیاس
 و عقول قرار داده به دلائل عقلی و براین سببی آئین نو بنیاد کنند - و در کلمه طیبه تصرف نموده
 بادشاه اصاحت نمایند در پرستیدن آتش و آفتاب صلاح دنیا و فلاح عقبه پنداشته و امر و

نواهی شعریه اختلاف در میان آن زند و به استیصال مسجد که حکم خانه خدا دارد و امر فرموده است
و بنا بر صنم خانه سواد فی الدارین گشتند و او فیت و آزار باب حق و تالیف و توفیق
محمّدان و کانت این مطلق منجاری و شاکر کردند و اینهمه نظر حصول جاه و خاطر و پاسداری را چنان
باطنه بود حیف است و نه از حیف که در روزمانید و شیاطین منبیا و الیوانین و اسلام بر او دادند
و با تحکام آمین و آرایش پیکر و صنام پر خستند اگر بمقتضای طینت و عادت با حضرت
خواج حسین انکار اولاد کرده به تعصب رتشد و آیند و با استیصال و تحریب او نظر بر گجاند
بوالعجب نیست بهر حال از بیایه قال و مقال دم در کشیدن و مهر خوشی بر لب دن بهتر
از گفتن و بسیار گفتن است و فردای قیامت قریب و دیوان محشر و دادگری و داد محشر و موعود
و متیقن است اینک زمان جز او نرسد بر سر و تلافی ستم و داد رسانی بسید او و جفا مقرر و فلان از
شکایت زمانه و ارباب زمانه در گذشته نظر بر جدت و سفت و تقیم حقیقی بر گماشته فاع بشیم

باب سوم

دینداران و اولاد حلی حضرت خواجہ زکریا که در پیشگاه است و اول و شروع

صل اول

آنحضرت خواجہ قطب الدین مختیا کالی او شقی قدس سره

آن اوقف امر از حقیقت آن سالک سالک عرفان معرفت آن خاخر و بیست و صد و صفا قطب الدین بیا و بیایا
قطب الاقطاب خواجہ قطب الدین مختیا قدس سره صل اول از خاک پاک او شقی است سال

بهر دویم از علوم صوفیه و معنوی بهره کامل بدست آورده دولت اختصاص ارادت تشریف خلافت
 از خدمت شیخ الاسلام معین الاولیاء حضرت خواجه بزرگ دریافت او بمنزله الرحمن بود و غیر آنکه
 چشم را بحرف نشناکند کلام الهی تا به پاره چهاردهم محفوظ دل و لفظ بزرگان میداشت شرف بیت
 در سال نخبه و نو و بهفت و فضیلت خلافت در سن شش صد و بیست منقول است زمانیکه خواجه بختیار
 قطب الاولیاء در مصر حاد ملتان درده فرمود و جنود چنگیزی بر نواحی نجیب هجوم آورده
 باناصرالدین قباچه در آنوقت و بازاری حبال و قتال را بانائیره تفنگ و بوارق تیغ گرمی جنگا
 در داد ناصرالدین قباچه از چنگین دارو گیر شده آمده است و اهمیت از خواجه بختیار قطب الاولیاء
 درخواست کرد و خواجه بختیار یک نوک تیر با و مرحمت فرمود فاتحه غیر گفتند ناصرالدین قباچه این عطیه
 گرامی و بشارت بزرگ را فال نوح و ظفر پنداشته حمله دلیران و حشرات مردان بکار آورد و در کان
 چنگیزی تاب مقاومت محال استقامت در خود ندید آئین اضطرار مسک فرار اختیار کردند
 آورده اند که خواجه بختیار از ملتان بلی آمد و موضع کیلو کمری که بحال در آنجا مقبره بایوانست
 مقیم شد محمد عطا قاضی حمید الدین ناگوری و دیگران از ارباب یقین سعادت دریافتند و سلطه
 وقت هم بطریق ارادت و نفیاد حجبین نیاز بر سنگ آستاده فرمود و شرف حضور می مست
 راه بود صوری و معنوی پنداشته توسل عقیدت و ارادت می افزود نقل است که خواجه بختیار
 قطب الاولیاء را در پنج سالگی حضرت علیهم السلام به ملا ابو حفص نام سپرده کرده در باب تعلیم و تعلم
 قدغن مبلغ فرموده بود تا آنکه خواجه قطب الاولیاء اکتساب علوم عقلیه و نقلیه فرموده از خدمت
 ملا ابو حفص رخصت شد و قیامت آباد بغداد رسید و با شیخ شهاب الدین سهروردی شیخ اول الدین
 کرمانی رحمه الله علیه مراسم صوری و در رابط معنوی افزوده بعزم هندوستان با شیخ جلال الدین
 تبریزی تا ببلت ان رسیدند و بصحبت شیخ بهاء الدین زرکریا رحمه الله علیه یک چند توقف مزید
 به واسطه نزول کرامت فرمود و از آنجا به پیرایه عریضه ادب با جازیت حضور ملازمت از حضرت
 معین الاولیاء خواجه بزرگ درخواست کرد از حضرت خواجه بزرگ ارشاد رفت که بکدام مکان

قرب جان میت بهر خجاستخوان بدن شاید و ما هم به عالم اسباب بنما و بهم رسید آوده اند که
حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء البزازین عزیمت ملی فرمود و به ملی موالی آن دیار فیض و نعام
علیه در ارم بخشید و شیخ فرید الدین گنج شکر سهدان زمان حاضر خدمت خواجه قطب الاولیاء
بود و در گوشه تنهایی و گنج بیوائی اعتکاف داشت چون بملازمت لازم الاطاعه حضرت
خواجه بزرگ معین الاولیاء مشرف گردید فرمودند با بختیار شهابی بدست آورده که غراز
سدره المنتهی بجای دیگر آشیانہ ننهد و بهیدین بل بافتاق هر دو خدیو بزرگ انعام خانی
و معرفت حضرت خواجه سحر و شکر گنج مغفوض شد و پس از ایام چند خواجه بزرگ معین الاولیاء
بصوب دارالخیراجه میرعادت فرمود و حضرت خواجه بختیار هم تاب مخارقت نه آورده فائز
اطاعت سفر بردش بہت برداشت ہنوز دور از نظر زمرتہ بودند کہ جامعہ کثیر اہل ملے در روند
و جانہا کے ستمند و تعاقب رسیدند و بہار شروع و خضوع سکون خواجه بختیار قطب الاولیاء
در ملی التجا کرد حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء در حسب حال نظر فرمودہ خواجه قطب الاولیاء
را و دل کر یہ و قیام ملی و ستورے و امہ خواجه بختیار قطب الاولیاء بادل آمد و مین و دیدہ
اشکبار گشتند و در قضین و تدریس ارباب لوک و سیرا متغال فرمود روزی خواجه را برین بیت
وقت خوش بود شعر

کشتگان خنجر تسلیم را ہر زمان از غیب جان دیگر است

مدت چاند روز در حالت سکر و استغراق مگذاشت ناگاہ سر مبارک در آغوش شیخ محمد عطا
قاضی حمید الدین ناگہری فرار کردہ قدم پاک برزانوئے مولانا شیخ جمال الدین غزنوی دراز
فرمودند قاضی محمد عطا از جمال باکال بشارت قرب و اشارت وصال دریافتہ استفا
کر کہ در باب حفاظت امانت و ارشاد و در مقدمہ استقرار آئین جادہ خلافت ترویجیت
فرمودند کہ خرقة و عصا و نعلین و مصلکہ کہ بواسطہ حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء ما رسبت
ہم شیخ فرید الدین مسعود باید سپرد و البزازین ہیج نگفت و محل زندگانی از اقامت دہ فانی برست

تفصیل خلفاء بزرگش اینست

خواجہ فرید محمد سید الدین غزنوی - شیخ برهان الدین بنجی سلطان شمس الدین التمش مولانا فخر الدین جلانی
 شیخ احمد - شیخ حسین - شیخ فیروز - شیخ بدر الدین مومنان شاہ خضر قلندر - شیخ نجم الدین قلندر
 شیخ سعد الدین - شیخ محمود مولانا محمد - مولانا سید - شیخ صفوی مدنی - شیخ ابوبکر اسم - شیخ
 نظام الدین ابوالموید - شیخ تاج الدین منور رحمتہ اللہ علیہم جمعین

فکر خواجہ سیرت الحق والدین مسعود شکر گنج قدس سرہ

سالک مسالک تقربید و تحید و مہدیان و توکل و تجرید بدلت الکین شمس المجاہدین
 قدوة السافین - برهان الاولیاء تاج الاصفیا حضرت خواجہ فرید الحق والدین مسعود شکر گنج
 قدس سرہ کہ پدربزرگوارش بزبان سلطنت شہاب الدین غوری از کمال بہ لاجہد آمدہ باو نظر ملا
 وجہ الدین شجبت بتامل شد - نسب پاکش منجبتہ و اسطہ سلطان ابراہیم بن ادھم میرسد و لاد
 با سعادت حضرت خواجہ فرید در سال نحصد و ہشتاد و چہار بروز آمدہ فتیکہ خواجہ بختیار قطب الاولیاء
 بہ بلتان آمد خواجہ نہ پیر اور مجتہد متشغل بکتاب پیہ پیہ بخوانی عرض کثوف است فی موانع خواہد شد تا دم
 خواجہ نہ پیر وجود دروئے نیاز بر قدم پاک نہادہ بہجت کرد - پس از چند سال ملی آمدہ بندہ محبت کشیدن ضیئت
 و اکساب اتب صفوت از ملائمت حضرت خواجہ قطب الاولیاء غرقہ خلافت دریافت - چون طغند
 کرامت و شہرت و ولایت او در اقصائے عالم مشہور است - جوق جوق اہل محبت جمعے آمدند تہ
 خواجہ فرید مسعود از ہجوم و کثرت منزل و حدت عزلت گرفتہ لبستہ انسی آمد و ز انجبا با جود صحن کلمہ اقامت
 وزرید - بالینہمہ ارباب فقر و فقر عقب نمیکند امتداد آن ان قاضی شہاب الدین در اجدود صحن بود
 دنیا پرستی میکرد - بر حال و احوال خواجہ نہ پیر وقوف یافتہ در نازہ حد کم سوخت - واعیان و اشرف
 اجدود صحن بزرگ بخت تہ تکلیف خواجہ فرید مشہور غیب دادہ و از حاکم بلتان با ظہار مقدمات خلاف واقع

برائے اخراج و اس میں حال خواجہ فرید شوہر درخواست کردہ اما حکم ملتان کہ از تحقیق حال کیا ہی گشت
قاضی مذکور را محتوب و مقہور نہ بود۔ اصحاب چون متاضعی مذکور را غیر از محبت و تشویر خیرے برشت آمد
قبول صلہ معقول قلندے کے رابہ آزار خواجہ فرید یا موکر در در سے کہ خواجہ فرید من رو ابرو سے خد
کشیدہ مشغل حتی بود۔ قلندے کے از در۔ درون حجرہ درآمد و خواست کہ خواجہ آزار رساند خواجہ تبصر باطن
آگاہ شد۔ بہ خادے از فرمود کہ قطب را گنجید کہ از نیجا بود۔ و گرنہ رسولے جہان خواہد شد قلندے چون
این سخن بشنید بحال خود نماند و رو بہ فرار نہاد۔ فرمود صاحب اخبار الاخیار کہ خواجہ فرید را در آغاز مجاہدہ
بروزہ طے اتفاق افتاد و در سے کسے بوقت فطاطعام آورد۔ خواجہ فرید مسخوہ و ہنوز تمام نخوردہ بود
کہ استغفر فرمود۔ چون بآمد و بکلامت خواجہ قطب الاولیاء مشرف شد۔ فرمود یا فرید طعام شبینہ از
مال حلال نہ بود احمد اللہ کہ از ان محفوظ داشتند۔ صاحب تذکرۃ العاشقین آورده است کہ تاجربے اپنے
مہار شتر کہ محمول بہ سات و شکر بودند بہ دہلی میرفت۔ چون بہ اجودھن رسید خواجہ فرید رسید کہ بہشت
شتران چہ بار آوردہ گفت نمک است۔ فرمود نمک خواہد شد۔ چون بہ دہلی رسید و بار ما یکشا و ہمہ نمک بود
از راحت بہت طلب مولفہ خواجہ نظام الدین نظام الاولیاء منقول است کہ روزے محمد یار نام کہ از باران
خدمت بود۔ از بس کہ سیمہ و مضطر خدمت آمد۔ چون حضرت خواجہ فرید شوہر و وجہ مال و موجب محال
پرسید التماس کرد کہ برادر من بحال زار باشد ادم مرض گزفتار است اورا کہنہ از نزع گوشتہ بخد مت سلیم
فرمود نظر بحسنہ باید داشت۔ انیک رو بہ پرو۔ و نیک بہین کہ برادرت از قضاے محلق شد گاہی
یافت ہاندم محمد یار شادان و فرحان بجائے خود آمد و برادر ما یوس اسحیات۔ امضیہ صلوٰۃ
مکویت۔

وار مشاہر خلفائش تفصیل انیست

خواجہ نظام الاولیاء۔ شیخ جمال الدین ہانسوی۔ شیخ علی احمد صابر۔ بہ الدین لیمان۔ شیخ
نظام الدین شہید سید الدین اسحاق۔ شیخ ترین الدین۔ شیخ نجیب الدین متوکل۔ شیخ داؤد بابی
شیخ جلال الدین۔ شیخ رکن الدین۔ سید محمد کرمانی۔ شیخ منتخب الدین۔ شیخ تہرمان الدین غریب

شیخ یوسف - شیخ برهان الدین صوفی - شیخ محمد مرکانی - شیخ شکر ریز و غیرہ رحمۃ اللہ علیہم اجمعین - و
تاریخ وفات جناب در سن ششصد و ہشت و چار مرقوم است +

شیخ بدر الدین غزنوی حشتی

خلیفہ حضرت قطب الاولیاء حاجہ بختیار است بہ سماع عن غبت تمام داشت - بہرگان بمحضر
عظمت و شیخت او متفق بودند - و او مصحبت خضر علیہ السلام بود و خدا و پائین مرز قطب الاولیاء
حاجہ بختیار است و در سال ششصد و پنجاہ و ہفت تاریخ وفات او منقول است +

شیخ نطف الدین ابوالموید

مرید شیخ عبدالواحد غزنوی است چون دیلمی آمد - بشرف ملازمت حاجہ قطب الاولیاء کار خود بجا
رسانید و خرقہ خلافت پوشید - شیخ جمال الدین کولوی از اولاد او است تاریخ وفات او در سال
ششصد و ہفتاد و در رقم نموده اند +

قاضی حمید الدین ناگوری

نام او محمد بن عطاء است مولد او بخارا و منشاء او ناگور و مدفن او دیلمی است در آغاز قاضی ناگور بود
بالآخر در تجرید و تفرید پرداخت و در عین دورفتہ از شیخ شہاب الدین سہروردی مرید شد - او را محمد
حاجہ بختیار قطب الاولیاء ارادت و اثن و محبت صادق بود - و تا بہم و پسین در ارادت و محبت
دقیقہ فرو گزاشت رتبہ نبیض صحبت و نسبت حاجہ قطب الاولیاء را و او را سماع علو و تمام بود بجا
دوست می داشت تا آنکہ علماء وقت و نبالش گرفتند و محضر ساختند و یہ از کریم بختند -
قاضی حمید الدین را تصنیفات بسیار است از ہجک کتاب طوالت شوموس - تمام دارد تاریخ
وفات او در سال ششصد و ہفتاد و ہشت مذکور است +

شاه خضر رومی

مشرقیان به داشت صاحب کرامت عظمی و خوارق کبریه بود چون به هندستان آمد بهلا از
خواجہ غیاث الدین قطب الاولیاء مشرف شد۔ و کلام و خرقہ دریافت و بولایت معاودت فرمود
سلسلہ او قلندریہ شیشیتہ مشہور است ۴

شیخ جمال الدین خطیب ہانسوی قدس اللہ سرہ العزیز

شامیہ از عرصہ لاہوت شیر دلیر پیشہ بیشہ جبروت فرید العصر فرید الاقطاب جمال الاولیاء شیخ جمال الدین
خطیب ہانسوی قدس سرہ کہ سلسلہ نسب او بہ امام ابو حنیفہ میرسد و خلافت از حضرت خواجہ
فرید ستودہ جامع کمالات بود خواجہ فرید بقاضائے محبت او دروازہ سال در ہانسی سکونت
داشت۔ و میفرمود جمال۔ جمال ما است۔ و گاہ میفرمود جمال میخوایم کہ برگردہ بہرت بگردم۔ و ہر گاہ
خواجہ شیخ فرید خلافت میداد با و میفرستاد اگر او قبول میکرد درست میبود۔ اگر او رد میکرد
باز خواجہ فرید قبول نمیفرمود۔ روزی شخصی بہ خدمت خواجہ فرید آمد۔ از او پرسید جمال ما چہ حال دارد
جواب داد کہ ازان روز کہ بشما نسبت درست کردہ است اسباب دنیا و شغل خطابت ترک داد
و محبت یقیم و بلائے عظیم میکشد ہستم ای خجی خواجہ فرید سرور شدہ و فرمود۔ الحمد للہ کہ خوش میباش
ویراجہ وفات در واقعہ دیدند و حال پرسیدند گفت چون مرا در گردن فرمان رسید کہ بصلہ دو
صلوٰۃ البروج متصل نماز شام بخشیدم۔ آورده اند کہ بعد چہ گاہ بہ نظر بنیاد قبہ بالائے قبر آن کاوین
آغاز کردند۔ چون بہ نزد یک محراب رسیدند بہمت قبلہ غرہ نمودار شد و بوسے لطیف و اسرار بہشت
یافتند۔ ہمان عمت از آنجا آمدند و باز پوشیدند۔ رحمت اللہ علیہ ۴

شیخ نجیب الدین متوکل

برادر متقی و خلیفه شیخ الکبیر خواجہ فرید شہود است صاحب حال و کمال بود صاحب اخلاص و انوار منیر
که بر روز عید درویشان جمع آمدند و حاضر خواجہ شدند در خانہ شیخ چیزے نبود کوزه آب پیش درویشان
آمد و گفت کہ حاضر ہیں است درویشان روشن ضمیر بطیب خاطر کوزه آب گرفتند و آب نوشید
وفات شیخ در سال ششصد و ہفتاد و یک ہجری مذکور است +

شیخ بدر الدین بن علی بن اسحاق سجاری

از اعظم خلفائے خواجہ فرید است عالم علوم صوری و منوی بود در آغاز بہادر درویشان انکار داشت
اما بتصرف باطن حضرت خواجہ فرید متوجہ شد و خرقہ و خلافت یافت و بہ مرتبہ کمال رسید شیخ وفات
ششصد و نود و منقول است +

شیخ منتخب الدین شتی

از اوت و خلافت از حضرت خواجہ فرید داشت منقول است کہ از عالم غیب و ماطلعت زنگار باد
میر رسید و او از قیمت آن بہایمت لاج درویشان مہر داخت در سن ششصد و نود
پنج وفات یافت +

سید محمد بن سید محمود کرمانی

از علمائے احباب و اعیان اصحاب خواجہ فرید شہود است اول تہذیب تجارت لایسہ آور آمد و از انجا بہون
بہ پانہوس حضرت خواجہ فرید شہود شد در سال ششصد و یازدہ فوت شد +

خواجہ سلاء الدین بن خواجہ بدر الدین سلیمان

نیرہ وصاحب بودہ جو دست تلمذت پنجاب چار سال برپشتیخت ارشاد متکمن بود و بزہد و زنجگی
میکرد با سباب ارباب دنیا سرکار نداشت تا یخ وفات در سال مہفقد و بستی قوم است

مولانا داؤد ہالہی

در نواح رودی سکونت داشت و ارادت و محبت او با حضرت خواجہ فرید سود صادق است
خواجہ نظام الدین محبوب الاولیاء ذکر او بسیار میکرد و میفرمود کہ صاحب کمال و محبت بود و حرمت ^{علیہ}

فرع اول

از حضرت سلطان المشائخ صد آراء نے ہرم عرفان و معرفت مہر سہ نفسا مل عظمت تاجدار کشف حقیقت
داشتے مراحل موت ازل سمیت والوسیت شاہد المشہودین منظور است ناظرین نظام العرفان نظام الاولیاء
سلطان المشائخ خواجہ نظام الدین محبوب بن الہی قدس اللہ سرہ العزیز - خلیفہ برحق خواجہ
فرید سود است از سر آراء نگاہی آتش عشق و در دل و سوداے محبت در سر داشت - تا آنکہ جمع
و توسل شیخ نجیب الدین متوکل - بہلازمت خواجہ فرید سود مشرف شد و انکاہ کہ دولت پادشہ ^{داد} دست
و نظر متناظر بر جمال جلیل شیخ کبیر خواجہ فرید سود قسمت و اساد خویشین برفت و عمر عزیز و جہد مبلغ
کہ در کتاب عبد عظمی و نقلی صرف نموده بود و ثمرہ آن در طرفتہ العین بہ جلوتہ مشہود وجود
مکرمیت و ذوق تازہ و سلامات نے اندازہ دریافت - و از سر حصول منصب قصہ کہ بتقصی علم
ظاہر و منشار و نشندی بود و در گذشتہ تہرہ بود کہ بخدمت حضرت خواجہ فرید سود از حال و احوال خود
چیز عرضہ کہ بیک ناگاہ خواجہ فرید باد متوجہ شد - و سخن نخست کہ بر زبان حقائق بیان

حضرت خواجہ فرید رفت اینست +

اے آتش منہ اوقت لہا کباب کردہ سیلاب تہی اوقت جانہا خراب کردہ
چون حضرت سلطان المشائخ خرقہ خلافت دربرداشت کردہ دروہی آمد و بمقام غیاث پور سکونت
اختیار کرد۔ از هجوم سنلایق کہ ہزار در ہزار جمع آئے اند۔ اندیشہ نقل مکان کنون خاطر میداشت
زیرا کہ انجمن عام بالغ خلوت خاص بود۔ ناگاہ جانے از مردمان غیب پید آمد و بہ سلطان المشائخ
خطاب کرد +

انگشت نمائے عالمی خواہی شد
و نیز ارشاد فرمود کہ مقتضائے مرد و مراکمی نیست کہ انجمن در خلوت و خلوت در انجمن
سلطان المشائخ میفرماید کہ از آنروز اندیشہ نقل مکان از خاطر مبرفت و ہمہ نجس بہدایت خلق و
عبادت حق مشغول شد۔ صاحب اخبار الاخیار میفرماید کہ چون علاء الدین خلجی از دافنا بمنزل بقا
سفر اختیار کرد و تحت دہلی تبصرہ سلطان قطب الدین درآمد۔ و خضر خان دادا کہ مرید و مستحق
سلطان المشائخ بود بقتل رسانید۔ ہمہ پیے آزار سلطان المشائخ سے موفور بکار آورد۔
روزے از قاضی محمد غزنوی کہ آزار بابہ تشاہدہ بود پرسید کہ انجمنین زر کشید و سرمایہ خطیر بہ شیخ
از کجا میرسد۔ قاضی مذکور کہ ضلالت جاوید بنا مشرقم زدہ بودند۔ جواب داد کہ ہر یکے از متوسلان
بادشاہ و متوکلان حند آگاہ علیست در مراتب مناسبند و رفوع میرسانند۔ با شماع بمعنی
سلطان قطب الدین۔ از خود برفت و در آتش رشک سوختہ علمان دادا کہ ہر آنکہ با لطائف
و تحائف با سلطان المشائخ ہمت خواہد کرد از دولت بادشاہی محروم و متوقوف خواہد شد
اما چون این وقعتہ اگوش حتی نبوش سلطان المشائخ رسانیدند۔ خواجہ قبیل خادم را کہ
متولی اوقاف دادار بود امر فرمودند کہ از امر و صرف مطبخ المضاعف کردیم۔ عند الاضتیاج
اہم ذوات بر زبان آورده۔ دوست طلب در گوشہ طاق پرزده۔ بقدر ضرورت میگرفتہ با
خواجہ قبیل چمنان عمل کرد۔ سلطان باطلاع بمعنی۔ بغایت محبوب و منفعل شدہ۔ کہے را

بخدمت حضرت سلطان المشايخ فرستاد و بمقدم پاكش اعجب كرد سلطان المشايخ در جواب
 فرمود كه خدمت ايوان شايان شايان درويشان نيست - آورده اند كه بادشاه را كينه و عناد از اين
 جواب در دل جا كرد بطلب سلطان المشايخ اصرار و استبداد فرمود و في جميع مشايخ و اكابر
 و علمي برهم فاش و در قبره شيخ ضياء الدين همي جمع آمد و بوزير سلطان قطب الدين هم بجاي
 خود شش ماه و تفران ميگرد - انگو كه حضرت سلطان المشايخ تشریف آورد - غير از سلطان
 كه او قرآن ميخواند جمعي مراسم تجليل و تعظيم بمقدم رسانيد سلطان ابمشاهه انجمن عظيم
 و الوهيت اندیشه ناحق در دل پيدا شد و بواسطه جمعي كه از اكابر دولت دنيا بودند بخدمت
 سلطان المشايخ درخواست كرد - كه بدین بادشاه هر روز و الا نه بآغاز ماه يكبار تكليف
 ميشود باشند هر چند كه سلطان المشايخ به انجام جواب اوقات نكرد و در سبب تكليف
 امانت نظران وقت كه در كين گاه شش و فساد بودند تقديسه هم كوس كردند - و خاطر بادشاه
 را از مقدم شيخ مطمئن كرده غره موعود كرد - بادراك شهرت اين مني خواجه و حيد قرشي و عز الدين
 شرف حضور بخدمت حضرت شيخ دريافته در باب رفتن نزد بادشاه استفسار كرد - فرمود كه
 هرگز خلاف طريق پيران ما نخواهد شد و سلطان باراده خود نكلام خواهد ماند - بعد از اين فرمود كه
 شبي در واته دیده بودم كه بفرار صفت نشسته ام و گاهي باشايخ دراز قصه من ميكنند ناگريه از جا
 برخاستم و در دوشاخ بدست گرفته بزوكان و ادم هين كه گاؤر و در زمين فستاد و هلاك شد
 آورده اند كه چون عذرة ماه واقع شد سلطان المشايخ بدین بادشاه تكليف نكرد و همون شب شخصي
 از نسل مغل ياشارت خسته و نمان سلطان قطب الدين را قتل رسانيد ميگويند كه
 سلطان المشايخ متاهل نبود چون عمر شريفش بنود و يك سال رسيد - بجوارض صبر بل عابط شد
 و بنود هشتم از آغاز مرض بعبد نماز پيشين يك دستار خاص و پيراهن و مصل و مثال خلعت
 بمولانا بركان الدين غريب و يك دستار و پيراهن مبارك بمولانا شمس الدين مرحمت فرموده
 بهر يك بندگان خدمت انعام فرموده و شيخ و مصل و عذرة و كاسه و عصا هر آنچه كه از خواجه فرمود

یا فتنه بود به شیخ نصیر الدین محمود سر دار شاد کرد و کرد ملی باید بود و جفا کرد و کار با یک نشید پس از آن به نماز
مشغول شد و کتاب اولیام گرفت آن صد نشین صاحب صدق و صفاد جوار حجت حضرت
کبریا پیوست - فهرست گرامی اصحاب کبریه فخر خلافت ممتاز بوده اند است *

فهرست خلفا

خواجہ نصیر الدین شیخ نصیر الدین - شیخ انخی سراج - شیخ قطب الدین منصور - شیخ حسام الدین ثنائی -
مولانا جمال الدین - مولانا فخر الدین - خواجہ حسام الدین سوخته نبره معین الاولیا حضرت خواجہ بزرگ
مولانا ابوبکر - مولانا فخر الدین فیروزی - مولانا مسلم الدین بلی - شیخ برهان الدین غریب - مولانا دجیه الدین یوسف
مولانا شهاب الدین امام - مولانا شیخ - محمد الدین کاشانی - مولانا دجیه الدین ثنائی - مولانا فصیح الدین
مولانا شمس الدین سحی - خواجہ کریم الدین سمرقندی - شیخ جلال الدین اودهی - قاضی الدین
مولانا کمال الدین یعقوب - مولانا بهار الدین - شیخ مبارک - خواجہ منیر الدین - خواجہ ضیاء الدین فی
شیخ تاج الدین داری - مولانا مویه الدین نصاری - خواجہ شمس الدین خواهرزاده مهر خضر - شیخ
نظام الدین شیرازی - خواجہ سالار شیخ فخر الدین میرٹھی - شیخ علاء الدین - شیخ شهاب الدین کنه نوری
مولانا حجت الدین ملتانی - شیخ بدر الدین - شیخ رکن الدین چنبری - شیخ عبد الرحمن سارنگپوری
حاجی احمد بدونی - شیخ لطیف الدین - شیخ نجم الدین محبوب - شیخ شمس الدین داری - خواجہ یوسف
بدونی - شیخ سراج الدین حافظ - قاضی شاد علی - مولانا قوام الدین کمالی - مولانا برهان الدین
ساری - شیخ نظام الدین مولی - قاضی عبد الحکیم قدردانی - قاضی قوام الدین قدوری - مولانا
علی شاه جاندار - خواجہ نقی الدین خواهرزاده خواجہ لطف الام الاولیا - سید محمد گرامی - سید یوسف حسنی -
حمید رشاد قلند - امیر خضر و دهلوی - امیر حسن علانی سجری - شیخ برهان الدین ناسودی - قاضی
فخر الدین ایچ بلوری - رحمۃ اللہ علیہم اجمعین *

شیخ نظام الدین شیرازی حشپی

مفخر کثافت حضرت خواجہ نظام الاولیا دارو لصفاعی الیہ آراستہ بود و بشیوہ درویشی
پیراستہ و بر تہ کمال شیفتگی در سماع داشت سیال ہنقصہ و ہمزودہ تلخی وفات او ہست
رحمۃ اللہ علیہ +

قاضی۔ محی الدین کاشانی حشپی

فضیلت کثافت از خواجہ نظام الاولیا دریافت ہو فرمود و تقویٰ ممتاز بود و معلوم تفسیر
یگانہ آفاق در سال ہنقصہ و نوزدہ ہجری وفات یافت +

خواجہ شمس الدین خواہر زادہ امیر خسرو

برگزیدہ روزگار بود و شیفۃ محبت خواجہ نظام الاولیا۔ وقت تحریر یہ بستن تاجال شیخ ندیدے
تحریر نہ بستے۔ چون اور امراض موت در گرفتہ بود و خواجہ نظام الاولیا بہ عیادت میرفت باشتا
راہ خبر آورد کہ وفات شد خواجہ فرمود الحمد للہ کہ دوست ہو پیر ہنقصہ و دو سال وفات او است
رحمۃ اللہ علیہ +

خواجہ امیر خسرو دہلوی حشپی

سلطان الشعرا بر مان لفصل ما بود و محضت خواجہ نظام الاولیا عقیدت ارادت تمام داشت
و حضرت خواجہ بہم اور اعز و محترم ہر را و شیرین ہم خلوت کے انگاشت و بہک اللہ لقب کردہ بود۔ و در باب
بہ عطائے خلعت کثافت مشرف فرمود و نقل است کہ او ہر شب بہ نماز تہجد ہفت پانہ قرآن
خواند و ہر شب بخیرت حضرت خواجہ نظام الاولیا مشرف شدہ و ہر باب سخن گفتے و در انش

عشق و محبت خواجہ سوخته و برشته بود که بر پیرین مبارک بالی قلب آتش خورده میماند - آورده اند که هنگام تحال حضرت خواجہ نظام الاولیا اور دہلی نبود و معیت بادشاہ بصوب بنگالہ قیام داشت چون خبر وفات حضرت شیخ بشنید مراجعت بہ دہلی کرد و دروے گرد آلودہ دیدہ نم آلودہ ^{مطل} فرزند مالید و کسوت سیاه در بر کشید - بالآخر بفروردرد پنج در ہفتصد و ہشت و پنج رحلت فرمود و رحمت اللہ علیہ

شیخ وجہ الدین یوسف شتی

از مقر بان خدمت نظام الاولیا بود و بعد شرفیحت کفایت بصوب خدیوے رفتہ بہ اہانت و تلقین حسد لائق بسر برد و در سال ہفتصد و ہشت و نہ ازین کہنہ رباط - بساط حیات بہست بمقام چندیرے مدفون شد - رحمت اللہ علیہ ۴

شیخ حسام الدین ملتانی

از خلفائے نامدار و اصحاب اہل بیت حضرت خواجہ نظام الاولیا است بزہد و ورع و یرار ان جلسہ بود و در اکثر اوقات حضرت شیخ اجہ فیروز کہ شہر دہلی و سایہ عاطفت نخل حمایت کورہ اند کہ اولیجا بہت شہرت شیخ بزیارت میں شیخ رضین فتح پورن آباد حضرت شیخ فرمود کہ اگر کسی خواہد کہ بزیارت حاتم رسالت و صد زبوت مشرف شود باید کہ نیت علیحدہ کند - اگر چندیل حج کعبہ بمریہ منورہ رستن موجود است - اما شرف زیارت حاصل نمیشود چون این سخن بشنید باز بزیارت مدینہ الرسول راہی شد وفات او در سال ہفتصد و سی و پنج مذکور است - رحمت اللہ علیہ ۴

شیخ مخنہ الدین مروزی

او مردان با خدا و اسوہ اصفیا و اصحاب خواجہ نظام الاولیا بود و فرستہ بخدمت خواجہ التماس کرد کہ متفقہ مرآت شکی غلبہ کرد - کونہ چر آب از غیب نمودار سفد لب شکستہ و مخور دم خواجہ فرمود با بہت خورد -

هر چه از غیب میرسد عیب باشد - آورده اند که او کتابت قرآن میکرد و نیز در شب این چهار آیه میگوید
و انکار میکرد وفات آن جامع الکملات در سال بمقصد وی خوش منقوش است رحمة الله

میر حسن علمانی سنجری چشتی

سرآمد نصحاء روزگار و خلیل شاعران بزرگ خیال بود و حضرت خواجه نظام الاولیا محبت
محبت و عقیدت بمرتبه کمال داشت و خرقه خلافت دریافت و کتابت فرائد القواد از ملفوظات
حضرت خواجه مجتمع ساخت و در سال بمقصد وی و شش و شصت دیوگی و وفات یافت رحمة الله علیه

مولانا ضیاء الدین برنی

از مقرب مومنان خلفائے حضرت خواجه نظام الاولیا است و از بس مورد اکرام و مودت انعام بود و بعد
حضرت شیخ اکثر کلمات بلیغ گفته و خواجه خضر و میر حسن علمانی سنجری مودت و تقرب تمام داشت
بسیار تالیف و تصنیف از یادگار اوست سال فائش بمقصد وی و شصت و هشت رقمزده اند رحمة الله علیه

شیخ برهان الدین غریب

برگزیده روزگار و صوفی بادت را صاحب فوق و سماع و وجد و حال بود و او را حضرت خواجه نظام الاولیا
محبت بسیار و خصوصیت بی شمار بود و بجهت و مدت العمر خود بصوب غیاث بود که مسکن بر شد بر حق بود
گاه پست نداشت و خرقه خلافت از خواجه نظام الاولیا دوبار دریافت چون باتباع ارشاد حضرت خواجه
نظام الاولیا بر دلالت دیوگی را مقرر شد و در آنجا مقبوض عظیم یافت - آورده اند که شیخ زین الدین غریب دلاست
و طنطنه کرامت و فضائل او شنیده از شیراز به دیوگی آمد و چون شیخ را در سماع متوجه دید و ترديد گشت
شیخ بر خطر او و خوف آورده گفت که چندین مسافت بنظر ملاقات درویش اختیار کردی و باز بنزد
مقصد رسید و حصول کار توقف در زمین دلیل دلش و آگاهی هست - اگر خطر یا دوستی نکند

اور استفسار پایہ کرد۔ انشاء اللہ تعالیٰ رفع خواہد شد۔ ہا شماع اینی شیخ زین الدین در مجلس سماع حاضر شدہ روئے بر زمین نہاد و وجداً آغاز کرد۔ و خطر ہا کہ کنون خاطرش بودند رفع گشتند۔ چنانچہ بڑہ مریدان با اعتقاد جانے یافت و بے تپا مسمود و دواز کلامان وقت گردید۔ و از مریدان محشی شیخ حسین محفوظات اورا جمع کردہ بہرہ لیسیت لبوب موسوم کرد۔ شیخ فرید الدین و شیخ کمال الدین کا سامانی و شیخ کرن الدین از مشاہیر خلفائے شیخ برلمان غریب بودہ اند۔ سال وفات او بقصد چہل و یک منقول است رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ شمس الدین سیحی

خلیفہ مستند حضرت خواجہ نظام الاموالیہ است اکثر علمائے دین شاگرد او بودند۔ اصل و از ملک اودھ است۔ بے آئے التسابع سلم پہلی آمدہ بود۔ و کمال علم بہ تہذیب غایت رسانید۔ از علماء عصر کسے را با او محال متقاومت نبود۔ روزے بوسید شیخ صدر الدین بحضرت خواجہ نظام الاموالیہ باریافت و بمشاہدہ جمال مبارک زمام ختم پیار و دانش از دست دادہ و بثمرت رحمت و خلافت مشرف شد وفات اود در سال ہفتصد و چہل و ہفت منقول است۔ رحمۃ اللہ علیہ +

خواجہ سام الدین سوختہ

بن خواجہ فخر الدین بن شیخ الاسلام حضرت خواجہ عیسیٰ الحق الدین سرکار

سوختہ آتش محبت و دودختہ ناک مودت بود۔ سینہ داغدار و دیدہ آشکارا داشت بلکہ بلال الدین شیخ نظام الادبیات ہم صحبت بود و تجربہ تہذیب و محنت و عسرت زندگی میکرد صاحبیات بزرگ داشت۔ شکر بود و شب ہامیگر لیت و بہ درد و غم مے زلیست۔ آوردہ اند کہ او ہم جمال خواجہ بہزاد الدین بود و جلوه پاکش بندگان طرانیہ چشتیہ را از جا بست۔ بود۔ خواجہ نظام الاموالیہ اورا دوست و شاگرد

و بیشتر بر حال و احوال او پرداخته نقل است که روزی خواجه حسام الدین با وقت خورشید چون
بر مرشد پاک خواجه محین الاولیا جدا مجد خود حاضر شد و بنزد و شوق تمام در پائین بر قد پاک
بوسه داد و چشم مالیدن آغاز کرد و در آن حال از درون مزار خالص الاذوار ندا برآمد و فرمود که
اینهمه سوز و گداز و محبت و محنت که بر خود می پندی موجب تفریح و تفتیح مشام و باعث تسکین
انبساط ارواح جد و پدرت نیست پس این رحمت و محنت بر خود و اما که کار تو با انجام رسیده و خدا
تو بر تو نسیام فرمود و پیام زید چون از خدمت مزار رخصت شد بجهت چیره دینی سیکر پرستان
که متصرف بودند تا بهت اوشت و مجال اقامت اجمیر در خود ندیده نصیب به نهم آمد و بعد از
چند ایام ازین کنه رباط زندگانی تعب الم قدس شادی و کامرانی رخصت سفر برداشت و بصورت
با خرقه سبزه بر سر راه اجمیر مد فوج شد سال وفات مقتصد و چهل و یک تم نموده اند تا آلائی پاک
او مرجع اتمام و مطاف عوام است و از سنگر نیض مزار برکات آثار نیست که گاهی امراض و بابت
در آن بی یار شنیده نمیشود *

شیخ عزیز الدین صوفی

از خلفائے عظم و مقربان معظم حضرت خواجه نطنام الاولیا است مادرش دختر خواجه فرید شود
بود کتاب تحفته الابرار از ملفوظات خواجه نطنام الاولیا جمع کرده است روزی که او بخدمت
خواجه نطنام الاولیا حاضر شد حضرت خواجه در حالت استغراق بود چون کمال باز آمد پرسید
کیستی التماس کرد عزیز فرمود عزیز خواهی شد انشاء الله تعالی وفات او در سال مقتصد
و چهل و یک هجری مرقوم است - رحمه الله علیه *

شیخ عثمان انجی سراج

از محبوب ترین دوستان و خلفائے خواجه نطنام الاولیا است - آورده اند که او باره بیعت

سلطان المشائخ آمدہ ہوتا تھا از علوم و معارف نہ داشت حضرت شیخ مولانا فخر الدین زراوسی فرمود کہ اگرچہ ان صورت خوب و شمال مرغوب دارد لیکن بجهت نئے ہرگی علم حیف است کہ از دولت معرفت محروم است۔ مولانا فخر الدین عرصہ کن کر دکہ باندک لطافت حضرت شیخ و شوارت بعد مرد ایام چہندہ علوم معرفت نئے بہرہ خواہ ماند چنانچہ مولانا کو تعلیم و تدریس آن عی جملہ کرد و اور اور شش ماہ تہہ کمال رسانیدہ بخدمت خواجه نظام الاولیاء حاضر آورد حضرت خواجہ نظام الاولیاء از پس خوشوقت و سرگشتہ بہ شرف بہجت اور امنت شرف کرد۔ و در اندک زمان غرقہ خلافت دریافتہ بولایت بنگالہ مامور شد۔ بارہا حضرت خواجه نظام الاولیاء میفرمود کہ انھی سراج۔ آئینہ بہشتیان است۔ وفات او در سال ۸۵۰ھ و بجاہ و بہشت مرقوم است رحمۃ اللہ علیہ ۴

مولانا وجیہ الدین بائی

دہشمنہ متبحر بود۔ و استاد وقت و در ریاضت عبادت زہد و وقت ایگاہ روزگار۔ در آخر مرید خواجه نظام الاولیاء گردید و کمال عصیت بعبادت اور داشت۔ او میگفت کہ وقتے بہانی پت میفرم وراثتے راہ شخصے را دیدم کہ او صوفی بود و دل من نفع انکار آمد۔ او گفت یا مولانا چیزے مشکل داری و مراد علم مشکلات ماندہ بود۔ ہر یکے را با او میگفتم و او جواب ہامو جبت تا آنکہ سکہ قضا و قدر بہ اہل لب خوب گفت مرا طمن کرد۔ و بعد از اتمام بحث پرسید تو مریدیستی۔ گفتم از سلطان المشائخ خواجه نظام الاولیاء۔ گفت شیخ نظام الدین قطب است قبر مولانا کو بر سر حوض شمس در خطیرہ قاضی کمال الدین است رحمۃ اللہ علیہ ۴

خواجه نقی الدین نوح

پس خواہر زادہ خواجه نظام الاولیاء است حافظ قرآن بود خواجه نظام الدین و اولیاء در تمام مرض پیش خود غلبیدہ غرقہ و خلافت مرحمت فرمود۔ و وصیت کرد کہ ہر چہ تہہ رسد گاہ ہاری

اگر چیز بہتر نہ باشد بر آن بگمان نباشی کہ خدا ترا خواهد داد۔ و سچ یکے را بہ نحو اہی و جبار
بسطا ہل کنی و دار از نہستانی کہ درویش اور از خوار نہ باشد۔ اور حالت حیات خواجہ نظام الاولیا
و مدین شہابِ حمت حق پیوست رحمتہ اللہ علیہ ۴

خواجہ برہان الدین ہانسوی

محقق است کہ خواجہ جمال الاولیا شیخ جمال الدین ہانسوی اور اڈہ لگی گزشتہ برکت حق پر
بو۔ حضرت خواجہ فرید شہود اور اپیش خود طلبید و بسیار لطف و عنایت کرد و خلافت نامہ و
مصلحا و عصا با نشتہ کہ بہ شیخ جمال الدین روان کردہ بود بہ شیخ برہان الدین عطا فرمود۔ و سچ
خواجہ نظام الاولیا وصیت فرمود۔ خواجہ برہان الدین بہر سال سجدت خواجہ نظام الاولیا
آمدے و تربیت یافتہ و تا زمان حیات خواجہ نظام الاولیا کسے را بہ بیعت قبول نہ فرمود
رحمتہ اللہ علیہ ۴

شیخ قطب الدین منور

خلف الرشید خواجہ برہان الدین ہانسویت و خلیفہ اعظم حضرت خواجہ نظام الاولیا است
جامع کمال است و ظہر کرامات بود کہ غوغا غلغلا نہ داشت و در مدت اہمراز حجرہ با اختیار
خود بیرون نہ آمد۔ و خانہ امر از رفت و برگشت و قناعت گزرنہ نقل است کہ وقتے سلطان
بہ ہانسی رفتہ بود۔ نظام الدین کیچے از عمائد خدمت بادشاہ بود از نزدیک خانہ حضرت شیخ
بگذشت پرسید کہ خانہ از کہ ام است گفت نہ شیخ قطب الدین منور خلیفہ خواجہ نظام الاولیا
گفت کہ عجب است کہ بادشاہ بہ ہانسی بیاید۔ و او بدین بادشاہ نہ آید۔ چون بخدمت سلطان
رسید۔ گفت کہ اینجا شیخی است از خلفائے شیخ نظام الحق والدین کہ بدین بادشاہ نہ آمدہ است
سلطان و غضب شد۔ شیخ حسن بہ ہانسی را طلب شیخ قطب الدین منور فرستاد و شیخ حسن آمد و

در دلیلیز شست شیخ زاده نورالدین بیرون آمد و گفت که بندگی شیخ شمارا میطلبید - شیخ حسن بن
 پیش آمد و گفت شمارا سلطان طلبیده است فرمود که درین باب اختیار بدست من هست یا نه
 گفت خیر مرا فرمان است که شمارا برم - فرمود احمد لکند با اختیار خود غیر ورم - بعد رو به سجده ایستاد
 کرد و فرمود بخدا سپردم و صاحب کبر گفت عصا در دست گرفته را می شنید - شیخ حسن بر زمین میوای
 اسب اشارت کرد - فرمود قوت پیدا ده فتن ارم - چون متصل خطیره جدید را گزار رسید پامان قبر
 جدید پدیدفت - و بعد زیارت عرض داشت کرد که باختیار خود از کلبه عزت بیرون نه آمده ام مرا فتنه
 می برند - چون از خطیره پاک بیرون آمد - شخصی مفرقه زر پیش او آورد متبول کرد و با خان فرستاد
 چون بدانه سلطان رسید سلطان انعام فرمود به دلی روان شد - و آنجا حضرت شیخ را
 پیش خود طلبید - و چون سلطان دانست که شیخ است آید بایستاد و کمان در دست میگیرد
 بگذاشتن و بدست زدن مشغول شد - اما چون شیخ را دید طاقت نه آورد و بتبلیغ پیش آمد
 کرد و حضرت شیخ چنان دست اندک گرفت که آنچنان باو شاه شکر که چندین علماء
 مشایخ راتنه تیغ ستم آورده بود محقق گشت و گفت که ما در شهر شمارا سیدیم و التفات نفرمودید
 حضرت شیخ فرمود که فقیر لائق ملاقات باو شاهان نیست در گوشه دعا گوئی و غیر طلبی کا دامل سلطان
 مشغول می باشد معذور می باید داشت سلطان از تقریر شیخ نرمش شد - و حکم داد که آنچنان
 بایز که در کعبه شیخ است فرمود و مقصود من نفر است و کج جدید و پدر عیسیه باو شاه یکبارگی
 فرستاد قبول نکرد و فرمود فقیر را نان جوین باید - زر و جواهر و بچه کار آید - بالاخر زر قلیل قبول فرمود
 و در مقام پیران خود صرف نمود و نیز بفرمان داد - مرقد او در قبه جدید پاک او است - رحمه الله
 تعالی علیه

شیخ نورالدین پسر شیخ قطب الدین منور

این کتب و متون و صاحب حال قتال بود - و خرقه خلافت از پدر عالی قدر پسر سید و مدام

قد استغراق و عزلت و وحدت گزینید رحمتہ اللہ علیہم قداود در خطیرہ پاک جدا و است ۴

مولانا علیشاہ جاندار

از مردیان خواجہ نظام الاولیا است۔ اور اکتابیت موسوم بخلاصۃ اللطائف و ابوبیاء صادق^ق
و اثبات الحقیقہ بود و کار خود بوجہ احسن بحالے خود رسانید۔ رحمتہ اللہ تعالیٰ علیہ ۴

مولانا فخر الدین اودی

خلیفہ ارجمند خواجہ نظام الاولیا است۔ حافظ کلام ربانی بود۔ بکمال تقویٰ و توحش آراستہ
گویند اور ابامولانا فخر الدین ہالنسوی صحبت بود۔ جامع علم عقلی و نقلی و در امر دین صلاحتی
داشت عاقبت کار مرید خواجہ نظام الاولیا شد و محسوق گشت و از میان متعلمان برآمد و در
نمرہ درویشان قرار گرفت۔ و بعد وفات مرشد برحق بر کھار آجہن در آن مفت اکمال
فیرو آباد دہلی است مشغول شد و ہم بہ زیارت خواجہ بزرگ شیخ الاسلام معین الاولیا باجمیر
خواجہ نصیر الدین نصیر الاولیا فرمود کہ آنچہ ما را در یک ماہ فتح شدے مولانا فخر الدین را
عدیک ساعت بدست آئے و در آن زمان کہ مردم شہر را بدیوگیر بردند و ہم ہرقت و ہنگام
بازگشت در کشتی کہ نشسته بود غرق شد۔ و مولا بہ تربتہ ہما دشد سید رحمتہ اللہ علیہ ۴

سید محمد بن محمود کرمانی

اول بکار تجارت از کرمان بہ لاہور آمدہ چون خواجہ فرید سہو دلاقی شد راہ و ہم صحبت در میان
آمدہ در قصبہ جوہن قیام کرد و مرید شد و بعد از ولایت حضرت خواجہ فرید بخیریت خواجہ نظام الاولیا
ترسبت کلی یافت و بنجر خلافت مشہور و بزرگ گشت۔ و بصوب کشمیر روانہ شد و بہر راخا وفات یافت
و مدفون شد۔ رحمتہ اللہ علیہ ۴

سید محمد بن مبارک کرمانی

جامع کتاب سیر الاولیا است و آن کتابیست تلخیص احوال مشایخ چشتیه اوراد زمان مبارک شریف بیعت خواجہ نظام الاولیاء است آمد و حاضر مجلسها بوده فیضها را بود و بعد از حضرت خواجہ نصیر الاولیاء تربیت یافت و پیر و اعیان و اجداد و از نزدیکان خواجہ نصیر الاولیاء بوده اند و اکثر از آنچه در آن کتاب نقل کرده تصدیق آباء گرام خود کرده و رحمتہ اللہ علیہ ۴

خواجہ نصیر الحق الدین قدس سرہ

قدوة الاولیاء - اسوة الاصفیاء - نصیر الاولیاء خواجہ نصیر الحق الدین قدس سرہ العزیز خلیفہ حضرت خواجہ نظام الاولیاء است منظر انوار الہی و مہبط برکات نانتہا می بود و جزو دروغ و فضائل و تقویٰ موصوف مرجع کافہ اہل اسلام و مجاہدین نام در ہدایت التلقین و اصحاب طریقت و صوت مدام منتہال داشت بر حکم شرع بسیار صلابت بجائے مہر و سماع بر سر سنگ نشین روز بہرادران طریقت مجلس سماع بزم امین برپا کردند و از انہما بر فراست گفتند سنت پیران ترک میسری فرمود برائے ما چیست گفت آردہ اند کہ قلندہ بے تبرہ کار و عین قبر درون حجرہ آمد و یازدہ ضرب کار و جسم پاکش نبرد اما با انہما شدائد و جرات و شاکر و استغراق خواجہ چنانکہ واقع نشد و بحال خود مشغول ماند چون از سوراخ حجرہ شکر خون بیرون تراہید و خدام آستانہ درون آمدند و خواجہ نصیر الاولیاء را بخرج دیدہ در حالت اضطراب و مضطرب بپس بسیار کردہ قلندر را پانچ ہجرتہ حاضر آوردند اما حضرت نصیر الاولیاء بقضای خلق حسن از تردد جدا ہنزا در گذشت بہت تنگ سرخ با و انہما فرمود و بہ شیخ بدالدین و شیخ زین الدین متغین بلیغ کرد کہ بعد از این آقا قلندر را اندازند کہ وہند کہ سلطان محمد تغلق با حضرت خواجہ بر قریب غایت خصومت کرد و با این ہمہ علو مرتبت انہما را نہایت

و در سفر با همراه خود گردانید. گویند که وقتی او را جامه دار خود گردانیده بود. روزی سلطان محمد تغلق طعام فرستاد و آوند یک زر و نقره. و باعث فرستادن طعام جز این نبود. یعنی اگر آنها آرد و طعام نخورد پس سخن راماده اند سازد. و اگر نخورد و الاوام نام شروع کردن درین آرد. حضرت خواجہ نصیر الدایا، سچ گفت و سختی طعام از کاسه زرین در دست خود گرفته خورد بداندیش آن خائب و خاسر ماندند تفصیل اسما و خلفاء بزرگ که معلوم شد انیت.

تفصیل خلفاء

خواجہ کمال الدین علامہ میر خواجہ سید محمد گیسو دراز سیر سید محمد جعفر الملکی احسنی سید مولانا معین الدین. خواجہ معین الدین غزنویه خواجہ بزرگ معین الدایا سید علامه الدین شیخ یوسف. محمد و جید ادیب سید علامه الدین کنوری. قاضی محمد ساوی شیخ سلیمان رودلی. شیخ محمد متوکل کنوری. شیخ وانیال. شیخ قوام الدین. قاضی عبدالمقتر مولانا خواجگی. مولانا احمد تھانیسری. شیخ زین الدین. شیخ صدر الدین. شیخ سعد الله.

خواجہ کمال الدین علامه

صاحب علم و اهل کمال بود و بجهت دفع علم ببق علامه شو گشت. مدام بعبادت حق و هدایت خلق مشغول جمیع افعال این دنیا را بایشین بجهت متفاد میکرد و فی دایه بود و علامه خواجہ نصیر الدایا متحقق است بقدشرف و شرف ابجد آباد رجوع کرد و بی فوائد عظیم و ارشاد سلیم گشتگان منزل فقر و فتنه را از تنهائی فرمود و بعد از دیدن بی بی شریعت آورد و به هدایت و ارشاد توجیه فرمود و سال آن برگزیده از دشت سال در سال منقصد و پنجاب هوشش مذکور است رحمة الله علیه

خواجہ میر سید محمد گیسو دراز

خلیفہ مستند خواجہ نصیر الدین نصیر الاولیا است۔ خلیل عاشقان با سوز و گداز و ارباب ازونیا
بود۔ و در ریاضت و مجاہدت عسکریہ تمام داشت۔ و بسیار طالبان حق را بمقام و مقام خود رسانید۔
شان شیع و مرتبہ و تمجید داشت۔ بعد وفات خواجہ نصیر الاولیا۔ بہ دیار و کنفت۔ و قبولی عظیم یافت
و سلسلہ کے در تمام دیار و کنفت شائع شد۔ و شہرت آن برگزیدہ آفریدگار بہ لقب گیسو دراز این بہشت
کہ میریان خواجہ نصیر الاولیا۔ چو ڈول کے بر دوش سے برزند۔ میر سید محمد گیسو دراز ہم ہم نشین
و جگہ گیسو کے اسبب طوالت در پایہ چو ڈول در آؤنیتند۔ اما میر سید محمد بیاس اسبب کوت
و تحمل کر دو بہمان ازیت راہ دراز طے کرد۔ تا آنکہ موئے شکر شکست خوردند۔ و انواع عقوبت
روئے کشاد۔ اما چون خواجہ نصیر الاولیا بر این حال مطلع شد۔ تا سفت خورد۔ و جرس عقبہ
میر سید محمد تمحیض آفرین فرمود و گفت۔ ہر کہ میر سید گیسو دراز شد۔ واللہ خلاف نیست کہ
او عشق باز شد و شیخ محمد ہشتی از ملفوظات کے جمع کردہ جو امح الکلم موسوم کردہ است تاریخ ذکا
در سال مہشتصد و سبت و پنج منقول است۔ خطیرہ پاکش و قصبہ گلبرگہ نواح و کنفت مرج
مستندان است۔ و تا الآن از اولاد پاک ہنواد او منصب شجاعت و ارشاد برقرار است۔ حرمتہ علیہ

خواجہ معین الدین خرد

نیرہ برحق خواجہ بزرگ خواجہ معین الاولیا است۔ کے اخر و بہت خواجہ بزرگ میگفتند۔ و این
منقبت پس است۔ از بس عابد و مجاہد صاحب مقامات علیہ و کرامات زکیہ بود۔ و نے وسط
کے از روحانیت حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا استفادہ سیکر۔ و بالآخر بشارت پیدا
بشرف معیت خواجہ نصیر الدین نصیر الاولیا مشرف گشت و غرقہ خلافت ہم دریافت۔ و تاریخ
وصال آن صدر اصف و صفت صحاب قریب۔ و سال منقصد و شصت و یک منقول است

رحمۃ اللہ علیہ۔ مرقہ مطہر او پامین روضہ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء و مخبر سنگ سفید واقع است

شیخ صد الدین حکیم

خلیفہ خواجہ نصیر الاولیاء است۔ خواجہ سلطان المشائخ اور ابہ خواجہ نصیر الاولیاء سپردہ بود۔ ایشان او تصانیف خوب یادگار است۔ نویسنہ زرا از زمین را و پیدا شدہ بود۔ ہمہ را براہ خدا و مردان خدا صرف نمود۔ و در سال بمقصد و نیجاہ و نہ ہجری وفات یافت +

سید محمد بن سید مبارک کرمانی

خلیفہ و مقرب حضرت خواجہ نصیر الاولیاء است۔ و بار و عانیت حضرت نظام الاولیاء۔ رالطہ قوی داشت۔ کتانی در باب احوال مشائخ چشتیہ جمع نموده است۔ موسوم سیر الاولیاء۔ در سال بمقصد و ہفتاد ہجری سفر آخرت خست پا کرد۔ مولف ذکر شریف سید محمد بن سید مبارک بنظر احتیاط و زمرہ مریدان حضرت خواجہ نظام الاولیاء ہم فرمود کرد +

شیخ یوسف چشتی

خلیفہ اعظم خواجہ نصیر الاولیاء است۔ یاہر علوم حدیث و تفسیر و کتانی نوشته است۔ موسوم تحفۃ النفاہ از بس نافع و بہتر است۔ در سال بمقصد و ہفتاد و چار وفات یافت +

شیخ عبدالمقصد

از اشہر فلکناے خواجہ نصیر الاولیاء است۔ دانشمند بزرگ بود۔ و در ویش صاحب باطن و کامل و اکمل و اوائل اورا با فقر و طریقہ فقر۔ انکار بود۔ و در وسط صحبت خواجہ نصیر الاولیاء و فلکناہ در آخر از برگزیدگان طریقہ عالیہ چشتیہ گردید۔ قاضی شہاب الدین کہ عالم توحید بود۔ از

خوشه پینان من اوست هشتادمین سال مقصد و نود و یک بحری نوشت *

قاضی سادحی شتی

عالم فقیه و درویش کامل بود. تقویٰ او نوع بسیار داشت. و خلیفه خواجه نصیر الاولیا است که در خلافت در سایه توجا و بخدا رسید. چنانچه شیخ آیتیارالدین خلیفه او است. تاریخ وفات او در سال ۸۹۰ هجری و متناوبه منقول است *

شیخ سعد الله کیسه دار

خلیفه بزرگ خواجه نصیر الاولیا است. و از شیخ متوکل اجازت حلافت داشت. صاحب راج الاولیا است. آورده که خضر علیهم السلام کیسه با و داده بود و هر آنکه میخواست از کیسه بیافت از نیابت لبر و کفایت معروف گشت و نیز خرقة خلافت از شیخ جهانگیر شتی یافته بود. و در سال هشتصد و شصت و شش بحری فوت شد *

شیخ دانیال حشتی

از خلفای حضرت خواجه نصیر الاولیا است. نسب شریف او بحضرت عباس بن علی المرتضیٰ میشود. و موجب شرم او بهندوستان نیست که پدر بزرگوارش بوجه منازعت برادران ترک وطن غنیاً کرده بود. و ولادت شیخ دانیال در مرز بوم هند واقع شد. و بخدمت قاضی عبدالحکیم تعلیم یافت و به تخریق قاضی نذکره مشغول شد. و از آنجا به دلی رسید و شرف بحیثیت و تشریف خلافت حاصل کرد. و بکمال صوری و معنوی مکمل گردید. و بعد از آنکه از حضرت خواجه نصیر الاولیا رخصت و وطن یافت و از نزاع لکهنوبه و یا از شرقی رفت قطب الطریق از کمینگاه پیدایش شدند. و به مال مستال که قاضی حکیم هنگام رخصت و تخریق خود داده بود بمعرض نسب تاریخ آورند. و شیخ دانیال را شهید ساخته

در آزار اهل عیال شیخ تنهیه کرده بودند که بیک ناگهان اے حبیب از پیکر شیخ جدا شدند
 و این زمان محسوس بود که بصر شسته از رفتن و در نخست بستیوه آمدند تا آنکه جماعت لشکر بآن رسید
 و همه را در بند گرفته بحکم رسانید و خادمان شیخ جنازه او بر دوش هرده موضع ستره کردند و در
 سال شهادت او به مقصد و چهل هشت بود +

مولانا خواجگی شتی

ادبیاران خاص و خلفائے عظم خواجہ نصیر الاولیا است۔ صاحب اخبار الاخیار آورده که در آن زمانیکه
 مولانا خواجگی بخدمت مولانا معین الدین اکتساب علوم ظاهر میکرد و با استفاده فیض باطن بحضرت
 خواجہ نصیر الاولیا حاضر میشد۔ مولانا معین الدین عمرانی از صحبت خواجہ نصیر الاولیا با و بالغ
 میآمد۔ باتفاق وقت مولانا معین را سرفروختن نفس عارض شد و فوبت بایجاد رسید
 که چاره گران مایوس گشتند دست کشیدند۔ و مولانا معین از حیات خود لایمیدی داشت و
 مولانا خواجگی گفت که ہنگام دو انامند۔ در باب استمداد و دعاے مردان حق باید کوشید
 و فی زمانہ حضرت خواجہ نصیر الاولیا برگزیده بارگاہ قاضی الحاجات و عجیب الدعوات است
 اگر در خدمت مے حاضر شدہ عذروہ تعجب و میان آرند۔ شاید کہ نفس مراد برید عانشیند۔
 با تملع این معنی مولانا معین الدین۔ بخدمت حضرت خواجہ نصیر الاولیا را ہی شد و خواجہ نصیر
 باطلاع مقدم مے تا بدر خانقاہ برسم استقبال تکلیف فرمودہ مدون خانقاہ بجائے بزرگداشت
 و طبق ریخ و جنرات کہ بحالہ اسباب مبتانی امراض او بود پیش نہلادہ۔ بخوردنش تکلیف داد
 مولانا باکراہ و شدت تمام لقمہ چند خورد و ساعتی نگذشتہ بود کہ نسبت بہ استفراغ رسید و تمام
 مواد و مادہ ردیہ خارج شدہ مولانا معین الدین خوشحال گردید و صحت کلی یافت در سال
 ہشتصد و نوزدہ وفات او منقول است +

شیخ احمد تھانیسری

خلیفہ خواجہ نصیر الاولیاء است زبانی کہ شکر ایز تمجور بہ ملی رسید آنہم اگیر گشتہ بود چون قنہ فرشتہ دادہ از دام سیری رستگاری یافت و مجلس با در شاہ حاضر شد۔ در بیان او وزیر مولانا برہان الدین صاحب ہادیہ در باب تقدیم و تاخیر مجلس گفتگوئے درشت بوقوع رسید شیخ احمد بخط صاحب اگیت گو آغاز کرو۔ و ہمیںندان خود ارشادہ کرد تا از محل خطا و مقام سناط نشان دہند۔ اما بادشاہ مصحت وقت دیدہ ہر یکے را از طول سخن بازداشت و مباحثہ ختم شد۔ بعد ازین مولانا شیخ احمد بہ کالی رفت و در سال مہتصد و بست بمقام کالی فوت سفد مرقدہ سے مرجع عوام و مقام برکت و انوار است +

شیخ احمد کنتور حشمتی

خلیفہ عظم حضرت خواجہ نصیر الاولیاء است۔ وقتے اول بطریق اعتکاف و رون حجرہ نشستہ بود بدیکہ شخصے ملبس و صورت جوگیان خاک آلودہ و موئے زولیدہ و گوشہ حجرہ نشستہ است جوگی سلام بگفت۔ و شیخ جواب سلام داد چون باہم مصافحہ کردند۔ جوگی سخن گفتن آغاز کرد۔ در دیدہ شیخ ہمہ دیوار در حجرہ از سیم فر فرمودارشد۔ اما شیخ التفات نفرمود۔ بمشاہدہ این معنی جوگی مذکور بہ استغنائے شیخ اعتراف کردہ سر قدم نہاد۔ و مرید شد و فات او در سال مہتصد و بست در ہفت منقول است +

شیخ قوام الدین شتی شہروردی

مشہور خلیفہ حضرت خواجہ نصیر الاولیاء است۔ صاحب تقویٰ و حال اہل دل و شیخ وقت بود و بعد وفات خواجہ نصیر الاولیاء بخدمت سید جمال الدین مخدوم جانیان حاضر شدہ

سید محمد بن جعفر مکی حشتی

افشردا عظم خلیفه حضرت شیخ احمد نصیر الاولیا است۔ در توحیدیت نام بزرگ و مرتبه بزرگ و شہادت
مغن یا آنکه ستانہ میگفت۔ اما خوب میگفت۔ تصنیف ہم وارد موسوم بہ بحر المعانی در سال
در میان اسرار آثار روح و بحر الانساب کرد نسب پاک المہبت تذکرہ کردہ و نسبت آبا و اجداد
خود ہم ثبت نموده۔ سن شریف ۷۷۰ قریب ۷۸۰ سال منقول است از آغاز حکومت
تعلق تا بعد دولت سلطان بلبل در صد حیات بود۔ آبا کے کرام او شرفا کے مظہر
بودند۔ و بعد از ان بہ دہلی آمدہ در سہرورد قیام کرد۔ در کتاب بحر المعانی میفرماید کہ در شصت
در علم ظاہر بودم و در کسب کمال کوشیدم۔ اما از محبوب ازل و مقصود ابد غافل بودم۔ حالائے ہم
آنچہ پیش نظر می آمد۔ بسیار حالات محبت لات ثبت نموده کہ فہرست آن موجب طوالت
مقصود است۔ وفات او در سال ہشت صد و نو و یک مذکور است

شیخ علاء الدین علاء الحق

خلیفہ عظم شیخ عثمان انجی صراح است از آغاز دولت علم ظاہر و سرمایہ دنیا فراوان داشت
بفقر و سلوک متہم نہاد و نسب شریف او و حضرت خالد بن ولید میرسد۔ زہد و ریاضت او و
عبادت تقویٰ بدرجہ کمال بود۔ و از جملہ مال ہوشال دنیا ترک اختیار کردہ کہ محبت و خدمت
مرشد برحق چہست محکم است۔ و چون شیخ عثمان انجی صراح بسیار بفری مانده و طعم
پختہ ہمراہ نہ بردند۔ و دیگر طعام بر سر شیخ علاء الحق نہ نهادند۔ و او پاس بہ ہمراہ
سواری شیخ بریفت برادران بی ادراکہ امرائے عظیم شان بود و نظر اگراہ و سال کے نگاہ میکرد رانا ایشا
نیکو۔ روز چند کزن خانقاہ شیخ علاء الحق خود آمدند و یک گریہ و ریشیان گم شد قلندر ان شیخ علاء الحق گریہ کردند

گفت که گر بشما از کجایم کسے باشند و گفت مانند نیم که از کجایم سپید کنی از شاخ آهوی سپید کنی شیخ
 در غضب شد و فرمود ببرد سزای خود از شاخ آهوی خواهی یافت۔ و همچنان کہ چون از خانقاہ بدو
 رفت گمانے پیدا شد۔ و او را ملک ساخت۔ در مطبخ شیخ علاء الحق خرج بسیار بود۔ و مساکین
 از خون انعام او بهره یا میگیرشتند۔ و ہر اہل حاجت کہ مے آمد محروم نہی رفت و ہر آنچہ کہ از باغ
 و املاک و غیر آن بمرشد خود داشت بہ فقرا و مستاجان ایتار کرد و وفات او در سال مہتمنہ
 مرقوم است۔ رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ تاج الدین شیر سوار

خلیفہ نامہ از شیخ قطب الدین منور۔ ہانسوی است۔ مدام در زہد و ریاضت و محنت بسر فرمے
 آخر۔ کارش بجای رسید کہ وحش و دود و دام تمام آوگشتند۔ و اکثر بہ سوار سی شیر تاجہ ہنسی
 میرفت و مار و خز و سبائے تازیانہ در دست میگرفت۔ یہ فرمے کہ او سوار سی شیر بہ ہنسی آمد
 پیر شوخ ضمیر فرمے بر فراز دیوار نشستہ بود و فرمود حیوانات کہ دی روح باشند و در سگ آوردن عجے
 نیست ہر دان خدا اگر بخوبی نہ سنگ و خشت در رفتار و آید میگویند کہ بہ وقت دیوار حرکت
 کرد و بہ رفت آمد۔ قبر او بیرون نار لال نزدیک شہر است و از مرمت و پاکش تا الان آثار
 مہارت و خیرات ظاہر و باہر است۔ رحمۃ اللہ علیہ۔ و۔ او را پسروے بود کہ اور شیخین اہل میگفتند
 تارک دنیہ بود۔ و از اسباب دنیہ قدر ضرورت اختیار کردہ۔ دائم بہ یاد حق اشتغال داشت
 بر۔ و خانہ او سنگ افتادہ بود کہ ہنوز بیرون بلخ خانہ موجود است۔ کاسہ چہین بالے آن سنگ
 مہنما دیہ مرومان آیندہ و روزی چیزے مے انداختند۔ و میان شیخین اہل وقت شام ہفتہ
 کہ در کاسہ مے یافت در وجہ حاش قبول کردہ۔ صرف مے نمود و دران ایام کہ غلہ گران بود
 فتوح بسیار آئے۔ و اگر بہ نرخ ارزان بودے کمتر آئے۔ گویند کہ شیخ اہل مرید و خلیفہ بہ خود
 بود و در ستر احوال خود بسیارے کوشید و از نیہت کہ بہ ذکر غفی بہتر اشتغال میداشت و بہ

مشغولی و حیرت محکم میکرد صحبت اهل دنیا گاهی نشست اگر از فقر کسی برادر او میرفت لب
برسم خلق و تواضع مان خشک کوزه آب آورد و عند نقص میرخواست رحمتہ اللہ علیہ

شیخ سراج الدین سراج الاولیاء

پسر بزرگ و خلیفہ حضرت خواجہ کمال الدین علامہ است صاحب کتابات علمیہ و کرامات حلیہ و صفات
و درو محبت و اہل شوق و ذوق بود و در ستورے غرق و کرامت و ربوبیت و الوہیت بسیار
میکوشید۔ پدر بزرگوار ہنگام رحلت او را در خلوت طلبہ ہشتہ از اہام اولین آخرین نوازش فرمود
بود ازان روز ہر کسے کہ او را میدیدست با تہنخانہ وحدت میگرددید۔ وصال آن برگزیدہ ایزد
متعال در سال ہفصد و شصت و دو ہجری منقول است رحمتہ اللہ علیہ

میر سید اللہ

میرہ و خلیفہ حضرت خواجہ میر سید محمد گیسو دراز است زبان غیر آگہی منصب ارشاد و خلافت یا
صاحب سراج الولايت آورده است کہ فرزند خواجہ محمد گیسو دراز اہتمام و ضمیمہ فرمود و بطور ذلت
مسح۔ عامہ از سر مبارک بر آورده سبزا و نواہد عیدید اللہ کہ ہنوز خود سال بود عمامہ میر سید۔ از
زادہ ہر ہشتہ بر سر خود نہاد۔ حضرت میر سید گیسو دراز مسرور شدہ فرمود۔ لائق تست مبارک
و ازان روز ہر آنکس را کہ بیعت معینہ فرمود میر سید اللہ قرار دادہ تربیتش سے فرمود
صاحب اخبار الانخوار میفرماید کہ سید اللہ بانے جمیلہ و عجزہ محبت و سر داشت۔ و
عارفۃ جمال و شیفۃ حسن ہمیشہ ادب و بلا آخر سلسلہ نکاح خود آورد و بحین بامداد
کہ بقتضائے رسم ہندیان مفتح مرغ از رخ زیبای عروس بر انداختہ جلوہ دادند۔ نیز مگر عشق
جلوہ دیگر نمود۔ و بیک ناگاہ حالت عجیب و کیفیت غریب پیدا شد کہ میر سید اللہ آہ
سر و دل پر در کشیدہ جان عزیز بہ شاد حقیقی سپرد۔ و عروس ہمیت او را۔ در کشیدہ نیال

اوسفر کرد۔ دہر دور اور پہلو سے یکدیگر مرفون مانتند +

شیخ علاء الدین قریشی

مرید و خلیفہ پیر سید گیسو دراز است جامع علوم صوری و معنوی بود۔ در گوشہ قناعت و شنج خانہ عباد
ہمہ عمر بسر برد۔ غیر حق پر چیز سے کار نہ داشت۔ حال خود ستور داشت از سبب شائق و ہجوم و دوام
نظر بود و در تجرید و تقریر قدم استوار داشت۔ وفات او در سال ہشتصد و پنجاہ و سہ مذکور است +

شیخ ابو النفع اسلامی قریشی کالپوی

از مریدان ناہار خلیفہ ہاوت ازیر سید محمد گیسو دراز است۔ باقی علم شریعت و ماہر مہار ضیقت
بود و زیارت محرم محرم شرف شدہ صاحب تصانیف عالی است۔ نسخہ عوارن المعارف از اشہر
تصنیفات اوست۔ وفات او در سال ہشتصد و دو ہجری منقول است۔
رحمتہ اللہ علیہ +

شیخ شاہ میا انجی ختی

بیک فاضلہ مرید سید محمد گیسو دراز است۔ در دین کامل بود و صاحب تقویٰ نوع و زہد ریاضت و محبت
و محنت و در عصر و ولایت کالپی یکس از دوز برگ تر نبود۔ او شیخ الوالیہ سے یکفیت سند متجا
السن بود و سہ ولایت سال عمر داشت۔ صاحب خبار الانیار سے فرمایند کہ از آغاز ماہ رجب جب
تا بروز عاشورہ در اعتکاف سے نشست۔ و در حجرہ محکم سے بہت زیادہ صورت شمش و ذرے اکل و
غرب زندگانی میکرد و چون بن بر آمدن او از حجرہ سے آمد۔ ندائے داد کہ ہم مردمان از در سے حجرہ
دو در تر بروند۔ چون فرصت سے یافت۔ قدم از حجرہ بیرون سے نہا و حیاء اللہ سے نزدیک
بود سے و نظر شیخ بر او بغور سے مہمت او تلو و در در حالت نہنشی و حیرت غشی میماند اور لہذا

قاضی شهر - باوئے عیسیٰ حساب یکد - روزے کہ شیخ از درون حجرہ بیرون آمد - قاضی شہر ترقی
استادہ بود - چون نظر شیخ بروئے نسبت اوجال خود نامند متادو - روز عالم بخودی و پوشی بشما
ماند آئندہ اندک روز عتضی شہر تقریب حساب ستر شیخ آمد - چون شیخ آگاہ شد و سبب
قاضی نظر کرد - حمالان کہ کفیل چو ڈول قاضی بودند تا بزاغ غرق زمین گشتند و ضبیدن نہ توانستند
اما قاضی اندک کہ در تبعیت شیخ قدم محکم داشت - از چو ڈول مفارقت کردہ - ڈرہ در دست
گرفت و بالائے بام کہ منزل شیخ بود قصد کرد - درین اثنا شیخ از در خانہ بیرون آمد و دست
قاضی گرفتہ در در خانہ برد - ناگاہ نظر عتضی بر مینارے رسیدہ پرسید کہ چیست - شیخ صراحی
در دست گرفتہ در پیالہ انداخت - دیدند کہ شربت ناب از قند و نبات است - ہمین صل حضرت
شیخ - بہت عتضی موصوف اشارت کردہ فرمود کہ بسم اللہ بخوشید - اما قاضی مبادرت نوشیدن
نکرد و بیرون خانہ رفت - وفات آن جامع الکمالات در سال ہشتصد و ہشتاد و نہ ہجری
مذکور است +

مخدوم حسام الدین فتحپوری

از محبوب ترین شاگھے شیخ علیہ القیاس است بہ جامع معرفت مشہور - و خیر حق و کرامت مذکور - صاحب
معراج الالایت آوردہ است کہ او از اولیائے بزرگ موشائخ با کمال است جمیع فریض ایشا
او بخدا رسیدہ و شیخ بدھن چشتی از برگزیدگان خدمت است متقول است کہ پدر شیخ بدھن او را در عمر
شش سال بخدمت محم دوم آورد و در بہت عمر علم صوری و مخنوی استمداد بہت خواست مخدوم
در حق نے عاف فرمود بہ صل شیخ بدھن عمر طویل یافت طار کسل اولیاء - و شہر عالمگردید و وفات
مخدوم حسام الدین در سال ہشتصد مذکور است +

شیخ ابوالفتح جوهری

مرید و خلیفه و شاگرد خود - شیخ عبدالمقتدر است - دانشمند کامل و برگزیده روزگار بود و در فقر و ریاضت
 مثلاً لای داشت صاحب راج الولایت آورد که شیخ ابوالفتح در طبرستان آمد و ماهی خود را نمک
 چهارده ماه محمول بود - از نجات شیخ عبدالمقتدر در حبس و تعلق خاطر داشت و شب که شیخ
 رکن الدین ابوالفتح شهروردی در عالم خواب بتبارت داد و شیخ ابوالفتح متولد شد - چون شیخ
 جمال الدین مرید شیخ عثمان سیاح برز و ولادت شیخ ابوالفتح را دید - و شیخ ابوالفتح را با خود
 فرمود که خانه شیخ عبدالمقتدر را از احوال و تجلیات مری و خود - منور و محروم خواهد شد - حاصل شیخ
 عبدالمحمّد حیات شیخ عبدالمقتدر در پدر خود فوت شد و شیخ ابوالفتح از انعام و ولادت
 گلزار حیات گل در عابدیت آورد - و صبح و دستار او را باب گردید - وفات او در شنبه بیستم
 مذکور است +

شیخ نورالدین معین بن قطب عالم بنگالی

فرزند رشید و خلیفه عظیم شیخ علاء الدین عسکری بنگالی است - از مشایخ بنشیند و صاحب
 ذوق و محبت حلاوت بود - آثار علییه و کرامات جلییه داشت - در حد حیات پدر خود - کار خود
 کار عبادت ریاضت و محرابه و معرفت بمنزل ناستناهی رسانیده فائز مرتبه الوهیت و مدارج
 تطبیق گردید - صاحب خیر الایثار میفرماید که خدمت در شان خانقاه - در بدن نجاست
 و غلاطت با و مقروض بود - روزی در دینش را در شکم در گرفت - و او به قضای حاجت بنشیند
 رفت - و شیخ نور الدین که سهری مجمل در شست و رو به بیت الحنلا مصر و بن بود بل و
 غایت درویش در رسید - بر انداختن افتاد جامه و جیم او به غلیظ گشت و در نجاست آلوده گردید
 چون حضرت شیخ علاء الدین - فرزند خود را با این حال بنگرست بسیار خوش دلی و شگفتی

فرمود که حالا بخدمت من بگر مشغول بایستد منتقل است که منشی شیخ نورالدین باریزم بر سر کشیده شیخ
اعظم خان که از عمائد و مدعیان بادشاه بود بدید و گفت که تا چند در این کم کشی و خدمت گزاری فخر
بسرخرایی بر روی که منصب بزرگ برسانم - شیخ نورالدین جواب داد که دولت و ثروت و دنیا
نایاب است و مراند نشاند و خدمت فقر بهتر از دولت و ثروت دنیا نایاب است و مراند نشاند
و خدمت فقر بهتر از دولت و ثروت منم می شمارم و فایده آن برگزیده صفات در سال شصت و پنجاه
منقول است - و از حضرت او - دو پسران بودند - شیخ رفعت الدین و شیخ انور که بعد وفات او
بر مسند شریعت و ارشاد دجائے یافتند +

سید اشرف جهانگیر سمنانی

فضل و اشهر عهده خود در شایع هندستان است شمس غلامت از حضرت شیخ علامه حق بنگالی
در یافت و او دیگر پیران طایفه هم فیضها را برده بود - پدر بزرگوار او هاد سفاه سمنان بود - چون فوت
با و شاهسی با و رسید - بچیند بسر برده تا که شد صاحب راج الولایت از لطائف اشرفی
حکایت آورده که سید اشرف جهانگیر - ولی مادر زاد بود در عمر هفت سالگی قرآن مجید را به
قرأت حفظ نمود و در چهارده سالگی از علوم عقلی و نقلی فارغ گردید - بصحبت خضر نایب اسلام
مستفیض گشته و به شایستگی سفر مند و نشان اختیار کرد و بخدمت حضرت شیخ علاء الحق شرف
شده دولت جنس لغت حاصل نمود - و از و صلحان حق گردید و بویار جو پور غرضت یافت و وفات
در سال شصت و هشت هجری مرقوم است - رحمت الله تعالی علیه +

قاضی شهاب الدین دولت آبادی

خلیفه مولانا خاکی است از سیدان جهانگیری نیز استفاده کرد - در علوم ظاهر مکرّم - و در علوم
باطن معظم بود تصانیف نامی داشت و از جمله تصانیف خود یک ساله دار و رسوم مینا قتب السواد

که در آن کر عقیدت و محبت ببت اهل بیت نبوت با حسن الوجه بیان کرده و باعث تصنیف رساله
این است که بسبیل مباحثه و مناظره وقت متضمن تحجیل و تعظیم علما بجهت فضائل علوم و تقصیر
مدارج سادات بنظر نقد ان اثبات بدیهه و غیر آن تصنیف کرده بود شبیه در واقع دید که بجهت تصنیف
نه که حضرت خواجه کائنات سرور عالم نبی اکرم صلی الله علیه و سلم بجانب او نظر فرمود عتاب فرمود
چون از خواب بیدار شد بگردید و خود را در خواب گشته تصنیف جدید در مناقب سادات تیب را
تصنیف سابق در دریا انداخت و فاته او در سال شصت و چهل و هشت هجری مرقوم است *

شیخ خستیارالدین ایرچی

از خلفای نامی مریدان گرامی - تلمیذ حشمتی است بعد و پدر او - از ناممدان شهر ایرج بودند - اما او سبب تبار
محبت و تجرید همه دولت و سیار باده و اده تارک گردید - و تحصیل علوم ظاهر و تحجیل ظاهر کرده بنظر تبار
احقرت بیقت بخدمت تلمیذ محمد سادی حاضر شد و توجیه باطن مرشد بر حق بمرتبه کمال رسید
غرقه خلافت ارشاد حاصل کرد - سال وفات هشتاد و نه رقم نموده اند

شیخ فتح الله اودهی

خلیفه معظم و محترم شیخ صدرالدین حکیم است - او اهل حال در سبب دلی درس سگفت چنانکه بدین
در ریاضت عبادت و غیاس بنده پیش شیخ صدرالدین شکایت آورد و فرمودند پس ترک
کن و کتب درس و دیار بنیاد از چنانچه ترک تدیس کرده کتب و کتب روایا انداخت و بالاخر از علوم
حقیقت و معرفت کامیاب گشته محل صفا از زمانه گردید و بسیار طالبان حق را بمقام حق رسانید
چنانچه شیخ قاسم دهلوی - و شیخ محمد عیسی از خلفای او بودند - وفات او در سال شصت و
ست یک هجری مرقوم است *

شیخ عین الدین قسطل

مرید و صلیف پدر خود شیخ سعد الله کبیر است نیز از سید میر ماه استفاده کرد و اول بیشتر مائل به سرباز بود و از هر چاه و دریا که بجای آب طلب می شدند بخیر از آب بر دست آمد - چون وقت از حال پدر بزرگوارش نزدیک تر شد و او را بخواند - فرستاده در سجده و در وقت و در حین آن یافته پیام طلب شیخ بر زبان آورد و بجزو استماع این شیخ عین الدین از جای خود برخاست و جام شراب که در دست داشت نوشید و بر زمین بزد و بخدمت پدر علمیت در حاضر شد - و غرقه خلافت و سر بای نعمت و خلافت و شب بچشت حاصل کرد - و از احسان و برگزیدگان و نگاه رب العزب گردید و بقیة العمر و زهد و تقوی بسر برآورد و فائز ششصد و بیست و دو مرقوم است +

شیخ سازنگ شیبی مهرودی

صاحب ملت عزت از قوم مهرود بود - چون با سلام شریف شد - و به شیر و او بقصد نکاح سلطان محمد بن فیروز شاه درآمد - بلده سازنگ پور بنام خود آباد کرد و بعد از آن مرید شیخ قوام الدین گردید و به منزل و اسباب دینا - ترک گفته به سفر حج از رفت - چون باز آمد بصحبت یوسف بدیع ابرجی مصاحب خجسته یار کرد و غرقه خلافت هم پوشید و وفات او در سال ششصد و چهل و هفت و هشتاد و یک است

شیخ علم الحق الدین شیبی

علیهذا عظم و فرزند لبند شیخ سراج الدین سراج الاولیا است صیاحت بابت بزرگ و کراماتش که بزرگ و بیاضت و محابده علوی تمام داشت جمیع کثیر از ارباب دل برهنه نوئی او از ظلمت و تاریکی و از اسباب بمنزل انوار تجلیات حق فانگشتند رحمت الله علیه و وفات آن جامع کمالات در سال ششصد و هشتاد و یک است و بقول دیگر ششصد و یک است و بقول آخبر در شیبی متخیل است +

شیخ محمد عیسیٰ جوئی

خلیفہ شیخ فتح اللہ اودھے است۔ پیدش شیخ احمد عیسیٰ از علمدہلی بود و زبان فی ہنگام خت
ہیتمور ترک دہلی آفتہ سکونت جوئی خت یا کرد صاحب باب الاخیار آورده کہ شیخ محمد عیسیٰ جوئی
بسیار غلو داشت و سر نہ انوسے بود و از حال احوال خود ایچ خبر داشت و ستخوان مہر داشت و
دو تا گدیہ و فرسخ بہینہ سپرتہ و ذات او در سال نہ صد و یازدہ ہجری مرقوم است +

شیخ شمس الدین طاہر

خلیفہ اعظم شیخ نور الدین قطب عالم است و شیخ بزرگ و کبیر السن بود و فیض بایطن و استفادہ
کامل ازہ روحانیت خواجہ بزرگ معین الاولیاء دریافت و غرقہ خلافت از حضرت خواجہ بانیرہ
نیرہ حضرت خواجہ بزرگ رحمۃ اللہ علیہم پوشیدہ چنانچہ در سیر العارفین مذکور است صاحب النورین
محقق و کامل بمعصرت شیخ شمس الدین طاہر بود و بشرف ملازمت حضرت خواجہ بانیرہ و در مقام
احمیر مشرف گشتہ۔ ذات او در سال نہ صد و ہشتاد و یک ہجری مرقوم است۔ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ حسام الدین بالکچوی

خلیفہ اعظم شیخ نور قطب عالم است و از عیان مشائخ عہد خود است جامع بود در بیان علوم شریع
و بطریق و عارف بود صاحب کشف تحقیق۔ او خدو تصنیفات بود۔ سیرت العارفین از ملفوظات
او است صیفیام بسیار مائل بود۔ و توکل مرغوب اکثر نسبت خطار جبرہ آب وے پیدا و زو
کہ چون لجزم ملازمت شیخ از وطن بیرون آمد۔ بہر منزل در عالم واقعہ شیخ خود را میدیدم کہ دو برابر
من مے بود۔ و زوے در کشتی سوار شدم۔ و رویشے صوف پوش ہمراہ من بود۔ چون بر ساحل
میدار رسیدیم۔ ہمن درویش و فقیر آسپہ روشتہ از چشم نہان خند انگو کہ پائے پوش شیخ

مشق شد مہ نیک دیدم کہ جان تان دوش کہ باب آفت اودہ بود۔ ہا منظر و سپیکر شیخ یکسان بود
 و در خط و حال و چہرہ و مہرہ هیچ تجاوز و تفاوت نیافت و فات و رسالہ ہشتصد و ہشتاد و دو
 مرقوم است +

شاہ کاگوشتی

خلیفہ نامی گرامی شیخ نور الدین قطب الم است و نسب فے بچند واسطہ با حضرت شیخ فخر الدین
 فرید الدیاسے پونہ۔ و از شیخ پیر محمد ہشتی لاہوری فیض مایافتہ بود۔ و بہتین و تعلیم خلافت سے
 موفور کرد۔ در لاہور سکونت زید و کشف و غرق بسیار از مے بوقوع آمد۔ وفات اود در سال
 و ہشتاد و دو مرقوم است۔ رحمتہ اللہ علیہ +

شیخ یوسف ایرچی ہشتی

آبے اواز خوارزم بلایرچ آمدند۔ و شیخ یوسف اگرچہ خلیفہ شیخ فخر الدین بودہ است۔ اما از خدمت
 سید جلال بخاری و شیخ راجہ قتال فیض ہار بودہ صاحب تالیفات است صاحب تالیف مخفی
 از مریدان و متقدمان اوست و آورد اندکہ روز سے شیخ یوسف در خانقاہ ہنگامہ سماع کرم و آت
 و ہمدان محل جان داد۔ وفات اود رسالہ ہشتصد و سی و چار مرقوم است +

شیخ پیار ہشتی

از مریدان سید پیر اللہ بنیرہ سید محمد کیسود از است و ترتیب و میل بخدمت خواجہ کیسود از یافتہ بود
 آوردہ اندکہ چون اورا ملازمت سفیج دست داد فرمود کہ اگر پیش ازین با کسے تعلق محبت داشتہ باشی
 در عرض بیان تری۔ التماس کرد کہ نظر آموختن طریق عشق حاضر آمد۔ و شیخ ندانم کہ عشق چیست
 و از کجا۔ مے آید فرمود در اظہار واقعات سابق اغراض نہ باید کرد۔ انہیہ بغرض یہ یا نہیں نسبت

التماس کرد که در اوائل بر زن هند و فرقیته بودم و دولت یار دوست نیاید یا آخر زنا گرفتیم
 و در سیم خانه نشستم که او را ببینیم با جماع تمنی خواجگیه و از او در برگرفت و فرمود که البته در
 منزل عشق مقام عالی داری میجو استم که چو تو عشق طلب و محبت است بستاند یا بمنزل عشق
 شاه حقیقی رهنمونی کنم - چنانچه او را جواب الی بیت کشید و در اندک زمان بزرگبیکمیل رسانید
 وفات او در سال شصت و هشت و بیست و پنج مرقوم است *

شیخ محمد شمس الدین به شیخ مینا چشتی سهروردی

صاحب لایت دیا را که صوبه بود و از زمان شیرازی طبل حمایت و مسایع طفت شیخ قوام الدین
 تربیت یافته به شرف بهیت و تشریف حلافت شرف گردید - وجهت موسوم گشتن لقب مینا
 انیست که شیخ قوام الدین را پس بر موسوم به شیخ نظام الدین مینا و او بهولے هوس - و
 تقاضای نفس و زمره ملازمان سلطان محمد بن فیروز شاه بادشاه دہلی منسلک گردید -
 بدین وجه شیخ قوام الدین از دے نفرت تمام داشت - چون شیخ نظام الدین به قصد خدمت
 و تالیف پدر خود بوطن رسید و در محفل خاندان براسپا گزشت - شیخ قوام الدین ازین اوان گستاخ
 بر آشفت و در حق او دعای بد کردیمین که گامے چند نه پیوده بود از لپشت فرس بے زمین
 آمد و ملاک شد در آنوقت شیخ قطب الدین که از مریدان خاص شیخ قوام الدین حاضر بود با فرمود
 که حق سبحانه لے اترالپس خواهد داد موسوم به محمد مینا گشته بجائے فرزند من معروف و مشہور خواهد
 شد - حاصل بیکت و تصرف مائے شیخ همچنان وقوع آمد و منظور نظر شیخ قوام الدین گردید و مقرر
 خلافت از شیخ سازگ چشتی ہم دریافت و جانشین و صدرا لے سبب اذیعخت و ارشاد گشت
 صاحب اخبار بالاخیار آموده که شیخ محمد مینا ولی مادر زاد بود - چون بخریب بالا و ادره - و بلستان
 بنشانند و اوستا و بختن بسم الله اشارت کرد و بفرمود بخواند - چون گفتند که بواله گفت که اله
 باز گفتند که بواله - در جواب گفت که چون اله گفتیم به گفتن مینا حاجت ما تمام درین محل

چند سانی حقائق بر زبان آورده منقول است که او تبرک و تجرد غلو بسیار داشت اهل عیال نخواست
شب را بر سر دیوار نشسته عبادت میکرد تا از غلبه نوم محفوظ ماند و بر سطح فرش خار و خشک تره
منتظر می نشست و در موسم زمستان بر پهن تن در آب سردتر کرده در صحن خانقاه بی سایه ایستاد
و منتظر می ایستاد مشغول میگشت بقصد در دست و در و طلب بود گاهی بجا جت و به ترحم
نیاسود و فاقات او در سال شصت و هفتاد منقول است رحمة الله علیه +

شیخ زحمت الدین

پسر بزرگ شیخ نور قطب عالم بنگالی است از بنین رگ صاحب حال بود او میگفت که والله من
از سگ بازار کمتر مدام تبوکل و عسرت زندگی میکرد و از اهل دنیا نفرت گلی داشت
رحمة الله علیه +

شیخ النور

پسر محمد شیخ نور قطب عالم بنگالی است و در حالت گدایانه بجاوت شهرت تام داشت که سلفان
می پرورد و در زمان خرابی فوج کرده بذل فقر میکرد و میخواست از گوشت آن چیزی نمی خورد و روزی شیخ
حسام الدین از وی پرسید که محمد و من زاوه عشق چه باشد فرمود مردان حق چشم فراز کرده
می بیند که دوست می آید یا پیام دوست دیگر نه بشود و چشم چه حاجت است +

شیخ محمود راجن قدس الله سره

خلیفه پدر بزرگوار خود یعنی خواجه سلم حق الدین است صاحب سلسله سهروردیه شطاریه بود
نیز بیک واسطه سلسله خلافت و به جعفر خواجه گیسورد از میرسد و نیز از جامانیضها دریافت
صاحب مقام عالی بود و بر یا ضیعت در عقید اشغال و فقر و فاقه را بسیار دوست داشت و صحبت

امراد انعمیا نفوذ بود و شهاب العبادت و مشغولی بسے برود و از غایت بیداری و مشغولی چنان
غیرت گشت تا بر بوند و از جمال اعمال مستی مینائی وحدت و حقیقت ظاهر و باهر بود و جمعی
دین صاحب یقین بذیل یقین و ارشاد او بمقام حق رسیدند و وفات او در سال نهصد و هشت

راحمی حامد شاه حشی

خلیفه شیخ حسام الدین بانکپوری است بزرگ و صاحب بیت دست بود در زمان سلطان
شمس الدین ایلش جد بزرگوارش سید شهاب الدین اذکر ویز آمده سکونت دہلی
اختیار کرد و آورده اند که راحمی حامد شد و او اهل وضع سپاهیان داشت و آخر بصحبت شیخ
حسام الدین بانکپوری پیوست و از جمله صفیاء زمانه گردید و به علم ظاهر بقدر حاجت و فرست
داشت اما عالمان دین و ارباب یقین در واسطه ارادت و حلقه اطاعت او بودند و وفات او
در سال نهصد و یک مرقوم است - رحمۃ اللہ علیہ +

راحمی سید نور

فرزند رشید حامد شاه راحمی است بسیار بزرگ و صاحب مال و کریم نفس بود و مدت عمر عبادت
در ریاضت و تقوی گذرانید - رحمۃ اللہ علیہ +

شاه سید

خلیفه شیخ حسام الدین بانکپوری است او اهل صاحب بیت ثروت بود و آخر به ترک مال
و منال پرچمت در خدمت شیخ پیوست و تبعه کمال خرقه حفاظت یافت آورده اند که او
باز به تعلق محبت بود و او هم ترک ہوس دنیا کرده به فقر و توکل فتاعت کرده وفات او
در سال نهصد و سی و سه مرقوم است +

شیخ بهاء الدین جو پنوی

از مشاہیر شاخ آن یار است خلیفہ شیخ عیسیٰ است در منزل تجرد پائے استوار داشت و بعبادت و ریاضت گزینید و خلافت او از حضرت احمیٰ حامد ششم متیقن و معتبر است۔ وفات او در سال ۹۴۰ھ و چهل و ہفت مرقوم است +

شیخ دینال ہشتی

مرید و خلیفہ احمیٰ حامد ششم بود و صحبت از حضرت نضر علیہ السلام۔ و فیض باطن از روحانیت خواجہ بزرگ معین الحق والاؤلیا حاصل میکرد۔ و ثبوت پیوستہ کہ حضرت خواجہ بزرگ اودا باشارہ باطن بنضر علیہ السلام حوالہ کرد و این بیات ہندی در حجاج الوالیات شرح محمود العالیات از نو مذکور است ۵

جب جبک عمر جو حضرت خواجہ
حضرت نبی رسول تولد
دینال جو پرگھٹ کنیان
حضرت خواجہ نضر بہت دنیا
مخفی مہا کہ شاہزادہ دینال بن اکبر شاہ بادشاہ در خانہ بہمن شیخ دینال متولد شد
و بادشاہ بہمن نامی شیخ پسر خود را معشوقہ کرد۔ و شیخ دینال در سال ہفتم جلوس اکبر شاہ
کہ زمانہ تولد شاہزادہ دینال است در جمیر سکونت داشت۔ و بعد تولد شاہزادہ سالہا
در صد حریات بود۔ و آخر بسال ۹۹۹ھ و نو و نو نہد وفات یافت۔ شیخ دینال انا جمیر نبود
اما بسبب غلبہ محبت و حانیت خواجہ بزرگ بیشتر در جمیر قیام و وزید۔ و در جوار آستانہ عالیہ
حضرت خواجہ بزرگ بیشتر در جمیر قیام و وزید۔ و در جوار آستانہ عالیہ حضرت خواجہ بزرگ با خیر
سوی محل سکونت داشت۔ و در زمانیکہ حرم محترم باو شاہ را بہ جہت مصائب سفر ناگوار
و بنظر آنحو زمانہ وضع محل قریب تر بود بحکم باو شاہ قیام جمیر ناگزیر افتاد و تفریح کاوی وسیع

برابر حجره شیخ بنیاد کرده و نظر همایگی شیخ که خالی از خیر و برکت متصور نبود - برای مولود مسعود
مخصوص ساختند بنور از ان تعمیر شیخ نشان با قبست و مجاهدان روضه حضرت خواجه بزرگ
معین الما اولیا که بجهت جهالت و نادانیت حال شیخ دینال را از اجساد خود قرار داده و به
ولادت سفاهت ازاده و منزل شیخ موجب بهار و اعزاز خود را برگزاند غلط فاش و تقصیر قبیح
است - بهلاف و کذا فایشان گوش نباید داد و سلسله پیران طریقت شیخ دینال که از
کتب ملائطه بوضوح پیوست انیت شیخ دینال مرید راجی حامد شاه خلیفه شیخ مسعود
مانچوری خلیفه شیخ نور قطب عالم بنگالی خلیفه شیخ علاء الحق بنگالی خلیفه شیخ عثمان انجی
سراج خلیفه حضرت شیخ نظام الدین سلطان المشائخ قدس سره ارم +

شیخ حسن طاهر

خلیفه راجی حامد شمس از خدمت سید نور بن جلد شده فیضها در بر بود - و از او اهل درویشی و طلبی
شمار کرد - و بمشائخ و فقرا صحبت گرم داشت و غلبه و شهرت شیخ راجی حامد شمس را که
حاضر خدمت شد پس از امداد پیوست و طلب سلطان سکندر از جوینور به علی آمد بکونست
اختیار کرد - و در عبادت و ریاضت شتاق بسیار کرده کافه آنام را رهنمون منزل حق فرمود و قاضی
در سال نهضت و نه مرقوم است +

مولانا اله داد پستی جوینوری

عالم با عقل و فقیه پیشین بود - و کافیه و مدارک را شرح فرمود - و ثمرت محبت و خلافت راجی حامد
در یافت منقول است که مولانا شیخ طاهر با و سلسله محبت مستحکم داشت و ایشان را
همدم بودند - روزی مولانا الله داد بطریق طنز و باب بیعت نسبت راجی حامد شمس سخن گفت
شیخ حسن گفت که در صحبت حضرت راجی حامد شمس افتاده سلامت بداند - البته سخن شما

لا ان کفین و شغرتی مقصور است اجمال مولانا را و اجمعیت مولانا حسن نجف مستراحی حاد شایسته
مسائل پسند که حل آن مشکل بود در پیش آورده و احادیث از منسوبه مولانا حکایت آورده
تفصیل اجمال تا ذیل اشکال بوجا حسن فرمود. هماندم مولانا را دسر در قدم آورده و بیعت کرد و
بر ریاضت و مجاهده اشتغال وزید. وفات او در سال نهصد و بیست و سه مرقوم است رحمت الله
تعالی علیه +

شیخ محمد حسن بهر شیخ حسن طاهر

جامع بود میان علوم طالع و قال و آیت بود در شاخ نسبت بهال چون از حجره خلوت بر خیزد
مشغوف جلوه میکرد. هر آنکس که نظر بر او انداخت تکیه بر میگفت. و در محیط حیرت و حیرت
غرق میگردد و سبیل قادریه بهم توسط داشت. سالها در مجاورت مدینه نبوی بسر بردند. ام
انظما و شام رحمت کشید و بعد نماز شام درون حجره رفته بعد از استجماع و تحقیق کارها کرده فات
سال نهصد و چهل و چهار مرقوم است +

شیخ عبدالمزاق جبهجانه

مرید و خلیفه شیخ محمد حسن طاهر است صاحب کتابت کشف خداوند خوارق عادات بود. و به طبعیت
نبوت و ائمه سالوات اعتقاد تام داشت و او را با شیخ امان بانی پی میباشند و مناظره بسیار بود و فائ
سال نهصد و چهل و نه مرقوم است +

شیخ امان بانی پتی پستی

اسم گرامی عبد الملک و لقب امان الله مرید و خلیفه شیخ محمد حسن طاهر پستی نبیره حاجی حاد شاه است
در شیر قاسم در پیشگاه نعمت الهی واسطه دارد. و بواسطه تفریق و بیابان و سبیل و شت

و تصوف توحید از کتب رسالہ چند یادگار است باخصوص رسالہ اثبات الاعدیت
از دست ۲ نیز بر لایح مولانا جسام شرح دارد و میفرمود اگر پانہضمت اور میان باشد توحید بر
منبر و منیار بایگفت و فرمود کہ در اول حال بر اثبات توحید و دلیل دشمن اکنون نشانزدہ دارم و میگفت
دیویشے ما برو حال منبی است۔ تہذیب حقائق و محبت مہبت رسول صلی اللہ علیہ وسلم و قات
آن جامع صفات در سال نہ صد و پنجاہ و ہفت مرقوم است۔ رحمتہ اللہ علیہ +

مولانا احمد شوریانی

از اولاد پیر کبار است حبس و ظاہر باطن مہر و شاگرد شیخ احقاق ہشاہ کا کہ چشتی است و از
دیگر بزرگان طریقہ چشتیہ نیز نعمت و تسبیض صحبت حاصل کرد۔ بزرگوار یا صفت عدم نظم و
مشغلی بسیار داشت فات او در سال یکہزاروی مرقوم است +

سید علی قوام

ان اہل کمال بود۔ اس کے از سادات سوانہ و مرید و سلیف شیخ بہاء الدین جوہریت قبول و فتوح
بسیار داشت۔ بیچ خادم خدمت نگفت و در حقیقت کشید فات او در سال نہ صد و پنجاہ
ہجری مرقوم است +

شیخ ابو دھن جن پوری

پیش شیخ بہاء الدین جن پوری بود کہ پیر سن و صفت بغایت داشت کہ نے بتیاری کے قوام ہوتا
اما در حالت جبہ چنان نقص سیکر کہ جو انسان نہ تحمل تصادم اونے تو ہستند فات او
در سال نہ صد و ہفتاد و شش مرقوم است +

شیخ جمال الدین جمن شتی

مرید و خلیفہ پر عالیقدر حضرت شیخ محمود ابن ابن است و چون کثافت خاندان مغربہ شیخ احمد کشتو وار و صاحب جمال اہل فضل و کمال بود۔ در یاد حق غلو بسیار داشت۔ و بتوکل و حیرت سروکار۔ جامع شریعت و طریقت بود و حاوی محنت و محبت دل اغدار داشت و مدینہ اشکبار معین و معاون بنیکستہ دلائل و در دو محنت۔ در بہمانے ہر و ان منزل بہیت بود و سودا عشق و سر جلوہ شاہ حقیقی در برداشت۔ سالہا در کنج اعتکاف بنشست و حصاً قلعہ پندار و نفس بنیر وئے ریاضت و محنت بشکست قبول عام و تالیف تمام داشت۔ جمعہ ارباب دل با وائل بود و صف مشائخ و یار ہند را بہ ہمنوی و ارشاد تا پیر اپردہ قرب اتصال رسانید۔ مدام جو یائے رضائے الہی و مقلد ارشاد اہل شایہ بود و جمعہ اللہ علیہ۔ زمانہ جو سال نہ نہ صد و ہشتاد و دو مرقوم است و بعضی اختلاف نیز آید

شیخ حسن محمد شتی

خلیفہ اعظم حضرت شیخ جمال الدین جمن است و علوم ظاہر کمال زمانہ و دیباچہ تہ تیغ معرفت سکتا دیگانہ۔ آیتہ بود از جمال شاہ ازل۔ و در لیتے بود از مدائن علم و عمل۔ خدیو شرب چشت۔ صورت نشین نجمین بہشت بود۔ صاحب مقامات علیہ و کرامات جلیہ و آثار زکیہ شتاق جمال و تمیز منظر حال مجلس سماع دوست تر داشت۔ و در مند بود و باحوال متمندان و طلبے پرداخت زمانہ جو سال پاک در سال نہ صد و ہشتاد و دو مرقوم است

حضرت شیخ محمد حبتی

مرید و خلیفہ پر خود خواجہ شیخ حسن محمد است امین امانت ہائے اولین و آخرین و صامت

اموال خزانین صفوت یقین صاحب بود و مع خلاصه فرمایش آرایش اصل و فرع برگزیده نفس
 باگاه الهی بسط انوار و سرازار نماند هیچ صاحب جمال حیل نشیم - کریم نفس کریم بود شنبه و این
 داشت یدام در حالت سکر و ذوق زندگی میگردید و دست محبت و عدو راحت بود صاحب
 ضیاء کرده است که چون غائب محبت و ارادت نظر زیارت ثنات عالمات و مصلحت
 فائز شد و بر مرقد مبارک حضرت خواجه نصیر الدین محمود نصیر الاولیا رسید و دولت پادشاه
 دست او مصلحت سنگ بر قد شگاف پیدا کرد و حضرت شیخ محمد ورون فرار و اصل شد
 چون کن آمد نان و حلوا و دست بود و نصیلین و عصا و خرقه و مصلی که در پهلوی خواجه نصیر
 پیوند زمین کرده بودید - با و مفوض گشت - از آن روز بر آنکس که بزودی امیدید و یافته حال
 و پیرانه جمال میگردد - مولد او احمد آباد گجرات است و زمان جمال پاک در سال ۱۰۸۶ هجری
 و شش نیکو رحمت الله علیه +

شیخ علاء الدین بن شیخ نور الدین ابو حنی

از اولاد حضرت خواجه فرید الدین گنج شکر الاولیا است صاحب سلاطین حمیده و اوصاف نندیده
 جامع علم و سلیم و با اهل دنیا سر و کار نداشت و از جمله کالانی خط نفس و آسایش چیز نبود
 راضی بود - او را فرید ثانی میگفتند و بار و حانیت حضرت خواجه قطب الاولیا توسط
 داشت در سال هشتصد و هفتاد و دو فوت شد +

شیخ جمال الدین قریشی

به تحقیق نزدیک به بیت که ام شیخ وقت بود - اما مشرب شپتیه داشت و باطن سلوک بود
 ظاهر جذب بشیر و در میان سیر مجرب - و از لباس بقدر عورت کفایت کرده بود - و لازم
 معقول منتقل رستمی و سبکی همه بر لاک زبان داشت - میخورد یک مدیه بشام نام دارم که

دله جلیل میزنند و اکثر میخوانند

خام بدم خفته شدم شوختم

صاحب الاخبار الانخیارن بود که در او اهل اورا عشق مجاز و سر بود و در اندک زمان عشق حقیقی
عز قمار آمد و فوات او در سال نهصد و چهل و هشت منقوست +

سید سلطان بھڑاچی

حد ویش صفاکیش مرد با همت مروت بود و بدین شیخ علماء الدین احمدی است از خاندان
شمارینیز تعلق داشت پیر من قصیر و حشمت دینگیر بود و گویند پسند درستی و در سرودا
و ایسلام آمده بود و قبیلما و پیش پادشاه فریاد بود و پادشاه با دگفته فرستاد و از زنی
که در غارت خست یار کند و تیغ و کمر بست و از خانه بیرون آمد و جواب داد که زن مذکور
مسلمان شده است باز به صورت کافران چون جانز میباشد پیا دگان شایستهی اجتماع اینی
مرد و خود کشیند و گویند هیچ نگفتند و فوات او در سال چهل و نهصد و نه مرقوم است +

شیخ یوسف معروف شاه جوسی

بحضرت مخاجره الدین فریدالایسا نسبت آئی دارد و غرقه و کرامت در ورثه داشت پادشاه
نیشی عازم بیت الله شد و در آنجا بدین نبوی حضور واجد حصول شش زیارت نگام
ماودت و آسیر آمد و اهل عیال را از وطن طلبه استه سکونت بر مانیز اختیار کرد
فوات او در سال نهصد و پنجاه مذکور است +

شیخ نظام الدین شتی

سینه یوسف جوسی است گویند که او در دوازده سال در شکم مادر تکلف ماند و او بهر حجاز

هم زفته بود و بیشتر بیت الله و بیشتر ابی شرف گروید و صاحب شرف و کلمات بود و آثار طریقه
از بی نظیر آمد و وفات او در سال نهصد و شصت و پنج منکد است +

شیخ حمزه هر سوزقیشی

از اولاد شیخ الاسلام شیخ بهاء الدین زکریا متافانی است و سلسله پیران او و خواجه بی محمد گیسو ساز
می پیوندد و صاحب کشف و کرامت و اهل عشق و محبت بود و در احوال و خدمت ملک و ملک
بود با آطر بار غنیمی ترک گفت و زیارت حضرت خواجه بزرگ معین الاولیا و در دنیا اولاد
اجمیر آمد و در انجابه شیخ حمزه مجذوب که هم نام او بود و طریقه مجذوبانه داشت ملاقی شد
و انعام باطن یافت و از آن بعد از شیخ احمد محمد شیبانی التساب کرد و در قصه هر سوز
نار نزل قریب سی و هفت تنگ است و طرح اقامت و سادات و هر کوه که از علوم می بهره
و از پاسداری وضع آواره بودند تربیت فرمود و از کشف و خوارق و حکایت دارند که مدین
مختصر کتبانش ندارند وفات او در سال نهصد و پنجاه و هفت منقول است رحمه الله تعالی علیه

میر سید غیب الاول

مرید اولاد خواجه بنده نواز گیسو ساز است از علوم می بهره وافی داشت تصانیف نیز دارد
و بر شیخ بخاری شرح و حاشیه نوشته اکثر به نواح و کن و کجرات رفت و زیارت مینه منور و
در مکه معظمه شرف گروید وفات او در سال نهصد و شصت و شصت و هفت منقول است +

شیخ مهتا گلگرونی

در دیشته کامل و صاحب حال بود و تربیت اند و عانیت خواجه بزرگ معین الاولیا حاصل
کرد و آوده اند که او تا مدت است سال خدمت گزار کرده و بار کشتی اختیار نمود و بعد آن

باشده روحانیت حضرت خواجہ بزرگ منہس گشتہ قصبہ گاہ گردن فست و کونست زید
وفات اود سال یکیزار و سبہ وقوع آید +

مولانا عبد اللہ سلطانپوری

اناکابر علماء و اعظم فقر ابود و مشرع و عارف و متوہ و سیصال و فروع و عت بسیار کوشیدہ
در آد ایل مان بختیاب مخدوم الملک است از بود۔ اما چون آبر بادشاہ دین الہی احداث نمود۔ و
شمس پستی اختیار کرد۔ شیخ با آود جہاد سرگرم شدہ و از بختیاب بختی او حکم اخراج از دیار مہندہ عا
گشت چپا ہنر جہاد اختیار کرد۔ چون با آود سوم کردہ۔ و در سال یکیزار و شش وفات یافت
رحمتہ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ جلال کلی

در عہد شیر شاہ بادشاہ بہارت منسوب بود۔ اما ہمہ دولت و ثیرا اثر انگشتہ بلسلہ بیعت و خدمت
حضرت شاہ محمد چشتی مشہور گردید و بجای او دیگر نیز رفت و فیض ہمار بود۔ وفات او
در سال یکیزار و سیزدہ مرقوم است +

شیخ ضعی خان ظفر آبادی

مرید سلیفہ شیخ حسن ہرست میا صاحب استطاعت و کرامت بود و فیروز قباہ سیال بانہا کنیدیم
بادشاہ وقت مہیات باد میداد اما قبول نکرد و توکل بسیر برد و خیرہ شیخ عبد اللہ پیرا و فرمان بطریق
چغیش فرستادند ہم انکار کرد و چیزے نگرفت یعنی خان سال ہنصد و ہفتاد و منقول است
رحمتہ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ عبدالعزیز بن شیخ حسن طاهر

علیف اعظم قاضی خان است از شاہ شیرینوخ بوده است و تقی علی بن تقیعلی شریع بگانه روزگار
و شہرہ آفاق بود و جہت خلق خدا شفقت بسیار کرد و در پایہ علم صہر طلبند پایہ بود خلق کثیر بہ بعض
صحبت او بخندار رسید و جمیع دوزیل حاکمیش بر جسم پندار نظر و تصور کردید و فات او در سال
۱۰۸۵ و ہفتاد و پنج مکر است بحمدہ اللہ علیہ *

شیخ سعد الدین خیر آبادی

مرید و شایفہ شاہ محمد مینا است و در آواش بیعت نمہ طریقت تہ سیاط عام و دستکایہ عظیم است
صاحب تصنیف و تعلق اہلن بود و سماع بسیار غلو داشت و در علم نحو و فقہ و اصول صاحب
تصنیفات عالی است۔ اورام دیدان و مبتعان بسیار بودند۔ از جملہ ایشان شیخ مصطفی
صاحب جہد و حال و اہل فضل و کمال بود۔ و شیخ مبارک سندیلیہ جامع شرع و طریقی و
سرست صومعہ کشف و تحقیق بود۔ وفات محم دوم شیخ سعد در سال ۱۰۸۵ و ہفتاد و پنج
و مکر است *

میر سید محمد کالپی

و را وائل از میر ابوالاعلیٰ نقشبندی، مصححت بود۔ چون بہ ہندوستان آمد و زیارت مقہر مطہر
حضرت خواجہ بزرگ معین الدین اورق نام اجمیر شریف شد با شافہ و عانیت حضرت خواجہ
طریقہ چشتیہ اختیار کرد و بنیضہا دریافت بہ مراتب اعلیٰ رسید و در وجد و سماع مستولی بہ
علیت است ہر سال زیارت مزار فیض آثار حضرت خواجہ آمد و نہایت مکر و فقا
او در سال ۱۰۸۵ و ہفتاد و پنج مکر است *

سید عبد الباقی حشتی

بگزیده آفاق بود و بطن سحر دست بهیت به کسنداد و آتا از روحانیت حضرت خواجہ بزرگ
معین الاولیاء تربیت یافته در شب کبریا این خودی و اولیاء اسطه کسے بحضرت خواجہ
سلسله خود پیوند میکرد و وفات او در سال یک هزار و چهل و سصد و گشت *

شیخ محمد عبدالرشید جوینوی

سلسله اادات او بچند واسطه به شیخ حسام الدین بانجوینوی منتهی میشود و از دیگر حضرات طایقت
نیز انعام و اکرام یافت از اهل مشائخ عهد خود بود و آواز تمدیس میکرد و در آخر از همه بزرگداشت
صاحب تقبایست بود و ذکر جبر دوست داشت شیفته محبت و وارفته سماع بود اشعار هم
میداد و تخلص شمس میکرد و وفات او در سال یک هزار و پنجاه و پنج مرقوم است *

شیخ احمد گیسو دراز

صاحب کمال قال و وجد و سماع بود و بسیار حاشه و مناظره اکثر مباحث و مسائل علانیه میگفت
پیر و رقیقه چشتیه بود و با خواجہ سید محمد گیسو دراز نسبت خاص داشت از بخت و دراز
جد و گیسو مائل بود و وفات او در سال یک هزار و پنجاه و هشت مرقوم است *

پیر محمد سلون

جامع علوم صوری و منوی بود و سلسله او بواسطه شیخ عبد الکرم به شیخ حسام الدین بانجوینوی میرسد
میدان او صاحب کمال بود و حلقه با و رجوع بود و قبول عام داشت و در دیار بکند - شیخ
عهد خود بود و وفات او در سال یک هزار و هفتاد و چهار مرقوم است *

شیخ پیر محمد اکسنوی

و شریف المل و متوکل و بشرف نیرت حین شرفین مشرف المل و از جنپور است اکتساب
علوم دین از علماء و یارو ملی و کهنه سجد غایت سبانی و در بیت شیخ عبداللہ مدیاح چشتی
معرض کرم شد و بخش کامل ربوہ و وفات او در سال یکزار و پستاد و هجری بوقوع آمد +

حضرت شیخ سید فیاضی

خلیفہ اعظم حضرت شیخ محمد چشتی است بحکیم علوم دینیہ و دینیہ منورہ بہر سانیہ -
صاحب جسد و حال و عاویض و کمال مرجع ادوالارباب و محبت اصحاب صداقت
تأب بود صاحب تالیف تصنیف است آیہ نور و صدر نشین بزم قرب و حضور بود و میرہ
بینا گوش شنو اکمال مرتبہ عارفی است - او را حاصل بود شکر راحت و شکایت زحمت
پیش او هموزن بود - ہر آنچہ سگزشت بران قانع بود - در یاد حق از خود فراموش - دور
سکر بادہ و حدت بخود و ہوش سالہا بر ریاضت و مجاہدہ کار فرمائے میکردند -
و گوشہ تنہائی و زایہ اطاعت بنشست جمیعہ - و خلق کثیر - انعام و اکرام از او فاضل
سرد بود - و بسیاران از کتبہ تیرہ و تار جہل و نگار - بر ہنہونی او تا بنزل عرفان و اقرار فائز
گردیدند - مریدان مستحان او از بس صاحب خرق و کمال بودند - و در دیار کجرات علم
صنعت و طریقت برافراشتہ - و در دیار ہند شمع ایمان و ہیبتان را فروغ دادہ آمدہ اند
کہ از ہر کہ و مہ ہمہ شتاق او بودند - و خدمت و صحبت او را سبب غا - و بر حق منیہ شستند - و فایز
آن جامع کمالات و مصلحت موجودات در سال یکزار و یکصد و چهل و یک ہجری
منقول و مذکور بہت - رحمۃ اللہ علیہ +

حضرت شیخ کلیم اللہ جہان آبادی

برجی نور اللہ بن شیخ احمد بن شیخ حامد از اولاد حضرت میرا السلام شیخنا ابی کبر صدیق
رضی اللہ تعالیٰ عنہ۔ اصل آباؤں کے از ترکستان است۔ پیر بزرگوار اور بزمان دوت
شاہ جہان بادشاہ در دہلی فائز شد حضرت شیخ کلیم اللہ شریف جیت پور حضرت
شیخ بیچھے مدنی است در علوم دینی شہرہ آفاق و در ریاضت عبادت طاق بود اور وہ
کہ با حضرت شیخ ابولفتاح قادری ہم نسبت داشت بچند وصحت اولیہ برادر و نیز فر
نقشبندیہ از خدمت امیر محترم لاہوری در بر راست کرد۔ مجلس سماع بسیار خرم و خضیا
میں فرمود۔ واحد از سلسلہ غیر اند۔ آن وقت بایا بنجہ شد۔ در خانقاہ مسدود و مکر
جمعہ گشتگان راہ و متفحصان غیر آگاہ را چراغ ہدایت نبود۔ و از تائیدی گشتی
و غیر آگاہی بر آوردہ و طلعت جاوید کلامانی فائز گردانید۔ آثار عالی و اطوار متعلی داشت
تلقین و ارشاد اہل التذیب بسیار میکوشید۔ گرمی صحبت او احتراق عشق و التهاب
محببتین جان پیدا سے کر و دل مشغوف و در بر و دقائق کشوف پیش نظر داشت
از راحت و تہارت بیزار و باور و محنت محبت و کار۔ امام الطریق۔ بر شاہادہ
تحقیق و جام حسیق بود۔ بہ رفاه۔ استکراہ و خصوصیت و منازعت با جمیعت چاہداشت
زمان چو سال اور سال باز وہ قصد و چہل و دو مرقوم است۔ بر قد پاش و شاہ جہان آباد
نسبے باز خام متصل چہار سنگ مرغ است۔ بزبان شورش ملی مجروح و حاملہ نہند
قد بر یاقیت۔ نہرست سماء خلفائش نیست +

فہرست خلفاء

شیخ نظام الدین لونگ آبادی۔ سید مہسن۔ حافظ محمود۔ شیخ جمال الدین۔ شیخ حامد

قاضی شیخ عبد الولی - شاہ ضیاء الدین - شاہ اسد اللہ شاہ جلال الدین فیاض ماری
 ناگوری - محمد ہاشم - آورده اند کہ حضرت شیخ تصانیف بسیار بود - تفسیر قرآن القرآن
 سواد سبیل عشر کما الشکول - واقعات کلیمی الہامات کلیمی وغیرہ - از حضرت شیخ چہار سپہر
 پر شیخ دختر بودند - حافظ حامد حیدر - حافظ فضل اللہ - احسان اللہ خواجہ محمد - نام
 دختران بی بی زابد کہ محمد ہاشم خلیفہ حضرت سینکوہ شد - بی بی فخر النساء کہ شیخ عبد الرحیم
 منسوب بود - بی بی زینب کہ در باب عقدہ شاہ میرزا آمد - و نیز دختر چہارم اجہ نوت دختر
 بسلسلہ زوجیت محمد ہاشم پیوستہ بود - و حال دختر پنجم از نظر نگاشت ۲ اینمہ فرزندان
 دو قرآن از لطف غایتون دوم در مرض وجود آمدہ بودند - قطعات و ابیات در تلخیص و فہام
 حضرت شیخ رحمۃ اللہ علیہ

موسے اُمّت کلیم اللہ عصر	میرزا تبول دو عالم از تبول
سال صلیبش یافت او ملک جلی	زور قمر شد حشر اہل رسول

ایضاً

فضل و کماشش پیش بودہ	مرہم قلب ریش بودہ
سال صلیبش گفت یافت	قطب زمانہ خویش بودہ

ایضاً

چہ از شب بفرودین رفت	پے گلگشت خلد جاودانی
دو تار نیست بہر سال و صلیبش	بر آید مدعا از کس چو خوانی
یکہ موسی ثانی کاشف دین	دگر عرفان بین موسی ثانی

حضرت شیخ نظام الدین بنگ آبادی

جامع علوم شیخ عوط ربیع جلی اسرار عرفان تحقیق - مرجع الفقر - مجاز العرفاء -

و بعد و سماع را دوست داشت. و در سیاحت و هیبت ستغریق بیسلسله انسب یک او
 حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه منتهی میشود. و از پیروگان شیخ الشیخ شهاب الدین
 سهروردی است. آورده اند که بطلب علم بخدمت حضرت شیخ کلیم الله حاضر شده
 بعد از فراغ علوم ظاهر تحصیل امور باطن الکتاب کرد و محنت و ریاضت شاکسته
 مرتبه کمال تکمیل رسانید و به آثار فنیح و اطوار و معنی و مقامات بلند نشان از جبهه تفرق
 میبخت برافراشت قبول عظیم و دست گاه کلیم داشت. و در دیار و کنج دل بکرمت فرو
 در بلده ادرنگ آباد دکن سکونت اختیار فرمود. و طالبان راه یقین و عیان الشرائف
 دین را به رهبری یقین و ارشاد بمنزل مقصود رسانید. صاحب تصانیف بود
 اشهر تصانیف او رساله نظام استلواست. فهرست نامهای خلفائے گرامی اینست -

فهرست خلفا

خواجہ کامگار خان - محمد علی - خواجہ نور الدین - مولانا محمد الدین - شیخ شریف - شاه
 عشق الله عظام قادر خان - محمد یار بیگ - محمد جعفر - شیر محمد - کرم علی شاه و غیره اینها که
 فهرست ایشان معلوم نشد. زمان حوالی سال پاک در سال یازدهم و چهل و دوم قوم
 مطهر در بلده ادرنگ آباد ملک دکن سجدانام و بحج اعزام است. آورده اند که حضرت
 او را با حضرت شیخ کلیم الله محبت و موافقت بر تبه عشق بود. چنانچه بعد وفات شیخ
 در گوشه محمول و عزت و محنت و در گنج تنهایی و لذت اوق چند سبزه برده بود که تقاضا
 طلب از مطلق محبت یقی در رسید. و مزید بر آن زحمات و اوقات مهاجرت پسندیداجرم
 بجست اتمام محبت ظاهر امراض محبت عارض حال شدند. و قریب تر از زمان حلت شیخ
 محل زندگی ازین سلسله فانی بعالق قدس طوبانی بر بستند. حواله الله تعالی علیه حساب.
 مناقب فخریه آورده است که در آن زمان که شیخ نظم الدین بخدمت شیخ کلیم الله
 الکتاب معلوم میکرد و حضرت شیخ از مجلس تذکیر برخاسته مدون میفرمودند

میخواست که شیخ نظام الدین از بجای خود برمسند تعلیم قدم حضرت شیخ نبیاد و عرض
 سپرد بتو مایه خویش را تو دانی حساب کم و بیش را
 حضرت شیخ زین الدین حضرت شیخ یحیی مدنی یاد آید که بوقت عزیمت سفر حجاز
 فرموده بودند که جلاله زیبا منظر نظام الدین پیش شام در مجلس تدریس خواهد آمد و شوخ و
 بر زبان حال خواهد آورد و شایده که اولاً به تشریف حلافت و شرف بعیت مشرف
 بکنید و اینهم نعمت و کرامت نسبت که بکار رسیده است حق او است۔ ازان روز حضرت
 شیخ جرجه غایت متوجر گردیده در اندک زمان شیخ نظام الدین را بر حبه کمال رسانید

خواجہ الشیرین فخر جهان چشتی دہلوی

سنداً اصفیاً قدوة الاولیاء امام المتقین صدر الاولایت۔ محبوب العالمین
 صاحب شہسوی خواجہ فخر الدین فخر جهان چشتی دہلوی قدس سرہ اللہ۔ سلا العزیز فرزند احمد بدوئی
 خواجہ نظام الدین اورنگ آبادی است۔ عالم علوم صوری و ماہر رموز معنوی بود۔ ینکام
 و لا دتش خواجہ کبیریم اللہ خرقہ و کلاه خود با۔ از رانی داشته بود۔ و در سن شانزده سالگی
 از علوم عقلی و نقلی بہرہ یاب شد۔ کسب ریاضت عبادت اشتغال فرمود۔ و
 بر ہمنوی کافران سہ موخر مرعی داشت و بذیل ظل عطا فاش جهان جهان بہکات و
 بر جهان و جهانیان نزول نموده خدای از خوان نعمتش بہرہ یاب۔ و ناصیہ ارادت
 بر سنگ آستان پاکش می شود۔ و ان زمانیکہ زیارت روضہ حضرت اجہ بزرگ جمہر
 فائز شد۔ بعد از ادا نئے فرائض خدمت مزار سبوت خانقاہ شریف کہ جانب فکن از مسجد
 بزرگ کہ شہ ہی واقع است ترجیح فرمود۔ و با حضرت صاحب سجادہ کلا و اولاد پاک حضرت
 خواجہ بگلٹ ہونہ تادیر پایہ دوستی و قدم بچہتی بر جا داشت و ہمہ دین ناشناختاں و حقیقت
 آگاہ شہ شید الدین کہ از نبار پاک حاجی حرمین شہر یفین حضرت خواجہ یحیی بنی نوعین

رحمۃ اللہ علیہ پانچ فرمود و با خواجہ فخر جہان پیرزادہ بر جادہ صاف و محالہ کردہ گنج شاستند
 دران زمان و مکان از سبب کلام و اثر کمال و بیار و در محال و توحید مقال بودند و از
 بندگان خدمت ربیکے را کسوت سعادت و بر و آئینہ صفا و صفوت پیش نظر بود و بہر ان
 صحبت حضرت پیرزادہ بر جادہ شیخ المشائخ سعید علی احمد چشتی اجیری نسخہ شرح تلامذہ
 حضرت خواجہ فخر جہان گزرنیدہ بود۔ لکھت قال فی غنیہ الاولیاء۔ مریدان معتقدان خواجہ
 فخر جہان را پایا مانمیت۔ وصال پاکش بہ سنہ یازدہ صد و نود و نہ ہجری
 بوقوع آمد و در دلی کہنہ بخوار مزار فاضل الاولیاء حضرت خواجہ نجیب ریایافت رحمۃ اللہ علیہ

آفتاب ملک ایت نیز عظم برج ولایت شیاض شہ کشور غوثیت و طبیت فخر العارفین منظر
 الازار الصمد حضرت خواجہ فخر جہان مہاروی قدس سرہ *

اسم گرامی پہل بود و لقب پاک نور محمد کہ از حضرت خواجہ فخر جہان یافتہ بودند نقل است اگر شہ
 چشم صحبت حضرت خواجہ فخر جہان بحق ایشان روز افزون بود۔ چون انجمنی مشہور و مشہور
 زنی از مریدان خدمت خواجہ فخر جہان میخواست کہ بحال جیل خواجہ نور محمد تسکین میں بیاید
 طلب نماید تا بحیلہ دعوت خواجہ فخر جہان و کمین گاہ در تاج شہست۔ قہنیکہ ماحضر آوردند
 و ہر یکے شعل خود را استعدا کردند نہ کہ راز حجاب غرقہ میاید۔ چون نظر شہ بحال
 حضرت خواجہ مہاروی افتاد و چشم ظاہر از حسن صورت مترا میدہ۔ در دل اندیشہ
 کرد کہ میلان خاطر خواجہ باین منظر دیکہ... از چہیت بفرمان حضرت خواجہ
 مہاروی بکشف باطن آگاہ شدہ فرمود۔ مائیں صاحبہ۔ خواجہ فخر جہان کہ بر حسن صورت
 فریفتگی و شیفنگی دارند۔ چشم ناقص بین معنہ و است۔ بسیلہ را چشم محزون بایدید
 نقل است کہ وقتہ حضرت خواجہ مہاروی عریضہ بطلب ہوا کہ بخواندن آن بولت بالائی

مجلس رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم۔ روزے شہید بخندمت حضرت خواجہ فرج بہمان سال ششم
 بود با سمنش ہوا چنگلاز حضرت ایشان کتابت رسیدہ بود شیت بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 با تفصیل یاران و سلوک یاران قریب قلم خوانند آورد و صحبت ایشان است از صحبت
 خشک مزاجان متنفر خوانند بود۔ مے باید کہ صحبت شما در حق ایشان اثر کند۔ و از وطن
 غفلت بدر آئیند یک آدم کہ از شما نام خدا آموزد۔ بہ از عبادت لازمی شماست۔ بیچارہ
 محو یکبہ تکلیف کشیدہ تا اینجا آمد۔ و دوبار کہ رسالہ شما آن صاحب سلامت رسانید
 حق تعالیٰ جسکے خیرش و در دین و عہد ہے۔ و ما در اگا ہے سماع مے شنوند۔ یا بایک
 قطع کردہ اید گاہ گاہ شنیدہ باشند۔ مے ساز و عمل توجہ را کرم کنند یعنی مراقبہ
 یاران مے کردہ باشند۔ بنیت اینکہ گرمی ایشان در جلسہ اثر کند۔ تبجیت کر می کنند
 شاکر نویسند۔ عادت اللہ بہین تیرہ جاری شدہ است پس ہن تیرہ باید رفت کیفیت
 خود چہ نویس۔ قال ہم ضعیف چہ جائے حال۔ مگر از دعا صاحب حال تندرست
 ہوا مے وصل تو دارم اگر خدا خواہد + درود مے کہ محبت در برائے رویت
 جناب نبوی صلی اللہ علیہ وسلم است۔ نوشتہ میشود۔ طریق خواندن این است نماز فجر
 بوقت اول بخواند۔ بعد آن درود را خواند۔ بلا تعین عدد و تاتراق یک جلسہ کند الا
 دوم و سوم و اولہ خود بستم خواہند گفت درود نصیب نیست۔ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ عَلٰی اٰلِہٖ وَاَصْحَابِہٖ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ
 و سلم و صل و سلم علیہ یعنی نبی و اہل خانہ و بارک و سلم بخواند محارسی ایام محبت
 خیر الانام صلوٰۃ اللہ علیہ موجب شکر و ثناء است کہ حق تعالیٰ آن محقق را فیوض
 ذاتی مستفید ساختہ۔ تبلیع حقیقت خویش بر ترا و جہرا عنایت فرماید و بر تہمیل سناہ
 ایسا بے ترقی بزخ رفتہ لحد ابلے است رضا۔ شریف دستلم مقید میاورد
 حالا این قدر جرات یک کرم۔ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ سائلک بجا نبست بنورہ شہادت

نرانا الله شرفاً و تعظيماً متوجهاً بالقلب و الوجه نشیند و از سائر اطراف شود خود را بکشد و بهای
 یک و هفت خود را نماید - و از مدینه منوره و برونه هفت ستر که عبارت از ستف
 و جبار است و از ان بهمی صبح متبرکه و از ان بهمی جبرئیل متوجیب باشد و این در در خواند
 اللهم صل على سيدنا محمد النبي الامح و آله واصحابه و اهل بيته و بارك و سلم
 وصل و سلم عليه و عليه - اول نفس خود را حبس کنند و در یک حبس بست و یکبار
 او کند - همچنین تمانه نفس و طریقی خواندن به پنج و غیر نیست که استقبال قبله نشیند جسم نور
 از خود جدا ساخته و جسم نور شیخ خود فانی کنند و صلوة مذکور که مرتبه بخواند شغل مفید
 امر شریف با حمد و بطرف است تجوید - یا محمد و بطرف چپ در دل ضرب یا رسول الله
 زنده و ضرب و بطور اسم ذات زنده و سلام و الاکرام میان محمد اکبر و غریب و محباتی است
 اما عفت و حق ایشان خواهند کرد و چند در خدمت خود دارند - و مزاج ایشان در یابند
 مگر توجه به بجهت حاصل اعتقاد و در خدمت شما بسیار وارد پس همه دارند - و درین هر دو عمل
 مذکور شما محنت دارند هر که را خواهند تسلیم کنند فقط

حضرت خواجہ ہمارے این دہر بہ بسیار مفید ہو +

دو طہرہ

بھلے ہوئی ہر میری ستر ملی بلے جیسے تھو سی بھلے اب کچھ کما بجائے
 داین بیت ہم بسا اوقات زبان معجز بیان مینیت

بیت

گو کہ پیر شدی فوق عاشقیت نماند شراب گہنہ ماستی دگر دارد
 دلہ

شکر دینی بخشی با عین عشق آری شتر مست کشد با گرگان را
 سیفر موزند کہ ان کال جان عالم است - و فوت شدن او فنا عی تمام عالم فرمود

محسوس منافی وحدت نیست هر کس را که اعتراف به وحدت بزرگان صداقت آن
در دل باشد دیگر سبب نیست که موجب زوال وحدت او گردد. روزی کسی این بیت
در خدمت التماس کرد. شعر حافظ ۵

نقار پرده ندانم نگار و کاش ما تو خود حجاب خموی حافظ از میان بر خیز
فرمودند اگر پرده باشد پرده بدار و غیر هستی موهوم پرده دگر نیست فرمود. حصر انجام بلیان
است شفاعت خواجہ شفیع الانبیاء هم موقوف به تقاضایان باشد. شخصی پرسید
جد اولیا در چه حالت دارد. فرمود جسد الویا حکم بر روح دارد. و جسد ایشان را
بجوارت روح نگاه دارند چنانچه عالم ابدال آنکه طیار باشند به جسد پرواز کنند. دلیل
اینست که قوت روح ایشان گرانی جسد غلبه دارد و ازین رو مرگ اولیا محض از چشم ظاهر نشین است فرمود اول خود
آنانکه بوجود نگار دارند از مقام شوم منزل عبید جا دارند و آنگاه اگر به مقام شوم خود بوی از وجود هم نگارند کرد
در آنوقت تعلیف اعظم حضرت نوح محمد ناره و والد زمین خدمت بوسیده التماس نمود
که کسانیکه مسلوب باشند از انکار وجود هم خبر ندارند. فرمود این هم درست باشد. آنگاه
مشاهده ایشان مظنه است که آنرا مشاهده چند دارند. و گرنه این معنی از دایره امکان عقل
خارج است که کسیکه بلتان و لاهور دیده باشد. از ان سجد انکار گراید. شخصی پرسید
که در فلسفیت را هم دوائی هست فرمود آری اگر کسی بکند. آنگاه نفسی پیغمبر
که طالع ملج کند. باز عرض کرد که من خود مریضم لیکن نمیتوانم استعلاج کنم فرمود
این هم غم نیست است کسیکه خود را مریض میدانند گاه بیگاه درمان پذیر باشد فرمود که
شغل این نفس انسانی را باین ترتیب باید کرد که ضمائم الله را با شفاعت بخواند تا حرف او
پیدا آید و در وقت تدفین الله به دم گویند یعنی دم سانل باشد و در وقت جد
نفس به دم گویند بهمان معنی و ترتیب یعنی بوقت جد نفس الله و بوقت دم بهمان
هم گوید. که مرغوب و مطبوع نیست حکمت اصاتی بان به ارتفاع کام هنگام ذکر

پاس انفا من محسن توبه است نیست و خواجه کلیم اللہ جهان آبادی فرزند ان رحیمند و سلسلہ قادریہ
 شرف صحبت بخشیدہ میفرمودند کہ طریقہ چشتیہ بنی بر شققت ریاضت است و دامن
 حضرت محمدت الاعظم وسیع و فراخ است کہ ہمہ را می پوشد فرمود سوره المؤمن شفاء و مختص
 بروی کمال نیست بجز حق عوام گنج بخش دارد اما امتیاز نیست کہ علی قدر ایمان شفا میرسد
 زیرا کہ انایمان بکس کلید غایت نیست مخصوص رسید کہ علما تعظیم کفر نسکند اما اہل اللہ کہ تحصیل کافروں
 یکجا باشند حالانکہ در طریقت و سہولت مخالفت نیست فرمود آن در سہولت طریقت خلاف شبہ اما اختلاف
 فہمیدن است ضعف ملاحظہ اہل اللہ ہر کس را بر درستی باید دانست آنانکہ عظمت کفر نسکند نظر
 کفر کوہ ارشیاہ میکنند کہ چشم عالمان فی غیر از اسباب طلب چیزے بدین اندو اہل اللہ تعظیم حقیقت ایشان
 روا دارند زیرا کہ در نظر اہل اللہ حقیقت ایشان نیست مانند نقل است وقتہ حضرت خواجه مہاروی کوہی
 تشریف مولوی احمدی کہ چہل ایمان و حاضر حضرت و التماس من کہ حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 قاضی اللہ سے آورده است کہ طعنه المريد حر ام على شيخ - پس حضرت شمارا بکہ ام و جد
 دعوت مریدان جلال باشد فرمود کہ از صنف مریدان عالم مثل حضرات اصحاب
 رسول کسے کمتر باشد و از جملہ شاخ برتہ کائنات صلی اللہ علیہ وسلم بیکس میرسد
 و از ان رو کہ حضرت سید البشر علیہ الصلوٰۃ والسلام دعوت اصحاب بطیب خاطر
 قبول میفرمودند بناء علیہ برائے ما و یا ان طریق ما بہین حجت بر تہ سنت است
 شہنشاہ جواب مولوی احمدی لب حسرت گردید و مجال خود سکوت و زبید

مولانا سید شاہ نیاز احمد چشتی

خلیفہ معظم و محبوب محترم خواجه فخر جہان است صاحب بانو نیاز و خدیو سوز و گداز در علوم
 ظاہر و کتبائے زمانہ و در باب کشف و کرامت فقیرہ المثال و گمانہ بہ سماع بسیار غلو و اشت
 و بوجد استغراق بر تہ غایت مالوس بود جمع کثیر از بلاد و امصار دور و دراز در بندہ ادا و

قیامت است اگر گرفتار بودند و بسیار طالبان جلوه شام حقیقی انبزل حق رسانید آورده اند و
 پدر بزرگوارش انبیا کتب طایفه دار السور و بیت محل زندگانی برست حضرت شاه دوزان
 غیر آگهی و خود می بود و وزیر دامن پاک دال و ماحیه خود که را به عصر بود تربیت و پرورش یافت
 و چون زمان آگهی دست داده و سن نوزده سال سجدت حضرت خواجہ فخر جهان فوجیت
 حاصل کرد و بالتفات و توجه خواجہ در اندک زمان تکمیل کرده به تشریف خلافت و مثال اجازت
 و ارشاد و امام گردید و ولایت شیخت و عظمت و فصاحت عالم برافراشت و غیر حضرت شاه
 واسطه ارادت به جناب شاه عبد الله بنیادی قادی حقیق و متیقن است حضرت شاه
 نظم بسیار است کلام دل گذار و مضمون تو حید در باب عشق و محبت و سلوک معرفت و تنظیم
 و در بیت انچه دیوان بنیاز که در زمان بهت و عجم معروف است از حضرت او منسوب عالم
 و مطبوع تمام است و در مجلس صوفیان حق آگاه اکثر غزلیات دیوان به زبان می آید و خط
 وافی و جملات کافی می یابند و وفات آن جامع کمالات در سال یک هزار و دویست و پنجاه
 مرقوم است رحمتہ اللہ علیہ و خلفائے حضرت شاه مشیار بودند و هر یک عاشق مولی و موع
 و متبع و تاجران و شاد و نشین صاحب مقام حضرت شایسته بزرگ و حضرت شاه نظام الدین میوی است که با و معین
 و ملا می رف و امنن یگانہ آفاق و در علوم ظاهر باطن و ریاضت و محنت و ذوق و حلاوت سر آمد
 روزگار است و نام نامی و سلسله گرامی حضرت شاه وجود با وجود او بر جا و برقرار است و به
 هدایت و ارشاد و ترمیمی و تربیت متدیان سلسله طریقت مساعی جمیع و تردوات
 جز بلیه می دارد و سلسله الله تعالی برادر خود او حضرت شاه نصیر الدین که تربیت و تکمیل در
 حین پدر عالیقدر و دریافته در کتباسب عباد و محنت اقصی الغایت کوشیده بود
 و جمال پاک و جلوه همیشه داشت صاحب حال و ابل کمال بود و سبب بعضی حوادث
 از خدمت برادر بزرگ معارف و اقتدار کرده بودند و قصبه به اذن پسند فرمود و در تے و
 تملین و زمین نشینان جلوه حقیقت و در افغان بادی فقر و معرفت کار فرمائی کرد

و بالاخر قیام در فانی غیر مطبوع شمرده سفر آخرت اختیار نمود و در قصبه بامون فروش حق تعالی علیه
 و از خلفای حضرت شاه نیا ز احمد یک میان سکین شاه بود نام اصل غلام محمد و او اول
 انا غنی بود بالاخر ترک سبب نیا کرد و در طریقه قادریه خست یا کرد بعد از ان بشارت حاج
 حاج بزرگ معین الاولیا و خدمت حضرت فائز گردیده بشرح خلافت سرفراز و نامور شد
 و پیغمبری بودن صیور ما مور گردید و در انجا فتوح عظیم و قبول عام حاصل کرد و بهما نجا وفات یافت
 حاج محمد سلیمان قونیسی قدس الله سره

سلطان الزاهدین بان العارفین کنز الکلین میر تاج جو سلطان حبیب جهان کنایه می
 و اسم گرامی محمد سلیمان بن زکریا بن عبد الوهاب است آورده اند که روزی اله پانش
 مشکیزه آب بختانه خود می برد در وی شسته که لباس زبان بهندیان معرفی داشت
 در سمرقند اصابید و گفت بجله الله تعالی شان که از وطن پاکت سلطان مشارق مغارب
 بمنصه شهود خواهد آمد سلیمان زمان خواهد شد می گویند که پدر بزرگوارش و فتیحه ازین
 دارالایمان بدارالقرار رحلت فرمود عمر شریفش بیش از چهار سال نبود چون بن گوی رسید
 از علوم دینی بیخ نام حاصل کرد و درین زمان غلغله تشریف آوری حضرت خجسته
 و کثرت مشفق شنیدن چنانچه بیعتیان از علی ببلده اوج رفعت شریف بهیت پایه عزت برافراختند و منقول است که
 حضرت حاج سلیمان جلی در لازم موجب عقیقه نام می گویند که حاج فخر جهان خواجه مهادی اشاره فرموده بود
 که شاهبازی از کوهرستان مغرب پر پر و از خواهد کشاد باید که او را از دام علایق خود رها نشیند
 زیرا که انعام اولین و آخرین بنام نامیش رقم زده اند منقول است که خواجه سلیمان جهان
 بعد حصول تشریف بهیت با یار مرشد بر حق قصد دلی فرمود اما به قصبره یو لاری رسیده
 از آنکه خبر موصل خواجه فخر جهان جاکزین گوش گوش گردید به استماع تمنجی خیل شکر شکر
 رفته داد آورده اند که بعد از اتمام سفر مصوب مهاد تشریف توجیه فرموده تا چند سال در ریافتا

و مجاہدات گورانیید اکثر فکری چرخش اس نفس و قوت لبی اشتغال فرمودند و بہین
 زمان کتب صوفیہ مثل ادب لطیف البین و لواحقہ و عشرہ کاملہ و فصوص الحکم و غیرہ مجتہد
 حضرت فقیہہ صوری و صوفی خواجہ مہاروی گورانییدند۔ روزیکہ در مجلس خدائش مہاروی
 پانہوس بہت آمدہ خواجہ سلیمان را دیوان حافظہ در دست بود حضرت خواجہ بہال لطف
 بخواند نشایا فرمودند۔ خواجہ سلیمان جان بن بیت آغاز کردہ

کمال صنعت مشاطہ نشاید کہ روسے زشت از بیابانماید
 با شمع این بیت خواجہ مہاروی از بس خوشدل و منور شدتا از راہ و فرج محبت شوق فرمودند
 گو کہ پیشانی فوق عاشقیت نماند شراب کشتہ مستی دگر دارد
 نسل است کہ روزی بر کلان خواب غازی الدین خان مجلس سماع بر پا بود و قوالان غزل مولانا
 جام بنیاد کرده بودند

از مدرسہ بہ کعبہ روم یا بہ میکہ اسے پیرہہ جو کہ طریق صواب بہت
 خواجہ سلیمان جان را فوق غالب مدو بود و آمدند۔ تا آنکہ دست از کار دوبار از اختیار
 برفت و بہان عالم حیرت و یخودی گردوات پاک حضرت خواجہ مہاروی میگرددند و شکر
 خوان آلودہ از دیدہ غم دیدہ می تراویدند۔ و تا دیر بہین حال و احوال در گذشت۔ آورده اند
 کہ چون حضرت خواجہ مہاروی را زمان آخر فرا پیش آمد۔ خواجہ سلیمان جان حاضر
 خدمت نمودند۔ خواجہ مہاروی از یاران جلسہ آفسا فرمود کہ از روایت کسی خبر وارد عرض
 کردند۔ یہ آگاہی نداریم فرمود۔ خیر۔ ماشاء اللہ بخود خواجہ آمد

کشتے کہ عشق دار و نگذاردت بدنیسان جینازہ گرنیائے ہزار خواہی آمد
 میگویند کہ در ان ایام خواجہ سلیمان جان بوطن مالو و قیام داشت۔ شبے در حاکم
 مراقبہ بہ اضطراب و خاطر و اشتیاق در دل جائے کہ در ولہ حصول ملائمت و دولت
 و بد از نام بہت سیار بدست اختیایے سپرد۔ و خواجہ سلیمان جان از بالائے سقف نما

خوشتر از بر پشت زمین بینداختند و همان شب تیره و تاریک روکش حلبی که امه خان
 به نگار بود برد - و به یار و مددگار پائی اشتیاق و منزل طلب بهادر اشنائے راه نے
 ملاتی شد و وقت زود بود و نمیست تیار است - القصه بر دوششم بحال بقیاد قرنیہ مہارنر
 شریفین رسید و بیکمیت پائین خواجہ مہاروی زانویے او بے دست فرمودند -
 آنگاہ خواجہ مہاروی سے پائیے حاضران جلسہ توجہ کرده ارشاد فرمود کہ من با این رو میلہ
 راز دارم - ساعتی چند خلوت مقصود است با سماع عینی یا ران جلسہ از ہم جدا شدہ
 و بزعم صحبت و سخن جسنوت گرم بازاری یافت - و خواجہ سلیمان بیج جان از دولت وصال
 سرمایہ کمال بالا مال شدہ غرضت شومیر و داع دریافتند بعد ازین خواجہ مہاروی سفر
 قریبہ وصال از دست مال اختیار فرمود - و در تاج ہمدرد فون شد - رحمت اللہ علیہ منقول است
 کہ فرمودہ و خلافت شریف پاک پٹن مجلس سماع برپا بود - بیک ناگاہ خواجہ سلیمان بیج جان ہم فرمود
 مہاروی خود آمد کہ جب اہتمام استفسار کرد فرمود کہ زہوشان نیاکان و خواجگان ماکہ اینجہ
 علوہ پانچ حضرت علیہ السلام را درین بزم عالی یارے دم زدن و بحال ہننادن نیست
 دفعہ کہ از مصاہبت یاران جلسہ جائے قرائت گد - اما شرف حضوری بزم گرامی از دست
 نمیدہد بشارت معنی خندہ و خستیاے آید - نقل است کہ سید احمد مدنی حاجب محترم
 رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم با پیام حضرت ختمی پناہ و تونہ فریاد آید - و سلسلہ
 بیعت معزز و مہابہی شد - و خواجہ سلیمان بیج جان اورا بیکمیت خلافت مشرف کردہ
 و داع فرمودہ نقل است کہ لعل خان بلوچ والی مسند و طہر بزمان حکومت خود و عجزہ از قوم بلوچ
 ہماہ پیدا کرد و تہر برد - و باولے نامشروع صاحبت کرد و دیگر مجاز قوم بلوچ با خواجہی پیدا و بخت
 خواجہ بیجان جمع آمد و حضرت علی بیجان احوال بیجان اطلاع یافتہ بخت از بیگانہ خدمت خان کو پیام فرستاد
 تقدی و ظلم اجتناب کردن نصیحت فرمود - او عرضہ طویل بیلہ و تزییر تحریر کردہ فرستاد
 چون مشرف مطالعہ و آندش آن گین جان مذکور کہ بیکمیت خلافت عریضہ منقوش بود بہت محال

مایه دور انداختند و در همان حالت قصه نربان آوردند که ملک بست و شش است هر که
 خواهد بداند فاطمه آن خبر آورد که قریب به چهار هزار سوار از سمت غراسان تاخت آورد
 و مال و مال عجب و سخت لعل خان و سرخس نسیب و تاراج رسید و او خود هم بدست غنیمت رسید
 و تکیه شد و نقل است که اسد خان حاکم ملک شگش و دهمارشه خود و کبره آذر بندگان هزار داریست
 منطوقان چند مجرب دست فریاد رسانیدند روزیکه خان بخدمت حاضر بود به نظر انتباه
 و چند سخنهای چندی با او گفته فرمودند که اگر از ازار و تم دست باز داری فرماندهی ملک قوم
 سکمه خواهد رسید بخان که از دولت سعادت و کرامت اولیا منکر مطلق بود و برگشته حضرت
 گوش نهاده تا آنکه بعد از مرور ایام چند جنود سکمه بامی شمشیر و آذین و دلیران و دست نیز
 مردانه بجار آورده اسیر کردند و حکومت ملک بآنها قرار گرفت و نقل است فرموده خواجگیان
 جهان که دعوی مرشدی و مولائی کسی را نمی بیند که در دور حضور از خبر داری بندگان خود
 غافل نباشد و بر حال و احوال ایشان توجه فرماید و به اعانت و حمایت پردازد درین
 محل مولوی سلطان محمد و صاحب ارشاد و بود التماس کرد که بآنکه بنده نابجا بارت حجت
 گرفتن با خود فرموده اند تا آنچه بی حقیقت و توت و خود نمی بینم پس حال آنکه چون که خواهد شد ارشاد فرموده حال اجازت
 بیعت نفس بایز دست بهیست و مختصر است که حضرت خواجه سلیمان جهان واقع دیدند که بقرآن آمده اند ازین جهت فرمود
 از مولانا محمد عابد بنی که تعبیر تو چیست عرض کرد که بر این جهان بزمین بود است حضرت ایشان را بر حق مقدم است
 خواجه سلیمان جهان بسیار پسندید و در انجام حضرت العطیات بجا آوردند آمده اند چون حال حاضر فرموده اند حضرت
 سلیمان جهان فرموده خدا خیر کند از آن وقت مرضی که حاضر شد و روز بروز مریضی گشت و اینهمه اوقات
 خلعه واقع شد تا آنکه شدت مرض تقاضا کرد و ناتوانی و خفاقت بخدمت رسید
 وقتی که زمان چو سال قریب تر بود حضرت خواجه سلیمان بن بکر اسلام سیکر دند و دست
 حق بخدمت بر سر نهاده اند اما از کسی نشانی پیدا نبود که نمایان نمینماید حرمت و سلام
 باشد چون وقت تجدد فرارسید باشارات در اولی نماز مشغول گشتند و او را بمول خوانند

بمذازان رفتے توجہ سے حضرت خواجہ ابوبکر فرمودہ استفسار کردند کہ گیت مباح و حرام
 کہ حاضر جلسہ بودند التماس کرد قبلہ بخش صاحبزادہ شہلاست لکن حضرت خواجہ مایل
 در رسیدہ عرض کردند کہ ہنگامِ جمعہ است ہنگامِ سبت بندہ را قبول فرمائید کہ در خدمتِ ابرا
 و محابرت مزارِ سعادت سرمدی و دولتِ ہدی دریا بہ بہ استماعِ این خواجہ پیکان چنان بسیار
 خوشدل و از بس مسرور گشتند۔ حضرت خواجہ مارادکین الطف و عاطفت تنگ تر
 گرفتہ و غمت ہائے اولین و آخرین تفویض فرمودہ لب پاک بر دہن مبارک حضرت
 خواجہ مانہاودہ و تختِ فیہ ہمہ میزِ منجی بزبانِ حال ادا فرمودند و بعد ازین قامت پاکہ ادا
 کردہ پائے مبارک دراز کردند و جان خود را بحبانان سپردند اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّا اِلَیْہِ رَاجِعُونَ
 فہرست خلفائے حضرت خواجہ سلیمان بن بسیار است۔ اِنَّا اشہد انہم خلفائے حضرت
 حقیقی و علم شیخت بل فرشتہ چار یار بودند +

اول محمد یاران کہ صاحبِ جد و حال و خدایکمال بود۔ در شہادۃ حق محبت شہاد
 و مقدمہ خرق و کرامت نامور و نامدار +

دویم مولوی محمد علی کہٹوی کہ دل دادہ محبت و جگر حراحت سیدہ پیکان و شہادت
 ولدادہ و جد و سماع جان باحتہ معارف حقیقت شماع طبع سلیمان جہان۔ و جہان طماع
 مستغرق قلام تغرید و تجرید شہاد و دریائے تعریف و توحید +

سوم حافظ محمد علی شاہ خیر آبادی جامع محبت و عشق۔ عواص دریائے فنا فی اللہ یاد اوج
 بقا باللہ صوفی صفا کیش۔ در دین سیدہ ریش۔ بر فقر و سلوک محض و بخرق عادت
 مشہور +

چہارم مولانا احمد۔ حادی شریع و طریق خازن خزانہ کشف و تحقیق مخمور حکمہ عرفان و
 سرست کیف حدت و ہیبت ان رحمۃ اللہ تعالیٰ اجمعین +

مولانا نور محمد ناردواله

خلیفہ اعظم و محب محترم حضرت خواجہ نور محمد مہارویؒ است۔ ہم از مد ساز و یار غار شیخ خود
 عالم علوم علی ماہر روز سخی حقیقی آورده اند کہ او را غار عریضہ متضمن بہشت حقیقی و نور علیہ
 امداد حضرت خواجہ نور محمد جہان فرستاد۔ جو ایش دادند کہ اگر منائے شمس بہیت است
 بہ میان صاحب نور محمد مہاروی درخواست باید کرد۔ بوصول جواب بامثال امر و مضموع
 مہار خود و شمس پائوسی حضرت شیخ دریافت و تشریف بہیت حاصل کرد۔ و باندک
 زمان اکتساب کامل و استفادہ کردہ کار خود تکمیل رسانید۔ نقل است کہ ایشان قبل وقت
 مرگ بسیار ان خدمت فرمودہ بودند کہ دم آخر اول قوالان گفتن اشعار عاشقانہ سگرم با
 دوم کہ سپند پیدہ فوج کنند۔ سوم دو چہارتن ذکر اسم ذات بطریق جہر جاری دارند چنان
 ہنگام در سید۔ و آن عاشق پاک باز جان بحبانان سپرد۔ تا مہدقین لفظ مومناں و قلب پاک
 جاری بود۔ و مردمان کہ جمع بودند صافے شنیدند۔ تا یخ وفات آن بگزدیدہ آفاق
 ششم جادی الاول سال ۱۲۸۰ دوازده صد و چہارم قوم است۔ و از حضرت مریدان و پیروان
 بسیار بودند و سلسلہ پاک او ہنوز برقرار است رحمۃ اللہ علیہ +

قاضی عادل محمد بن قاضی محمد شریف

خلیفہ استین محبوب و نشین خواجہ نور محمد مہارویؒ است۔ صاحب علم صوری و معنوی کا
 روز بطنی و ظاہری و مائل و شیفہ و جد و سماع بود۔ از ابا و اجداد و شیخ خانقاہ داری
 ستمہ جاریست۔ آورده اند کہ اول بعد تشریف بہیت در اندک ایام بہیت عالی و مضع گرامی
 فائز گردیدہ بقدر تکمیل رسید جمعی طالبان را در سایہ تربیت خود بہیت مہربانی
 رسانید۔ خلفائے بسیار بودند کہ از ملقین و ارشاد و کوائف زہد و ورع براہر اشتہد

نفات آن صاحب کجالات در سال معازجه سده طست و نه مرقوم است و بعد وفات این
خلیفه و فرزند او بسند چندی احمد علی سراجاده شیخت و ارشاد تمکین فرموده و به پادشاه
خلق خدا از تنهائی گرفته و در نیواحضت شیخ غلام فرید که صاحب نبل و ایشاد و اهل درد
و مضطرا است بر جاده شیخت قیام دارد و سلسله اجداد کرام مارونق تازه و زیت به بنامده
سبحه الله تعالی ۴

حافظ مولانا محمد جمال

اذا عاظم خلفی اخواجه نور محمد مہارویت عازن کمال صاحب جد و حال مہدی کمال
مقال بود۔ و نامت دراز و خدمت شیخ لبر سید و سمیت او باشارہ روحانیت شیخ ابو الفتح
رکن الدین نبیرہ شیخ الاسلام شیخ بہاء الدین ملتانی رقم نموده اند۔ منقول اگر حضرت شیخ
قسمت جامہ فنان با و مفوض بود۔ احوال برکت ایشمال اولسیا راست کہ درین مختصر
گنجائش ندارد۔ و سال آن برگزیدہ ایزد متعال در سال دوازده صد و بیست و شش
منقول است۔ و مثال خلافت او بہ شیخ خدا بخش سجہ رسیدہ بود کہ بعد سال شیخ و
اولے حق تلقین و ہدایت سے جمیل بجا ئے رسانید۔ و در سالہ اسرار کمالیہ کہ اقوال حافظ
مولانا محمد جمال از نظر مولف گذشت بطریق قصار نمیت فرمود در وضو مانند جوان
زودی بایک رو۔ و در نماز چھوضیفان۔ عجز و کمسار۔ روزے بایک میر شاہ نماز با مدا
بہ عجلت اداسی کرد۔ و آداب قیام و قیود و محظوظداشت فرمود۔ و بر خود وارت و در مت قلیل
نماز را بحد ضبط آوزوی۔ من جیہا از صد سال میخویم و بزودی و ضبط آوردن نمیشویم
میفرمود۔ الوضو علی الوضو۔ و علی نقی است و میفرمود کہ شیخ رکن عالم را در سلسلہ شستہ
از حضرت سلطان المشائخ نظام الاولیا اجازت است۔ و میفرمود کہ از جملہ یارین حق سبحا
تعالی بحضرت تونوسی فضیلت توکل داده است۔

حضرت خواجه بخش خشتی تونسوی باریک الله تعالی

گوهرش اهورا قلم مفت بر سر آرائی و سیم اسرار حقیقت لیسوه اصفیا - قدوده اولیا - شریفین
اصحاب قسبر و حضور شمع شبستان انجمن نور بخش نادولانا حضرت خواجه بخش خشتی تونسوی
بارک الله تعالی بقادر جمیر و صاحب محبت حضرت خواجه جلیلیان جهان استدائیت یاز
الو انا لاهی و سارنا تمنای بر جاده شریعت قدم استوار و بجا ده شینت و طریقت اقتدار دارد
و گرمی بزم اوس و دهری نفس و زمهریر میواد هوس را محدود ساخت و آئینه خود بینی پندار - از
حرقت جلال با کبک باخت حله توحید و تفریق پیکر مزدون ایمنی کم و کاست - جلالت عرفان مفت
بر قامت نیکی اعداست آمد خلق حسن دارد و خوان پهن کسوت صفوت ابر اطلس و بیاض
شالان حرف میزند و به دست یاری مایه توکل و پاداری مایه استغناء - هند بادشاه میبکند
الحق ذات پاک او ستجمع صفات و مظهر کمالات است از جمال و کمال اولیا و صفوت پوش
مغرق و عادات اصحاب حق مین حق نبوش یاد میدهد

ای چهره زیبای تو رشک تیان آفری
آفاقها گردیدیم صحرایان دزدیدام
بسیار خوبان دیده ام لیکن تو چیز نمیگیری
شمسی ندانم یا قمر یا زهر یا شتری
فقر مولف بشرف سمیع فتح اودارد - هر چند که هوس نیل نمیگزارد - و از فیض خدمت و
صحبت آن جناب لاصد فریفتش و سر مایه دانش باز میدارد - و با وجود همه تنگستندی و سرباپا نزد
جذب نامتام - و سحر ناکام با غلبه ام نمیرسد - بهشت که بخت مساعدت کند تو رفیق حق رفاقت - تا
ازین فادو گیر خودی و خود آرائی و درگوشه مشقت استخوان - ابدل مکان کوئی نوسنده نشاء
کف خاک را غبار راه درستان حق آگاه کنم - اما سر خرابام نیمه برگزیده چشم رعایت و
دخواست خداوند گارم منحصر و وقوف است بقول حافظ شیرازی

توبندگی چو گدایان بشر طر مذکور که خواجہ خود روشن سہندہ پر مدی داند
در آن زمان کہ خواجہ ماتہ قریب زیارت سبات عالیات کہ زمین دار اخیر اجیر اسیر
و شادات گردانیدہ بود بندہ نادر مخریدہ۔ و خلوت و سلوحت منہ حضور سی داشت اللہ
نہیہ زمان بود۔ و فی مکان کہ غیر از انوار و تجلیات برکات و حسنات چیزے دیگر مد نظر
و بغور اگر ام و غم و بندہ پر مدی و بندہ نازی آن محند دم نام و خود بدشت نذیر کامیابی جاوید
مقدون جال و شتم و آن نام مصر بنیام کلبہ اعزاز بود۔ و شد کلاہ من با فر شاہ انجم سپاہ ہری
میگردان از آغاز باد تا ب نصف شب آنفرد ز هجوم و از دام عام از کثرت حشران خدمت میشد
کہ یکے بر دیگرے مہفتا و بعضے طفال و مردان ضعیف احوال پائمال میشد
در محل تماشاے قدرت خدا و تصدق قبول خواجہ ماے حصہ بدین داشت و شنیدن و
بعد آنکہ از خدمت مزار حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا خلعت خصت حاصل شد بنظر
زیارت حضرت خواجہ سراج الاولیا عزم گجرات نمود۔ فقیر ہم کاب بود چون بہ قصد مہمان
رسیدند و ارادہ پاک پٹن کردند ظاہر شد کہ راہ آہن خرات است و جبکہ کالسکہ بخار و مہض
توقف با دراک تمنی خیلے محسوس و یاس عاید حال ہمراہیان خدمت گردید۔ و فقیر سبادت
عرض حال نمود۔ فرمودند کہ رجوع ماے بحضرت پیران ما است نہ بر کالسکہ بخار شما۔ القصہ بعد نماز
مغرب شخصے از قوم ہندو کہ لالہ رام نام دارد و اہتمام تعمیرات راہ آہن با و مفوض است بطن تلی
شد و از ان رو کہ پیش ازین با و شناسا بودم خیلے زحمت کشید و در تواضع باز کرد و گفت کہ یک
کالسکہ دستے دارم اگر ہر شائبہ فرماید چارتن را براحت تمام تا بہ پاک پٹن۔ مبرم باز مآرم
باستماع اینی مسرور شدم و بدل آردم کہ خیر حضرت خواجہ ما۔ و صاحبزادہ محمود بہ پیش کشی تا بمر
مقصود آمد و رفت خواہند فرمود۔ و درین دیار غربت و مسافرت این ہم غنیمت است۔
چون منہ حضوری باقم۔ و عرض داشت کردم۔ تبہم فرمودند۔ کہ اہل مہر کہ را از خدمت زیارت
محرور داشتن و تنہا زدن مجلس نمائید۔ خیر برخواستہ رفتم و بجایے خود شستم۔ تا آنکہ قریب

بیک رنج شب نگزشته بود که همان لاله رام بر سپهر بالینم رسید و گفت که بهشت منزل کالسه دست
غیر طلب به بواعث ضروریہ از چوکیات قرب جوار در رسیدند و برائے سفر بہشت
بہشت تن کفایت میکنند بہین کہ او سخن تمام کرد و بخدمت فتم و عرض کردم مسرور
شدند و بہر دو ان معرکہ قریب بہ بہشت و چہار تن بودند امر فرمود کہ بعد از فریضہ باید او سامان
سفر درست کنند القصہ علی اصباح بر کافض انتساب تا بہ پٹن رفتیم و دولت
زیارت مرارت پیران سالہ نصیب ما گردید و از انجا عزم احمد آباد فرمودند و بعد از
عقبانی علیات عثمان عزیمت بصوب ادنگ آباد معطوف فرمودند و فقیر و گنیم و راہ
طریق محمد یعقوب خان کہ از حامد و اعیان حمیر است عز رخصت دریافتیم درین
چند روزہ سفر حضرت خواجہ چندان نوازش و اکرام فرمود کہ گفتن نمی آید آری خواجہ
را شاید کہ بہندگان بخشاید

خوش آنکہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
در جبہ فتم خاک فتم ہائے تو بوسم
آنجا کہ تو رفتی نفسی جانے گزفتی
آنجا روم و گریختن جان جانے تو بوسم

فرع ثانی اصل دوم باب سوم

خواجہ سلا الدین احمد صابر

مہر پر توحید و استغراق بر خیل برگزیدگان آفاق واقف علوم باطن و ظاہر علامہ الدین احمد
خلیفہ اعظم و امام حضرت خواجہ فرید الدین فرید الدین است و ما و اہل حال خدمت
قسمت لنگر باؤ مفوض شدہ انا تادمت و دوازده سال از طعام مطبخ یک دانہ در دهن ننیدہ
بہادر اک منعی حضرت خواجہ فرید الدین اولیہ اسمر و گزشتہ بر لقب صابر بہشت از فرمودہ و بہ تشریف
خلافت مفتخر نمودہ و بر حکومت دہلی مشال نوشتہ باؤ مفوض کرد و گفت کہ اول بخدمت

جمال الدین بنی سنوی رفته نقش نگین شیخ بر شال نذر گرفتہ قصد دہلی گشتند آمدہ اند کہ
چون خواجہ صابر بہ ہانسی رسیدہ در حالت شکر مذوق کدہام مزین حال او بود بہ سواری
چو ڈول اندرون خافتاہ بردت و از چو ڈول فروغیادہ ہر چند کہ ازین احوال غیر معلوم
خواجہ جمال مکر شدہ اما تا در خانقاہ استقبال کردہ و بر صدر جائے دادہ و با ہمہ گرامز شام
ادا کردہ بعد شمع از نماز خواجہ صابر و شال حکومت از کیسہ بآوردہ بہ خواجہ جمال منسوب و تشریف
نقش نگین برخواست کہ وہ آنوقت بیک گاہ باوند بید و چراغ گل شدہ خواجہ صابر بفرمودہ بروئے چراغ دم کرد و چراغ
بلورفتہ خواجہ جمال بمشاہدہ اینچنین حال شال از دمختہ صابر بگفت پاره کرد و فرمود کہ بچاہد بلی تاب آتش خنجر چنان
شمارد و خواجہ صابر بشنیدن این سخن و غضب آمد و فرمود کہ تو شال این پاره پاره کردی و من سلسلہ ترا
پارہ پارہ کردم پسیدہ از اول با آخر گفت از اول بعد ازین خواجہ صابر از انجام خص گردید
و با جود ہن رسیدہ بحال در خدمت خواجہ شمس الدین الاولیاء عرض داشت کرد و بعد از مژور آیام
چند خواجہ صابر بہ اجازت خواجہ فرید الاولیاء بہت کلیر توجہ کرد و ہمہ ہونجا سکونت فرمود
و بہایت خلق خدا سے موفور بحالے رسانید و کارنامے نمایان کرد و سال وفات آن
صاحب کمالا ششصد و نود و مومست رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ

شیخ شمس الدین ترک پانی پتی

مرید و خلیفہ بزرگ خواجہ علی احمد صابر است صاحب مات عالی بودہ و بہرہین قویہ داشت و
صاحب سیر الاقطاب میفرماید کہ اور نسبت حشلاف بہ خواجہ شمس الدین الاولیاء صاف است
چون خواجہ علی احمد صابر رخصت یافتہ در قصبہ کلیر رفتہ شیخ شمس الدین ہم مصیبت اختیار کرد
و بیشتر در خدمت خواجہ علی احمد صابر بسر بردہ چنانچہ بعد وفات خواجہ علی احمد سلسلہ صابر بہ
بنام انوٹ نام یافت سلسلہ نسب اہل امام خلیفہ بن علی مرتضیٰ کرم اللہ وجہہ منتهی میشود و
آوردہ اند کہ از خط کلیر مفارقت کردہ و در قصبہ پانی پتی سکونت اختیار کردہ و در بہت

شاه شمس بر علی قلی سردار بزرگامه محبت کرم داشت و وفات او در سال منقصد و پانزده بود
بروایت منقصد و نیزه مرقوم است رحمة الله علیه

شاه سرربانی لاهوری

از اعظم علما و خلفا شیخ شمس الدین تکی که است بمرتبه غایت مشغولی و استغراق داشت در محاسن
دینا و محبت و بادیه پیمایی منزل فنا فی الله بود و وفات او در سال منقصد و چهل و نه
مرقوم است

شیخ جلال الدین بانی تکی

صاحب حال و خدو کمال بود خلیفه شیخ شمس الدین تکی که است بیست و نوار و بیست و نه فنا فی الله و میرزا
نبرد بقا بالله است اصل نام محمد بن محمد است و از حضرت شیخ خود جلال الدین خطاب یافت
سلسله نسب او حضرت امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضی الله عنہ می شود و سماع نبیاً
و دست داشت سیف زبان بود و دام بمراقبه و اعتکاف می ماند و کتاب زاد الابرار از
تصنیفات او است و دو کتبه نیزه حریم شریفین مشرف شده بود و خوان کرم او این
و وسیع بود و بسیار فقرا و مساکین بهر موی یافتند و وفات او در سال منقصد و شصت و نه
تکی مرقوم است رحمة الله علیه

شیخ احمد عبدالحق دودی

خلیفه شمس شیخ محمد عرف شیخ جلال الدین بانی تکی است صاحب کشف کرامت و عرق
و عادت بود و در مقام طریقت به تمام عالی و منصب گرامی داشت از ابتداء و از قمت عشق
و مکر شته محبت بود و بالاخر بخت شیخ فارغ گردیده بمقام بلند و پایدار جنبه رسید و اکتساب

علوم ظاهر بخداست شیخ لقی الدین طے نموده۔ و در صحرای بیا با نهامی سکنوت و زریه و بندخت
 کشیده در لوانی ریاضت و طاعت حق سبحانه تعالی که کشید منقول است که او در آخر
 بود در شب جمعه در مسجد و در وقت مسلمانان محله اذان میگفتند و با و هم گفتن اذان خواست
 کرد پسید که سبب تکرار اذان چیست گفتند که بروایت قوی با رسیده است که اگر شب جمعه
 هفت بار اذان بگویند حق سبحانه تعالی از آفات و بلائندگان را محفوظ و محروس دارد و فرمود
 درین کار امر معذور و در اید زیرا که اگر کسی خدا را بنظر آسانی و آسایش خود ستایش کند
 بنده خدا نباشد نقل است که او را با شیخ نور قطب عالم نسبت ملاقات است و او بود و با شیخ
 فتح الله اودهی هم صحبت او موافق نیامد زیرا که شیخ فتح الله طریق زاهدی در پیش داشت
 و شیخ احمد در شرب عشق و محبت تفرق چنانچه مدتی در گورستان تکیه زد و در دست خود قبر
 کاویده و قریب شش ماه در آن قبر مشغول ماند نقل است شیخ احمد میفرمود که منصور ظرف عالی
 داشت از ریخت ماده اسرار بیرون زد مردان حق کسانند که دریا مانوشند و آفرینند
 و نیز میفرمود که لطف می بخوبی شاعر ناقص بود از آنکه گفت یثغر

صحبت نیکان جهان در گشت خوان غسل خانه زبور گشت

و میگفت صحبت مصطفی صلی الله علیه و سلم چنانکه صحابه را بود صاحبان حال و خدیو
 مشربان کمال را اکنون حاصل است آورده اند که او در جمیع جامع پیش از همه فیت و جارب
 میکشد آمانید است که مسجد جامع که ام طرب است چون میدان او ذکر لفظ حق
 بر چهره میگردند بر صحنه ایشان هفت در سلسله او میبود است که هر کار حق حق
 گویند می گفت که ذات پاک حق بے نام و بی نشان است اگر اسمی از اسماء آن ذات
 پاک را اطلاق کنیم بهتر از اسم حق نباشد که معنی اسم حق مزار و همه کمالات و نبات نبات
 و در سال الزار العیون شیخ عبد القدوس در توجیه این اجمال سخنان مصطفی صلی الله علیه و سلم
 گفته است و مشهور است که چند مرد میان سلسله او بر زمین کلمه جان داده اند و در خانقاها و

از غیب بین ندایم آمد۔ وفات او در سال شصت و سی هجرت قمری است رحمۃ اللہ تعالیٰ بہ
خلف نامدار۔ و کفایت +

فہرست

شیخ محمد عارف فرزند لب بند حضرت شیخ و شیخ محمد نیر حضرت شیخ و شیخ عبد الستار
و شیخ جلال الدین تھانی سری و شیخ عبد الغفور عظیم لوری۔ و شیخ جان جونپوری و غیر ہم
رحمۃ اللہ علیہم اجمعین +

شیخ شبلی بن شیخ جلال الدین بانی تپتی

خلیفہ معتبر و بزرگوار خود است جامع علوم شریعت و طریقت و شرب فقر اشان عالی داشت
و بہ تجرود و تفرید یگانہ۔ و بہ شوق و محبت یکتائے زمانہ بود۔ بہر دو یائے او بوجہ مرض
بیکار بودند۔ اما در غلبہ سحر و جادو نوعی کہ بہیج آسیب بر پائے او موثر نہ بود۔ و نصیب کرد
روزے و نجیالت علم بزرگوار او شیخ ادیس در سید فرمود کہ بابا شبلی از بزرگاتن تو
و نہ ملائق غور بخنیز و نہ بیگویند کہ شبلی کراست خود آشکار میکند با سماع مخفی شیخ
شبلی بنیشت۔ و تا آنکہ در حد حیات بود گاہے در عالم تواجد قیام فرمود۔ و بسیدان
تشنہ بادہ حریق اسیراب و کم کردہ زبان بہ نازل تحقیق را بمقام حق فائز کرد۔ و ہدایت ملقین
او عام بود کہ کسے محروم نہ رفت و وفات او در سال شصت و پنجاہ و دو مرقوم است رحمۃ اللہ علیہ

شیخ بہرام ہشتی

خلیفہ شیخ جمال الدین بانی تپتی است۔ تکمیل سکونت بر ناوہ اختیار کرد۔ و با بحکم شیخ
در بیدولی اقامت فرمود۔ صاحب سیر الاقطاب آورده است کہ حکم تصبہ در تقدیمی
مجاہدان پروا خستہ بر سر زمین کرد جبہ سائنش ایشان بود۔ با اودہ ضبط کردن زمین مذکور وارد شد

مجاوران فریاد آه آغاز کردند - بیک ناگاه حاکم مذکور از پشت فرس بالا شد - و در هوا حلق استه
و بعد ساعتی بر زمین فستاد و قریب بیابان رسید - آنجا بالاخر شفاعت دعای مجاوران
صحیح گشت و از اراده ناصوات خود با آمده - در خدمت عباد و ملان سحر موفور بجای رسید
سال وفات از هشتصد و پنجاه و چهار هجری مرقوم است +

شیخ عارف شتی

خلفه الشیخ خلیفه اعظم شیخ احمد عبدالحق است بوفات حضرت شیخ بر سر شتی
جلوه فرموده طالبان حق را و وقت ام مقصد رسانید صاحب برج الولاية آورده است که شیخ
عبدالحق را چند پسران بوجود آمدند - آنرا در حد حیات نامند بالاخر شیخ عارف متولد شد و عمر طبعی یا
و شیخ عارف صاحب حال و خلیو کمال عابد و مخلص بود از فک پسر بوجود آمد - شیخ محمد که در تخریر تفسیر
مثال خود داشت - با خصوص شیخ عبد القدوس گنگوئی از زمینان اوست وفات در سال
هشتصد و پنجاه و نه هجری مرقوم است رحمه الله علیه +

شیخ بختیار شتی

از مقربان یاران شیخ احمد عبدالحق است که در دهان که در آغاز حال تابد شش ماه شیخ بختیار
شام و صبح در خدمت حضرت شیخ عبدالحق حاضر میشد - آنجا هیچ التفات نکرده - پایا کای
در در نظر لطف پسر او کرده و بمقیر بر سطح زمین بنیداخت و چند حالت که در پیچیدی
بسر برده بعد از این حضرت شیخ یک جرعه آب و کام و دهن او تمامید که بغیر از حال شورش
پیچیدی و در شسته بقلام امتیاز و در وقت فانی گردید - و به تکمیل قریب شرف شد وفات
در سال هشتصد و ده مرقوم است +

شیخ عبد الباقی دکن گوی چشتی

مرید و خلیفہ شیخ محمد بن شیخ عارف بن شیخ احمد عبد الباقی است صاحب علم و عمل جامع اصول شرع و طریق سہرشاریادہ تحقیق بود۔ اگرچہ نسبت ارادت ظاہر بہ شیخ محمد و نسبت اتہاس بہ تکمیل باطن از حضرت شیخ احمد عبد الباقی متحقق است بہرہ و عانیست حضرت شیخ پیوستہ ہو بہ صاحبان نبی است۔ آورده اند کہ زمین مے کا دیو و جہاںش میگرد و اگر حبیب کے نام مے بود بذل فقر آسید و صاحب اخبار الاخیار میفرماید کہ او را مریدان و بندگان بسیار بودند از انجملہ شیخ ہو و بود کہ در او اہل حقیقت و زکریزی سروکار داشت با آخر فیض و لطافت شیخ تکمیل یافتہ بہ مرتبہ اعلیٰ فائز شد و یک از مریدان او شیخ عمر نام داشت کہ بسیار صاحب نسبت و محبت ہو۔ و وفات امالی کا فرمانے نیس کرد۔ و حضرت شیخ را اولاد بسیار است وفات در سال ۹۲۵ ہجری و چل و پنج مرقوم است رحمۃ اللہ علیہ

شیخ عبد الباقی دکن گوی چشتی

فرزند ارجمند و خلیفہ حضرت شیخ عبد الباقی دکن گوی است صاحب ذل و کرم خد گویا فقیر محترم شہنا و محیط فلک فی اللہ و خواص مستلزم بقا باشد ہو۔ آورده اند کہ سلطان سکند بن ببول با دو تن ندیمان خود بقصد متحان در خانقاہ شیخ وارد شد۔ حضرت شیخ نگاہ گوشت آہو پیش سلطان و نان و عینی و سلوانی رطب پیش دراز سلطان بنہاد کہ سلطان و ندیمان او بہین منیت کردہ بارادہ متحان آمدہ بودند۔ بتوقع ہمینی سلطان متحیر شد۔ حضرت شیخ فرمود۔ بابا جانے عجب حیرت نیست حق سبحانہ و تعالیٰ دوستان خود را در محراب بابا نویا اثر سارے پسند و وفات او در سال ۹۲۵ ہجری و چل و پنج مرقوم است +

شیخ جمال الدین تاجانیری

خلیفه امام حضرت شیخ عبدتوس گنگوہی است۔ اہل قصبہ بلخ است بلوغت سال
بود کہ حفظ قرآن بہم رسانید و در ہفتہ سالگی از علوم بہرہ مند شد۔ درس میگفت بلاخر
از خدمت حضرت شیخ فیوض ظاہر و باطن درر بود۔ و بعد ام بزرگ و منصب سرگنائز
گردید۔ آمدہ اند کہ اوراد سماع غلو بسیار بود۔ روزے غزلے بہ بحان بخشش گوش خورد
از فراہام بہ سطح زمین بہشت او بیچ گذر رسید۔ ملاز وجودش بسیار خوارق کبر سے نظر
آمد۔ وفات او در سال نہصد و ہشتاد و نہ مرقوم است +

شیخ عثمان بن پیر

خلیفہ سعادت پیوند فرزند اجیب الدین شیخ عبد الکبیر است۔ دو باب منصب یادگی بابر اوران خود
اور امناعت و مفاخرہ روئے داد۔ تا آخر کار منصب مذکور بہ فاع او قرار گرفت وفات او
در سال نہصد و نو و ہجری مرقوم است +

شیخ محمد صریح لاہوی

صاحب علم و کمال بود و شان عظیم داشت۔ دتدیس و تفسیر طایبان علوم ظاہر و باطن ایم
میگوشید۔ و خلق بسیار از لواحق نبوت از خدمت او فیضیاب بودند۔ فرست پیران
بچند واسطہ بہ شیخ شمس الدین ترک پانی پتی سے پیوند وفات او در سال نہصد و نو و ہجری
منقول است +

شیخ نظام الدین بن شیخ عثمان نندهریانی پتی

مرید و خلیفه پدر بزرگوار خود است صفت یافت یافت محنت و به فضائل غرق و کرامت شهید بود. سبب باب دنیا سرگذشت و عبرت توکل معول ساخت و این هر دو برادران صاحب کمال و حل بودند. شیخ کمال الدین اسم گرامی برادر اوست که مدام در حالت کسوف و شفق مشغول داشت وفات او در سال یحیی ^{۱۱۸۰} هجری مرقوم است +

شیخ نظام الدین تهمانیسی

مرید و خلیفه شیخ جلال الدین تهمانیسی بود نام پدر بزرگوارش شیخ عبدشکوک است جامع علوم ظاهر و باطن. به جمع کمالات صوری و معنوی حاوی رموز شرع و طریق و اهراس لرزان و محقق صاحب صبر و صفا و با من فقر تسلیم بود. وفاتش غیب پیش نظر داشت و از آنجا که صفت کثیر و بدل و آخرت یار کرده بود. با شاه وقت جلال اکبر ای صبر و در به باقی و حق او حکم اخراج از دیار هند صادر کرد. اول بجانب بحرین شهر یفین رفت و بعد از آن زیارت چون باز آمد. در برهان پور رسید و به هدایت خلق خدا مشغول شد اما با شاه بزمستانی دست قطعه نمودی دراز کرد. و شیخ مغرالدینا چاربه باورالنهز نیست و انداخته به مدینه منوره رجوع نمود. آورده اند که او صاحب تصانیف است شیخ سوانح امام علی شریع است قدیم و جدید تصنیف نامی ساله حقیقت ساله بلخیه از شهر تصانیف است و او را در سده حشمت شرف خاص است که در سخن تصوف معنی است که از کمالات و تصرفات خود مستلم آورد. وفات او در سال یحیی ^{۱۱۸۰} هجری مرقوم است +

بہ عادت ثبوت ملازمیت حضرت شیخ معزز و مشرف شد و در اندک اوقات بہر سبب ظاہر و باطن
 بہرہ در کامیاب گردید۔ نقل است کہ در خانقاہ شیخ اعلیٰ حجتی چاہے بود کہ آب آن قدر شہرت
 و تلمیح داشت۔ بزرگ حضرت شیخ چند کال کہ موت تبرک است تا بہ حضرت حاج قاضی ابوالکلیلا
 است۔ در وقت چاہے بینداخت و فائزہ گفت۔ بعد ازین کہ آب از چاہ بہ آمد۔ از بس لطیف
 و خوشگوار بود وفات آن مایہ برکات در سال ^{۱۰۲۴} کھزار و سی و نہ منقول است۔ آورده اند کہ بعد وفات
 مے نے از متعلقان بہ طمان وقت تعمیر و منہ او نہ یاد۔ اور عجیبہ متہم تعمیر و واقعہ و کد شیخ
 میفرماند کہ اگر انے سنگ چہ ترہ مزار بختہ تابوت شکست خوردہ و پارہ خشت بہانے من رسیدہ
 باید متہم تعمیر بہ تعبیر واقعہ پرداخت حینا پنج بواجبہ اکابر و امالی شہر تخرتہ تابوت برداشتہ
 یازہ خشت کرد واقعہ تابہ زانوے شیخ رسیدہ بود۔ بہر آ آوردند۔ مد آنوقت کہ انیکہ لغش حضرت
 شیخ را چشم حال میں بودند۔ بہ متہم میگفتند کہ ہیچ آسیب نہ سیدہ۔ و علوہ جمال و جود خط و ظلال
 بصورت پہلی برقرار است۔ رحمة اللہ تعالیٰ علیہ۔

شیخ صادق گنجوہی شتی

خلیفہ عظم شیخ نظام الدین تھانی سری پنجی است۔ در زہد و ورع عظیم الظیر و محسوس و محاصرہ بود
 افغانان را عزیز تر داشت و میفرمود کہ استحکام و اعتبار ایشان در مہمہ دین بسیار است
 مرمیان او اکثر صاحب سلیم و رضا بودند۔ چنانچہ شیخ فاؤد و فرزند او بسند او را با نعلین چند دون
 نشان جثت باطن جہانگیر بادشاہ دہلی در حبس شدہ نگاہداشت و از غایت صبر و تحمل
 کرد و نامت دراز در شہادت بند۔ بہر سبب وفات حضرت شیخ صادق در سال ^{۱۰۲۴} کھزار و سی و نہ
 مرقوم است۔ تفصیل خلفائے نامدار مے نہت۔ شیخ ابراہیم۔ شیخ عبدالہادی کہ در شاہ
 آباد است و از سیائے اوفکار و انوار و تجلیات طلع و ساطع بودند۔ و گاہ بہ تیر و دعائے او
 ہفت مدعا خطا نکرد۔ شیخ عبدالرحمان کہ در سہارن پور بود و غفلت و خرق و شہرت داشت

از حضرت شیخ صادق یک رساله مباحث لوکل یادگار است که از پس نافع و کار آمد است

سید علی غوث حسینی

مرید شیخ لطف الله بن سید ابی اسحق شادان با کمال و شایستگی صاحب حال و حال
و در مقام بلخ بزرگترین بیت مدبریت و خدمت حسنه است شرف شده بود و بعد از تکمیل ملک
افغانستان اقامت نموده و قوم افغانه یوسف مرید و محقق را و بسیار بودند و بیشتر بجن سید
چنانچه محلان را در و زبده و سپهر شیخ عبدالکریم مباحث فضل و کمال شهرت کلی دادند و وفات او
در سال یک هزار و چهل و مرقوم است *

حاجی عبدالکریم حسینی

پدرش شیخ محمد و الملک عبداللہ انصاری در طریقه چشتیه سید مرید و خلیفه پدر خود است
چون پدر عاقل و قدری را ابر شاهی و پادشاه و ملی از دیار هند خارج کرد و او به حرمین شریفین
سفر خدمت میافرمود - شیخ عبدالکریم هم همراه او بود و مناسک حج بجا آورد چون به تبتان
معاودت فرمود - پدر عاقل و قدر او را مقربان سلطنت مسموم کردند - او در لاهور سکونت اختیار
کرد و به هدایت خلق میاد خالق اکبر مشغول گردید و به توبه و تکریم روانه سفر حج گشته بعد زیارت عتبات عالیات باز به تبتان
حاجی که از مشایخ اکثر مشایخ بود که در آن زمان شیخ ملاقی شد و مناسک حج بجا آورد و به تبتان
کسانیکه و طواف و اداء فریضه حج حاضر باشند - شیخ فرمود میخواستی که همچنان بمانی و عرض کرد
که خیر ما اگر کم مانید لا همه اهل است - شیخ فرمود چشم بپوش - همین که او چشم پوشید
خوشن و در محبت شیخ در مقام عرفات بدرج و در فراغ تمام مناسک حج بجا آورد و به تبتان
پیوسته که از حضرت چهار پسران بودند - اول شیخ یحیی - دوم شیخ القدر - سوم شیخ عبدالحق
چهارم شیخ اعلیٰ حضور اذ ایشان شیخ یحیی از پس مولع و متویر صاحب حال و حال و حال بود

و جمیع کثیر بنیض ارشاد او بر تبه اعلیٰ فائز شد چنانچه بهر تیر که سنی غیر کرد در فتنی
 و راهزنی بد طوعی داشت بهر تمام کار خود را بهر آمد و بسیار پیروی کرد و تا کثرت کار و زحمت
 آخر شب به مخالفت او شیخ محیی جوأت کرد و نقب زد و دو راس گاو را از راه نقب بچین
 چرخه آنا چون از نقب برآمد قوت بصیرت با عدت کرد و در فتن راه عاجز شد و باغبان
 هر خشتن بلزید و از بهمان راه نقب بهر دوک و زرد پس کرده در گوشه خانقاه مایوس البصر
 نشست چون صبح دید و در روشن شد خادمان درگاه او را در تکیه کردند بهر
 شیخ حاضر آوردند و او همه احوال بنی کم و کاست طاعت کرد و حضرت شیخ بنظر ترحم
 که مقتضای صفت صاحب دلی است دست حق پرست جیشم او مالید بفرموده
 کامل العیار گردید و دین بنیافت و در ملک مریدان شیخ متعلق گردید تا مقابله
 شد و وفات شیخ عبد الکریم در سال ۸۴۴ و چهل و پنج مرقوم است *

مولانا درویره پشاور حشتی

مرید و خلیفه میر سید علی غواص است جامع علوم ظاهر و باطن بود و پیکر ولایت نیت و وفا
 تدبیر و تقسیم ستود داشت و در دست اتصال به انض و ملا حده بسیار سیکو شد و با کثر
 و انض و ملا حده بسیار حقه کرده الزام واد حین پنجه تغذیل بن اجمال در کتاب مخزن الاسلام
 بشرح و بسط مرقوم است و صاحب راج الولایت بر کتاب کور حاشیه نوشته است و
 بشرح حکامات الوافیات موسوم ساخت و وفات مولانا درویره پشاور در سال ۸۴۴
 چهل و هشت مرقوم است و رحمة الله تعالی

مولانا عبد الکریم حشتی

نزد مولانا درویره پشاور درویره خلیفه میر سید علی غواص است و در کتاب

از پدر خود یافت - و او را آخوند کریم داد نیز گویند - و او هم این نام را اختیار کرده بود در کار شریعت بسیار
 احکام داشت مانند مقال او که در کتاب مخزن الاسلام مندرج است علی بن ابی طالب و با هم دوستی و حب بسیار بود و تحقیق این است
 که از این بزرگوار است که در وفات و شصت و پنج سالگی او آمد - چون بر پیش نظر کردیم بم فرموده این علم
 قطبیت رقم نموده اند - وفات او در سال یک هزار و شصت و دو و دو هجری مرقوم است رحمه الله تعالی علیه *

شیخ پنجو حشتی

از مشایخ کالین وقت بود - و در بساتین محبت گرم و شاد و لطیف مولانا درویش
 پشاور می شمار داشت - تقی سلیم بقلم سرکار - و اشعار هم میگفت - و شیخ جمال الدین شیخ شاه جهان
 و غیره اکثر از خدمت او استفاده کرده فیض یاری یافت وفات او در سال یک هزار و چهارم مرقوم است *

شیخ ابوالحسن الحشتی

اناکار در نگارش شیخ باوقار است ارادت و محبت او به شیخ سلیم صابری حشتی مقین - صفا
 زهد مکمل اهل فروع بود - تمام عمر در ریاضت و ارشاد و هدایت لیسر برد وفات او در سال یک هزار و
 یکصد و هشت مرقوم است *

میران شاه بهیکه حشتی صابری

از مشایخ پایه یکتا مقام رجب بود - و سلسله عالی و سچند واسطه - به شیخ احمد عبدالحق
 رومی منتهی میشود صاحب خیر و جود و سماع و عشق و محبت - و با اصحاب دنیا سر و کار داشت
 و اشعار بزرگان بنی تخلص به جقائق و محارف بسیار گفت و فرموده این و مبتحان صاحب
 حال و قال بسیار بودند - شیخ اعلم الدین جالندهری از اشهر خلفائے اوست - و نواب
 بکهارخان از امریدان اوست و مشهور است که نواب مذکور در او اهل حال مخلص محتاج بود -

بالآخر بہ برکت دعائے شیخ شاہ بھیکہ ہکنار عروسِ ملت کا مرانی گردید بقبولِ ضعیفِ فاق
اور سال یکہزار و یک صد و بیست و پنج مرقوم است رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ محمد سعید پتی صابری

سیرتِ مخمناۃ کشفِ تحقیق بود۔ در قزوین صنفانِ لاہور سکونت داشت از اہل حال مجرب
محنتِ مجہدِ حاش میگرد و روضے بار غلہ بر پشت گاؤں مہرزد۔ اتفاقاً پایش بلغزید و شکست
و غلہ کہ بر پشت گاؤں بار کردہ بود مفیست او۔ حالاً در سیابان کہ پیر از شور و فساد بود۔ نہ مجال
ماندن داشت۔ نہ پائے رفتن۔ چون لہن شب بہ بکر رسید۔ بیک ناگاہ سوائے مرقع پوش
از نہپائے مرغزار نمودار شد۔ اور اضطرابِ فستاد و دست کہ کسی قصدِ نہیب و
تالاج مے آید۔ چون سوار نزدیک تر شد بہ نوک نیز کہ در دست داشت بر جراحِ پائے
گاؤں اشارت کرد پائے گاؤں در دست گردید و نیز بہ اشارہ نوک نیزہ باز زمین افتادہ را پشت
تر گاؤں محکم نہیاد۔ در وان شد بہ شاہِ مخمینی شیخ محمد سعید از جاسے خود پدید۔ دست را از
در رکاب سوار زدہ چشم و رو بر پائے او مالیدن آغاز کرد۔ و بہر اقصیٰ و احساح بد ریافت
نام نامی و اسم گرامی التماس کرد۔ فرمودند کہ نام من علی ابن طالب است اللہ الغالب است این
بفرمود و از چشم مردم نہپہان گردید۔ ازان روز شیخ محمد سعید ہر چہ داشت در راہ حق ایتار کرد۔
و لعبادت و ریاضت و محنت و محبت شمع روزید و بسلسلہ حشمت صابریہ ارادت آورده
در اندک زمان از مقبلان و حوصلان الہی شد۔ خرق و کرامت او بسیار و مشہور و شہر و دیار است
و سلسلہ عالیہ او بچند واسطہ بہ شیخ جلال الدین تھانیسری منتهی میشود۔ وفات و سال
یکہزار و دو صد و چہار و ^{۱۲۱۳} مرقوم است +

مولوی غلام مصطفیٰ چشتی صابری

در طریقہ چشتیہ بزرگ صاحب دل و متحاب الدعوات و عرسلو نظامہ و باطن فیج الدرجات سلسلہ
ارادت اور بچند واسطہ شیخ شمس الدین ترک پانی تپے پیوند و وفات کے در سال ۱۲۸۰
و در صدہ شصت و ہفت مرقوم است۔ و سید شاہ چراغ سبز داری از خلفائے کے در لاہور
بود۔ و یہ بیان نبرد محنت و خوشن حال و صاحب کمال است +

شاہ بہلول چشتی صابری

خلیفہ بزرگ حضرت شاہ بھیکہ چشتی صابریست صاحب علم و فراست و فہم و کیا است
بود۔ و از معقول و منقول بہرہ وافی داشت۔ صاحب تصنیف است صحبت مناظرہ و
مباحثہ اور بہ مولوی جان محمد ترک اکثر احیان پہلے بود و وفات اور سال یا زہ صد و
بہشتا و منقول است +

شاہ لطف اللہ صابری

از مریدان و ملزمان میران شاہ بھیکہ چشتی صابریست مسکن آوانہ از من مضافات چشتا
بود۔ از زمان طفولیت تربیت و تکمیل خدمت پرورش و تہذیب و تہذیب و تہذیب و تہذیب
احوال شیخ موسوم بہ ثمرہ الفوائد تہذیب داد۔ وفات اور سال یا زہ صد و ہشتاد و نہ کہ است +

علیم اللہ بن سعید عتیق اللہ

زاوہوم او و قصبہ جالندھر از توابع پنجاب است۔ مرید شاہ ابوالمعالی و خلیفہ میران شاہ بھیکہ
صابری است۔ کے راتہ نیست بسیار بود۔ و تنظیم کلام ہم بہارت تمام داشت۔ خلیفہ اور

شیخ عبدالمند - در احوال شیخ کتانی در موسوم به اسرار العظیم جمع نموده است وفات در سال
دوازده صد و دوازده گوار است *

علیه شاه خشتی صابری

خلیفه علیسم الله بود و بعد وفات برنده شیعیت تکمین بانیست و عمر گران بایه در ترقین و به است
ارباب امانت بسر برد وفات او در سال دوازده صد و سیزده منقولست *

شیخ خیرالدین مشهور بیه شاه

خلیفه شیخ سلیم خشتی لاهوری است مدافع عهد خود خوانی شیخت برافراشت سباع و وجه
در اتصاف الغایت غلو داشت و به بهانی فقر بسیار اتهام میکرد و مریدان بسیار بودند و تا
او در سال دوازده صد و هشت منقول است و در لاهور مدفون دارد *

حافظ موسی خشتی مانکپوری

از ملزمان سلسله میران شاه بسکه و خلیفه ارجمند شیخ اعظم خشتی است مدلوله سوداگرانی
و خراباده حقیقت ترک عساق عالم اسباب گفته و زراویه عزالت و کتب عبادت شریعت
و تکمیل کمال و تربیت حال موسی سبقت بود و در جنب و تخریب پایه عالی داشت در عالم تخریب
و تاجه بر هر کسی که نظر می انداخت بسجته خود میکشید و از جا می ربود وفات او در سال
دوازده صد و چهل و هفت مذکور است *

غلام معین الدین عزم شاه خاموش

مرید خلیفه حافظ موسی مانکپوریت بسیار عجلوت بیا حضرت لعل آورد و عمر گران پذیرد

و یار در کج صفت نمود۔ امر او اعیان آن یار۔ ویرا از بس عزیز و محترم داشتند بخیرات و
 مبرات توکل و عسرت او به کامرانی و شادمانی همقرین نمودند۔ بعد وفات او مقبره عالی
 بر مرز رنجبانهوده اند۔ در وازہ ہشتی از پاک پٹن آورده در حوالے مزار نصب نموده۔ و الحال بر جادہ
 مشحنت اوسید محمد ہاشم چشتی صابری کہ بشریف از زادگی ہم امتیاز دارد۔ صاحب نام اوست
 مرد پاک طینت و بیباک نظر است۔ بصفت حسن لاق موصوف اکثر در خدمت درویشان
 میگذرانند۔ و یہ باب نیاز و غبت ندارد ۴

اصل دوم باب سوم از سلطان التارکین صوفیوں کی چشتی

سالک ملک تفرید و توحید را و معارف توکل و تجرید شمع سبتان صدق تعین شیخ حمید الدین
 قدس سرہ لا العزیز نسب پاکش بحضرت سعید بن زید میرسد۔ او۔ از عشر و بمشعرہ بود۔ روز
 حضرت خواجہ بزرگ رادمتے خوش بود۔ بہاالی و موالی خدمت ارشاد فرمود کہ امروز
 دست دعا دار از و در اجابت باز است۔ ہر یکہ از دنیا و دین چیزے مطلوب دارد
 بزرگان آرد۔ یکے دنیا طلبید۔ و دیگرے عقبے خواست۔ لکن کہ حضرت خواجہ
 بزرگ بسوئے خواجہ تارکین توجہ نہ نمود التماس نمود کہ غیر از رضاے حضرت خواہش
 و گزشت۔ بہ استماع تمنی حضرت خواجہ بزرگ از بس خوشدل و سرور شہ فرمود
 التارک الدنیا و الفارغ العقبہ ازان روز خواجہ حمید الدین بہ سلطان التارکین ملقب شد
 خواجہ تارکین در تریہ سوال مضاف ناگور داشت روزے خواجہ بزرگ معین الاولیا
 فرمودند کہ اولاد معین الدین و حمید الدین کنیت۔ و این فرمان قبل از پیوند خویشی بود
 و ہمچنان بظہور آمد۔ تفصیل این اجمال در ذکر اولاد حضرت خواجہ بزرگ معروض
 مقال خواهد آمد انشاء اللہ تعالیٰ۔ خواجہ تارکین را تصنیف بسیار بود۔ میفرمود
 سلوک را مرتبہ اول انیت کہ از ہر دو جہان فانی باشد و مقصود انیت کہ خود ننماید بچاہے

در پیش است از بس تاریک - آما از طمع وحدت ماه منیر طلوع کرده اند - بر خیز و در و لایت
 دریاب - و بستر استراحت بگذار - ادعای محبت کسی را نیز بیه که بوس ابل و شتم را بخواب
 آشنا کنند - پس بیدار که در طریقت و شریعت است - بیاز چسبیت - فرموده شریعت غیر طریقت
 و طریقت غیر شریعت تن حیان است - اصل هر دو یک است - خواجه تارکین را ما شیخ
 بهاء الدین زکریا ملتانی در باب لوک و فقر مرامسلات و مکاتبات بسیار بودند و
 شیخ بهاء الدین هر چند به تحریر مکاتبات و پرداخت - آما از عمده جواب آن بزرگوار
 و بالآخر عجز و اعتراف گماشید - و الا تصانیف بسیار است و اشعار نیز دارد - و اشهر تصانیف
 او - اصول الطریقه است - آورده اند که او در موضع سوال قریب ۷۰ کتاب زمین بود که برین
 پرداخته و جمیع حدیث میگرد - کفایت اندک عمیل بسیار داشت - او صاحب مکاتبات
 علیه و مکاتبات حلبی بر این زکیه بود - در تحریر و تفریط دست مستحکم داشت - همیشه عیش
 از دنیا و عقبه رنج تر بود - ویراد تصوف و شریعت عالمی - و در توحید مکان منبع است
 و از متعهدین شایع و یارین بود عمر طویل یافت و معین بود که بعد از فتح و ملی ولادت اول
 که بخانه نسایمانان بوقوع آمد - نیم و از زمان حضرت خواجه بزرگ تا او اعلی سلطان المشایخ
 شیخ نظام الدین محبوب الاولیاء قدس سره که در صدر حیات بود - و سلطان المشایخ
 کلمات او از تصنیفات او انتخاب نموده بدست خود نوشته و از ان صاحب سیر الاولیا
 نقل کرده است - و آن نیست اول مرتبه از مراتب راه علم است علم باید که بے علم
 عمل درست نه آید - دوم مرتبه از مراتب طریقت عمل است که بے عمل نیست را وجود
 نباشد - سوم مرتبه از مراتب درگاه نیست است که بے نیت صحیح عمل خبر باطل آید چنان
 مرتبه صدق است - اگر صدق نباشد - عشق روئے ننماید - پنجم مرتبه عشق است
 اگر عشق نباشد توجه درست نه آید - ششم مرتبه توجه است - اگر توجه نباشد سلوک آید
 بهفتم مرتبه سلوک است - اگر سلوک نباشد در پیشگاه بکشاید - هشتم در پیشگاه کشاده باید

جامع علوم منقول و معقول حاوی آئین نقد و اصول صاحب تصنیف کتاب ضو مصباح
کافنامه از فیض محدثش کامیاب گشته بمقام اعلیٰ رسید و آئین هدایت ارشاد
از وجود با وجودش آراش و التزام زیبا یافت بالاخر بجهت تفرقه که از دست برد کفار
در نواح ناگور دے داد و در جهور اهل اسلام امتداد و بیداد غلبه کرد و ترک سکونت ناگور
در زیدیه به هجرات رفت و بموضع ابتلیح پنجم ریح الاول سنه هشتصد و پنجاه و هشت ازین
جهان به یار بدرالقرار رحلت فرمود - رحمه الله علیه -

مخدوم خواجه حسین ناگوری حشتی

بسیار بزرگ بود - میان شریع و طرق و تحقیق جمعیت تمام داشت همه بخلق
بر ولایت عظمت او اتفاق است بجنبه اسرار الهی و خزان این اوار رسالت پاسبانی
در نهانخانه دانش متکمن و مامون بود و موصوف و مشهور است بزم و ریاست و اتقا - و
از اولاد شیخ فریدالدین نیرزه خواجه تارکین است و بخدمت حضرت شیخ کبیر در ولایت
مکجرات سالها بسر برد - و بعد از اکتساب علوم حصول خلافت بوطن ثلوث معاهدت
فرمود - و در آن ایام که از چهره دستی پکی پرستان حلالی دار اخیر اجیر مسکن و دوام
گشته بود - و از آثار اسلام و اهل اسلام علامتی پیدا نمود - بته مجاورت روضه
منیفه خواجه بزرگ معین الدین حشتی خست یا کرد - و بعبادت و مجاهدات مشغول شد -
من بعد با اشارت روحانیت حضرت خواجه بزرگ باز به ناگور آمد و تعلیم علوم دین و تقنین
ارباب یقین - سه موفوره بجا آورد - از تصنیفات او یادگار بسیار است تفسیر نور انبی
در سائل و مکتوبات و غیره و نیز سوانح شیخ احمد غزالی را شرح نموده است - و در باب حضرت
صدیق نبوت سید کائنات علیه الصلوٰه و السلام بدرجه غایت محبت بود و هر چه
داشت از خانه و بلوغ و چاه همه را در تمییز نسبت حضرت صلی الله علیه و سلم وقف نمود

نقل است که اور فرسے محرس جذبرگوار خود ترتیب داده و طعام بر دم قسمت نموده
بود و حصه خود با تطن را از طراز گاهداشت ناگاه چهارتن از عالم غیب که سحر کس
ایشان را در شناخت نداشت آمدند هر یک به مرض جذام مبتلا بان حدیکه یم و خون
از این بمشتان سحر کس و طعام طلب کردند مخدوم حاجه حسین قسمت خود را بذل فرمود
و آن هر چهارتن بادائے نامطبوع خوردن آغاز کرده نقیب آنحضرت مخدوم متروک و کړ
و او که غلبه حال طوبس کمال داشت بلا اکره بطیبت طر متوجه وائل شده همه را کشید
آورده اند که از همان روز بر حضرت مخدوم فتح باب گردید نقل است که مخدوم حاجه حسین
جامه کهن و شوخ کن می پوشید و تبرک و تجرید زندگی میکرد و پیش از دو جریب قطعه را می
نبود که به تروش می پرداخت و وجه معیشت میکرد کفاف اندک عیال بسیار داشت
آنچه نذر و فتوح مائل نمیشد و از اسباب دنیا نفرت و با توکل و عسرت و غبت
میکرد روزی در حالت سماع او را تواجد و تحیر در گرفت و بنمود آن روزی صبحا
نهاد و قوالان هم در عقبتش می رفتند چون بجهت احوال که بیرون ناگوار واقع است
فائز شد به صورت حال نیندیشیده بالا می صفحہ آب روان گردید اما اثری
از نداشت آب بر قدم پاکش پدید نگشت صاحب خیمه بار الاخیار می آرد که سلطان
نامد و را با حضرت شیخ عقیدت داراوت بسیار بود حتی که نادیده جمال در آتش
نمنا می سال سوخت و میخواست که حضرت او را همان کنند اما حصول
این امر محبت گرامی موقوف به وقت بود روزی یکی از باریابان انجمن سلطنت و
ارکان و دولت بعرض سلطان رسانید که مخدوم حاجه حسین را با حضرت صید النبوت
علیه التحیة و سلام محبت و تولا بمرتبه کمال است اگر به پیرایه زیارت بمی مبارک
پیغام طلب بحضرت شیخ فرستاده شود البته حصول مدعا قریب قیاس است
سلطان که وادار دولت پانچوس و ستمند مقدم حضرت مخدوم بود همچنان کرد و

بشارت زیارت من مبارک بشارت من خیر حضرت محمد و من سانیذ مجر و
 وصول و ادراک بمعنی حضرت محمد به جایت شوق پائے طلب در وادی
 صعبت و سفر نهاده و راحت دست راحت را ترک داده همه تن اشتیاق و همه چشم انتظار
 تا به ماند و رسید و با آنکه از صاحب سلطان مدام اباد و انکار میکرد و مضطربانه بالین
 بادشاه درآمد و جانیکه من مبارک نگاه داشته بودند بهر نونی جذب کامل و اراده صاف
 خود را رسانید و حمیت و سلام گفتن آغاز کرد بهین که لفظ تحیت و سلام از لب مجر
 نظام برآمد من مبارک از خود پرید و بر کف دست حق پرست حضرت محمد
 نزول کرمت من بود آمده اند که سلطان ماند و هر آنچه که بطریق مذکور توجیح حضرت
 محمد و مکرز انبیده بود همه را در تعمیر قبیه شریفه حضرت خواجه بزرگ صرف نمود و از بقیه
 آن در دوازده مبلند در استانه جدا علی حضرت خواجه تارکین بن بنا کرد و حساب
 سیر العارفین و خجستار الاخیار و دگلزار ابرار و سیر الاقطاب و مراة الاسرار و
 مؤنس الارواح و اکثر ناقلان آثار و خجستار حشمتیه نقل کرده است که دستیکه انبا
 عناد و فساد نسبت حضرت خواجه تاج الدین بایزید بزرگ از اولاد حضرت خواجه بزرگ
 از اولاد حضرت خواجه بزرگ حسین الاولیای بزمان سلطان محمود غلج انکار کرده بودند
 و سلطان غلج درباره تفتیش این معینی در پرسش باز کرده بهین محمد و خجستار حسین
 ناگوریت که باقی نامی بزم جمیری و دیگر اکابران ستوده حال و بزرگان مسجد بنی قریه
 بدیوان سلطان ادا می نمودند که حضرت تاج الدین بایزید بزرگ
 لا ریت فیه از بنائش پاک خواجه قیام الدین بن خواجه حسام الدین سوخته بن خواجه
 فخر الدین بن شیخ الاسلام خواجه عیسیٰ بن الحق والدین حسنی الحسینی حشمتی سحریت قدس الله
 اسرارهم چنانچه تفصیل این اجمال و ذکر اولاد و احفاد حضرت خواجه بزرگ
 رحمه الله علیه و رگزارش و نگارش آمده است تاریخ وفات حضرت محمد در سال

نصد یک حجری نوشتند و آستانه عالیّه خواجه تا کبریا بنام است حتماً الله علیه و آله
پاک او قصبه نگر و حوالی مضامات آن سکونت دارد و تا آن بنای او این نیست
نکست توده نهاد ایشان محکم و بقرار است +

شیخ خانوگوالیارسی چستی

از مریدان شیخ نهسا و خواجه مخدوم حسین ناگوریست از فحول صغیر نام او ران عهد بود و شرف
ریاضت عبادت تشرف یافت داشت و نیز خرقه حلافت از شیخ اسماعیل خلیف شیخ حسین
میرست دارد. علاوه آن از روح پیر فتوح حضرت شیخ الاسلام معین بن الاولیا خواجه بزرگ
استفاده می کرد. و از اوت دخت و دوبرتبه کمال داشت شیخ لفظ نام نارغولی و شیخ
اسماعیل برادرش از وی شرف حلافت یافته اند. وفات او بقول صاحب شجره
چشتیه در سال ۹۲۴ و چهل و هفت منقوست. والله اعلم بالصواب +

شیخ احمد مجذوب شیبانی چستی

ایشان بود جامع معقول و شریع و حصول و بدرجه غایت مولع و متوهم بود. و در علوم صوفیه و
تمکین و مرید خواجه مخدوم حسین ناگوری است. و نیز از خدمت حضرت شیخ خواجه تاج الدین
بایزید بزرگ فیضها برده بود. آورده اند که در آغاز آگهی به مریدان سال از انواع
علوم درس میگفت. مولد او نارغول منش اوداوجیر و مدفن او ناگور است. پدر
بزرگوارش قاضی عبدالدین بن قاضی تاج الافضل بن شیخ الدین شیبانی از
اولاد آب امام محمد شیبانی شاگرد دوم صحبت امام اعظم ابوحنیفه کوفی بود رحمه الله علیه
شیخ احمد مجذوب با قوت علمی و در باب احته و مناظره به ادات حل غلو داشت. تا بعد از آنکه

بخد مت خواجه محمد دوم حسین رجوع کرد۔ از سر و سوداے شیخت ویل وقال در گذشت و
 به جمیر آمد و هفت اوسال در آن معیت ام عرش احترام بنهده و مع و نهیب و تاراج
 نفس نافر جام اشتغال و زید و اورا با اہلبیت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم برتہ
 کمال محبت و ارادت بود۔ چنانچہ در عشرہ محرم محرم و آغاز ماہ ربیع الاول تا دوازده
 یوم جاہر شستہ و سفید پوشید و در یالی ابن ایام بر بستر خاک استراحت کرد
 و ہوت ابرسات اعکاف داشتہ۔ و ہر روز علی قدر قدر و نظر ثواب ارواح پاک
 رسول و اہلبیت رسول علیہ الصلوٰۃ والسلام جنس طعام بفقرا و یتام و مساکین سائید
 و بگریہ ہاتھانے و فریاد و آہ سر و کار داشت۔ گوئی کہ واقع کرد بار بچشم حال بنیہ
 و علاوہ آن اعراض حسا نہ کرام و ادیبانے عظام مدام بیوم وفات ایشان
 تریب میداد و جماع بسیار را غلب بود و دوستی داشت آثار قص میکرد
 و مجلس سماع و دعا و ہجو شیر و لیر نہشت۔ قال اللہ و قال الرسول یا مین
 عظمت و ہبت یس گفت۔ و بال جنون و جذب عتقت او اثن و ارادہ صادق
 داشت و ہوتا تعلیم و تحیل خود با کراہ نظر میکرد۔ و احیاناً اگر کسی راے شنید
 کہ از حضرت ختم النبوت علیہ الصلوٰۃ و السلام را و واقعہ دیدہ است پیش آن
 با و تمام نہشت و ماجرائے خواب بکمال شوق صفا نمودہ بردست و پای او بوسہ
 میداد و مضع اورا با حرمت تمام نہ نگریست و خاک آنجا بر چشم و روی مالید و اگر
 کسی با سبک نہ دعوی و خصوصت بودی نہشت و صاحب تصفیہ میکرد و در آن
 زمان کہ دواجمیر علیہ کفر و سطوت کفر از پدید آمد۔ و راناسا گاہ کہ بکبر عظیم بود و قلم
 اجمیر سدا گویہ پیش از ہفت یوم ازین واقعہ با شارت حضرت خواجه بزرگ۔ بہین
 شیخ احمد مجاہد سلمان ننودہ بود کہ یکچند بر این شہر نظر قدم و جلال است فرمان حضرت
 خواجه نچین نہست کہ جلا مسلمانان از شہر بد آیند۔ چنانچہ بروز دوشنبہ سال ۹۵۱ ہجری

جماعہ اہل اسلام از حصار اجیمہ بدر فرستند و سائناسنگا تا خٹ آورده بنیہ تاج پودا آورده ماند کہ در الوقت از اولاد حضرت خواجہ بزرگ شیخ معین الدین ثالث بن شیخ الدین بانہید غور و پنجبالہ عمر داشت۔ خدام و پستاران اور انرا جیمہ ناگور مبرند۔ وادجا سیم غیمگان و نہیرگان حضرت خواجہ تارکین مصنون و محفوظ ماند۔ و فتن ناگور بہت این بود کہ شیخ معین الدین بن الام نبیہ خواجہ تارکین بوده است۔ زیرا کہ پویند خوشی حضرت خواجہ مخدوم حسین ناگوری با حضرت خواجہ تاج الدین ہایزید بزرگ با قول استند و معتبر ثابت و صادق است نقل است کہ چون شیخ احمد محب ہنگام نیم شب بروضہ منیفہ خواجہ بزرگ مے آمدہ خود بخود فتح الباب میشد۔ غصصہ بنظر امتحان خواست کہ بہت شیخ احمد درون روضہ عالیہ و آید۔ غصصہ در۔ اورا تنگ تر گزشتند و او بہتر اگر یہ وزارتی تو بہت حقاً گفتہ از آن بندہ تقیم ستکاری یافت۔ نقل است کہ شیخ احمد عمر ہشودہ سالہ را با جیمہ بود۔ و ہجرت ہشتاد سال رخصت شد۔ و قبہ بشہ ناگور بخوار رحمت ایند و متعال نافرشدہ در روضہ خواجہ تارکین مدفون گشت رحمۃ اللہ علیہ۔

شیخ نطنام نارولی حشتی

ہرکے یا ضرت عبادت میں تانور میں شال اقران صاحب مال بہت غرق ہو جاتے تھے ہمیشہ حیرتے جمال و دروہت بود و غرقہ خلافت از حضرت شیخ خانوگوالیہ فی پناہ نامت چل سال آئین رُشد دار شاو بہ دستمیلدی اور زینت تازہ و آرائش بے اندازہ پذیرفت۔ و جماعت کثیر طبل حمایتش بہرہ و قدس و بحق رسید۔ او ہر سال ہجرت ہوت قدسی آیات حضرت خواجہ قطب الدین قطب الاولیا مشرف میشد۔ و رانجا بعلبہ محبت و دو فور ادرت بزیارت آستانہ عالی ہند اولی حضرت خواجہ بزرگ مینستہ و از حضرت حق سبحانہ تعالیٰ شانہ اور از زمان و زمانیان

غیر متبدل حاصل بود و نیز شیخ اسماعیل بپایه شیخ نظام از بنده گان خدمت شیخ خانو
کمال الدین است۔ در سال هشتاد و نود و پنجاه و پنج جنابان استراحت فرمود۔ رحمة الله علیه

شیخ ختمیاری الدین حشتی

نام گرامی اول ختمیاری خان بود۔ چون بساعت بخت زیارت مرقد بابر گشت حضرت
خواجه بزرگ میسر آمد۔ و در آستانه عالی معتکف ماند۔ بعد از یک چند بشارت و
نشارت حضرت خواجه بزرگ متوجه به ناز و نزل شد و بخدمت شیخ نظام حاضر شد
بدید که شیخ بر فراز چارپایه سرنگون و محزون نشسته است۔ چون انجمنین مشاهده کرد
و ردل اندیشید که هر آنکس که بحال خود مستلا باشد به حمایت و مراقبت دیگران چگونه
خواهد پرداخت۔ شیخ به نور باطن و قوت مکاشفه سر برآمد و فرمود۔ بیا و نیک بیا
که فرستاده حضرت خدیو شرب حشت حضرت خواجه بزرگ بوده۔ حسب حال با بانی
بیجا و معرض توقف منگن۔ شیخ ختمیاری الدین بتسباه انجمنی از خود برت باندک
نظر عطف و عنایت حضرت شیخ از مقبولان و مسلمان حق گردید۔ و بعد
اسمعیل کمال در تربیت حال خرقه خلافت کسندار شاد و اجازت از حضرت
شیخ نظام گرفته اعر از رخصت دریافت و بطن مالوف که در حوالی کاپی بود معاد
کرده در سال یک هزار و دوازده بر حمت حق پیوست *

شاه اعلیٰ حشتی پانی پتی

صاحب راج اعلیٰ و مراتب بزر بود۔ و خرقه خلافت از پدر خود شیخ نظام الدین و
و هم از شیخ نظام نازولی خرقه و خلافت صیافت *
نظامش پیر و هم پدرش نظام است نظام دو جهان برف تمام است

شیخ الشهدای مولف سیر الاقطاب کتابی از مخطوطات و متقولات فی موسوم به جلاله
جمع نموده است. نام گرامی او عبد السلام بود و از خدمت شیخ نطنام نارنولی علیه
چشتی موسوم شد و میگویند که او بحوالی خطیره شیخ شمس الدین ترک پانی پتی درون
حیره معتکف بود بیک ناگاه سپیکر شیخ جمال نارنولی پدید آمد و گفت که حصه باطن تو
محموظ داشته ام در نارنول بیاد دریاب به مانند شاه اعلی و عالیت کرد
بمخروی به نارنول رسید و نیض صوری و عنوی هر آنچه تقدیرش بود دریافت از
شاه و پس پوزند شاه منور و شاه نور آما پیش پدر رحمت حق پیوسته رحمة الله علیه

شیخ بمعین حشتی نارنولی

برادر و مرشد شیخ نطنام است حسن ذات اجازت هم دارد و نحو حکمی نام فقیر می ریا و
صوفی بهفت از مردیان خدمت او است و دیگران از خوان بخش بهر اکر گرفته و
تازه و حلاوتی اندازد یا قناند. رحمة الله علیه

شیخ کمال الدین حسین بن حسن الداجمیری ناگوری حشتی

فراوان دانش و پیش داشت از خدمت شیخ ابراهیم الکتاب بحالات صوفی عنوی
منوره خرقه حلافت دارد و او حلیفه شیخ عبد العزیز ناگوری است و او خلیفه
شیخ فرید الدین ناگوریست و او از احفاد و خلفائے شیخ حمید الدین الی است
قدس الله اسرارهم بر سر آنکه که خالد از نثر او معینه است. تفسیر و تفسیری که به
فراوان نکات و وجه تفاسیر است و اصول الزامه مذکوره ابرار شتمل بر بیان گزین
سوال و ناسب شیخ حقیقیه معینه تصنیف او است و در احوال خویشین همین
بر نگاشته که خالد از کترین مریدان خواجه بزرگ معین الاولیا است. اما از نسب و خصلت

مولانا عالم کابلی در تذکره خود آورده که من در اجیمیر شیخ عبدالحق بن شیخ ابو الفتح
را که نسیه خواجه معروف بن شیخ حسین بن خالد است ملازمت کردم و از تحقیق این نسب
فرمودید که کاتب ما به چهار واسطه به شیخ حمید الدین سولمی میرسد.

مولف

کسیکه شیخ کمال الدین از اولاد معین الاولاد است خواجه بزرگ معین الاولاد است
شاید از شخصیت بوده باشد که از اولاد پاک خواجه بزرگ هم می باشد شیخ کمال الدین
شیخ احمد بود که حلقه شریف حضرت نجم الدین بن قیام الدین بایر بال است و
یکمین جراح است تجنیس و توحید نام مسکه گزارش در برگرفته باشد اما شیخ کمال الدین
را که از مریدان شیخ ابراهیم در سلسله خلافت خواجه تارکین شیخ حمید الدین صوفی السواد
ناگوری نوشته اند حق اولاد و هم شیخ حمید الدین صوفی السواد است و این گزارش به سستی عمل است چنانکه
مولانا عالم کابلی در تذکره خود اولاد و فیضی از شجره انساب اولاد و اخاد خواجه تارکین شیخ حمید بن معروض
تقدیر می پیوند و کذا فی مناقب الحبيب - کمال الدین بن شیخ عبدالحق
بن شیخ ابو الفتح بن خواجه معروف بن خواجه محمد دوم حسین بن شیخ خالد بن شیخ

سلسله قائم به پیر زمان اشارت است به شیخ خالد که سلسله انساب و تارکین چهار واسطه دارد و شیخ

خالد بن نظام الدین بن شیخ محمد بن عبد العزیز بن خواجه تارکین ۱۲ مئه

۱۲ مئه در زمان حضرت شیخ کمال الدین شیخ احمد نسیه خواجه بزرگ معین الاولاد و شیخ کمال الدین بن خالد
بعد کثیر است زیرا که شیخ کمال الدین خالد ناگوری به چهار واسطه از اولاد محمد حسین ناگوری است و
شیخ کمال الدین معروف شیخ احمد اجیری به حصرا بعد محمد حسین ناگوری بوده باشد چنانچه شیخ تاج الدین
بایر بزرگ اولاد شیخ کمال الدین اجیری می صحبت محمد حسین ناگوری بود و تاج الدین بایر بن شهاب الدین بن
شیخ کمال الدین احمد اجیری داشت اند ۱۲ مئه

نظام بن شیخ محمد بن شیخ عبدالعزیز بن شیخ حمید الدین معنی السوالی ناگوری سر اللہ اسلام

شیخ سعید میا جشتی

صاحب حال مرد با کمال بود۔ در باب سماع بیشتر غلبه داشت نسبت اوست او به شیخ نظام مارنولی بواسطه شاه اعلیٰ جشتی تذکر است وفات او در سال ۹۷۰ هجری قمری است
رقم نموده اند

خواجہ ضیا بخشی

در بلاون بود و در زاویه مول بکار خود مشغول تصنیف بسیار داشت سلک سلوک و عشره مشبوه و کلیات و جزویات و طوطی نامسا زان او یادگار است۔ آوردند که کسی به شیخ فریاد است که نبیره جلیفه سلطان است از کین شیخ حمید الدین ناگوری است۔ وفات او در سال ۹۷۰ هجری قمری است و یک رقم نموده اند۔ رحمه الله علیه

بہار

در تذکرہ استان عالی مبنائے دارالخیر جمیر تیراتنگ قدیم

ملک اچھوتانہ از تسلیم دوم و خطا جمیر نادت اچھوتانہ معروف و مشہور است در آغاز آبلے نے اجمیر با سہ مختلف موسوم بود جمیر و سید گ و آدمیر و آجیا نگر و جلو پور بانی جمیر اچھپال بودہ است کہ چوپانے کو سفند ان میگردو است آجانیکہ طرح تعمیر

اختیار کرده بودند۔ وہ کہہ است کہ نبال حبیبیال شہرت دارد۔ بعد آن بہمدراجگان
ہندوستان در دہن کوٹھلی آبادی شہر استقرار یافت۔ آنادریولا جاکو آبادی است تعمیر
و تدبیر جنس منورہ حضرت خواجہ بزرگ حسین الاولیاء توقیر و ترمین نیست مریو فیو
مترقی گشت باخصوص دیو شخص مر بازار دروازہ مانے منیع ایشان دکل شاہی
والیوان و اطاق امرادعیان سلطنت دلدک زمان بطراز و لفریب اطوار
مطبوع حکم اکبر شاہ بادشاہ دہلی درست توپا رومور و موگشت۔ صہ فانی تازہ و دوق
شہ انمازہ مسعود شیرازہ بعت راوگر دیدہ و چال کہ زمان فرما رومی و حکومت دوت
برطانیہ است جلوہ و گر نظر مے در آید و تماشائے عمارتہائے عالی و منازل مصفا
شارع و بلع و غچپہ و لکشا و کارخانہ جات کاسکہ بنجار و راہ آہن و منج و مخزن آب
و دیگر اسباب صنعت و حرفت کہ کارنامہ طلسم حیرت ہایگفت در دیدہ دیدہ و زان
دقیقہ یاب خیرگی مے آورد و دل لظن ارگیاں پاکیزہ نظر از جامے رہاید صاحب
اخبار الاخیار میفرماید کہ اولاد ملک ہندوستان برہر کوہ کہ دیوار بنا کردہ کٹھلی
بود کہ در زمان حال بہت لہ تارا گٹھ معروف است +

ذکر آستانہ شریف

در ذکر بنائے آستان عالی صاحب خبار الاخیار فرمودہ است کہ مخدوم شیخ حسین
ناگوری کہ ولی کامل و متراز عصر بود و چند واسطہ سلسلہ نسب پاکش حضرت
خواجہ جمیع الدین معروف بہ سلطان التارکین ناگوری تھی میشود۔ دآن زمان کہ
دور طوائف الملوک بود و از غلبہ بیکر پستان در نواحی دارالخیراجیر مدہنت و ستی
اسلام دست داد و کفر غالب شدہ سالہاد حفاظت و محاورت قبر شریف حضرت
خواجہ حسین علی الاولیاء را گزرانید و آلتساب مسلح حال مال بہت آورد۔ داند کہ شیر کہ

سلطان بانڈ برسم ہایا و فتوح باد سانیہ بود۔ قبہ عالی تعمیر کرد کہ هنوز بر مزار یا دگار است
 و انیمہ معمورہ کہ بر سر مزار دیدہ میشود سال ہشتصد و پنجاہ و نہ با ختام رسید
 بود۔ و بعد آن تمقیط سماء و شبک نقرہ و پنجرہ چوبین کہ نقش و نگار صد و ہشتاد
 و ست نمودہ اند بہر زمن و قرن سترا گردید۔ و وزیر مان ہلف کہ پنجرہ چوبین و شبک
 در گرد مزار شریف کہنہ و شکست خوردہ بود بحال برگردن از حضرت خواجہ حسین
 اجمیری بنبرہ حضرت خواجہ معین الاولیاء موجود است۔ و نقش و نگار طلاء کہ برد
 دیوار قبہ شریف بکار آورده اند نتیجہ اولوالعزمی حضرت خواجہ حسین اجمیری است کہ از

ابیات منقوش ظہر و باہر است۔ ابیات

خواجہ خواجگان حسین الدین	اشرف اولیائے روی زمین
در جمال و کمال آن چہ سخن	این بین بود بحسن حسین
مطلعہ در صفات او گفتم	در عبادت بود چو در شمین
اے متقبل گاہ اہل یقین	بر درت مہر ماہ سودہ حسین
خدا مان درت ہمہ رضوان	در صفات و صفات چو خلد برین
زہرہ خاک او عبیر سرشت	قطرہ آب او چو ماء معین
جانشین حسین خواجہ حسین	بہر نقاشی بہ گفت چہین
کہ شود رنگ تازہ کہنہ ز نو	قبہ خواجہ حسین الدین

گویند کہ پیش از چند سال کہ تجدید نقش و نگار کردہ بودند در ابیات مذکور تحریف نمودہ
 آتا بنظر ثبوت ابیات مذکورہ بالا نسخہ حسن السیر مولفہ منشی اکبر جہان گواہ عدل است
 کہ مولف معز ابیات مذکور چشم خود دیدہ و درج نسخہ مسطورہ نمودہ بود۔ . . . جانب
 مشرق۔ بمصق بدیوار قبہ شریف والان عج شناد خوش طرح ساختہ جہان آما بیگم بنت
 شاد جہان است۔ فرش الان ہار سنگ بوستلمون و دیوار و دراز سنگ مرمر بدیوار غایت

لطیف و منزله تراست باقی آن جمیله عظیمه بود که محتاج شرح و بیان نیست او صاحب لقب بیف بوده است - مؤنس الاولیاء و ذکر حضرت حاجه بزرگ معین الاولیا جمع نموده و کمال شوق در آخر آن ولوله محبت صومعه ارادت خود بشرح لبط و ضبط تحریر آورده و نسبت خود به روحانیت حضرت خواجه معین الاولیا قرار داده و بشرف بیعت حضرت خواجه معین الدین رابع نیره حضرت خواجه معین الاولیا مشرف بوده و بهمت دکن پیوسته دیوار روضه شریفه جانب شرقی قبه حضرت نبی حافظ جمال دختر حضرت خواجه معین الاولیا است و پیش آن قبور صاحبزادگان حضرت محترمه موجود که در زمان طفولی وفات یافتند و نیز بصوب دکن بمقت به دیوار قبه بیعت گنبد خور و حور النساء بیگم بنت شاه جهان بادشاه است که بزمان عوام نام چندی بیگم شهرت دارد و مزارات هر دو اهل بیت حضرت خواجه بزرگ معین الاولیا اندرون قبه شریف حجره سیمین است که با خرمنی از مزار سنیض آثار نمودار اند تعبیه تزیین و پایه ثبوت رسیده - بجانب شمال پیوسته دیوار قبه عالی مسجد است که سبب جهانگیری اشتها را اما متحقق است که در آن زمان که پیکر پستان تاخت آورده بر اجمیر متصدیه شده بودند - سلطان مانڈو حمله دلیرانه بکار آورده بنای اسلام تحکم کرد و سیمین مسجد است که تعمیر کرده بود شاید که بادشاه جهانگیر هم چنان ترمیم و تجدید کرده باشد و نیز لاهور و پنجاب صندل سفید میسایند و از نجابت صندل خانه معروف است - و پیش صحن مسجد بمحاذ وسط مسجد مذکور احاطه کوچه چک از سنگ سفید جانب شرق نمودار است که درون احاطه و قضائے آن مرتد نامی مطهر مقدس حضرت شیخ تاج الدین بایزید بزرگ و از واج و اقربائے آن از سنگ سفید صلا و لا ینفک و متصل به دیوار صندل خانه سمت شمال مزار حضرت فیض الدین بایزید خور و دو مستورات صاحبان متحقق است و بر سر قبرشان خاکی یا سمن آنچنان نجوم

که فضلے آن بصورت سبز شایسته گلی دارد

و جانب پائین قبه حضرت بی بی حافظ جمال در پهلوی دروازه پانداز مجر است
لا سنگ سفید که درون آن مزار فیض آثار حضرت خواجه معین الدین خود و حضرت
خواجه قیام الدین بر پال مهر سیلاب گه مرجع آنام و زیارت گاه عوام است و نیز
جانب پائین قبه عالی احاطه از سنگ سفید است که در احاطه نور گویند محمور است
بدور دروازه یکی که سمت جنوب است - پانداز دروازه نام دارد و دیگر که سمت
مغرب است - به یک دروازه و شتی دروازه و پیش دروازه پانداز صحن وسیع از سنگ
نمودار است و شجره ترنندی و نولیری که گل آنی اقصای غایت لطیف و خوشبو
باشد و فضیلتی صحن بقدر سائبان فائده میرساند

و بخط انتهایی صحن کور سمت دکن دالان وسیع که از سنگ سفید است بطبع و
دلکش - و به دالان کرناٹک محض بنائے آن بر حسن عقیدت دریس کرناٹک
از شاه عالم بادشاه بخطاب امیر الہند ممتاز بودال است - چنانکه از قطعات
حایات که بر روی دالان کننیدین اند متحقق میشود - ابیات

در حضور خواجه هر دو جھن	آن معین الدین شہ شایسته
چون امیر الہند کان عمل داد	بحر خود آسمان اعتقاد
یعنی آن لواب والا مرتب	نام والا جاہ عالی منزلت
کامران ملک کرناٹک بود	بندہ خاص خد لب تشک بود
از خلوص نیت و صدق عقیق	بنا نہادہ کرسی جائے لطیف
تجلیائند مردم اندرین	موجب برکات باشد یقین
سال تعمیرش دل کرد طلب	وجد در خود کرد دل و اگر دلب
سال تا بخشین مجور این دعا	باد و اتم مت اتم این قریخ بنا

از جلو شاہ پنج وی طلب شد مرتب بر میر پاک جب

دیس پشت والان کرنا تک پشتہ عوض جھالہ۔ و در گوشہ جنوب و مشرق مقبرہ
میر شاہ قلی خان است کہ از امرائے نامدار بود و صوبہ داری اجمیر کا و تعلق داشتہ در
پہلوئے والان کرنا تک بہمت مخب بر فراز پشتہ عوض جھالہ مرتب پاک حضرت
خواجہ ضیاء الدین ابوسعید بن خواجہ بزرگ معین الاولیا۔ و در پائین آن مزار
فرزند و پند میر محمد الدین مشہدی عم حسین خنک سوار است مسجد شاہجہانی
بہمت مخب از قہ عالی و دروازہ ہشتی واقع است۔ نہی شان رشیع و پایہ منیع صفہ
و مسیح کہ در اقصائے بہت نظیر خود دارد۔ از محن و کرسی و سقف و ستون و درہم
مرزبان سنگ نایاب است۔ استحکام ستون ہا بہر استقامت آئین ^{و پان} سہلایان
ساطع۔ و خم ہما ہما پر اقامت صلوٰۃ و رکوع و سجود و بارانیا از گاہ عدل و میل
قاطع رفعت و فراز سقف آیت است از علو پایہ واقف و خیرات و ثبات وقت
و پایہ منبر کہ در پہلوئے محراب در وسط بنا کردہ اند۔ اسحق قطرہ الحقیقہ است کہ از حسیض
عالم اسفل با وج یقین و معراج حق لبتین میرساند۔ غیر اینکہ در شب ماہ کہ شعاع نجم
و ماہتاب در زمانہ زبان شمع و چراغ جبلا و ضیائے سنگ فرش محارص
مقابلے شود و نظارہ کریمک شب تاب تماشاے چراغان حاصل جو بار یا و میدہ
گوئے کہ تزلزل ازار ازار امواج تجلیات بریزند۔ سبحان اللہ لکشاہ کہ ہر
تختہ سنگ در ہفا و جبلا همچون قلب ہومن از عیوب و قبح و ان و سواد مطلقاً
ممتد و در طنا ہر و باطن مثل مشرب و مویان صاف طہینت نواز و ممتد خاکیا ہر تختہ
سنگ از ذکر و قوت قلبی اجتہاد و کتاب نمودہ است۔ و مرتبہ معرفت رسیدہ و
از چہبت است کہ روشنی چراغ پیش او پس پشت تختہ سنگ ہو ہو و من و من
و معلوم میشود۔ بلیت

ز بس صفائی عمارت که در تاشانش
نگاه باز گردید از در و دیوار
کلیه سہانی کہ قصیدہ در باب اتمام مسجد نوشتہ بود از و ابیات چند ثبت نمودہ شد

ابیات

و ادب حرمت اجیر فیض قدم
سر نوشت سیکناشن نیست خطا
زین محل فیض ہر حاجت کہ میخواہی خواہ
میتوان صد ست گلبست از یک ستا
مسجدے کان کعبہ ثانیست تا بخش بود
کعبہ حاجات دنیا مسجد شاہ جہان
دیز دیگر ماوہ تایخ نیست

قبلہ اہل زمان شد مسجد شاہ جہان

و ابیات کہ بر پیشانی درامے مسجد نوشتہ اند از ہفتم شمار ذیل بطریق اتحسان
گرفتہ شد ابیات

بہ فرمودہ سایہ کردگار
چو کرد این بنا را قضا استوار
نوشتند تا بخش اہل یقین
بنائے شہنشاہ دئے زمین

عقب مسجد شاہ جہانی مقبرہ حضرت خواجہ حسین اجیری و در حوالے آن بن فرخاندان
صاحب سجادہ معین و مقرر است و تعمیر قبہ حضرت خواجہ حسین بے کم و کاست
مانند قبہ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاست۔ اما آنقدر زیبا نش و نگارش ندارد
بانی قبہ شاہ جہان بادشاہ بود کہ در زمان تعمیر مسجد شاہ جہانی قبہ مذکور ہم در سال
یکہزار و چہل و ہفت با تمام رسیدہ بود بر سر لوح سنگ در قبہ شریف طبع تایخ مقدوس است

قطرہ

شد از توجہ باد و مرشد معین
بنائے مقبرہ با صفائے خواجہ حسین
شہنشد و سرا خواجہ معین الدین
بلفظ مغر شدہ سال خاتمیت این
و کس پشت قبہ مذکور بر پشتہ حوض جہالہ مکان خورش طراز و مطبوع و زیبا از رنگ

سفید معمره حضرت شیخ علماء الدین برادر علم ادواجہ حسین امیری فیروزہ و جادہ
حضرت خواجہ بزرگ حسین اللہیہ است کہ بزبان حیات او بدیوانخانہ شہرت داشت
و بعد وفات مدفن و مضعج او گردید و از بخت که شانزدہ ستون دارد۔ بزبان عوام
بنام سولہ تہمتہ سہواست۔ و تا یخ سال تعمیر بر سر خراب شد و یہ منقوش کردہ اندامیت

قطعه

بنائے مقبرہ نہاد شیخ علماء الدین کہ باد عاقبت او خیر ارزانی
جوار مرتد آن شاہباز عرش نشین کریر شہیر او بیض مسلمان
چو کار در پے اتمام سال رفت فرد بگفت جنو متب بخوان با سانی
در سیم شریق از منزل آشناء و مطبخ مکان وسیع و پائدار متعلق بہ ملزمان است
عالی است کہ در زمان حال بد قریبیت اوقاف عسلا قہ دارد۔ اما در آن آیام کہ سلطان
حمود بیج دروای جمہیروائے اسلام ہا فراشت و حکمت کفر از میان برخاستہ بود
حضرت تاج الدین بایزید بزرگ بحکم سلطان و دستہ یس تلقین الہی و موالی اسلام
اشتغال میفرمود و شیخ احمد مجتہد شیبانی رحمہ اللہ علیہ۔ و دیگر بزرگان بن شاگرد
او بود و مکان مذکور بہرست نہ و دگاہ صالحی و فقر امتیاز و مخصوص بود و نیولاجیکہ
مسجد اکبر است و پہلوئے خانقہ منزل سکونت شیخ بایزید بزرگ بود۔ و در
فضائے محن نفتا رخا نہ عمل فوجہ حضرت شیخ مغر اللہ قیام داشتند۔ و در
حجرات پیرامون محن چراغ طالبان علم قرار میگرفتند و در جماعت خانہ کہ
احمال بجائے آن سماع خانہ نواب سر آسا نجاہ معمور شدہ است منزل مدبر
و حضرت شیخ بہ علوشان درس میگفت و بہین وجہ کہ در آنجا جماعت طلباء و علما
درس میگرفت منزل مذکور بہ جماعت خانہ ہنوز معروف است و مشہور بودہ است
و بیرون حصن حصین آستانہ عالی جانب بہ شرق متصل بہ روانہ چترنگانیست کہ

بر زمان عوام لیا باو شاهی شصت و دو روز آن جانیست که در پهلوی آنخانه شیخ
داینال بود۔ اذنک پورب بوده است مرید باجه حاکم شده بود که سلسله
بواسطه شیخ انجی سلج سلطان لیا شیخ لطف ام لاو لیا میرد و جبهت آنکه شیخ
داینال را برو حاکمیت خواجه بزرگ معین الاولیا ارادت و محبت خاص بود تا مدت
در از محب اورت استن علی گزینید در درجوار آستانه عالی سکونت داشت چنانچه
از ابیات بنی که مقال او است بوضوح می بینید و ابیات

جگ جگ عمر جو حضرت خواجه حضرت رسول کریم لواجه
داینال جو پیکر طایان حضرت خضر هستیج مشهور دنیا
و دران زمان که اکبر شاه بادشاه دلی در سال هفت و شصتم جلوس باجمیرت دوم
آمد۔ یکے از حرم محترم اوران زمان دولت و ولادت و وقت انکشاف صبح
سعادت نزدیک رسیده بود و تحمل نقل و حرکت نداشت لهذا بنظر حصول خیر و برکت در خانه
شیخ داینال که از اعز مستکفان طاهر و متبایان باطن و روضه شریف بقعه نبی بود گذار
بود و بوجه آنکه مولد شاهزاده بخانه شیخ داینال ظهور پدید آمد نام شاهزاده به شیخ داینال نهاد
کرد و بجهت آنکه خانه شیخ برائے علم و فضل حرم شاهی کفایت می کرد۔ و از آنکه زمان طاق اطاعت
نوبر بر خاند شیخ بنیاد کردند گویند که بعد از آنکه حرم بادشاه از وضع حمل و سکون لازمی بمقر
دار احسن مافتہ مراجعت نمود منزل مذکور بطریق ایفاء انعام به شیخ داینال تفویض کردند
تا آنکه شیخ مغر الله در صرح حیات بر وقضی القدرت داشت۔ پس از آنحال شیخ مذکور
بر خانه و رواقی مجاور آن تنگ گشتند۔ اما بزعم مولد متقابل حضرت مجاوران از نهجبت
بوده به که بعد وفات شیخ از ورثه او در وارا بنحیر احیر کسی نه بود۔ و او در حالت تجرید و گذشت
اصل و از آنکه او در تنگین بوده است لهذا صغری از جماعت مجاوران که بکالنت انرا
تنگ او در عتبار داشتند بشرط آنکه اگر هیچکس از ورثه شیخ پدید آید تر که شیخ باو مستور نمایند خا

رواق و سازیراق شیخ در تبض و تصب آورند و هنوز از خانه شیخ در اوقاشی نشان باقی است
 و بودن شیخ در مینال در اجیر از منشاء ابیات و کلام قوم شد بوجو احسن ظاهر و مبرهن است
 متقابل سنوات حیات ممت شیخ و تولد شاهزاده مینال تا اثبوت پیوسته که شیخ و مینال بجز از
 تولد نواده گلشن قبیل شاهزاده و مینال تا بیست چهار ده سال در صحن حیات کار فرمایند
 چنانچه سال ولادت شاهزاده نهصد و هشتاد و سال وفات شیخ نهصد و نود و چهار مرتبه است
 و در مقدمه تصدیق لادش شاهزاده طبقات اکبری و اکبرنامه در باب تفصیل احوال شیخ و مینال
 نسخی حاج الدلاییت مخزنیت الاصفیا گواهی عدل است بعضی محبان و ان که نسب آباء و اجداد
 خود بحضرت شیخ منسوب نمایند محول به جرافت این گزارش بهر درستی متحمل نیست
 طبقا اکبری و جامع اوراق اکبرنامه شیخ و مینال را از ذیل در و پستان و مختلفان لا شسته است
 نه از خیل محبان و ان آشنایان و بی مقام و اگر نظر حصول و اب ارادت شیخ و مینال را بلفظ
 میا و کنگد خیل عجب نبود بجهت آنکه شیخ مغرالدین عمر و دوازده ساله نداشت و انعام حضرت خواجه
 بزرگ معین الاولیاء گوارانید و در زمان اعتکاف و کتابت جوار استنان عالی قیام داشت و
 بزبان عجم و محاورات عجم محبان و کس را گویند که خصوصیت هماسگی متبار و شسته باشد و بی
 بهره غایت شست و زبون است که بعضی بوجه تمیز تلفظ و توجهی بجادرت غیر آنکه بهرافقت
 و محاربت سلاسل انساب اتفاق نموده اند و اینست از زندگی شیخ و مینال تا انید لاجرم بطریق مقال مناسب است
 که از طبقا اکبری اکبرنامه که ولادت شاهزاده مینال و او گرفته و رواق و مینال و کذا فی طبقات اکبری و قرائع شاهزاده
 جنس و چون ولادت با سعادت در منزل شیخ و مینال که از شش و دقت و صلاح و فلان
 سزا بزرگتر و وقوع یافت شاهزاده خجسته قدم صاحب قبیل را و مینال نام نهادند و انتخاب
 از عبارت کتب معروفه و متنبیان و سیف و اعور مختلفان بقوله و مینال نام که
 و صلاح و صلاح از ناصیه حال او و تاقت عالی ساخته و انجا گزیده شده بود
 و در تمام مردم استمانه عالی که به خاطر بیرونی معروف است در وسط تالاب بزرگ قبه کوچک است

کہ جس طرح پیرایہ تعبیر کنند گویند کہ جلال الدین اکبر بادشاہ از غنیمت فتوحات چیتوڑ یک
چراغان بزرگ آورده و درون قبے نم کور نصب کرده بود و اللہ علم بالصواب محاذ قبہ مذکور
آباد خانہ بہت کہ عوام آب میل گویند زیر دیوار سبیل سمیت شمال قبر پاک شیخ ملک خاندانی
الادبی است و بر سر قبر صلائے سنگ مرغ ہنوز باقیست و در فستق آباد خانہ چیتوڑ
وسیع تر است و بر انتہائے آن حجرات و مطبخ آشخانہ واقع است و جانب ب از صحن چراغ
بر فراز صحن وسیع سماع خانہ بنا نموده اند کہ از نتائج حسن اعتقاد و وثوق لقیبا و اب ہر اسماء
بہادر دیر نظام دکن بودہ است مکانیت یہاں منظر و دلکش و دلکش و عمارتیت بنامیت کم
و خوش طراز و مطبوع و صفائے آن از اجزای عجیبیت بلکہ ہر عمارت از سنگ و رخ و سفید
مملو است و در ہمین جا مجلس اعراض حضرت شیخ المشارق المفاہر حضرت خواجہ عثمان
و حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا قدس ارواحہم منعقد میشود و توفی سماع خانہ جانب گوشہ
شمال و مشرق دروازہ کوچک است کہ بغافتہ شریف حضرت صاحب سجادہ راہ وارد و
متصل بر عقب سماع خانہ جانب غرب بغافتہ مذکور است و آن جا نیست متبرک و مقدس
کہ غسل میت حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا ہاںجا بتوجہ آمدہ بودہ و بحال مقام
منشدینی صاحب سجادہ مقرر است چنانچہ بذیل ذکر آئین غرض و آخر باب الشرح و بسط
مردم شد۔ و در حوالی رواق خانقاہ شریف بلزمان نمونستان صاحب سجادہ سکونت دارند۔
و ہمین دیوار صحن چراغ و قدامیک ہائے بزرگ ساخت من خلص بودہ اند۔ اول کہ بجانب مغرب
خیلے بزرگ است جلال الدین اکبر شاہ بعد فتح چیتوڑ گزینیدہ ہوئے میر علماء الدولہ متخلص
یہ کافی قطعہ تاریخ مقصن بگزینیدن یک بیان خوش گفت۔

قطعہ

خسر و عہد محمد اکبر
دیگر روہین تن اثر درمیکر

شاہ دین پرورد و جمشید سریر
ساختن نمے شبہ پے فتح چیتوڑ

بهز تاریخ و س از عالم غیب
 دیگر چیست و کشتا شد کیسر
 جانمش برق دیگر خورداست که جهانگیر بادشاه سال یکصد و بیست و دو و مخلص نیست فوط عقیدت
 نذر گزاینده بود و بر فراز اول پنج شیرین نخته سبطی دعوت ایشان فر کرد گویند که پنجاه نفر از طعام
 دیگر شکم سیر گشته بودند ماده تاریخ انیت ع
 بنیابا دو اتم نصبت دیگر جهانگیری

اما بجهت است از زمانه و کثرت استعمال قلت حفاظت هر دو دیگها سمورت اندک سنج میرفته
 بیکار شده بودند تا در سال یکصد و دو و صد و شصت و شش توفیق الهی رفیق حال علامه ربی اللہام
 ریاست گوالیار گردید و او از سر نو تجدید پر داخته صلاح و فلاح دارین حاصل نمود میر حوای علی
 پیرزاده که در سکر تاریخ طبع آزمائی کرده نیست *

تطه تاریخ

صفت زر طلا مداری کرد و تجدید دیگر
 بادناشن جهان روشن پیشل آفتاب
 بخت درمته اکی چندش نموده است تمام
 گفت تاقت سال تا غنیش جان شد فیضیا
 و در نیولانیز صرف لایست طب خوردنید جا بهادرین کن در ترسیم و تجدید هر دو دیگر
 کوشیده اند *

مغنی سب که در زمان س غیر آن اکثر غنیا و اهل مخلص محبت نذر نیاز و بعضی نظر نمود
 و نهانش در است تمام مختمن طعام دیگر زر کثیر صرف می کنند صرفه بخشی دیگر کلان قرین و دهر
 و دیگر خور و از دوازده صد متجاوز نباشد چون طعام دیگر سخته میشود بعد نماز با دو بتیوری
 صاحب ام ایل استحقاق و رغارت بردن طعام بقت و بخت نمایند و بخاک گرم که از سبزه
 می آید در دست پاهای مردم آید سبب سازد و از وقت تا شام خوب نظر آید و از خوان یقین قوم ترک یاد میدود
 بلند و دوازده که به داخل معروف است محاسن و چرخ سمیت شمال شکل محاسبه نمودار است
 و آغازین آن نتیجه غلبه است و سلطان محمود خلجی نوشته اند که هنگام فتح دیار راجه میر

خسرو عادل شهنشاه ولی زوالی گزید
 هر کعبه باشد مسجد و محراب و منبر و کعبه
 خاصه آن مسجد که نویدیده اهل یقین
 جانشین قطب باقی معین الدین کاد
 رونق افروز گرامی سند پیران حشمت
 کرد بر پای عقبت بر آسای عالم
 حاشی الله به لطف اولاد تک بگذرد
 بود ناجی در پی تاریخ سال او خرد
 سترافراز و دودوار دینی مصطفی
 خطبه میخوانند از داللیل و الشمس الصبح
 قدوه از باب دین سید محمد محبت
 هر زمان هر وقت محسوب جاب کبریا
 زینت آرائی نگارین نقش ایوان بود
 بلکه هر عاصیان تو نسیم و فرمان نجا
 هر که باشد اندر یک لحظه با ذکر خدا
 گفته گوشت الفت در نیکو یا غیا
 قطعه دیگر

ساخت چون سید محمد بر حق
 محبت زبیر که آمانجید
 گفت هاتف سال تاریخ بنا
 حسبته لله بیت مسجد
 و مجرب از مونی از طوطی حیدر است تعمیر آن از سنگ مرخ است فرس سنگین عمارت وسیع و بیا
 منظر است به وسط محراب سال تعمیر و کلمه طیبه نام بانی مسجد میا بانی منقوش است +
 و عقب آن توالی است به مناسبت بازار و مدوی مسجد است تعمیر به جرز و حج متفنگ گنبد دار
 صحن بیل در وسط محراب عبادت قبل بر لوح سنگ کنده اند الله اکبر این مسجد را بانی تکریم
 بنی میان آنانین کادوت راست کرده است از آن هر و برانتهای بازار و جانب
 شرق قلعه کوچک است صاحب تحب التواریج که تذکره طایفه حاکم الکبر شاه نموده همین است
 و حال بنام میگزین شهرت دارد بهجت آنگه در آوازل قصص اولیای دولت افغانی قلعه کو
 بخرض محفوظ داشتن آلات ضرب و حرب مخصوص و عمل بود جاکه تحکم و پادار و نسیم
 و متوار است +

و در پیلوئی ملی دروازه اندرون شهر مسجد است همه از سنگ مرخ بغایت مطبوع و زیبار

آیا تحقیق بر سیده که از بنا گیت طرز تعمیر و رونق آن به عمارت شاه بهمانی مناسبت تمام دارد.

تعمیرات بیرون شهر جانب شمال چله خست خواجہ بزرگ

در پیلوس دره که گیسائی آنرا ساگر معروف است بر فراز پشته کوئچ در آن مکان که خست خواجہ
بزرگ معین بیچ الیاد لایب دراج میر پتو در و دنگند به زمین جادو شمشیر قناعت گوشه عاقبت لی
داشت و توی سنگ بزرگ غاری شکل حجره نمودار است و در گوشه تنگ خار نهادہ است
که آنرا بتخت نماز تعمیر کنند و در سال یکبار روی و هفت دولت شان مقدار با متثال حکم نواب
مہاراجہ خان در دوران حصار مستحکم بنا نهادہ است و بر سر دروازہ حصار چند اشعار نوشته
اشعار

بزمان شهر رفیع اعدا	حامی شمع و دین شہاب الدین
رونق عدل و جود و ادب	کہ بت از دوزمان و زمین
گشت الی صوئہ اجمیر	خانہ اتان بعزت و تمکین
پاک دین پاک باز دولت خان	بود شفت دارا و برسم امین
ساختہ این مکان چله چشت	تا بود یادگار او بر زمین
سال تایخ طالع الی گفتا	سی و ہفت و ہزار بود سنین

اسحق جلے با فیض و برکت است و از اوقات شیخ آمین بن و اسلام یاد میدہد و بچہ
خواجہ صاحب سوم است.

چله خواجہ قطب حسا

در این چوکہ پستہ خواجہ صاحب اتع و در شک سنگ بزرگ حلا مارو حضرت خواجہ

قطب الاولیاداران را در قیامت با کثر ایام سوس تنهانی بوده است جایت پر فیض و خوش
آثار و مقامیت و بچسب و خوشگوار و فضیلت آن تعمیر زیبا مسجد و کسب آن بنام
مولانا شمس الدین خلیفه حضرت مولانا فخر الدین فخر جهان رقم نموده اند شعر
از پی تاج سالش با نیک نوبت
دا و پا سخ گو مورخ ذکر بهور مجید
در صحن زیرین بالائے صفه بزرگ در و جج سار بلند محمد شاه خان که از عمائد نواب امیر
محمد خان والی ٹوبک بود فزون است - و بمبت شرق مسجد خوش طرح عمره محمود خان باوگلا
و بر لوح سنگ قطب تاج چنین نقش است قطعه

بن کرد محمود عالی نگاه مزار محمد شری دین پناه

ز تاج تعمیر گوید لطیف ز به مقبره مسجد و خانقاه

از آغاز دوازدهم ماه ربیع الاول سال محرم حضرت خواجه قطب الاولیاء در مین جافا
مقرر است و بنو چار و پنجم فصل ختم عرس و محمول حسین منعت میشود و تاج چار و پنجم هر ماه بعد
نماز ظهر محفل سماع بسیار میکنند که بر زبان عوام و دهوین میشود است *

مالاب آنا ساگر

بنای آن پیش از هشت صد سال تموده اند و در زمان حکومت راجا آنا لیکه او حاکم اجیر بود -
بر ساحل جنوب آن علی الاتصال باغ و باغچه و تعمیرات زیبا بنا نمود مانند طرف تالاب
بسیار بزرگ است و پهناد که طولش تقریباً شصت در صد و در دور آن قریب سی چهار میل باشد و بر
ساحل سمت گوشه جنوب شرق دولت خانه بنا هجران است که مکانات مصفا و رواق اطراف
مکلف از سنگ سفید دارد و در فضائی عمارت مذکور باغ خوش و باغچه و گلشن دارد
حال بقیت

از نقش و نگار در دیوار شکسته آثار پیدا است حسن دید عجم را

چند سالار مسعود

بر تئسه تپه خود که برابر چله حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا است بر فراز صفہ سنگ مرخ
گنبدیکہ چک بن بنمودہ اند و در توئے آن قبر حضرت شیخ موجود است بزمان عمام ہر چند علیہ
سالار مسعود غازی شہستہ دارد اما این مقبرہ سالار مسعود است کہ غیر سالار مسعود غازی است و ظہیر
حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء بود.

تعمیرات بیرون شہر جانب شرق

چند سالار مسعود

گویند کہ بدیع الدین شاہ مدار کہ مقبرہ پاک او در کین پور است در زمان حیات بر سر کوہہ اسحاق
بنام چله مشہور است چندے بریاضت عبادت گزانیہ جانبیت نامہوار و خشک کہ اشکات
و نباتات تک تک بدیع میشود بتایخ ہیچ ہم ہر سال مردمان و زنان شہر جمع مے آیند و یوم
مکہ رب نام میلہ مدار صاحب شہستہ دارد.

میوہ کالج

پیش از چہ سال در زمان کہ لار و میوہ مدارت وزارت مالک ہند داشت بمقام درگاہ بدست
غیر علیہ ان زندانی گشتہ شدہ ہر گام و روز جمہوریتہ تعمیر نہادہ بود و جانبیت خوشنما و زیبا
و مقامیت پرفضا و منہا کہ نقش و نگار و سنگینی و تختہ بندی و رفعت و وسعت و
عمارت و آراستگی و آرائش مثال خود ندارد و در فناء آن لار بزرگ است کہ نہایت
نشا و ابی و گلبن و چین آراستہ و پرستہ و در خواہی آن در بین پیادہ پس شش مناول عالی شان

نکاح سماء المکان از ان راجحان و از ابان به عمارات لغریب طراز مطبوع و انواع پسندیده
 بنا نموده اند که نو نهالان گشن بهرست و قبال و وارشان تخت و تاج و در زمان سردی و غیره
 بهرست تسلیم علوم معرفی و شانی فنون شاهری و شاه سواری و انقباض آب آئین
 حکومت و حکمرانی در خجایام و سکون دارند.

حوض شمسی معروف به بروج گنبد

از نیل و کسن که کشنر اجیر بود و جهت آنکه ماده ترجم تمطیرینت داشت چشم فیض عام دارم
 بنا نمود آرام بنامود آب آن بغایت منزه و صاف و خوشگوار و شیرین گردد
 محل حوض عمارت خوش طرح و خوش نما از سنگ مرمر است و بهر جهت نفع عام
 میرساند.

مقبره عبداللہ خان

تعمیر خوش است و محکم که در بهر تمام محاجه و دانش تعمیر یافت تا به بنای نیست سر و شمس
 ز سال بنای شد و او را با گفت و خوش عالی گوش دل چنان گویند که پیش ازین حوالی
 آن با حیث چرخ نضا بود اما بحال بجای آن سنگ و وسیع بنا نموده اند و سبب عبداللہ
 پوره معروف است و این عبداللہ خان از سیدان باره بوده است و بزمانه فرخ سیر یادش
 به عهده وزارت و منصب نیز از بذات مت از بوده است.

مقبره حسین علی خان

از بزرگان باقی نیست و بحال بصورت فروزخانه مستعمل است و به ادای کرائیه فرنگیان
 استقامت داده اند و این امر و مقبره در تبصره مقصود میر عبدالوهاب میر عبدالعزیز

دیگر بزرگان ایشان علم و تدبیر حصص قیمت بوده اند و سلسله نشینان عیال محبت بر
میرسد۔ واللہ اعلم بالصواب *

تالابیلہ

در عقب تمام صد سال کہ آہن است سمیت شرق بنائے آن بزمائے حکومت راجہ بیلہ یو
نوشته اند۔ و بر ویران از بسبب ایصنم خانہ و معبد ہندو علامت باقیست۔ بآئینہ سلطان محمد
غزنوی و بعضی از سلاطین غور بانہدام محمدوی آہنا پر داختمہ بودند۔ بادشاہ دہلی فی الدین بگم
کاخ چند فرسائے ساحل آن تعمیر نموده بود۔ و محرفی بادشاہ مذکور بفقیر قیصر انگلستان در
مقام منزل مذکور بزرگداشتہ اند۔

عیل گاہ

صحن وسیع و فراخ فراش آن از گچ و صسا آن رفیع و بلند اما اطاق در واقع ندارد۔
بجست عدم سایہ ساکنان فصل تابستان پیش فرش و تمازت آفتابگی می بینگار محتر و

تعمیرات سمیت خجیب بیرون شہر

چلہ پڑے پیرضا

بلایے کہ متصل با آبادی است۔ گویند کہ شخصے سوڈانام از بغداد باز آمد خشت آجر بنود
ظاہر کرد کہ از دیوار حصار آستان عالی حضرت غوث الاعظم قدس اللہ سرہ العزیز آوردہ است
چون زمان مرگ او نزدیک رسید بیاران خود وصیت نمود کہ خشت مذکور پیوند دهن او نمایند
چنانچہ بعد وفات او بچہ پان کردند بعد مردن سالہا بعد سمیت بعد زمانہ در سالہا عمارت

به چله پیران پیر حروف گشت و بعد از آنکه شهرت گلی شد - نواب حبیب خان بنی مالی
 نوک بهرست جنوب الان وسیع بنا کرد - و بعد آن میراضر علی که تولیت اوقاف چله
 به او متعلق بود قیام مسجد و محسن است تان راست درست نمود و بزرگانی که اجماع در
 مرید بود به پندارش و گزارش نواب محمد میر خان بپای خرج اوقاف چله بهار اوجه دولت
 سینده دایه گویا یک ده که ماکو پرده نام دارد بدین فرمود که هنوز بحال میرزا را
 بپایان دهم هر ماه مجلس شاع برپا میشود و بر وزیران دهم پنج لسانی در سال که عرس حضرت
 غوث الاعظم قدس الله سره العزیز مقرر است با همین خوب پیرایه خوب حله حتما
 پوشند در وقت شب کثرت چراغ و تماشای شب بسیار خوش است و در بند
 هجوم عام و ذوق حسادت محفل شاع خیل و لبر و دلربایی میکنند در پهلوی چله خوش
 آب است که پیش از چند سال حضرت سرایه اوقاف چله دست نموده بودند و آن
 در ایام مبدی بکای بر بند

تاریخ تارکده

در تبستان بنده نوشته اند که کوچه که در پائین آن جمیع طایفه دارد معروف به بنی است
 و پر بنی که در وابل معنی عمر است و از بنی بود که بزبان سلف همیشه موسوم به آو میر بود
 و آو معنی کوه است گویند که از بنی قان اجداد چند سیک برادر بال مگر بود و وزیر اوقاف نام
 داشت که بانی تارکده بوده است - اما مولف ناظر اجستان که تحقیق حال و احوال خط
 را چو تان بسیار جا نگاهی سعی نموده است گوید که صاحب تعمیر تارکده حسیل
 چکاو بود که پیش از هفتاد سال در دیار هند پایتخت سال و سروری داشت - قصد
 چون راجه پتور از کتم عدم و منته مدوث قدوم آورد و از تلامذ زمان خیر آگاهی خواست
 و توسط ذوق قوت قبیل هر سال بخودی و آگاهی سلامت سید خوارت که

بنائے استحکم و تنویر بر سر کوه ناک پهاو که در سلسله کوه اربلی سمیت شمال از قلعه تاراگده است
 تعمیر و ده تان توانست چندانکه سحر نموده شود بود و بنائے تعمیر بر آنقدر که در سنت نمیزند
 جائے نمیکرفت از پائے افتاد چون بدستوه آمدند و توانستند ناگزیر ترقی استحکام و تزیین
 استحکام قلعه تاراگده که بجهت قلت حفاظت شکست خورده بود و همه تمام نموده و
 اندک فرصت حصار و دیوار و برج دکیین گاهم پاییه پاره کوه ساختند و آن در زمان حال
 که دوران امن و عافیت است و شمیم عطر و درخچه شاهین و شیرست را با شبل خشکین بر ضیغ
 قرار داده اند - نظر بر آن به دیوار و حصار و پادنا پائدار احتیاج نه ماند و نوبت باینجا رسید
 که بروج و حصار آن بهوار کرده - رواق و اطاق سبک گردند و منازل ایوان ساختند - بیشتر
 جاها بجهت عدم مرمت و حفاظت منهدم و معدوم گشتند صاحب تاریخ فرشته و چهار
 گلشن آورده است که حضرت امیر حسین از سادات صحیح النسب است و نسب پاک او
 بواسطه امام زین العابدین بن امام حسین علیهم السلام به علی مرتضی کرم الله وجهه منتهی میشود
 او زمان سلطان شهاب الدین غوری خداوند قشون اسلام بود - چون سلطان شهاب الدین
 بر سر راجه پتھورا تاخت آورد و قباچ و تختاج به بخت مجر ضروال رسید و فو احمی تعمیر و دست
 قدرت و تبض اقصی و ایلیه دولت اسلام آمد امیر حسین و عمره مدینه الیه بن حسن
 بسیار زن مرد و بن اسلام مشرف گشتند بالاخر و آن حکومت قطب الدین ایبک الی حمیر
 بخلط شهرت اند که قطب الدین ایبک ازین کهنده با ط فناء بعالم بقا خرامید و از نخبه
 جماعه راجه پتھوران که مخالفان در دل و سودای فساد و سرکشتند جمع آمدند و از سمت بل گله
 که بحال به سولپور معروف است و طاعت شتاب بر حصار قلعه رسیده به یاری کند و
 قطره چوبین درون قلعه دخل شدند سید امیر حسن که پیش ازین از چپ گونگی احوال آگهی داشت
 از شور و شغف و دارو گیر آنها تنبه شده سلاح جنگ بر دست کرده جماعه تسلیل که در حفاظت مسلم
 مامور بود آهنگ جدال قتال نمود و با آنکه جماعت قلیل داشت در اقصی العافیت بهمت جرات

بکار برده جمیع کثیر را در حسیض خلک و خون بنیادخت و در مسکن تهتقلال از دست داده اما آنکه
هم آنغوش عروس شهادت نگردید کارهای نمایان کرد و نجابام کار بقبر سدید رضیا
بالقضاء ستر سلیم در تنه رضا نهاده بهدراج شهادت عظمی فرق عزت برافراشت حضرت
خواجه بزرگ معین الالباب که سوانح حال و استقبال کشوف ضمیر عالی داشت بیگام بامداد
واقعه با جماعه مردان محققان تکلیف فرمود و تکفین و تدفین پرداخته آورده اند
که در آغاز بر سر مرقن پاک از تعمیر بخته علامتی نمود اما در سال یک هزار و بیست و چهار ذی قعد
اعتبار خان که منصبش هزاره فانی و پنجاه اسوار داشت طرح بنیاد انداخت چنانچه
بر سر دروازه جنوب و بیست و شش از ویل فقیر مولف بحشم خود دیده است

شا بهنشه زمانه جها انگیر بادشاه	کندر زمانه او شده آسوده دل جهان
سال دهم ز عهد جلوس مبارکش	شد فتح ملک را تا از ان شاه کامران
وقتیکه اندراجیر آن شاه گنج بخش	بر تخت ز رزشته بود از فتح شاهان
بود از منبر از افزون بست و چهار سال	گیتی عدل و دادش چون روضه جهان
بود روضه مقدس سید حسین کرد	این پنجه صدق صفا اعتبار خان
روضه مقدسه سمت مغرب و الا ان از رنگ سفید و در سال یک هزار و بیست و چهار	روضه مقدسه
و خلاص کنجی را و سنده تقسیم نموده است قطعه منظوم که از ان ماده تاریخ پیدا میشود نیست	

معدن نور منبع اسرار هست گاه شاه خنک سوار
ساخت دالان که هست شکل بشت را و کما جی سنده صیه بوتار

و در سال یک هزار و دویست و صد و بیست و دو ^{۱۲۲۲} و در سال ۱۲۲۲ و در سال ۱۲۲۲ و در سال ۱۲۲۲ و در سال ۱۲۲۲
که از ماده تاریخ پیدا میشود بر سر محراب مقوش است

یک هزار و دویست و دوازده و بیست و دو سال هجرت خانه بیت الحبن آید بنابر
دبر در دازه ترقی حصار روضه شریف بر فراز محراب قطعه تاریخ که دیده شده نیست ایسا

شه سوار ملک نبی شاه باندک دین قاتل کفر آن حسین معین
 منع جود و سخاوت کان فتوت الفت واقف بر مبدء آن مبط نور معین
 سرور و جهان شکل کشائے یزدان مغر کون و مکان آن حکم دنیا و دین
 از پی تاریخ او کردم سوال از عقل محفل گفت جز تاریخ اواز خود سلطان دین
 در احاطه دوم قبریت که بر آن چادر سبز پوشند و گویند که در ته آن فرشت حضرت
 امیر حسین خون است و الله اعلم بالصواب و علاءه آن که مذکور بالا شد مسجد است خوشنما
 و مرفضا که در میان نظام دولت کشیده که جهت نشان غیر آگهی متولی درگاه ناگزیر فستاده
 با تمام مولوی محب الدین صدداول تعمیر شده است و حوض آب در فستاده محسن احاطه
 دوم بنا نموده که بزبان موسم باران آب آستانه عالی اندران جمع می شود و بکاسه آمید *

بلند دروازه

افضل عمارت است در سال نهصد و هفتاد و شصت با تمام اسمعیل تیلخان که مقطع همیر
 بود در عهد جلال الدین محمد کبیر شاه بادشاه با ختمام رسیده - ارتفاع آن قریب بیست یک
 دره و تعمیر آن از سنگ سرخ است و فراز آن بر لوح سنگ سفید که قطعه داده تاریخ منقوش
 کرده اند بنیت قطعه

بعهد بادشاه آسمان قدر پناه ملک ملت ظل یزدان
 جلال الدین محمد کبیر شاه که در درون ملک سلیمان
 بدین درگاه که همچو کعبه آمد سوادش عین نور نور عریان
 نکاح و کث تاریخ اتمام اگر خواهد کسی یابد آسان

در احاطه سوم که در پائین بلند دروازه واقع است عمارت بخت از اطاق و مسجد و مرقد تک تک
 دیده میشود و بیرون احاطه آستانه عالی دو تا دیگ بنهنگ از ساخت مس که یکی از دو فرقه پیش

سلطان نورالدین جهانگیر و دیگرے از ارادت حسن خاص ملا ماری مدار المہام کو الیاء بطریق
ایفانہ گزرا نیدہ بود بر فرار و دیگران بزرگ نہادہ اند۔ در ماہ رجب از آغاز شانزدہم تا بیستم
زمان عرس محمود است۔ جمعے از فقرا و غنیا بیکر کہ جمعے آئند و در شرب محفل سماع
برپاے شود و بر صحن تالار بزرگ چاکر کشیدہ بشوخی چراغان و کنول و فالوسن با طہریم
آراستہ و پیرکتہ نمائند۔ بالآخر بر در بیچہم بعد از وقت زوال ختم تمام عرس میباش
کہ عوام قتل گویند و این اشارت است از اولے رسم فاتحہ کہ معروف و مشہور دیار و مصلحت
دار عہد شالان ملی کہ دیہات بطریق وقف مرفوع نمودہ اند۔ اخراجات عرس و غیرہ از حاصل
آن بہم میرسانند و در سمت جنوب آستان عالی۔ احاطہ است کہ بہ گنج شہد شہادت وارد
محمود است بہت بوجایت پرفیض و مخزن نذر و اینہم یاران و شکر یان حضرت میران
حسینین بودہ باشند کہ در امر حق کوشیدہ و بہ پایہ شہادت رسیدہ دیوار احاطہ جرس عفت
دیرخان کلان کہ از عیان دولت سلطان نورالدین جهانگیر بودہ است لالت میکند چنانکہ
از کتب بنظر مضموم می شود

کتاب

در زمان شہ رفیع مکان	کہ بن از دبہ و راد ووران
آن شہنشاہ کہ ذات او آمد	باعث عدل و داد و امن لہان
شاہ گیتی پناہ نورالدین	بر جهان است سایہ نیروان
بانی این بنا فی لطف آئین	بایک سال او خر و گفت آن
دولت است از دیرخان کلان	کم نشا جنین از دولت ان

من جمیع کتب سلوک بہنن بابا کہ حضرت سید میر حسین قدس اللہ سرہا عابد و زاہد و مولع و خلیفہ
حضرت خواجہ بزرگ معین اللہ است و نیز واسطہ خوشی دارد کہ نسبت عم او بحضرت
خواجہ بزرگ معین اللہ منسوب بود۔ اما حضرت میر سید حسین جفت نوحہ مست و نوران

بگذشت - جمعی که بر سر کوه تاراگده در جوار استان عالی طرح اقامت دارند به همین از
سادات شهم بود هاند - و خدمت آستانه عالی بایشان متعلق است و حصه کثیر از دیهات اوقاف
در وجه مددش دارند +

نور چشمه

در دامن کوه تاراگده جائیست داب و موطرا - هوای آن در اقصای غایت مفرح قلب و مفتح
دماغ و مسکن ارواح است - گویند که در زمان سابق همین جا آبادی شهر بود که هنوز از در دیوار شکسته
اشتر آن پدیدار است - در سال دهم از خلوس خود که سلطان نورالدین جهانگیر به شرف عقبه یوشی
مشرق شد مشاهده دره مذکور که از بس خوشنما بود - ام فرمود که به عمارت خوب و مرغوب بنمایند
چنانچه مدتی که سال مسموم و قریب در چشپ نمودند و هر چشمه که از دماغ کوه سار میریزد حوض
بزرگ طرح داده - به فواره - آبشار و رونق تازه و لطافت اندازند و ترا کردند - بدین آن خاطر
بادشاه بسیار مخطوظ گشت و التوا هم به نام خود که نورالدین است نور چشمه موسوم گردید و نیز
از تعمیرات بالا نقش و نگار و نشان در دیوار باقیست - ماده تاریخ که در سبک نظم کشیده بهر
تخته سنگ نقش کرده اند اینست +

تاریخ

لبند قبال شاه هفت کشور	که وصف او گنج بقدر
منه فرع خاندان شاه کبر	شهنشاه زمان شاه جهانگیر
دین سر چشمه چون آذر فیضش	روان شد آب و خاکش گشت کسیر
شهنشاه که دناش چشمه نور	شده آب بخت از چاشنی گیر
دوم سال از مجلس شاه غازی	بحکم بادشاه نیک تدبیر
طرو تاریخ آتماش رستم کرد	محل شاه نورالدین جهانگیر

در قریب محل شاهی جامعیت خوشگوار که هنوز به باغ نور چشمیه موسوم است اما در زمان حال محض دخت
انبه و جامن که خاصیت مین و دیار اجیرین نسبت گلی بان دارد - و گرا از گلین و گلزار و ریحا
و سنباستان که لازمه باغ و بهار است اشیء پیدا نیست *

چلہ بی بی حافظ جمال

متصل عمارت شاهی بر سر منقذ آب چشمہ نذر در کوہ واقع مقامیت ہیئت جامعیت
ہوں کل کہ در دو نواح از آبادی ان نشان ندارد بیشہ حدت است کہ غیر از مردان شیریشہ
و گیس جاگزیدن نتواند ہے علمی شان کتیبہ کہ در انچنین زاوینہائی از گیارہ
بیگانہ روئے مافتہ بہ عسرت و محنت لبر مراد آورده اند کہ بی بی حافظ جمال بنت حضرت خواجہ
بزرگ معین الاولیاء تہ درین جائے خاص تہاد گوشہ طاعت گنج ریاضت است
الکتاب خیر و برکت فرمود این جہت بنام بی بی چلہ معروف است بتایخ نوزدہم
ہر سال یوم وفات حضرت صاحبزادی صاحبہ انبوه کثیر حجم غنیہ از ان در مرقبہ قریب
زیارت چلہ شریف جمع مے آیند *

امیر تانان امیر ترغان شہدا

متصل چشمہ نور مائل بہ مغرب بر سر کوچہ کہ سطح ہموار دارد - توئی احاطہ تختہ جائے قدس
و در حوالی آن نشان قبور زیادہ دیدہ میشود کہ بہ گنج شہیدان تعبہ کنند جامعیت جامعیت
عظمت و ہوارہ آثار صراحت حسب لال نمودار بر فرخچہ شہنہ خلق کثیر بطریق زیارت آید و
بر فر نوزدہم ماہ رجب کہ یوم عرس زیارت چلہ صاحبزادی صاحبہ مقرر و مشہور است بہجت
قریب کان جمعہ از انرا ان تماشا شایان بہ نظر حصول ثواب تماشا و بعضے آگاہ دلاں
با خدا نیت قویام شہ گہ می ہنگام بر پا دارند گویند کہ ایشان سالار شکہ اسلام بودند

در زمان حضرت حسین (ع) جام شهادت نوشیدند پیش از چنان شخصی که نوش
 کرد از سرزمین افغانستان به دست محاربت حرارات میکنند و بهمت آنکه خلیق و عزیزان خود
 بسیار از عمارت شهر و ساکنان بیات قسیر و جوار بقدر حاجت با و میرسانند و کارها
 نمایان کرده است یعنی در حوالی حرارات که حاطه نخته از سر نو درست کرد. و در الان و مسجد و حجره
 و در و از کعبه مستحکم و پادشاهین نمود و حوض عتیق و وسیع در جوار خطیره کنندید و گویند که در
 احیاناً کشیدند حوض ظرف گلی مثل آفتاب و بسو بسو چو از قعر زمین برآمده بودند و فقیر
 نیز ظرف مذکور را بچشم خود دیده و درش و نگار و ساخت لطافت خوبی و نگینی برتر
 غایت مطبوع و خوش نما و نوزون است که مثل آن در زمان حال دیده میشود و بعضی مرقان میکنند
 که این ظرف را به سکه طلا و نقره محمول بودند که از سر پایان در تعمیر آن از لایق پدید آمدند
 و بسبب ظاهر یعنی بکمال استیصال است بحیث آنکه قدر آخر اجاقیت پیرایش قرار بود و هم
 و شهاب آن غیر از فرام آوردن زر کثیر که نمیتوانست نظر بر آن انیمه کند و منت طلب
 و موقوف آمد از بضاعت غیبی و باشد.

سوت برج

متصل در محاذ چشمه نوزیر که متعلقه تاراگده واقع است بر زبان علمای بنام ابو طحیانی کامل
 شهرت دارد و اصل حقیقت حال که پایه نبوت رسیده نیست که راجع بالدیور را تصور بدوران
 حکومت خود بهجت بدین آب بالائی متعلقه تاراگده میندازد و چرخ بزرگ در دوران
 بنامده اند و اما تمام رسید بحال خراب افتاده است و از منزل اول اثر و علامت باقیست

اندر کوٹ

انکسب تاریخ هند چنان متبذره شود که پیش از چهارده سال راجه اندرسین بنامند و

او بی روی طریق میسگرد و بسیار تنگدست و تنگ اند و اطراف کشت آن تعمیر نمودند و آبادان
 زمان که راجه پتھور این صفت خود و سلطان اشهاب الدین غوری غلبه آورده و مدحی
 احبیت سلطه یافته بهر بیت تنگ آنها را سمار و نهند کم کرد و قریب بقره هزار دین و مرد
 قوم بنور امشرف به سلام ساخت و صنم خانه بزرگ اگر بنام اژدهای دین کا جمون پره شهر
 از تصادم خرابی و خدام محفوظ داشتند بهر بیم مینار و محراب و تبر و قیغ مشال و سپهر و صندل
 متمثل بچنانه خدا کرد و آیات صحیفه ناطق بر پارای سنگ نقش کرده و در دور
 محراب و در ایض نصب نمود و در روز جزا صیبه شوکت و هنر از عظمت با جماعه اهل اسلام و آ
 صلوات کرده دولت سجدات ابدی و سایر نعمت را بر سر آمدی بدست آورد و کتب بهر محراب انبست
 بنا فی الصالحین و العشرین جمادى الآخر - سر خمسه و تسعین و خمسمائه و عبارت از این
 فی قولیت این کسین احمد جل الفضله بتایخ ذال الحجه سته و تسعین و خمسمائه
 و بعد از آنکه سنگ و خطیب بنام سلطان شمس الدین اشجاش جاسی شد بهر معموره و مسجد و بنای
 عاز سر و زینا نمود و بطرز جدید بسیار است آما نظر اشبات و دوازده منی تبلیغ یادگار سلطنت
 رضی نشد و سنگ ستون و محراب که نقش و نگار مطبوع و نادره کار بود و تعمیر بهر
 بکار آمد و در بجایایست اسب و مواقع پسندیده نصب نمود در دور محراب راست -
 سوره انا افتخار و محراب یار سوره انا تبارک و محراب وسط کتب بهر رجب و ذیل بخت
 طهرای علی نقوش است امر هذه العاجت السلطان الحادل العالم للعظم والخاقا
 الاعظم ملک الترك شهنشاه الاعظم مالک کتاب الامم مولی ملوک العبر
 الترك والعجم ظل الله فی العالم شمس النبی والذین فی الاسلام والمسلمین تاج
 الملوك والسلاطین قاهر الکفره والمحدثین قاهر الظلمه والمشرکین تاج
 الاسلام علاء الدوله المصاهر والمملکت الباهره مالک البراهین سلطان المشرق
 المومنین السیاح المظفر علی الاعلاء المظفر التمش السلطانی معشر خلفه الله

ناصر امیر المومنین علی الله فی کل شانہ و اظهر فی کل ساعۃ زمانہ و اکثر فی
العشرین من سبوح الاخرین نوبہ بولیتہ احمد محمد الحارث +

اسحق جانیت وسیع و بزرگ و خوشنما و خوش طراز کہ مثل آن در قصہ عالم کمتر است
گویند بزبان حکومت جنمیان جماعت فقر کہ بفرقہ آزاد و بانوا مشہور است۔ مورد و مصد
خود و اقرار داد و مسمیٰ نجیب بادشاہ کہ سرگرد و ایشان بود کہ زر و عنایت ہا بجانیت و
مرستہ منہ نمودہ و ازین بخت تا بہ چہ سال و قصہ خود آورد۔ و بہمت فرد گاہ قہرا
کہ در زمان عرس حضرت خواجہ بزرگ معین لاولیا جوق جوق جمع مے آیند۔ محفوظ
و مخصوص کرد و باعث بار آنکہ زمان مکان عالم امکان سیرج الزوال است فقر آزاد و
محاورات خود۔ وجود و تہود عالم اسباب اکثر بد و نیک روز تعبیر کنند بحیث
رؤیائی دن کی بادشاہت (دھانی) کا جھونپڑا) و ازین بخت است کہ دھانی دن کا
جھونپڑا نام نہا فہ۔ و چچان و بگہان شہرت یافت و در سال یکہزار و نہ صد و نہ و نہ تہا
میر عمارت است انگلشیہ بنظر قیام و استحکام عمارت بصفت کہ کثیر دستی شکست و بخت و بند
پیوند نمودہ شد +

اکان سیر عرا

سیکان

متصل بدیوار شہر در شکم کوہ چلہ ٹپے پیر واقع و سے آن عجاف دیوار شہر و درون کہ خلا
بزرگ دارد۔ جائے شاداب و خیلے خنک است کہ در فصل تابستان بہ کالائے رستان
احتیاج مے آفتد۔ و در قرآن چشمہ آب است از بس لطیف و شیرین و خوش گوار کہ براہ جہا
عملی در حوض مکی میرسد کہ در فناء آباد شہر جانب جنبہ آب است و آن حوض السیت
بنایت مطہر کہ از فوق تابیہ تحت پایہ خوشنما دارد و در اطراف آن عمارت است از بس خوش طح

فریبا۔ و نظریست بخلیت رونق و خوبی و مصفا۔ سوال تعمیر آن در وازده صد چهل و شصت
بهره حکومت کرنیل کسن که مقطع اجیر بود در قمر نموده اند *

نقد شمساری و نغمه مناجات بر گاه خواجه برگ معیار الی الی ارحمة الله علیه در خاتمه کتاب

مرحبا شایسته تسلیم بند	مرحبا با جمع تعظیم بند
دارش شروع نبی علم علی	خواجہ بہت الولی بند الولی
آستانیکعبہ دنیا و دین	خاک را بہت سہ عین یقین
اے بہار باغ عرفان روئے تو	سنبل گلزار حق کیسوئے تو
جلوہ طور از رخ زیبائی تو	مطلع الانوار حق سیمائے تو
پاک صورت پاک باطن پاکبنا	بندہ پیر در بندہ گر بندہ نوا
مایہ آرام جان الغمام تو	آئیہ تشکین دلہا نام تو
گرد تو گردم بیامان من	جلوہ نہ را در حریم جان من
الغیشا اے تاجدار ملک ہند	الغیشا اے شہر یار ملک ہند
بمدرت با آہ و نہر یاد آدم	واو خواہ دست بیاد آدم
مرشد و مخدوم من آتکے اس	خواجہ من شیخ من مولائے من
در تن من نیست جانم غیر تو	و گیرے را من ندیم غیر تو
کار مشکل خواری دستان غنی	میدھی ہم دروہم در مان کئی
گوش کن فریادم و نیل درس	نیت در عالم معنیم مجر تو کس

اے بندہ الولی اگر چہ از دست غیبیج نیست تا از نامی بکند را و حضرت خواجه برگ ماہند الی میگردد۔ حق کہ قب عرفت عام شہدا

بادشا با شرمسارم شد مرا
 خصم نفسم خوارم سازد مرا
 سایه کونے قومے باید مرا
 آرزو دارم گل گزارد چشت
 چشم بکشا حال زار ما بین
 عمر باگذشت در زاری مرا
 گر نه پروازی بر روی حال من
 کیست جز تو کان مدوگامی کند
 بان تفتا فل نیستایان کرم
 لطف کن لطف شیه عالیجبت
 پیش این پسند ما در فشار
 حیف باشد گدازم جانم گر
 آفت گرد وجود پیکرم
 مژن ما خاک پاک کونے لشت
 مهد جان از مهر تو معمور باد
 عرض حال خویش تن کرم تمام
 بگزار از عصیان و عصیان بگرد
 گر تو ننوازی که بنوازد مرا
 گلشن جنت چه کار آید مرا
 خوشش نمی آید مرا باغ بهشت
 گریه بخت میار ما بین
 تا بکجه بینی باین خواری مرا
 فائے بر حال من احوال من
 بان مگر لطف شما یاری کند
 خوش نمی آید رشتانان کرم
 از ره لطف مکرم بوی مرست
 تا توانی لطفش پاینده دار
 سر نه فرو آرم ته پلے دگر
 همچنان باشد بهولیت مکرم
 عاقبت ما نیم و خاک کونے لشت
 در و حیران از دل ما دور باد
 بر روانت صد درود و صلوات

فتم

قطعه تاریخ صنعت تخریب تصنیف مخلص بشر

مشهوره از من ذکر پیکر اولیا
 کاین حدیث دهم در نوشت
 چنان بکر سال هر مدهم نجیب
 نغمه زن شد بیل باغ بهشت

مصرعه تخت جبر بخوان اثر
لجے کھماشد روان از نعل چشت
۱۳۸۳

دیگر از مصنف

منبت خدایا که درین تیره روزگار
بنمود راه حق گمراشت چرخ چشت
رفتم بسع شوق دران منزلی کز
گلزار معرفت تهر دیوار باغ چشت
چیدم گل حقائق و گلده ستم
گلده کز دست معطر باغ چشت
زان ماه که مستی عرفان فرو گزند
میخواستم باغ بکنج فراغ چشت
و آخر خار صلا در دهرش غیب
سانی می رسد سال کن در باغ چشت
۱۴۴ ۱۴۱۵

انتخاب افکار حمیدیان البوسعید رضا کفیل این ده عبد الوحید حبیب مکنونک

شیدند امام الدین
آفتاب پیر جاہ و جلال
نور العین خواجه حمید
صاحب علم و حلم و فضل و کمال
ختم نمود کارنامه چشت
که بود زبیر نامہ اعمال
در سر فکر سال بود کفیل
منظر تفسیر نفیست سال
۱۳۴۹

دیگر از کفیل

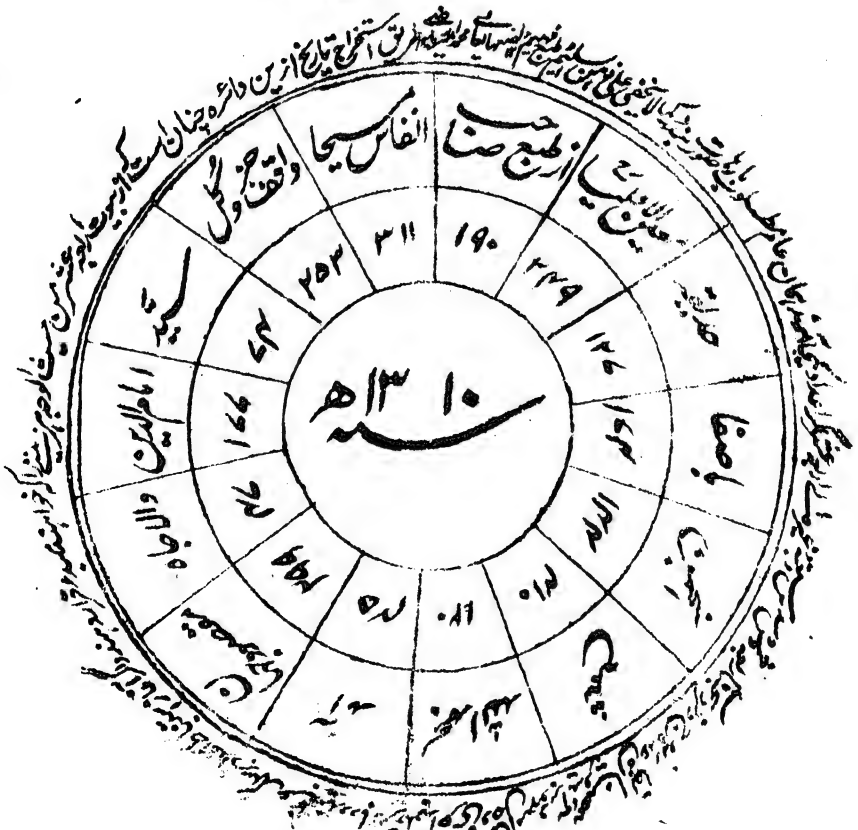
سید اہدات امام الدین جن
نور سال بگشای خیر الوصل
زین اولاد شایستہ ہند
قدوہ ارباب صدق و اتقا
جلوہ نوداواز حسن و محال
صورت و معنی خاضعان خدا
در تلاش سال تا لیفت کفیل
یافت از ناقت سماع اولیا

دیگر کفیل

نہیں ہر بہین شک و شبک ہو گا
 معین میں ملت کا جو پیر پوشتی ہو
 نبی کی اُمت جہی ہندوستان کے یارب
 کرم سے خواجہ ہندو کی آبی پاشتی ہو
 خدا آپ کی لکھی امام الدین صاحب نے
 مشام جان دل اس شاہ کا عنبر پاشتی ہو
 معین لیا ہے نام قدس اُن جو لکھا
 سن تالیف پیدا کر دل عاصی شتی ہو
 کہا ماتے مژدہ کفیل پر جی کو
 زلزل طبع کس کے دواڑوں نے ڈھتی ہو
 بک صرغ ہر سال میری میں ام جبرین
 آرا سم معین اللہ دلیا۔ مشورہ شتی ہو

۵۴۱
 ۱۱ ۱۳۰۹
 ۶۱۰۹۱

دائرۃ التاریخ

تمام شد

True Copy

Deputy Manager Court of wards. The book called *Mogin-
rut Ula* containing value-able historical information is to be
printed. The Dewans estate will pay Rs 70/- The Court
of wards Contingency Budget will be charged with Rs 50/-
In both cases the expenditure will be shown in "printing"
You will get Rs 45/- from the Durgah and Rs 50/- from
the District fund. For these two amounts you will
give receipt as follows: Received on account of printing
charges Rs The total amount of Rs 2.50 is to be paid
to Munshi Imamuddin and the four receipts
attached signed by him are to be recorded in the
Court of wards office. When the book is printed he
should be called on to supply.

For Durgah 10 Copies, For Court of wards 2 Copies
For Dewans estate 2 Copies, For District fund 2 Copies

6-11-92

Sd/- De Casuar
Assistant Commissioner
Ajmere

ترجمہ چھپی انگریزی مطبوعہ بالا

بنام ڈپٹی منیجر کورٹ آف واٹس

ایک کتاب موسوم بہ معین الادب لیا جو قابل تہ تائیدی حالات پر مبنی ہے۔
باقی ہے پچھتر روپے جاگیر دیوان جی کو دئے جائیں اور شے بٹ بٹ کسٹ آف واٹس
سے پچاس روپے +

یہ خرچ بہم طبع محسوب ہوگا +

پچھتر روپے خزانہ درگاہ شریعت سے لئے جائیں اور پچاس روپے ڈپٹی منسٹر کٹ فنڈ
ان ہر دو قومات کے لئے رسید مضبوط قلم تب ہونا چاہئے +

اجرت طبع کے واسطے وصول ہوگا +

کل دو سو پچاس روپے منشی امام الدین صاحب کو دئے جائیں اور ہر جہاد
رسید پر ان کے دستخط کر کے دفتر کورٹ آف واٹس میں رکھنا چاہئے +

جب کتا بین چھپ جائیں تو حسب ذیل جلدین مطلوب ہونگی +

درگاہ شریعت کے واسطے ۱۰ - جلد

کورٹ آف واٹس کے لئے ۲ - جلد

جاگیر دیوان صاحب کے لئے ۲ - جلد

ڈپٹی منسٹر کٹ فنڈ کے لئے ۲ - جلد

۶ نومبر ۱۹۲۸ء عیسوی

دستخط

پستان اے۔ ایف ڈیٹیو۔ سی۔ ایم۔ جی۔ سی۔ آئی۔ اسی

کلکٹر اسٹنٹ کسٹرن ضلع اجیر

صورته ما كتب الفاضل الامجد والكامل لا و احد والعلم
الذي لا يما له احد مولانا مشتاق احمد الحنفى الصابر
سبحه الله تعالى مقرظ على هذا الكتاب مستطاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شهدك يا رب على ان جعلتنا من امة افضل الانبياء والمرسلين صلوات الله تعالى
وسلامه عليه وعلى اله وصحبه اجمعين ه ونشكرك اللهم على ما انعمت علينا
بالانشاب في سلك خدام فخر الاولياء في العالمين امام امتنا وسيد ساداتنا
خواجه معين المسلة والدين رضي الله تعالى عنه وارضاه عنا امين ه **ولعل**
فقد اطلعت على هذا الترتيب العظيم والتصنيف الفخيم المقبول عند كافة
الصلحاء السبى **بمعين الاولياء** فوجدته في كمال البلوغه وحسن البراعة
كالدر النظيم وفي نفائس المباني وعراش المعاني مفقود المثل وعديم السهيم تفرج
قلوب العاشقين الحشنيين بادعراك مضامينها وتشهر صدورنا طربا لربنا
بمطالعة عباراتها قلله در حضرت المصنف حيث جهد غاية ما يكون حتى جاء كالد
المكون جزاء الله عنا ومن جميع اهل السلسلة العالية الحشنية خير الجزاء و
ثوابا وفي وبلغه الى غاية ما يهواه ويتمنى ه

وانا العبد المذنب الراجي

العاصي مشتاق احمد الحنفى الحشنى الصابر

اشعار آبدار چکیده کلمات شاعر جاویدکار ناشر شیرین گفتار موی کامل الف
مولانا ابو حسن یحیی نانوئی ناظم تاریخ و قدسی سلمه الله تعالی در تاریخ ختم نبی

بسم الله الرحمن الرحیم

<p>خواجه چشتی حبیب ذوالمنن گوهر درج رضائے کبریا مقتدائے اتقی و ازکیا عمرخ دوران محب کبریا اسوه قران و قطب شمال ماہتاب شرع و انین نبی جوهر کان جمال و هم کمال چاره بیچارگان و دردمند باو بر روح گرامی آن رشید خوب بنوشت ست مرو معنوی زبغ اولاد آن بند الولی ز و نظر نماید بجز راه صواب از عنایات خداوند مجید سال تاریخ حسن گفت از ضو</p>	<p>جذباتان معین الدین حسن ماه برج معرفت مهر صفا سر فرار و پیشوائے اولیا زبغ ارباب ایقان و وفا مورد الطاف رب ذوالجلال اقاب ملت و دین نبی گوهر دریای عوفان و وفال دستگیر عاجزان و مستمند صد هزاران رحمت رب مجید ساخته عمر شریف آن ولی آن امام الدین صفی و هم زکی در معین الاولیا نامی کتاب ختم اوشد اندر ایام سعید هم در ایامی که شد ختم کتاب</p>
---	---

از سنین هجرت خیر الانام
سیرده صد یازده شد لاکلام

تعداد	کلمه	معنی	تعداد	کلمه	معنی
۳	عنوان	عنوان	۱۱	عنوان	عنوان
۳	خواجہ راز	خواجہ راز	۱۳	اغنی	اغنی
۳	معنی و سلوک	معنی و سلوک	۱۵	ہمہ اساعل	ہمہ اساعل
۳	دسین	دسین	۱۵	بخس	بخس
۳	انجام	انجام	۱۶	محل	محل
۳	از طبع اد	از طبع اد	۱۶	باشند بی ثبات	باشند بی ثبات
۳	قیام	قیام	۱۶	بر	بر
۴	گوش و ہوش	گوش و ہوش	۱۷	فضائیہ	فضائیہ
۶	بن سید لویس	بن سید لویس	۱۸	صدق و یقین	صدق و یقین
۶	صفیرا	صفیرا	۱۸	فانخ	فانخ
۶	بیشو السوالی	بیشو السوالی	۱۸	ایضاً	ایضاً
۶	الورد	الورد	۱۹	ایضاً	ایضاً
۷	قطرہ القرب	قطرہ القرب	۲۰	ایضاً	ایضاً
۷	برہالا - بام	برہالا - بام	۲۰	ایضاً	ایضاً
۸	امراحت	امراحت	۲۰	ایضاً	ایضاً
۸	نظرش	نظرش	۲۱	حاضر و قریہ	حاضر و قریہ
۹	ازینہان	ازینہان	۲۱	باہ اگہ	باہ اگہ
۱۰	بانقاہ	بانقاہ	۲۲	فاتح	فاتح
۱۰	کشادہ کار	کشادہ کار	۲۲	نوییان	نوییان
۱۱	سفائی	سفائی	۲۳	حی نایند	حی نایند

فصل اول	فصل دوم	فصل سوم	فصل چهارم	فصل پنجم	فصل ششم
سیره و سیر	سیره و سیر	۱	۳۸	قریب	قریب
بفرزند ان خویش	بفرزند ان خویش	۱۹	۳۸	دختر بزرگ	دختر بزرگ
ادرا و قبول	ادرا و قبول	۶	۴۰	پاک نهاد	پاک نهاد
در صد حیات بود	در صد حیات بود	۱۳	۴۰	کف و کور	کف و کور
کمالات انسانی	کمالات انسانی	۱۶	۴۰	وجه و وجه الدین	وجه و وجه الدین
افند و افند فراه	افند و افند فراه	۱	۴۱	اولاد و اولاد	اولاد و اولاد
بزرگان سلسله	بزرگان سلسله	۸	۴۱	کرد و کرد و اولاد	کرد و کرد و اولاد
نصیر الدین	نصیر الدین	۹	۴۱	فتور	فتور
در سوره اصرار	در سوره اصرار	۱۴	۴۳	سلطان بود	سلطان بود
تحقیقه	تحقیقه	۱۵	۵۱	خوشی	خوشی
نادریست	نادریست	۱۸	۵۱	غائب شد	غائب شد
بلا فیض	بلا فیض	۱۱	۵۴	بیک	بیک
پرستش	پرستش	۱۱	۵۹	بیره	بیره
فرمان	فرمان	۴	۶۰	قدس شد	قدس شد
باز براه	باز براه	۶	۶۰	قطب المشایخ	قطب المشایخ
دشمن	دشمن	۲۱	۱۵۳	محمد	محمد
جمال	جمال	۱۱	۱۵۵	سین الدین و اولاد	سین الدین و اولاد
ایدا	ایدا	۵	۱۵۶	شیخ سرو الصمد	شیخ سرو الصمد
سبائی	سبائی	۶	۱۵۶	مخص نپازد	مخص نپازد
نقد	نقد	۹	۱۶۰	مخت لیست	مخت لیست

نمبر	کتاب	نمبر	کتاب	نمبر	کتاب	نمبر	کتاب
۱۶۰	۲۰	لیکے	لیکے	۱۹۰	۱۱	فتح شریف	فتح شریف
۱۶۲	۶	ہر اعتقاد	کر اعتقاد	۱۹۱	۴	انزردیکا	انزردیکا
۱۶۳	۹	مدد التفات	مدد التفات	۱۹۲	۱۰	وصوت	وصوت
۱۶۵	۳	باین ہنہ	این ہنہ	۱۹۳	۵	مراو	مراو
۱۶۵	۶	پنہازد	پنہازد	۱۹۹	۲	ہجوان	ہجوان شد
۱۶۶	۵	نم رسیدہ	نم رسیدہ	۲۰۳	۹	صبور رستار	حقیقہ رستار
۱۶۷	۶	سینین مشہور	سینین مشہور	۲۰۵	۱۵	وردیا	وردیا
۱۶۸	۱۸	در مدخل	در مدخل	۲۰۶	۷	غلاوب	علاوت
۱۶۹	۲	حد برزند	حد برزند	۲۰۷	۱۵	بر مصفام	بر مصفام
۱۷۰	۱۱	محمول کرد	محمول کرد	۲۰۸	۱۸	بپائے پوس	بپائے پوس
۱۷۱	۱۷	قسمت ابار	قسمت ابار	۲۱۵	۱۳	شیخ اجودین	شیخ اجودین
۱۷۲	۸	دوازہ سال	دوازہ سال	۲۱۶	۱۵	قوام	قوام
۱۷۹	۵۵	مردمان غیب	مردمان غیب	۲۱۸	۱۸	بر شاہ	بر شاہ
۱۸۰	۱۱	غزہ لوعود	غزہ لوعود	۲۱۹	۷	مکلف	مکلف
۱۸۱	۱	سردہ	سردہ	۲۲۰	۷	بیچہ سفر	بیچہ سفر
۱۸۳	۱۲	چون	چون	۲۲۱	۱۶	دیرخو	دیرخو
۱۸۴	۱۳	موجودا	موجودا	۲۲۳	۷	عاری	عاری
۱۸۴	۱۸	مقصود رسیدہ	مقصود رسیدہ	۲۳۱	۹	استغاثی	استغاثی
۱۸۶	۸	رضعت سفر	رضعت سفر	۲۳۲	۱۸	نزلہ نام	نزلہ نام
۱۸۷	۱	حضرت شیخ	حضرت شیخ	۲۳۳	۳	شادوات	شادوات

مجموعه	کتاب	مجموعه	کتاب	مجموعه	کتاب
۵	۲۳۲	خوبه	خوبه		
۱۶	۲۳۹	می کشند	می کشید		
۱۶	۲۴۰	کدام طرف است	کدام طرف است		
۱۰	۲۵۱	جلال اکبر	جلال الدین اکبر		
۱۰	۲۵۷	از کار	از کار		
۴	۲۵۸	مرقع پوش	برقع پوش		
۱۶	۲۶۰	ناگور داشت	ناگور داشت		
۱۱	۲۶۳	در عبادت	در عبادت		
۵	۲۶۵	بیعت حضرت	بیعت خواجسین حضرت		
۲۱	۲۶۵	ستون مکان	ستون مکان		
۹	۲۶۸	ملک	مناوت		

واضح رہے

کہ مولف نے حق تالیف معین الاولیاء مالک مطبع
معین العتاجیر کے نام مہر کر دیا ہے لہذا حسب مراد قانون
بستم شدہ کوئی صاحب بلا اجازت مالک مطبع مذکور قصد
طبع نہ فرماوین

العبید

قاضی سلیم الدین سجوی

۲۹۷۶۷۷ ۸۰۸ (۱-۲)
آخری درج شدہ تاریخ پریہ کتاب دستاویز
لکھی تھی مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی
ضرورت میں ایک آٹھ یومیہ ڈیرا لیا جائے گا۔

۱- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۲- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۳- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۴- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۵- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۶- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۷- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۸- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۹- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔
 ۱۰- اگر کسی کو یہ معلوم ہو کہ اس کی زندگی بے مقصد ہے تو اس کو چاہیے کہ وہ اس کی زندگی کو دوبارہ سے شروع کرے۔

